

A photograph of a wind farm at sunset. The sky is a mix of blue, orange, and red, with the sun low on the horizon. Several wind turbines are visible, their blades silhouetted against the bright sky. The foreground shows a flat, dark landscape, possibly a field or a beach.

maailma joka
kestää ikuisesti

Taloudellinen katsaus 2017

Sisältö

Vuosikatsaus

Avainluvut 2017	4
Vuosi 2017 lyhyesti	5
Johtava ruostumattoman teräksen valmistaja	6
Toimitusjohtajan katsaus	7
Outokummun strategia ruostumattoman teräksen parhaaksi arvontuottajaksi	8

Outokummun vuosikertomus on julkaistu englanniksi osoitteessa www.outokumpu.com/reports. Vuosikertomus sisältää myös yritysvastuukatsauksen.

Hallituksen toimintakertomus ja tilinpäätös

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS	2
KONSERNIN TUNNUSLUVUT	12
Konsernin tunnusluvut	12
Taloudellisten tunnuslukujen täsmäytys	13
Osakekohtaiset tunnusluvut	15
Osakekohtaisten tunnuslukujen laskentaperusteet	16
TILINPÄÄTÖS	17
Konsernin tuloslaskelma	18
Konsernin laaja tuloslaskelma	18
Konsernitase	19
Konsernin rahavirtalaskelma	20
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	21
Konsernitiilinpäätöksen liitetiedot	22
Emoyhtiön tuloslaskelma	65
Emoyhtiön tase	66
Emoyhtiön rahavirtalaskelma	67
Laskelma emoyhtiön oman pääoman muutoksista	68
Emoyhtiön vastuusitoumukset	68
TILINTARKASTUSKERTOMUS	69

Hallinto- ja ohjausjärjestelmä

Hallinto- ja ohjausjärjestelmä	2
Palkitseminen	17
Tietoa osakkeenomistajille	21

Vuosikatsaus 2017

KESTÄVÄÄ KAUNEUTTA ■ Maailmassa tarvitaan kipeämmin kuin koskaan pitkäikäisiä, ympäristöä säästäviä ratkaisuja, jotka kestävät aikaa ja joita voidaan kierrättää ja käyttää yhä uudestaan. Maailma tarvitsee ruostumatonta terästä.

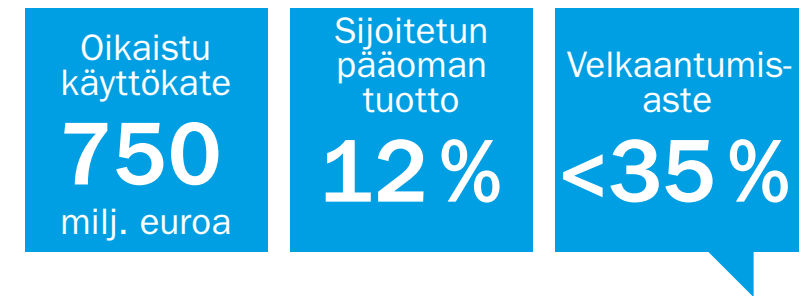
Avainluvut 2017

Outokummun oikaistu käyttökate yli kaksinkertaistui 631 miljoonaan euroon. Tulosparannus oli suurelta osin tiukan kustannuskurin ja tuottavuuden nousun ansiota.

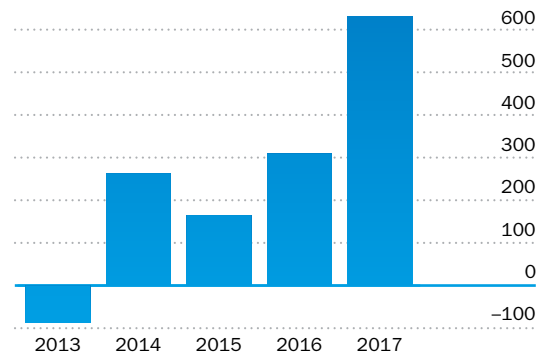
	2017	2016	2015	2014	2013
Liikevaihto, milj. euroa	6 363	5 690	6 384	6 844	6 745
Ruostumattoman teräksen toimitukset, 1 000 tonnia	2 448	2 444	2 381	2 544	2 585
Oikaistu käyttökate, milj. euroa	631	309	165	263	-87
Tilikauden tulos, milj. euroa	392	144	86	-439	-1 003
Liiketoiminnan rahavirta, milj. euroa	328	389	-34	-126	34
Korollinen nettovelka, milj. euroa	1 091	1 242	1 610	1 974	3 556
Velkaantumisaste, %	40,1	51,4	69,1	92,6	188,0
Henkilöstö vuoden lopussa*	10 141	10 600	11 002	12 125	12 561

* Vuosien 2014 ja 2013 henkilöstö jatkuvista toiminnoista.

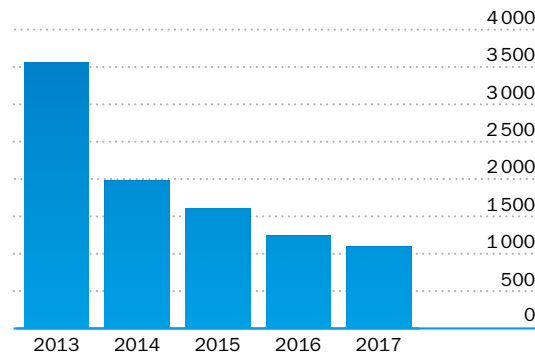
Pitkän aikavälin tavoitteet vuodelle 2020

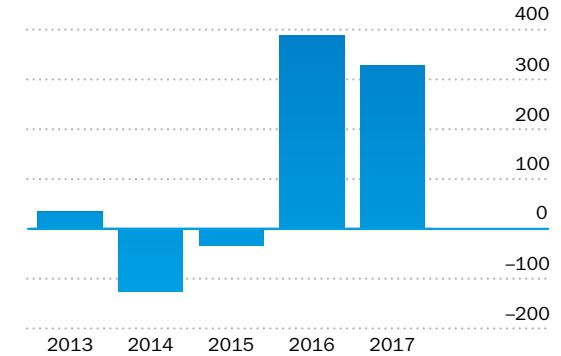
Oikaistu käyttökate, milj. euroa

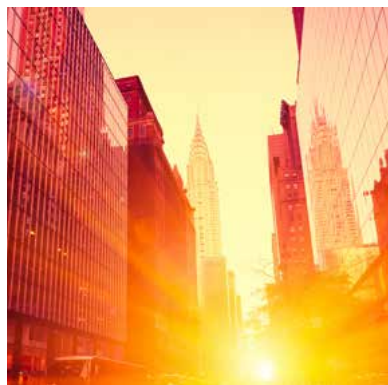
Korollinen nettovelka, milj. euroa

Liiketoiminnan rahavirta, milj. euroa

Vuosi 2017 lyhyesti

Kaksi patenttia

Outokummun kaksi uusinta, runsaasti kromia sisältävää ruostumatonta teräslajia patentoitiin Euroopassa maaliskuussa 2017. Molemmat teräslajit – ferriittinen Core 4622 (EN 1.4622) ja austeniittinen Supra 316plus (EN 1.4420) on kehitetty Outokummun t&k-keskuksessa Torniossa. Koko prosessi teräslajin ensiesittelystä patentiin kesti vain neljä vuotta. Molemmat teräslajit vastaavat asiakkaiden kysyntään kestävästä teräslajeista, joiden raaka-ainekustannus on vakaa.

[Kuinka uusi teräslaji keksitään?](#)

Uudenlainen pilvenpiirtäjä

Outokumpu on toimittanut 1 000 tonnia Supra 316L/4404 -teräslajia Deco Linen -koristepinnalla China Resources Groupin 392,5-metriseen pääkonttoriin Kiinaan. KPF-arkkitehtitoimisto suunnitteli uudenlaisen pilvenpiirtäjän, jossa lasista julkisivua tukee 56 ruostumattomasta teräksestä valmistettua pylvästä. Tällöin rakennuksen sisäpuolella ei tarvita tukipylväitä, ja kerrokset ovat täysin avoimia. Ruostumaton teräs on Kiinassa suosittu julkisivumateriaali: se korvaa muita materiaaleja kuten esimerkiksi alumiinia, koska ruostumattoman teräksen elinkaari on pitkä, ja sen puhdistaminen ja huolto on helppoa ja vaivatonta.

Miksi ruostumaton teräs on täydellinen valinta juuri tässä käyttökohteessa?

Luokitukset paranivat kahdesti

Outokummulla on ollut Moody'sin luokitus vuodesta 2015. Vuonna 2017 luokituksia nostettiin kahdesti. Yhtiön luottoluokitus nousi B2:een toukokuussa ja B1:een marraskuussa. Moody's nosti myös yhtiön vakuudellisten joukkovelkakirjalainojen luokituksen tasolle Ba3 aiemmasta B1:stä. Luokitusten näkymät ovat vakaat. Outokumpu on tyytyväinen siihen, että Moody's on huomionut yhtiön hyvän kehityksen sekä taseen vahvistumisen ja tämän seurauksena nostanut luottoluokituksia. Nettovelan vähentäminen edelleen ja tunnuslukujen parantaminen ovat jatkossakin Outokummun keskeisiä tavoitteita.

[Velkatietoa](#)

Kemin kaivos kilometrin syvyyteen

Varmistaakseen kromin jatkuvan saatavuuden tuleviksi vuosikymmeniksi Outokumpu investoi noin 250 milj. euroa Kemin kaivoksen laajentamiseen kilometrin syvyyteen. Investoinnin työllistämisaikutus on noin 300 henkilötyövuotta. Rakennustyöt ovat alkaneet, ja laajennus valmistuu vuonna 2020, jolloin kaivostoiminta siirtyy uusiin syvyyksiin. Tähän mennessä Outokummun kaivostoimintaa on tehty korkeintaan 500 metrin syvyydessä.

Uusi liiketoiminta-alue: Ferrochrome

Outokumpu muutti liiketoimintarakennettaan vuoden 2018 alusta, ja ferrokromiliiketoiminnot erotettiin omaksi liiketoiminta-alueekseen Europe-liiketoiminta-alueesta. Muutoksen jälkeen Outokummulla on neljä liiketoiminta-alueita – Europe, Americas, Long Products ja Ferrochrome. Ferrochrome on olennainen osa Outokummun terästuotantoa, ja Kemin kaivoksen myötä yhtiöllä on selkeä kilpailuetu. Uusi liiketoimintarakenne parantaa liiketoimintamme läpinäkyvyyttä sekä yhtiön sisällä että ulkopuolella, ja näin ollen rahoitusmarkkinat voivat paremmin ymmärtää Outokummun liiketoimintaan vaikuttavia tekijöitä.

[Lue lisää Ferrochrome-liiketoiminta-alueesta](#)

Johtava ruostumattoman teräksen valmistaja

Outokumpu on johtava ruostumattoman teräksen tuottaja maailmassa. Tavoittemme on olla vuoteen 2020 mennessä ruostumattoman teräksen paras arvontuottaja olemalla asiakassuuntautunut ja tehokas.

Vuonna 2017 Outokummun liikevaihto oli 6,4 miljardia euroa ja ruostumattoman teräksen toimitukset olivat 2,4 miljoonaa tonnia. Outokumpu on Euroopan markkinoiden selkeä markkinajohtaja ja Amerikoiden toiseksi suurin ruostumattoman teräksen tuottaja.

Outokummulla on 1. 1. 2018 alkaen neljä liiketoiminta-alueetta – Europe, Americas, Long Products ja Ferrochrome. Terästehtäimme sijaitsevat Suomessa, Saksassa, Yhdysvalloissa, Ruotsissa, Isossa-Britanniassa ja Meksikossa. Lisäksi asiakkaitamme palvelee maailmanlaajuisin myynti- ja palvelukeskusverkosto. Outokummun oma kromikaivos Kemissä on ruostumattoman teräksen olennaisen raaka-aineen eli kromin lähde.

Tärkein raaka-aineemme on kierrätysteräs. Tuotteidemme kierrätysisältö on toimialalla poikkeuksellisen korkea: lähes 90 % Outokummun ruostumattoman teräksen raaka-aineista on kierrätettyä – joko kierrätysterästä tai omassa tuotannossamme kierrätettyjä materiaaleja. Pitkän elinkaarensa päättyessä ruostumatonta terästä voidaan kierrättää loputtomasti ilman, että sen laatu heikkenee.

Olemme ylpeitä tuotteistamme, kokemuksestamme ja osaamisestamme ruostumattoman teräksen tuottajana. Ruostumatonta terästä on vastaus moniin maailmanlaajuisien megatrendien tuomiin haasteisiin, kuten kaupungistumiseen, liikkuvuuden lisääntymiseen, ilmastonmuutokseen ja luonnonvarojen rajallisuuteen. Ruostumatonta terästä on ympäristöä säästävä ja luja materiaali, joka on suunniteltu kestäväksi ikuisesti. Sulatamme ja muovaamme teräsromusta kauniita ja toimivia tuotteita käytettäväksi ja ihailtaviksi eri muodoissa ympäri maailmaa. Outokummun ruostumatonta terästä on yhteiskunnan perusrakenteissa ja kuuluisissa maamerkeissä, liikenteessä ja teollisuudessa mutta myös kotitalouksien käytössä esimerkiksi pesuaitaissa, aterimissa ja kodinkoneissa. Ruostumatonta terästä on kaikkialla ympärillämme.

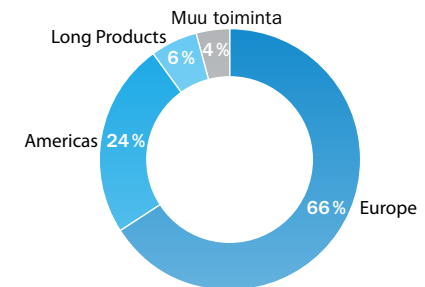
Outokummun osake on listattu Nasdaq Helsingissä. ■

10 141
työntekijää

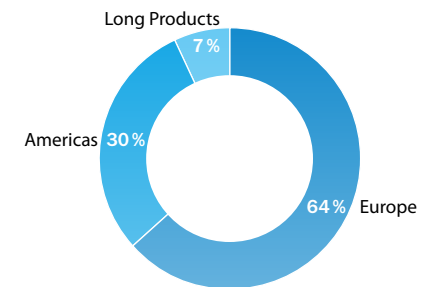
Toimintoja
yli 30
maassa

Perustettu
Suomessa vuonna
1914

Liikevaihto liiketoiminta-alueittain, 6 363 miljoonaa euroa

Toimitukset liiketoiminta-alueittain, %

Toimitusjohtajan katsaus

2017 oli tuloksellinen vuosi Outokummulle: saavutimme taloudelliset tavoitteemme ja etenimme vahvasti kohti vuoden 2020 visiotamme olla ruostumattoman teräksen paras arvontuottaja vuoteen 2020 mennessä olemalla asiakassuuntautunut ja tehokas.

Strategisten osa-alueiden – turvallisuus, tehokas organisaatio, ensiluokkainen toimitusketju, ylivertainen tuotanto-osaaminen, ylivertainen myyntiosaaminen ja Americas – määrätietoinen edistäminen paransi kannattavuuttamme merkittävästi ja vahvisti yhtiön taloudellista asemaa.

Outokummun oikaistu käyttökate yli kaksinkertaistui 309 miljoonasta eurosta 631 miljoonaan euroon. Vaikka ferrokromin hinnannousu tuki tuloskehitystä vuoden alkupuoliskolla, suuri osa parannuksesta on tiukan kustannuskurin ja tuottavuuden nousun ansiota. Yksi esimerkki tästä kehityksestä on myynnin, tukitoimintojen ja hallinnon kulujen vähentäminen 25 prosentilla vuodesta 2015 nykyiselle 300 miljoonan euron vuositasolle. Lisäksi 328 miljoonan euron vahva kassavirta laski nettovelan alle 1,1 miljardin euron kunnianhimoisen vuositavoitteen.

Liiketoiminta-alueilla saavutukset heijastelivat koko konsernin tuloskehitystä. Europan ruostumattoman teräksen liiketoiminnan kannattavuus oli ennätyskorkea, ja ferrokromiliiketoiminnan tuloskehitys oli hyvä tuotantomääriin vaikuttaneista tuotannon ongelmista huolimatta. Long Productsin kannattavuus palasi hyvälle tasolle kustannussäästöjen siivittämänä, ja liiketoiminta-alue on suotuisissa asemissa kasvua ajatellen.

Americasin vuonna 2016 alkanut vahva kehitys jatkui vuonna 2017. Koko vuoden oikaistu käyttökate oli 21 miljoonaa euroa, ja liiketoiminta-alue teki ensimmäisen positiivisen käyttökattensa Calvertin tehtaan käyttöönoton jälkeen: vuodesta 2016 parannus oli 48 miljoonaa euroa.

Vaikka taloudellinen kehitys on tärkeää, hyvinvoiva henkilöstö on menestyssemme perusta. Siksi turvallinen ja terve työympäristö on ensiarvoisen tärkeä. Maailmanluokan turvallisuus parantaa laatua ja toiminnan tehokkuutta, ja terveet organisaatiot peittoavat heikommat moninkertaisesti. Vuonna 2017 paransimme molemmilla alueilla. Kaikkien työtapaturmien taajuus laski huomattavasti 8,7:stä 4,4:ään, joka on selvästi alle teollisuudenalan keskiarvon. Sijoituksemme organisaation terveyttä mittaavassa vuosittaisessa Organizational Health Index -tutkimuksessa parani yhden neljänneksen edellisvuodesta. 80 % henkilöstöstämme osallistui tutkimukseen, mikä kertoo sitoutumisesta tavoitteeseemme olla aidosti tehokas organisaatio.

Kannattavuus parani tiukan kustannuskurin ja tuottavuuden nousun ansiosta.

Kestävä kehitys kuuluu kiinteästi kaikkiin toimintoihimme, tuotteisiimme ja liiketoimintatapaamme, ja pitkäjänteinen työme tällä alueella on saanut laajalti tunnustusta. Voitimme jälleen vuonna 2017 International Stainless Steel Forumin kestävän kehityksen palkinnon, tällä kertaa Avestan tehtaan päästövähennysprojektista. Hiilijalanjäljen pienentäminen ja energiatehokkuuden parantaminen ovat jatkossakin tärkeimpiä ympäristötavoitteitamme.

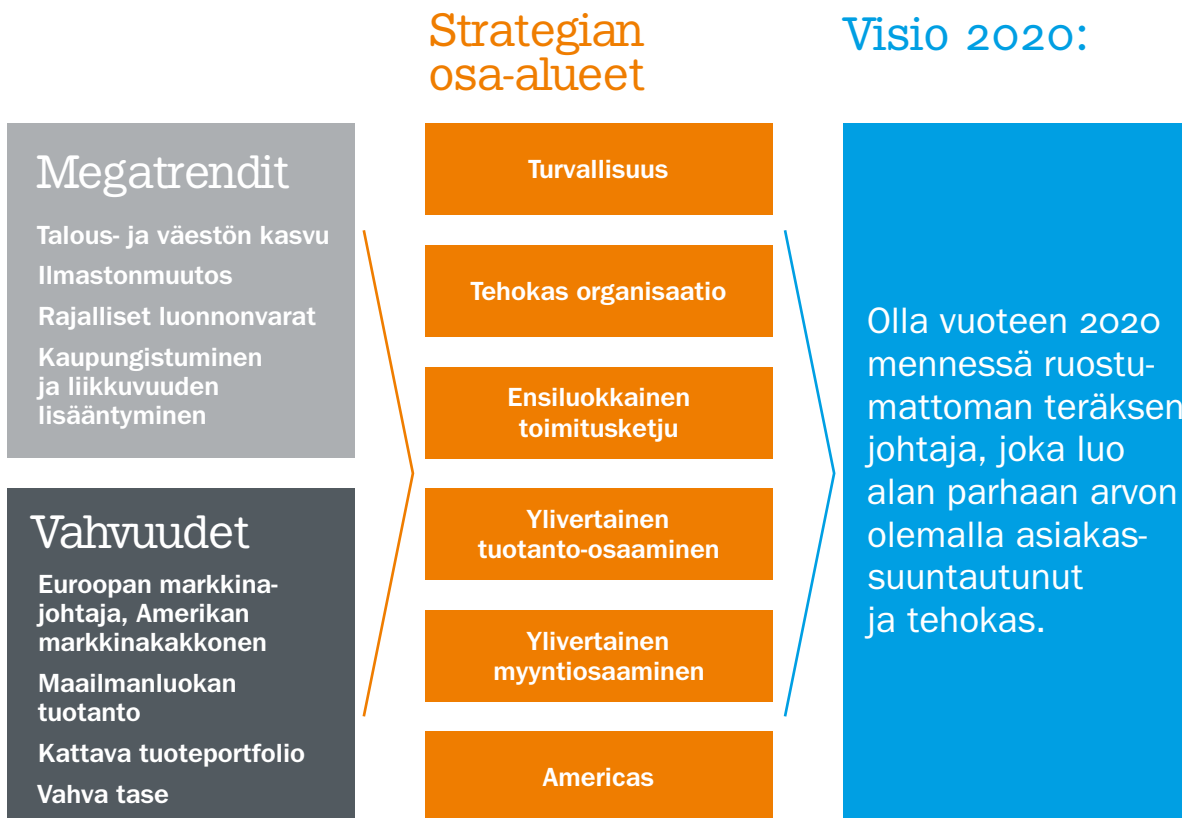
Vuonna 2017 Outokumpu kertoi kahdesta merkittävästä investoinnista pitkän aikavälin kasvun ja kilpailukyvyn varmistamiseksi. Laajennamme Kemin kaivosta 250 miljoonan euron investoinnilla vuosina 2017–2020 varmistaaksemme kromin jatkuvan saatavuuden tuleviksi vuosikymmeniksi. Lisäksi investoimme vuoteen 2020 mennessä yli 100 miljoonaa euroa liiketoiminnan muutosprojektiin tavoitteenamme harmonisoida prosesseja ja toimintatapoja sekä valmistautua liiketoiminnan digitaalisaatioon teollisuudenalan edelläkävijänä.

Haluan kiittää Outokummun koko henkilöstöä erinomaisesta työstä, sitoutumisesta ja energiasta kuluneen vuoden aikana. Teidän ansiostanne etenemme määrätietoisesti kohti vuoden 2020 tavoitettamme olla paras arvontuottaja kaikille sidosryhmillemme. Lämmin kiitos myös asiakkaillemme ja osakkeenomistajille pitkäjänteisestä yhteistyöstä ja luottamuksesta.

Roeland Baan
toimitusjohtaja

Outokummun strategia ruostumattoman teräksen parhaaksi arvontuottajaksi

Outokummun visio on olla vuoteen 2020 mennessä ruostumattoman teräksen johtaja, joka luo alan parhaan arvon olemalla asiakassuuntautunut ja tehokas. Vuoden 2020 visiomme keskittää huomion ja toimenpiteemme niille osa-alueille, joissa haluamme kehittyä voidaksemme luoda alan parhaan arvon asiakkaillemme, osakkeenomistajillemme ja henkilöstöllemme.

Outokumpu on selkeä markkinajohtaja Euroopassa ja vahva markkinakakkonen Amerikassa. Maailmanluokan tehtaat, kattava tuoteportfolio ja vahva tase muodostavat kestävä perustan strategian toteuttamiseksi. Kaupungistumisen, liikkuvuuden lisääntymisen ja ilmastonmuutoksen kaltaiset globaalit megatrendit edellyttävät kestävä kehityksen mukaisia ratkaisuja, jotka säilyvät sukupolvelta toiselle. Ruostumaton teräs on erinomaisten ominaisuuksiensa ansiosta usein optimaalinen valinta, joka vastaa megatrendien asettamiin haasteisiin.

Kuusi strategista osa-aluetta vuoden 2020 vision toteuttamiseksi

Outokumpu keskittyy kuuteen strategiseen osa-alueeseen parantaakseen kilpailukykyään ja kannattavuuttaan entisestään. Kaikki kuusi aluetta – turvallisuus, tehokas organisaatio, ensiluokkainen toimitusketju, ylivertainen tuotanto-osaaminen, ylivertainen myyntiosaaminen ja Americas – liittyvät asiakassuuntautuneisuuden ja tehokkuuden parantamiseen

- Yhtenäiset turvallisuuskäytännöt parantavat laatua ja toiminnan tehokkuutta.
- Matala organisaatio, tehokkaat tukitoiminnot ja yhteiset palvelut varmistavat organisaation tehokkuuden.
- Ensiluokkainen toimitusketju johtaa toimintojen tehostamiseen, kun tuotanto vastaa markkinakysyntään ja tarvittavat kapasiteetit, resurssit ja logistiikat on suunniteltu tarkkaan.
- Tuotanto-osaaminen tähtää standardoituun toimintamalliin, jotta tuotantoa voidaan jatkuvasti parantaa ja kilpailukykyämme olisi teollisuudenalan paras.
- Myyntiosaaminen keskittyy katteiden kasvattamiseen markkinakysyntään vastaavan tuotestrategian ja optimaalisen tuotejakauman avulla.
- Americas on suurin kannattavuuden parantamiseen vaikuttava tekijä. Liiketoiminta-alueen kustannustehokkuuden kohentaminen ja markkina-aseman vahvistaminen toteutetaan kaikkien muiden strategisten tavoitteiden kautta.

Jokainen strateginen osa-alue sisältää useita kehityshankkeita, jotka ohjaavat päivittäistä työtä ja suorituksen johtamista. Kaikille osa-alueille on yhteistä pyrkimys suoraviivaisiin, järjestelmällisiin prosesseihin ja toimintatapoihin, jotta tehokkuus ja tuottavuus paranevat kaikkialla yhtiössä.

Megatrendit vauhdittavat kestävien ratkaisujen kysyntää

Ruostumattoman teräksen kysynnän odotetaan kasvavan 23 % vuosina 2015–2020. Kasvua ajavat pääasiassa megatrendit – kaupungistuminen, liikkuvuuden lisääntyminen, talouden ja väestön kasvu sekä ilmastonmuutos. Megatrendit ovat aiheuttaneet huolta talouden, yhteiskunnan ja ympäristön kestävästä kehityksestä, mikä on luonut tarpeen löytää kestäviä, pitkäaikaisia ratkaisuja.

Outokummun sitoutuminen ja osallistuminen kestäväan kehitykseen ovat olennainen osa kaikkia toimintojamme aina tuotekehityksestä tuotantoon ja asiakastoimituksiin. Lähes 90 % raaka-aineistamme on kierrätettyjä, mikä on korkea luku ruostumattoman teräksen teollisuudessa. Pitkän käyttöikänsä päätteeksi ruostumaton teräs on 100-prosenttisesti kierrätettävissä.

Saavutamme vuoden 2020 visiomme strategian määrätietoisesti toteuttamisen, kestäväan kehityksen periaatteille perustuvan

toimintamallimme ja markkinakasvun hyödyntämisen avulla ja samalla tarjoamme parhaan arvon keskeisille sidosryhmillemme ja yhteiskunnalle laajemminkin. ■

Strategiset osa-alueet

Turvallisuus
Tehokas organisaatio
Ensiluokkainen toimitusketju
Ylivertainen tuotanto-osaaminen
Ylivertainen myyntiosaaminen
Americas

✓ Saavutukset tähän mennessä

- Kaikkien työtapaturmien taajuus parani selvästi ja oli 4,4, kun tavoite oli alle 8 vuonna 2017
- Uudet turvallisuussäännöt ja konserninlaajuinen SafeStart-koulutusohjelma otettiin käyttöön
- Myynnin, hallinnon ja tukitoimintojen kuluissa 100 milj. euron säästöt*
- OHI eli Organizational Health Index parani seuraavaan eli kolmanteen neljännekseen vuonna 2017, ja vastausprosentti oli poikkeuksellisen korkea, 80,4 %
- Hankinnassa tehtiin useita parannuksia, ja tärkeimpien toimittajien kanssa tehtiin strategisia kumppanuussopimuksia
- Hankinnan kustannukset laskivat merkittävästi*
- Tuottavuuden parantaminen hyvin aikataulussa
- Yhtenäinen tuotannon toimintamalli otettu käyttöön tehokkuuden varmistamiseksi
- Korkeammat katteet myyntiä ja hinnoittelua tehostamalla sekä paremman tuotejakauman ja uudelleenorganisoinnin avulla
- Vahva markkina-asema: markkinajohtaja Euroopassa ja markkinakakkonen Amerikassa
- Toimitukset kasvoivat 39 %*
- Oikaistu käyttökate parani merkittävästi 21 milj. euroon –27 milj. eurosta vuonna 2016

➤ Tavoitetaso

- Tavoite vuodelle 2018: 4,0
- OHI-tavoite vuodelle 2020: paras neljännes
- Tavoite vuoteen 2020 vähentää hankinnan kustannuksia 150 milj. eurolla
- Tuottavuuden parantaminen 3 %:lla vuosittain
- Asiakastyytyväisyys 75 % vuonna 2020
- Kannattavuuden ja tuotejakauman parantaminen

* Muutos uuden strategian käyttöönotosta vuonna 2016 alkaen (verrattuna vuoden 2015 lukuihin).

Hallituksen toiminta- kertomus ja tilinpäätös

KAIKKI HALLINNASSA ■ Ääriolosuhteisessa liiallinen itsevarmuus voi olla haitaksi, mutta uskonpuute voi olla vielä sitäkin pahempi. Asiantuntijamme erottuvat massasta, koska osaavat hyödyntää osaamisensa täysin ja tuntevat ruostumattoman teräksen mahdollisuudet läpikotaisin.

Hallituksen toimintakertomus

Vuosi 2017 oli menestyksenkäs vuosi Outokummulle. Yhtiö jatkoi vuoden aikana strategijan määrätietoista toteutusta voidakseen olla paras ruostumattoman teräksen arvontuottaja vuoteen 2020 mennessä. Outokummun oikaistu käyttökate yli kaksinkertaistui edellisvuodesta 631 milj. euroon. Vaikka vahva markkinatilanne tuki kannattavuutta, yhtiö saavutti hyviä tuloksia vähentämällä kustannuksia sekä parantamalla tehokkuutta ja tuottavuutta. Outokumpu paransi taloudellista asemaansa merkittävästi ja vähensi nettovelan alle 1,1 mrd. euron. Vaikka yhtiö eteni hyvin vision saavuttamisessa, on kuitenkin selvää, että työtä on vielä jäljellä. Vuonna 2017 toimintavarmuuteen liittyvät haasteet erityisesti ferrokromitoiminnoissa vaikuttivat yhtiön tulokseen, ja toimintavarmuuden parantaminen onkin Outokummun keskeisin tavoite vuonna 2018.

Markkinakehitys

Ruostumattoman teräksen kysyntä

Ruostumattoman teräksen maailmanlaajuinen kulutus¹⁾ kasvoi 6,0 % vuonna 2017 edellisvuodesta. Aasian ja Tyynenmeren alueella kulutus kasvoi 6,5 %, Amerikassa 4,7 % ja EMEAssa 4,6 %.

Ruostumattoman teräksen maailmanlaajuinen reaalkysyntä oli 41,2 milj. tonnia vuonna 2017, kun kysyntä kasvoi 5,5 % edellisvuoden 39,1 milj. tonnista. Kysyntä kasvoi eniten Aasian ja Tyynenmeren alueella, jossa kasvua oli 6,3 %. EMEAssa kysyntä kasvoi 3,4 % ja Amerikassa 3,2 %. (Lähde: SMR tammikuu 2018)

Vuonna 2017 reaalkysyntä kasvoi eniten kulutustavara- ja lääketeollisuudessa (6,7 %) ja arkkitehtuurissa, rakentamisessa ja infrastruktuurissa (6,0 %). Autoteollisuudessa ja raskaassa liikenteessä kasvua oli 4,5 %, kemian-, petrokemian- ja energia-teollisuudessa 3,7 % ja teollisuustuotannossa ja raskaassa teollisuudessa 3,0 %. (Lähde: SMR tammikuu 2018)

¹⁾ Kulutus = reaalkysyntä + varastojen muutos

Kylmävalssattujen tuotteiden tuonti EU-alueelle nousi arviolta 27,6 %:iin kokonaiskulutuksesta vuonna 2017 edellisvuoden keskimäärin 24,6 %:sta. Tuonti Malesiasta, Yhdysvalloista, Intiasta ja Taiwanista kasvoi, kun taas tuonti Etelä-Koreasta, Vietnamista ja Brasiliasta laski. (Lähde: EUROFER tammikuu 2018)

Kylmävalssattujen tuotteiden tuonti Yhdysvaltoihin oli arviolta 22,5 % kokonaiskulutuksesta vuonna 2017 alle edellisvuoden keskiarvon 23,3 %. Tuonti Kiinasta laski merkittävästi, kun taas tuonti lähes kaikista muista merkittävistä vientimaista nousi edellisvuodesta. (Lähde: American Iron & Steel Institute marraskuu 2017)

Seosaineiden hintakehitys

Nikkelin hinta laski vuoden 2017 alkupuoliskolla, koska sekä Indonesian että Filippiinien nikkelimalmitarjonnan odotettiin kasvavan ja Kiinan ruostumattoman teräksen kysynnän hiljentyvän kausiluonteisesti. Vuoden jälkipuoliskolla hintaa nostivat sijoittajien kiinnostus, heikko Yhdysvaltain dollari ja ruostumattoman teräksen hyvät kysyntänäkymät maailmantalouden toipuessa. Hinta oli korkeimmillaan 12 830 Yhdysvaltain dollarissa tonnilta marraskuun alussa, minkä jälkeen se laski 12 000 dollarin tasolle vuoden lopussa. Hinta oli keskimäärin 10 411 dollaria tonnilta vuonna 2017 ja nousi 8,5 % vuoden 2016 keskimääräisestä 9 600 dollarista tonnilta.

Ferrokromin sopimushinta nousi 1,65 Yhdysvaltain dollariin naualta vuoden 2017 ensimmäisellä neljänneksellä, koska malmin tarjonta heikkeni ja Kiinan ruostumattoman teräksen tuotanto tuki vahvaa ferrokromin kysyntää. Toisella ja kolmannella neljänneksellä ferrokromin hinta laski 1,54 ja 1,10 dollariin naualta tarjonnan vahvistuttua ja Kiinan ferrokromikysynnän heikentyttyä. Neljännen neljänneksen hinta oli 1,39 dollaria naualta, mutta vuoden 2018 ensimmäiselle neljännekselle hinta laski 1,18 dollariin naualta Kiinan ferrokromin kysynnän ja tarjonnan tilanteen seurauksena.

Liiketoiminta-alueet

Europe

Kaikkiaan ruostumattoman teräksen markkinat olivat vahvat vuonna 2017. Erityisen vahvaa kysyntä oli vuoden alkupuoliskolla, minkä jälkeen kysyntä heikkeni kesäkauden aikana. Kolmannen neljänneksen aikana kysyntä alkoi taas vähitellen vahvistua. Euroopan perushinnat nousivat edellisvuodesta CRU:n mukaan 60 euroa tonnilta keskimäärin 1 123 euroon tonnilta. Tuonnin osuus Euroopan markkinoista kasvoi vuoden alkupuoliskolla. Nousu rauhoittui vuoden jälkipuoliskolla, mutta tuonnin osuus oli suurempi kuin edellisvuonna.

Europeen ruostumattoman teräksen toimitukset olivat 1 582 000 tonnia vuonna 2017. Toimitukset laskivat edellisvuoden 1 625 000 tonnista, joka sisälsi syyskuussa 2016 suljetun Benrathin tehtaan 65 000 tonnin toimitukset. Europe-liiketoiminta-alueen liikevaihto kasvoi kuitenkin 13,5 % 4 455 milj. euroon (3 927 milj. euroa²⁾) vahvan markkinatilanteen nostaessa hintoja ja tuotejakauman parannuttua. Liiketoiminta-alueen nauhatuotteiden keskimääräiset perushinnat nousivat 70 euroa tonnilta vuodesta 2016.

Europe-liiketoiminta-alueen oikaistu käyttökate nousi 241 milj. eurolla 615 milj. euroon vuonna 2017 (374 milj. euroa). Ferrokromin hinnan lisäksi tuloskehitystä tukivat kustannussäästöt ja myynnin toimenpiteet etenkin vuoden alkupuoliskon aikana. Lisäksi kannattavuutta paransi perushintojen nousu. Tekniset ongelmat ja yhden ferrokromiuunin kunnossapitotyöt kuitenkin kumosivat osittain hinnannousun vaikutukset ja laskivat vuoden 2017 ferrokromin tuotantomäärän 415 000 tonniin (469 000 tonnia). Lisäksi koksen ja sähkön hinnannousu sekä kunnossapitokustannusten kasvu vaikuttivat negatiivisesti tulokseen. Raaka-aineisiin liittyvillä varastoilla ja metallijohdannaisilla oli 24 milj. euron negatiivinen vaikutus tulokseen (1 milj. euron negatiivinen vaikutus).

²⁾ Sulkeissa esitetyt vertailutiedot viittaavat vuoteen 2016 ellei toisin mainita.

Americas

Vuonna 2017 Yhdysvaltain ruostumattoman teräksen markkina-tilanne oli kokonaisuutena hyvä. Kysyntä oli vahvaa koko vuoden ajan, ja perushinnat olivat nousussa 10 ensimmäisen kuukauden ajan, kunnes ne laskivat selvästi marras-joulukuussa. CRU:n mukaan Yhdysvaltain perushinnat olivat keskimäärin 1 374 dollaria tonnilta hintojen nousua edellisvuodesta 88 dollaria tonnilta. Tuonnin osuus Yhdysvaltain markkinoista pysyi vuoden aikana vakaana suhteellisen maltillisella tasolla.

Ruostumattoman teräksen toimitukset kasvoivat 742 000 tonniin edellisvuoden 690 000 tonnista. Toimitusten kasvun myötä Americasin liikevaihto kasvoi 1 546 milj. euroon (1 325 milj. euroa). Liiketoiminta-alueen nauhatuotteiden keskimääräiset perushinnat nousivat 60 dollaria tonnilta vuodesta 2016.

Americas paransi huomattavasti kannattavuuttaan vuonna 2017, ja liiketoiminta-alueen oikaistu käyttökate nousi selvästi edellisvuodesta 21 milj. euroon (-27 milj. euroa). Tulosta paransivat toimitusten kasvu, perushintojen nousu, toiminnan tehostaminen ja muuttuvien sekä myynnin, hallinnon ja tukitoimintojen kustannusten selkeä vähennys. Raaka-aineisiin liittyvillä varastovoitoilla ja metallijohdannaisilla oli 7 milj. euron positiivinen vaikutus (10 milj. euroa) tulokseen vuonna 2017.

Long Products

Vuoden 2017 aikana pitkien tuotteiden kysyntä kasvoi sekä Euroopassa että Yhdysvalloissa edellisvuodesta erityisesti autoteollisuudessa, öljy- ja kaasuteollisuudessa sekä lentokone- ja avaruusteollisuudessa. Hinnat pysyivät vakaina vuoden aikana ja alkoivat vähitellen nousta vuoden loppua kohden. Tuonnin paine pysyi Yhdysvalloissa melko kovana, koska pitkille tuotteille ei ole asetettu polkumyyntitulleja.

Toimitusmäärät nousivat 264 000 tonniin vuonna 2017 edellisvuoden 245 000 tonnista kysynnän ollessa vahvaa. Tuotejakauma parani vuoden aikana. Oikaistu käyttökate nousi 16 milj. euroon, mikä oli selvä parannus edellisvuoden -1 milj. eurosta. Raaka-aineisiin liittyvien varastovoittojen ja metallijohdannaisien nettovaikutus oli 3 milj. euroa (-1 milj. euroa).

Taloudellinen kehitys

Toimitukset

Vuonna 2017 ruostumattoman teräksen toimitukset olivat 2 448 000 tonnissa samalla tasolla kuin edellisvuoden 2 444 000 tonnia. Americasin ja Long Productsin toimitukset kasvoivat selvästi, mutta Europan toimitukset laskivat.

Toimitukset

1 000 tonnia	2017	2016	2015
Kylmävalssatut tuotteet	1 713	1 731	1 767
Kirikkaat kuumanauhat	428	425	346
Kvarttolevyt	79	100	102
Pitkät tuotteet	70	65	63
Puolituotteet	262	247	222
Ruostumaton teräs ¹⁾	157	121	95
Ferrokromi	105	126	128
Putkituotteet	1	1	9
Toimitukset yhteensä	2 553	2 570	2 509
Ruostumattoman teräksen toimitukset	2 448	2 444	2 381

¹⁾ Mustat kuumanauhat, aihiot, teelmät ja muut ruostumattomat terästuotteet

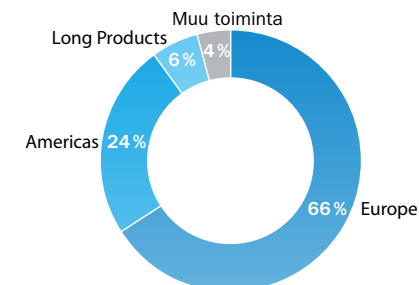
Liikevaihto ja kannattavuus

Liikevaihto kasvoi 11,8 % edellisvuodesta 6 363 milj. euroon (5 690 milj. euroa) vuonna 2017. Kasvu johtui lähinnä seosainelisen sekä Europan että Americasin keskimääräisten perushintojen noususta.

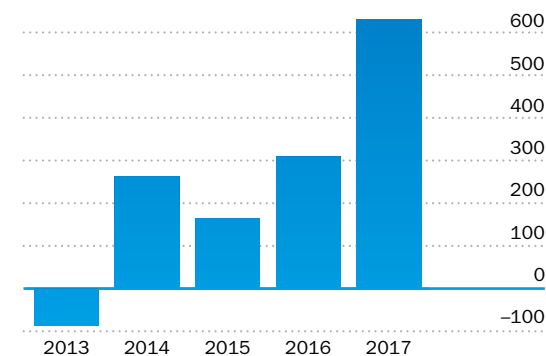
Liikevaihto

Milj. €	2017	2016	2015
Europe	4 455	3 927	4 318
Americas	1 546	1 325	1 214
Long Products	591	487	551
Muu toiminta	507	567	974
Sisäiset erät	-737	-615	-673
Liikevaihto yhteensä	6 363	5 690	6 384

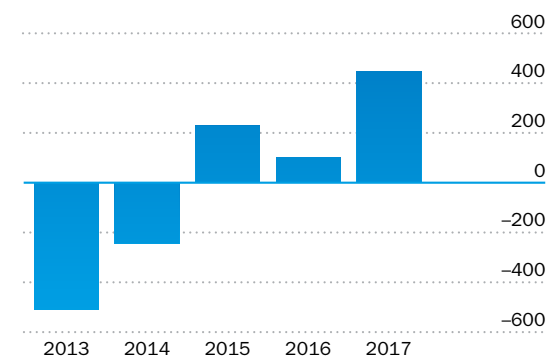
Liikevaihto, 6 363 milj. €

Oikaistu käyttökate, milj. €

Liiketulos, milj. €

Kannattavuus parani vuonna 2017 merkittävästi, ja oikaistu käyttökate yli kaksinkertaistui 631 milj. euroon (309 milj. euroa). Kannattavuutta paransivat pääasiassa ferrokromin ja perushintojen nousu sekä parantunut kustannustehokkuus. Vuonna 2017 raaka-aineisiin liittyvien varastojen ja metallijohdannaisiin liittyvät tappiot olivat 20 milj. euroa (11 milj. euron voitto).

Kannattavuus

Milj. €	2017	2016	2015
Oikaistu käyttökate			
Europe	615	374	312
Americas	21	-27	-120
Long Products	16	-1	10
Muu toiminta ja sisäiset erät	-22	-37	-37
Oikaistu käyttökate yhteensä	631	309	165
Oikaisut	31	47	366
Käyttökate	663	355	531
Liiketulos	445	103	228
Osuus osakkuusyritysten ja yhteisyritysten tuloksista	9	5	49
Rahoitustuotot ja -kulut	-127	-121	-149
Tulos ennen veroja	327	-13	127
Tuloverot	64	156	-41
Tilikauden tulos	392	144	86
Liiketulosprosentti	7,0	1,8	3,6
Sijoitetun pääoman tuotto, %	11,3	2,6	5,3
Osakekohtainen tulos, €	0,95	0,35	0,23
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, €	0,90	0,35	0,23
Liiketoiminnan nettorahavirta	328	389	-34

Vuoden 2017 tuloverot sisältävät 125 milj. euron laskennallisen verotuoton (189 milj. euroa), joka liittyy aiemmin kirjaamattomiin laskennallisiin verosaamisiin lähinnä Saksassa. Tilikauden tulos vuodelta 2017 oli 392 milj. euroa (144 milj. euroa) ja osakekohtainen tulos 0,95 euroa (0,35 euroa).

Outokummulla on lähinnä Yhdysvalloissa 1 922 milj. euroa verotappioita, joista ei ole vielä kirjattu laskennallisia verosaamia. Niistä voidaan kirjata laskennallinen verosaaminen, kun yhtiön verotettava tulo nousee riittävälle tasolle näissä maissa.

Liiketoiminnan rahavirta

Vuoden 2017 liiketoiminnan rahavirta oli 328 milj. euroa (389 milj. euroa). Käyttöpääoman 180 milj. euron kasvu (307 milj. euron vähennys) vaikutti negatiivisesti rahavirtaan.

Rahoitus

Rahavarat olivat vuoden lopussa 112 milj. euroa (204 milj. euroa). Kokonaisuudessaan rahavarat ja maksuvalmiusreservit olivat noin 0,8 mrd. euroa (1,0 mrd. euroa). Maksuvalmiusreservit laskivat pääasiassa siksi, että Outokumpu peruutti 30 milj. euron pitkäaikaisen valmiusluottosopimuksen, lunasti vuonna 2019 erääntyvän 250 milj. euron joukkovelkakirjalainan ja lunasti 47,5 milj. euroa vuonna 2021 erääntyvästä joukkovelkakirjalainasta.

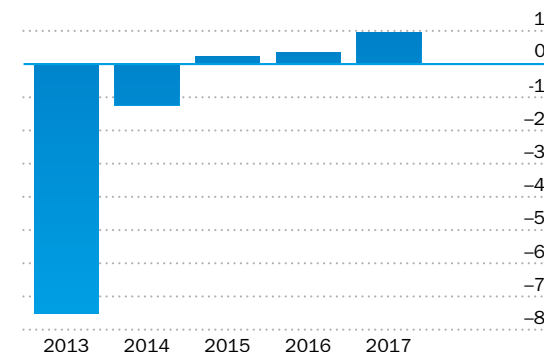
Korollinen nettovelka laski 1 091 milj. euroon edellisvuoden lopun 1 242 milj. eurosta. Velkaantumisaste laski 40,1 %:iin (51,4 %).

Vuonna 2017 nettorahoituskulut olivat 127 milj. eurossa suunnilleen edellisvuoden tasolla (121 milj. euroa). Korkokulut laskivat 92 milj. euroon (105 milj. euroa).

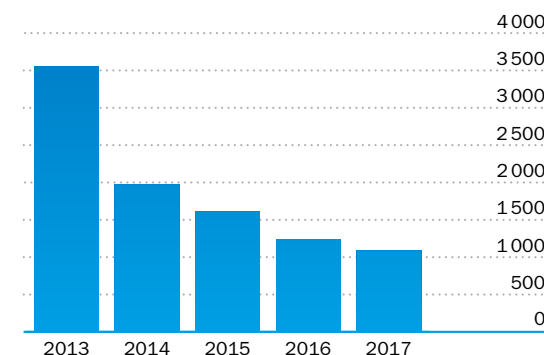
Taloudellista asemaa kuvaavat tunnusluvut

Milj. €	2017	2016	2015
Korollinen nettovelka			
Pitkäaikaiset velat	698	987	1 249
Lyhytaikaiset velat	505	458	547
Rahavarat	-112	-204	-186
Korollinen nettovelka yhteensä	1 091	1 242	1 610
Oma pääoma	2 721	2 416	2 329
Oman pääoman tuotto, %	15,4	6,4	3,9
Velkaantumisaste, %	40,1	51,4	69,1
Omavaraisuusaste, %	46,3	40,4	39,6
Korkokulut	92	105	130

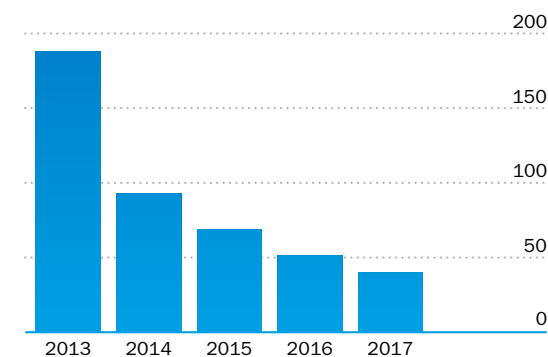
Osakekohtainen tulos, €

Korollinen nettovelka, milj. €

Velkaantumisaste, %

Pientääkseen korkokuluja entisestään Outokumpu lunasti enneaikaisesti vakuudellisen joukkovelkakirjalainan, jonka kiinteä korko on 6,625 % ja joka olisi erääntynyt vuonna 2019. Nimellisarvoltaan 250 milj. euron joukkovelkakirjalaina lunastettiin joulukuussa 2017. Lisäksi Outokumpu lunasti osittain 250 milj. euron vakuudellisen joukkovelkakirjan, joka erääntyy vuonna 2021. Lainan nimellismäärästä lunastettiin kesäkuussa 10 % ja joulukuussa toiset 10 %. Lunastusten seurauksena vuonna 2021 erääntyvän joukkovelkakirjalainan nimellismäärä oli joulukuun 2017 lopussa 203 milj. euroa. Lainan korko on 7,25 %.

Lisäksi Outokumpu allekirjoitti syndikoidun valmiusluoton muutos- ja jatkosopimuksen joulukuussa 2017 ja sopi päärahoittajien kanssa osittaisesta vakuuksien vapauttamisesta. Muutettu 650 milj. euron valmiusluotto erääntyy toukokuussa 2021. Luoton käyttötarkoitus on yhtiön yleiset rahoitustarpeet.

Outokummulla on Moody's Investors Servicen luottoluokitus. Moody's nosti marraskuussa Outokummun luottoluokituksen tasolle B1 ja yhtiön maksuhäiriön tai velan uudelleenjärjestelyn todennäköisyyden luokituksen tasolle B1-PD. Luokitukset olivat aiemmin B2 ja B2-PD. Moody's nosti myös Outokummun vakuudellisten joukkovelkakirjojen luokitukset tasolle Ba3 tasolta B1. Luokitusten näkymät ovat vakaat.

Käyttöomaisuusinvestoinnit

Vuonna 2017 käyttöomaisuusinvestoinnit olivat 174 milj. euroa (164 milj. euroa).

Investoinnit käyttöomaisuuteen

Milj. €	2017	2016	2015
Europe	104	101	96
Americas	18	17	19
Long Products	8	8	7
Muu toiminta	44	37	32
Investoinnit käyttöomaisuuteen yhteensä	174	164	154
Poistot	216	226	302

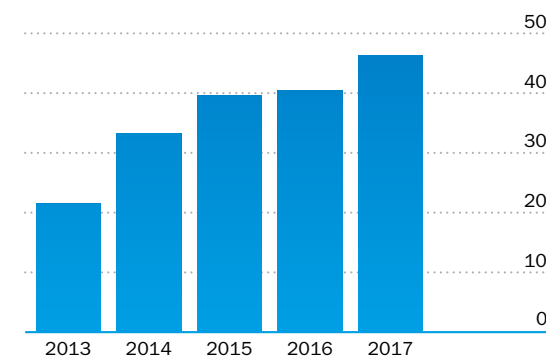
Ei-taloudellinen kehitys Outokummussa

Outokumpu on johtava ruostumattoman teräksen tuottaja, jolla on ensiluokkaiset tehtaat sen päämarkkina-alueilla Euroopassa ja Amerikassa sekä maailmanlaajuinen myynti- ja palvelukeskusverkosto lähellä kansainvälisiä asiakkaitaan. Outokumpu valmistaa ruostumatonta terästä, joka on yhtiön suurin panos kestävään kehitykseen. Ruostumatonta terästä käytetään arkkitehtuurissa ja rakentamisessa, infrastruktuurissa, kodinkoneissa, liikenteessä ja raskaassa teollisuudessa. Ruostumaton teräs on luja, korroosionkestävä, hygieeninen ja esteettinen materiaali, jolla on hyvä lujuus-paino-suhde ja jota ei tarvitse huoltaa. Näiden ominaisuuksien ansiosta ruostumattoman teräksen kulutus on kasvanut viime vuosikymmeninä nopeammin kuin minkään muun metallin (lähde: CRU, elokuu 2017).

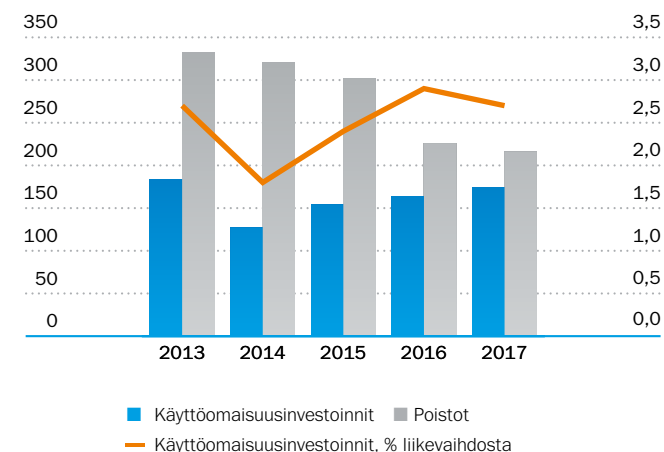
Outokummun ruostumattoman teräksen raaka-aineista 87,0 % on kierrätettyä materiaalia. Valmistamalla uusia tuotteita kierrätysteräksestä ja metalliromusta säästetään myös luonnonvaroja. Outokummun tavoitteena on minimoida tuotantonsa ympäristövaikutukset koko tuotantoprosessissa. Pitkän käyttöikänsä päätteeksi ruostumaton teräs on 100-prosenttisesti kierrätettävissä ilman laadun heikkenemistä. Outokummun liiketoiminta perustuu siten kierrätystalouteen. Outokummun tuotantoyksiköt sijaitsevat usein suhteellisen pienissä kaupungeissa, mikä tarkoittaa, että Outokummun merkitys lähialueen taloudessa on iso ja yhtiö on usein yksi alueen harvoista yksityisen sektorin työnantajista.

Valtaosa ruostumattoman teräksen toimituksista on austeniittisiä (76 %) tai ferriittisiä (18 %) standardi- ja erikoisteräksiä, minkä lisäksi 3 % toimituksista on duplex-erikoisteräksiä ja 3 % muita ruostumattoman teräksen lajeja. Vuonna 2017 Outokummun liikevaihdosta 55 % tuli suoraan loppuasiakkailta (arkkitehtuuri, rakentaminen ja infrastruktuuri, kuluttajavara- ja lääketieteollisuus, teollisuustuotanto ja raskasteollisuus, kemian-, petrokemian- ja energiateollisuus sekä autoteollisuus ja raskas liikenne), ja 45 % liikevaihdosta tuli jakelijoilta ja metallien jatkojalostajilta, kuten putkervalmistajilta. Outokummun tuotantoprosessi on hyvin integroitu yhden ruostumattoman teräksen pääraaka-aineen eli kromin louhinnasta ja ferrokromituotannosta sulatukseen, kuumavalssaukseen, kylmävalssaukseen sekä viimeistelyyn. Tässä integroidussa tuotantoketjussa jokaisella liiketoiminta-alueella, tehtaalla ja

Omavaraisuusaste, %

Käyttöomaisuusinvestoinnit ja poistot, milj. €

funktiolla on selkeä rooli. Outokummun vahvuuksiin kuuluvat tehokas hankinta, pääsy tärkeimpiin raaka-aineisiin, tehokas integroitu tuotanto, ensiluokkainen toimitusketju, vahva tuoteportfolio ja erinomainen laatu, pitkäaikainen ja tasapainoinen asiakaspohja tärkeimmillä markkina-alueilla sekä johtava tutkimus- ja kehitystoiminta ja tekninen asiantuntemus.

Kestävän kehityksen politiikat ja periaatteet

Tärkeimmät Outokummun toimintaa ohjaavat politiikat ovat yhtiön eettiset periaatteet, toimintaohje sekä ympäristö-, työterveys-, turvallisuus- ja laatu- ja laatupolitiikka. Nämä politiikat ovat saatavilla englanniksi osoitteessa www.outokumpu.com/en/sustainability/corporate-responsibility/. Outokumpu on myös mukana tieteelliseen standardiin pohjautuvassa pitkän aikavälin ilmastotavoitteessa (Science Based Targets Initiative) sekä YK:n kestävän kehityksen tavoitteissa. Outokumpu noudattaa kansainvälisiä, kansallisia ja paikallisia lakeja ja asetuksia ja kunnioittaa kansainvälisiä sopimuksia ihmisoikeuksista ja työntekijöiden oikeuksista, kuten YK:n ihmisoikeusjulistusta, ja tuomitsee pakkotyön ja lapsityövoiman käytön. Kaikilla Outokummun työntekijöillä on vapaus liittyä paikallisiin työntekijäliittoihin. Outokumpu odottaa toimittajiensa ja urakoitsijoidensa noudattavan soveltuvia lakeja ja asetuksia sekä Outokummun toimintaohjetta ja täyttävän yhtiön toimittajille asettamat vaatimukset.

Outokummun eettiset periaatteet ovat ihmisoikeudet ja ihmisarvo, planeetan tulevaisuus, hyvä yrityskansalaisuus ja terve työyhteisö. Yhtiön toimintaohje määrittelee päivittäisen liiketoiminnan menettelytavat ja periaatteet sekä edellyttää paitsi lakien ja asetusten mukaista, myös eettistä käytöstä tasa-arvoisen kohtelun pohjalta. Käytännössä se tarkoittaa jokaisen pitämistä turvassa, jokaisen kunnioitettavaa kohtelua, lakien ja asetusten noudattamista ja sitä, että asiat tehdään eettisesti oikein ja liiketoimintaa tehdään ympäristön kannalta kestävällä tavalla. Outokumpu ei hyväksy minkäänlaista korruptiota ja edellyttää, että kilpailulainsäädäntöä noudatetaan tarkkaan. Outokummun ohjeet korruption torjumiseksi antavat tarkemmat ohjeet vastuullisen liiketoiminnan käytännöistä. Outokumpu kunnioittaa ihmisoikeuksia, edistää monimuotoisuutta eikä hyväksy minkäänlaista syrjintää tai suvaitsemattomuutta, joka

perustuu etniseen alkuperään, kansallisuuteen, uskontoon, poliittisiin näkemyksiin, seksuaaliseen suuntautumiseen tai ikään.

Outokummun ympäristö-, työterveys-, turvallisuus- ja laatu- ja laatupolitiikka kuvaa yhtiön sitoutumista näiden asioiden jatkuvaan kehittämiseen, yhtiövastuuseen, lakien ja asetusten noudattamiseen kaikissa yhtiön toimintamaissa sekä sidosryhmien vaatimusten täyttämiseen.

Ympäristö-, työterveys-, turvallisuus- ja laatupolitiikan lisäksi Outokummussa on käytössä tiukat turvallisuusperiaatteet ja työterveys- ja turvallisuusstandardit. Kaikilla Outokummun tiloissa ja alueilla työskentelevillä henkilöillä on oikeus turvalliseen ja terveelliseen työympäristöön. Henkilöstön terveys ja hyvinvointi ovat päivittäisen toiminnan ehto ja pitkän aikavälin kilpailukyvyyn edellytys. Outokumpu uskoo, että kaikki tapaturmat ovat ehkäistävissä, ja työskentelee saavuttaakseen nollan tapaturman tavoitteen.

Konsernin periaatteet, politiikat ja ohjeet ovat Outokummun hallinnon, riskienhallinnan ja compliance-asioiden perusta. Poliittikkoja ja ohjeita toteutetaan sisäisen viestinnän, pakollisten koulutusten ja sisäisen valvonnan keinoin. Vuonna 2017 Outokummussa käynnistyi hallinnon, riskienhallinnan ja compliance-asioiden projekti sisäisen valvonnan parantamiseksi ja kehittämiseksi entisestään. Osana tätä projektia Outokumpu on ottanut käyttöön toimintamallin, jossa sisäinen valvonta on jaettu kolmeen osaan. Etulinjassa ovat liiketoiminnot, jotka noudattavat konsernin poliittikkoja ja ohjeita. Liiketoimintojen tukifunktiot edistävät ja valvovat näiden ohjeiden noudattamista, ja sisäinen ja ulkoinen tarkastus varmentavat viime kädessä poliittikkojen ja ohjeiden mukaisen toiminnan. Sisäinen tarkastus valvoo jatkuvasti ulkopuolisten tarkastajien tukemana konsernin ohjeistuksen ja standardien noudattamista, kun taas ympäristöorganisaatio seuraa ympäristötavoitteiden toteutumista neljännesvuosittain. Lisäksi tehdään vuosittain ympäristöauditointeja riskiarvioinnin perusteella. Yhtiö seuraa säännöllisesti toimittajiaan ympäristölainsäädännön noudattamisen näkökulmasta. Osana liiketoiminnan johtamista palkitsemisjärjestelmät tukevat strategisten tavoitteiden, kuten tavoitteista tärkeimmän eli turvallisuuden, toteutumista.

Pitkän aikavälin kestävän kehityksen tavoitteet

Outokummun yritys vastuun tavoitteena on parantaa yhtiön resurssitehokkuutta minimoimalla neitseellisten materiaalien ja energian käyttöä sekä edistää ilmastonsuojelua. Pitkän aikavälin tavoitteet ovat:

- Kierrätysisällön kasvattaminen 90 %:iin vuoteen 2020 mennessä
- Energiatohokkuuden parantaminen 1 %:lla vuodessa vuoteen 2020 saakka
- Suorien ja epäsuorien hiilidioksidipäästöjen vähentäminen 14 %:lla vuoteen 2023 mennessä verrattuna vuosien 2014–2016 lähtötasoon (mukaan lukien toimitusketjun päästöt)
- Turvallisuuden nostaminen teollisuuden alan parhaan 10 %:n joukkoon vuoteen 2020 mennessä (pidemmän aikavälin tavoite: ei yhtään tapaturmaa)

Outokumpu on mukana tieteelliseen standardiin pohjautuvassa ilmastotavoitteessa (Science Based Target), jonka tavoitteena on päästöjen pienentäminen talouden kasvaessa. Yritysten tavoitteet kasviuonekaasujen pienentämiseksi ovat tieteellisiä, mikäli ne ovat linjassa sen tavoitteen kanssa, että lämpötilan nousu rajoitetaan vuoteen 2050 mennessä 2 asteeseen verrattuna teollistumista edeltäneeseen aikaan. Outokummun päästötavoite tuotettua tonnia kohti sisältää toimittajien päästöt ja on linjassa terästeollisuuden tavoitteiden kanssa.

Ympäristövastuu

Ruostumattoman teräksen suurimmat ympäristövaikutukset ovat suora ja epäsuora energian käyttö, päästöt ilmaan, tuotantolaitosten päästöt veteen ja tuotantoprosessissa syntyvä jäte.

Outokummun käyttämät pölyntalteenottojärjestelmät ottavat talteen 99 % pölyistä, ja vettä kierrätetään tuotantoprosessissa niin paljon kuin mahdollista sekä puhdistetaan tehtailla. Outokummun tavoitteena on vähentää kaatopaikalle menevän jätteen määrää ja käyttää tuotantoprosesseissaan syntyvää jätettä omassa tuotannossaan. Outokummun tavoitteena on myös lisätä tuotantoprosessiensa sivutuotteiden, kuten kuonan, käyttöä yhtiön ulkopuolella esimerkiksi tienrakennuksessa, betoninvalmistuksessa ja vedenpuhdistuksessa. Näin vähennetään kaatopaikalle menevän jätteen määrää ja säästetään samalla luonnonvaroja. Tuotannossa syntyvän jätteen lisäksi kaivostoiminnassa syntyy rikastushiekkaa, joka läjitetään kaivosalueelle.

Vuonna 2017 Outokummun tuotteiden kierrätyssisältö oli 87,0 % (2016: 87,1 % ja 2015: 87,2 %). Energiatohokkuuden kumulatiivinen nousu oli 10,4 % (2016: 9,1 % ja 2015: 7,6 %) verrattuna vuosien 2007–2009 vertailukelpoiseen lähtötasoon. Merkittäviä ympäristöongelmia ei ollut.

Kaiken kaikkiaan Outokumpu on edennyt suunnitellusti pitkän aikavälin tavoitteiden saavuttamisessa, joista vain kierrätyssisällön kasvattaminen on hieman jäljessä aikataulusta. Vuonna 2017 Outokummun hiilidioksidipäästöt tuotettua tonnia kohti olivat vuosien 2014–2016 lähtötasolla. Toimitusketjun päästöt kasvoivat, koska Outokummun oli hankittava ferrokromia myös yhtiön ulkopuolelta tuotanto-ongelmien vuoksi. Tämän korvasi kuitenkin osaltaan Outokummun oman energiatohokkuuden hyvä kehitys: energian kulutus laski edellisvuoteen verrattuna, vaikka ruostumattoman teräksen tuotanto kasvoi 3 %. Kaatopaikalle menevän jätteen määrää onnistuttiin vähentämään, koska sivutuotteiden hyötykäytön osuus nousi.

Kaikilla Outokummun tuotantolaitoksilla on ympäristöluvut, jotka määrittelevät tuotantotoiminnan rajat. Vuonna 2017 päästöt ilmakehään ja vesistöihin pysyivät sallituissa rajoissa. Tapahtuneet ylitykset olivat tilapäisiä, ja niillä oli vain vähäisiä ympäristövaikutuksia.

EU:n päästökauppajärjestelmä (ETS) jatkuu kolmannella päästökauppakaudella (2013–2020). Päästökauppajärjestelmän alaiset Outokummun toiminnot saavat edelleen

ilmaisia päästöoikeuksia tehokkuuteen perustuvan vertailun ja aiemman toiminnan perusteella. Päästöoikeudet olivat riittävät Outokummun toiminnoille vuonna 2017, ja niiden odotetaan riittävän vuodeksi 2018. Outokumpu ei ole osallisena ympäristöasioita koskevilla merkittävässä oikeudellisissa tai hallinnollisissa menettelyissä, eikä yhtiön tiedossa ole toteutuneita ympäristöriskejä, joilla olisi merkittävää vaikutusta konsernin taloudelliseen asemaan.

Ympäristövaikutukset

	2017	2016	2015
Ilmastonmuutos			
Suorat CO ₂ -päästöt, tonnia	1 203 614	1 208 918	1 231 843
Epäsuorat CO ₂ -päästöt, tonnia	979 394	901 750	1 016 234
Epäsuorat CO ₂ -päästöt toimitusketjusta, tonnia	3 136 946	2 503 880	2 491 876
Suorat ja epäsuorat CO ₂ -päästöt, tonnia tuotettua tonnia kohti ¹⁾	1,760		
¹⁾ Vuosien 2014–2016 lähtötaso 1,764			
Energia			
Polttoaineen kulutus, TJ	11 839	11 964	11 460
Sähkönkulutus, TJ	16 326	16 733	16 116
josta uusiutuvan vähähiilisen energian käyttö, %	60,0	67,3	62,9
Energian käyttö, GJ tuotettua tonnia kohti	9,3	9,8	10,5
Sivutuotteet, kuona			
Ruostumattoman teräksen ja ferrokromin tuotannossa käytetty kuona, tonnia	2 280 862	1 531 326	1 502 716
Kaikkien sivutuotteiden (ml. ferrokromituotannon kuona) käyttöaste, %	91,1	90,2	92,0
Jätteet			
Jäte ruostumattoman teräksen tuotannosta, tonnia	423 383	540 150	407 996
Läjitetty rikastushiekka kaivostoiminnasta, tonnia	784 585	856 245	830 874
Kaivostoiminnan jäte, tonnia tuotettua malmitonnia kohti	0,81	0,80	0,88
Jäte, tonnia tuotettua terästonnia kohti	0,361	0,406	0,423

Sosiaalinen vastuu

Outokummun tärkein turvallisuuden mittari on kaikkien työtapa-
turmien taajuus, joka sisältää kuolemaan johtaneet tapaturmat,
poissaoloon johtaneet tapaturmat, korvaavan työn tapaukset
ja lääketieteellistä hoitoa vaatineet tapaturmat. Vuonna 2017
turvallisuus kehittyi tavoitteen mukaisesti, ja kaikkien työtapa-
turmien taajuus laski 4,4:ään, kun tavoite oli alle 8,0. Vuoden
aikana Outokumpu käynnisti turvallisuustietoisuuden lisäämi-
seen tähtäävän koulutuksen valituilla Euroopan ja Amerikan
tehtaillaan. Tavoitteena on kouluttaa kaikki Outokummun työn-
tekijät vuoden 2018 loppuun mennessä. Outokumpu otti myös
käyttöön koko konsernin turvallisuussäännöt – 10 perussääntöä,
jotka varmistavat kaikkien outokumpulaisten turvallisuuden.
Turvallisuussäännöt käsittävät kaikkein vakavimmat turvallisuus-
riskit ja -vaarat, ja ne muodostavat yhtenäiset säännöt kaikkien
Outokummun työntekijöiden, urakoitsijoiden ja vierailijoiden
turvallisuuden takaamiseksi.

Outokummun henkilöstömäärä laski 459:llä vuodesta 2016,
ja yhtiön palveluksessa oli joulukuun 2017 lopussa 10 141
henkilöä (2016: 10 600 ja 2015: 11 002). Henkilöstömäärän
lasku johtui pääasiassa New Castlen kvarttolevyhtehtaan ja
Wildwoodin putkitehtaan myynnistä Yhdysvalloissa sekä
jatkuneista uudelleenjärjestelyistä ja tehostamistoimenpiteistä.
Kaikkiaan Outokummun tavoitteena on vähentää henkilöstö-
määrä tulevina vuosina 9 300:an. Palkat ja palkkiot olivat
vuonna 2017 yhteensä 549 milj. euroa (2016: 562 milj. euroa
ja 2015: 585 milj. euroa). Välilliset henkilöstökustannukset
olivat 135 milj. euroa (2016: 151 milj. euroa ja 2015: 177 milj.
euroa).

Sosiaalisen vastuun mittarit

	2017	2016	2015
Tasa-arvo			
Työntekijät			
Miehiä, %	86	84	86
Naisia, %	14	16	14
Hallitus			
Miehiä, %	71	67	75
Naisia, %	29	33	25
Turvallisuus			
Kaikkien työtapa- turmien taajuus (miljoonaa työtuntia kohti)	4,4	8,7	N/A

Vuonna 2017 Outokummussa oli yhdeksän väitettyä mahdol-
lista väärinkäytöstä. Kaikki tapaukset tutkittiin tarkkaan, ja
niiden johdosta ryhdyttiin tarpeellisiin toimenpiteisiin. Keskeistä
on viestiä jatkuvasti Outokummun toimintaohjeesta ja kouluttaa
työntekijöitä siihen liittyen. Vuonna 2017 Outokummussa järjes-
tettiin kaksi verkkokurssia, jotka liittyivät compliance-asioihin.
Toimintaohjekoulutus oli pakollinen kaikille toimihenkilöille,
joista kurssin suoritti 98 %. Toinen verkkokurssi järjestettiin
kilpailulainsäädännöstä johdolle, myynnille, hankinnalle ja
liiketoiminnan tukifunktioissa työskenteleville, joista 99 %
suoritti kurssin.

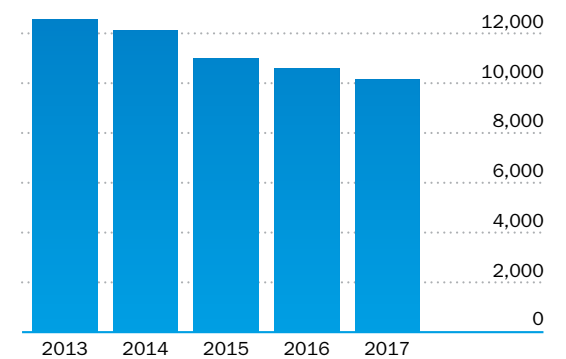
Outokummun ylimmät toimielimet ovat varsinainen yhtiökokous,
hallitus ja toimitusjohtaja. Vuonna 2017 kaikki hallituksen
jäsenet olivat riippumattomia yhtiöstä ja sen merkittävistä
osakkeenomistajista.

Tutkimus ja tuotekehitys

Outokummun tutkimus- ja kehitystyö (t&k) käsittää prosessien,
tuotteiden ja sovellusten kehityksen. T&k tekee tiivistä
yhteistyötä myynnin, tuotannon ja asiakkaiden kanssa, jotta
toimenpiteet ovat linjassa asiakkaan nykyisten ja tulevien
tarpeiden kanssa. Outokummun tutkimus- ja kehitystoiminnot
on keskitetty kolmeen t&k-keskukseen, jotka sijaitsevat Aves-
tassa Ruotsissa, Krefeldissä Saksassa ja Torniossa Suomessa.

Vuonna 2017 Outokummun tutkimus- ja kehitysmenot olivat
13 milj. euroa eli 0,2 % liikevaihdosta (2016: 20 milj. euroa,

Henkilöstö 31.12.2017

0,4 % liikevaihdosta; 2015: 23 milj. euroa, 0,4 % liikevaihdosta). Vuoden aikana yhtiössä otettiin käyttöön uusi työkalu t&k-projektien hallintaan, mikä tehosti huomattavasti tutkimus- ja kehitystoimintaa. T&k:n tehokkuutta lisäsi entisestään myös uuden t&k-keskuksen käyttöönotto Krefeldissä.

Prosessikehitystiimit jatkoivat tuotannon tukemista ja teknisen osaamisen siirtoa Outokummun yksiköiden välillä. Tuotekehitystyön merkittävin tulos oli Outokummun Ultra Alloy 825:n lanseeraus. Outokumpu on ainoa ruostumattoman teräksen tuottaja, jonka valikoimiin nikkeliseos kuuluu jopa 1 500 mm:n levyisenä nauhatuotteena. Toinen vuoden 2017 kohokohta oli Materialican palkinto, joka myönnettiin Outokummun patentoidulle hitsattavalle kennorakenneteknologialle.

Riskit ja epävarmuustekijät

Outokumpu noudattaa toiminnassaan yhtiön hallituksen hyväksymää riskienhallintapolitiikkaa, jossa määritellään riskienhallinnan tavoitteet, lähestymistavat ja vastualueet. Outokummun strategian tukemisen ohella riskienhallinnan tavoitteena on tunnistaa, arvioida ja pienentää riskejä osakkeenomistajien, asiakkaiden, toimittajien, henkilöstön, velkojien ja muiden sidosryhmien näkökulmasta.

Outokumpu on määritellyt riskiksi minkä tahansa asian, joka voi estää tai haitata konsernin tavoitteiden saavuttamista. Riskit voivat siis olla konsernin nykyiseen tai tulevaan toimintaan liittyviä uhkia, epävarmuustekijöitä tai menetettyjä mahdollisuuksia.

Riskienhallintaprosessi on osa johtamisjärjestelmää, ja se jakautuu neljään vaiheeseen: riskien tunnistamiseen, arviointiin ja priorisointiin, riskien pienentämiseen ja raportointiin. Keskeisiä riskejä arvioidaan ja päivitetään säännöllisesti.

Riskienhallinnan painopisteenä oli vuonna 2017 varmistaa Outokummun kustannuskilpailukyky, parantaa jatkuvasti riskienhallintaprosessia ja keskittyä turvallisuuden parantamiseen, maksuvalmiuden varmistamiseen sekä Outokummun toimintojen tehokkuuden ja valvonnan parantamiseen osana suurta liiketoiminnanmuutosprojektia, jonka tavoitteena on uudistaa hajanainen järjestelmäympäristö. Outokumpu jatkoii järjestelmällisiä paloturvallisuuden ja vahingontorjunnan arviointiohjelmiin, joissa keskityttiin myös konerikkojen

vahingontorjuntaan. Vuonna 2017 tehtiin kaikkiaan noin 20 paloturvallisuuteen ja konerikkojen vahingontorjuntaan liittyvää auditointia omien asiantuntijoiden ja ulkopuolisten neuvonantajien yhteistyönä. Merkittävimmät toteutuneet riskit vuonna 2017 olivat urakoitsijan kuolemaan johtanut työtaturma toukokuussa Degerforsissa Ruotsissa, tuotannon vakauteen liittyvät riskit erityisesti ferrokromitoiminnoissa ja Americas-liiketoiminta-alueen riittämätön kannattavuus.

Strategiset ja liiketoimintarisikit

Outokummun merkittävimpiä strategisia ja liiketoimintariskejä ovat yhtiön vision toteuttamiseen kuten toimintavarmuuden, kilpailukyyn ja tuloskehityksen parantamiseen liittyvät riskit ja epävarmuustekijät; ruostumattoman teräksen ja ferrokromin markkinoiden kehitykseen ja kilpailijoiden toimiin liittyvät riskit; sähkön, polttoaineiden, nikkelin, raudan ja molybdeenin hintojen muutosten vaikutus liiketoiminnan rahavirtaan ja rahoituksen saatavuuteen; ruostumattoman teräksen globaaliin kilpailuympäristöön vaikuttavat valuuttakurssien muutokset; sekä oikeudellisten kiistojen, maailmanpoliittisen tilanteen tai ympäristölainsäädännön muutosten epäsuotuisat vaikutukset liiketoimintaan.

Toiminnalliset riskit

Toiminnallisia riskejä ovat riittämättömät tai epäonnistuneet sisäiset prosessit, työntekijöiden toiminta, järjestelmävirheet, luonnonkatastrofien kaltaiset tapahtumat sekä väärinkäytökset tai rikokset. Tällaiset riskit liittyvät usein tuotannon toimintoihin, logistiikkaan, taloudellisiin prosesseihin, merkittäviin investointiprojekteihin, muihin projekteihin tai informaatioteknologiaan. Toteutuessaan ne voivat johtaa henkilö- tai omaisuusvahinkoihin, muihin vastuisiin, omaisuuden menetyksiin, liiketoiminnan keskeytymiseen tai ympäristöhaittoihin. Vakuutukset kattavat osan Outokummun toiminnallisista riskeistä. Outokummun kannalta keskeisiä toiminnallisia riskejä ovat suuret tulipalot tai konerikot, ja niistä aiheutuvat liiketoiminnan keskeytykset; ympäristövahingot; riippuvuus informaatioteknologiasta ja tietoturvariskit; hajanaiseen järjestelmäympäristöön liittyvät riskit; projektien toteuttamiseen liittyvät riskit erityisesti uuden ERP-järjestelmän toteuttamisessa; toimitusketjuun liittyvät riskit ja riippuvuus tietyistä kriittisistä toimittajista. Jotta tulipaloista mahdollisesti aiheutuvat omaisuusvahingot ja liiketoiminnan

keskeytykset keskeisillä tuotantolaitoksilla pysyisivät mahdollisimman vähäisinä, Outokummulla on järjestelmällinen paloturvallisuuden ja vahingontorjunnan arviointiohjelma. Vuoden aikana tehtiin lisätoimenpiteitä tietoturvan parantamiseksi.

Ympäristöriskit

Merkittävimmät ympäristöön liittyvät liiketoimintarisikit liittyvät päästökauppaan, uusiin ympäristö- ja kuluttajansuoja-asiin sekä ympäristölainsäädännön muutoksiin ja niiden vaikutuksiin Outokummun kilpailukyyn sekä sähkönhinnan nousuun ja Euroopan unionin päästökauppajärjestelmään liittyviin päästökustannuksiin.

Merkittävimmät ympäristöriskit tuotantolaitoksilla liittyvät happojen käyttöön, ongelmajätteisiin ja myrkyllisiin kaasuihin, kaatopaikkoihin, maaperän tai pohjaveden pilaantumiseen sekä vaarallisten saastuttavien aineiden pitkäaikaisiin vaikutuksiin. Outokummulla on myös ympäristövastuita suljetuilla kaivoksilla ja tehdasalueilla.

Turvallisuuden ja henkilöstöön liittyvät riskit

Turvallisuuden ja henkilöstöön liittyvät tärkeimmät riskit ovat oman henkilöstön ja urakoitsijoiden kuolemantapauksiin ja vakaviin tapaturmiin liittyvät riskit, joilla voisi olla merkittävä vaikutus Outokummun turvallisuuskulttuuriin tai työnantajamaineeseen; avainhenkilöiden tai erityisosaamista tai erityisiä asiakassuhteita omaavien henkilöiden menetys, jolla voi olla merkittävä vaikutus Outokummun liiketoimintaan; sekä riski, että Outokumpu ei kykene houkuttelemaan, pitämään kiinni, motivoimaan, kouluttamaan tai kehittämään ammatillisesti henkilökuntaansa eri organisaatiotasolla, millä voi olla haitallinen vaikutus Outokummun liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan tai operatiivisiin tuloksiin.

Compliance-asioihin, rikoksiin ja maineeseen liittyvät riskit

Outokumpu toimii ympäri maailmaa, ja sen toiminnot ulottuvat monen eri lainsäädännön ja monitahoisen säätelyn toimivalta-alueille aikana, jolloin erilaiset kilpailulainsäädäntöön, korruption- ja lahjonnan vastaisiin toimiin, rahanpesun ehkäisemiseen, tietoturvan parantamiseen (mukaan lukien EU:n tietosuoja-asetus) ja kaupan rajoitteisiin liittyvät toimenpiteet,

aloitteet sekä sanktiot ovat olleet maailmanlaajuisesti kasvussa. Outokumpuun kohdistuu myös henkilöstön tekemien petosten, kriittisten tutkimus- ja kehitystietojen menetyksen, väärinkäytösten sekä myyntiagenttien tai yhteisyritysten ja muiden yritysten tekemien rikkomusten riski.

Kestävään kehitykseen ja yritys vastuuseen liittyvät riskit

Outokummun tavoitteena on tunnistaa aktiivisesti, mille kestävään kehitykseen ja yritys vastuuseen liittyville asioille, mukaan lukien ihmisoikeuksiin liittyville asioille, yhtiö voi olla alttiina. Outokumpu ottaa kaikki työntekijöiden oikeuksien rikkomukset ja niihin liittyvät uhat, toimintansa täyden läpinäkyvyyden sekä ihmisoikeusasioiden noudattamisen vakavasti. Outokumpu toimii kuitenkin pääasiassa sellaisilla alueilla, joissa ihmisoikeuksiin liittyviä riskejä ei pidetä suurina.

Rahoitusriskit

Outokummun kannalta keskeisiä rahoitusriskejä ovat nikkelin, raudan, molybdeenin, energian ja polttoaineiden hinnannvaihtelut; valuuttamuutokset, jotka vaikuttavat euroon, Yhdysvaltain dollariin, Ruotsin kruunuun ja Englannin puntaan; Yhdysvaltain dollariin, euroon ja Ruotsin kruunuun liittyvät korkomuutokset; asiakkaisiin ja muihin liikekumppaneihin (mukaan lukien toimittajat ja rahoituslaitokset) liittyvät vastapuoliriskit; maksuvalmiuteen ja jälleenrahoitukseen liittyvät riskit; osakemistusten arvoon liittyvät riskit; rahoitussopimusten tai muiden lainaehojen kovenanttiriski, joka voi johtaa lainojen ennenaikaiseen erääntymiseen ja maksukyvyttömyystilanteeseen; ja etuus pohjaisten eläkejärjestelyjen osake- ja korkosijoitusten hintoihin liittyvät riskit sekä etuus pohjaisten eläkejärjestelyjen vastuiden arvostusparametreihin, erityisesti pitkiin korkoihin liittyvät riskit.

Lyhyen aikavälin riskit ja epävarmuustekijät

Outokummun lyhyen aikavälin riskejä ja epävarmuustekijöitä ovat: yhtiön uuden vision toteuttamiseen kuten toimintavarmuuden, kilpailukyyn ja tuloskehityksen parantamiseen liittyvät riskit ja epävarmuustekijät (mukaan lukien uusien IT-järjestelmien ja prosessien toteuttaminen); ruostumattoman teräksen ja ferrokromin markkinakehitykseen sekä kilpailijoiden toimiin liittyvät riskit; merkittävien rahavarojen sitoutuminen

käyttö pääomaan metallien hinnannousun seurauksena; sähkön, polttoaineiden, ferrokromin, nikkelin, raudan ja molybdeenin hinnannvaihtelut; euroon, Yhdysvaltain dollariin, Ruotsin kruunuun ja Englannin puntaan vaikuttavat valuuttakurssimuutokset; osakemistuksien arvoon liittyvät riskit; riippuvuus tietyistä kriittisistä toimittajista; projektien toteutumiseen liittyvät riskit; riippuvuus informaatioteknologiasta ja tietoturvariskit; hajanaiseen järjestelmäympäristöön liittyvät riskit; asiakkaisiin ja muihin liikekumppaneihin (mukaan lukien toimittajat ja rahoituslaitokset) liittyvät vastapuoliriskit. Mahdolliset epäsuotuisat muutokset maailmanpolitiikassa tai -taloudessa voivat haitata merkittävästi Outokummun liiketoimintaa ja pääsyä rahoitusmarkkinoille.

Merkittävät oikeudenkäynnit

Riita oikeudesta keksintöön, Outotec vs. Outokumpu

Outotecillä ja Outokummulla oli vuodesta 2013 riita oikeudesta keksintöön, joka liittyy ferrokrominikkelin valmistusmenetelmään. 9.1.2017 yhtiöt pääsivät sopimukseen, jonka myötä osapuolet luopuvat toisiaan kohtaan esittämistään vaatimuksista. Outotec sai yksinoikeuden myydä ja lisensoida kyseistä teknologiaa ja keksintöjä sovittua, Outokummulle maksettavaa lisenssimaksua vastaan. Outokumpu säilyttää oikeutensa käyttää keksintöjä omassa liiketoiminnassaan.

Myytyihin kupariliiketoimintoihin liittyvä kanne Espanjassa

Outokumpu myi koko kupariliiketoimintansa vuosina 2003–2008. Eräs myydyistä yhtiöistä ajautui sittemmin konkurssiin. Kyseisen espanjalaisen yhtiön konkurssin pesähoitaja on nostanut Outokumpu Oyj:tä sekä kahta ulkopuolista yhtiötä vastaan takaisinsaantikanteen, joka koskee konkurssiin ajautuneen espanjalaisen yhtiön yrityskaupan yhteydessä antamien lainojen takaisinsaantia. Espanjan Bilbaon ensimmäisen asteen tuomioistuim on hyväksynyt Outokumpua ja kahta ulkopuolista yhtiötä vastaan nostetun 20 milj. euron korvausvaatimuksen. Outokumpu ja kaksi muuta yhtiötä ovat valittaneet oikeuden päätöksestä.

Entiseen verokonserniin liittyvä kanne Italiassa

Joulukuussa 2015 Outokumpu Holding Italia ja Acciai Speciali Terni eli AST joutuivat kiistaan, joka liittyy entisen ThyssenKruppin verokonsolidointiin Italiassa. AST vaatii noin 23 milj. euroa ThyssenKruppin aikanaan johtamasta verokonsolidoinnista. Outokumpu Holding Italia oli ThyssenKruppin holding-yhtiö, joka siirtyi Inoxumiin carve-out-prosessissa vuonna 2011. Yhtiön 23 milj. euron vaade johtuu ThyssenKrupp Italian vuonna 2006 maksamista veroeristä, joita ei seuraavina vuosina suoritettu AST:lle. Asian käsittely tuomioistuimessa on kesken.

Kilpailuviranomaisen tutkinta Saksassa

Outokummun saksalainen tytäryhtiö Outokumpu Nirosta GmbH sai 22.9.2016 Saksan kilpailuviranomaiselta, Bundeskartellamtilta, kirjeen, jonka mukaan meneillään oleva tutkimus mahdollisista kilpailulainsäädännön rikkomuksista menneisyudessa on laajennettu koskemaan Outokumpua. Outokumpu on tehnyt väitteistä sisäiset tutkimukset ja on sitä mieltä, että virallinen tutkimus on aiheeton.

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Vuonna 2017 Outokummun osakekurssi oli korkeimmillaan 10,05 euroa ja alimmillaan 6,61 euroa (2016: korkeimmillaan 8,51 euroa ja alimmillaan 2,08 euroa). Vuoden lopussa osakekurssi oli 7,74 euroa, 9 % alle vuoden 2016 päätöskurssin (31.12.2016: 8,51 euroa). Vuonna 2017 yhtiön markkina-arvo oli 3 223 miljoonaa euroa, kun edellisvuoden lopussa se oli 3 541 milj. euroa. Osakkeen vaihto oli kaikkiaan 1 022 milj. osaketta Nasdaq Helsingissä vuoden 2017 aikana, ja osakevaihdon arvo oli 8 295 milj. euroa.

Outokummun osakepääoma pysyi ennallaan 311 milj. eurossa vuoden 2017 lopussa. Osakkeiden kokonaismäärä oli 416 374 448, ja keskimääräinen ulkona olevien osakkeiden määrä 412 363 204 vuonna 2017.

Outokumpu osti 6.2.–17.2.2017 välisenä aikana 2 000 000 omaa osakettaan Nasdaq Helsingin julkisessa kaupankäynnissä maksaakseen osakepalkkio-ohjelmiansa palkkio-osakkeet omista osakkeistaan. Vuoden 2017 lopussa Outokummun hallussa oli 3 702 899 omaa osaketta.

Johdon omistamat osakkeet ja osakepalkkio-ohjelmat

31. 12. 2017 Outokummun hallituksen ja johtoryhmän jäsenien hallussa oli yhteensä 1 915 835 Outokummun osaketta, mikä vastaa 0,5 % kaikista osakkeista.

Outokummussa on osakepohjaisia kannustinjärjestelmiä johtoryhmän jäsenille, muulle johdolle ja avainhenkilöille. Yhtiön osakeperusteiset kannustinjärjestelmät ovat suoritepohjainen osakeohjelma, rajoitettuja osakkeita koskeva ohjelma sekä toimitusjohtajan ja muiden avainhenkilöiden osakeosto-ohjelmat. Soveltuvien verojen vähentämisen jälkeen vuonna 2017 luovutettiin kaikkiaan 813 066 osaketta osakeohjelmien osallistujille asetettujen tavoitteiden ja ohjelmien ehtojen mukaisesti. Outokumpu maksoi osakepalkkiot yhtiön hallussa olevilla omilla osakkeilla.

Suoritepohjaisessa osakeohjelmassa ja rajoitettuja osakkeita koskevassa ohjelmassa on parhaillaan käynnissä kaudet 2016–2018 ja 2017–2019, ja hallitus hyväksyi joulukuussa 2017 ohjelmien seuraavan ansaintakauden 2018–2020. Suoritepohjaisen osakeohjelman kauden 2017–2019 ansaintakriteeri mittaa Outokummun tulosta ja pääoman käytön tehokkuutta verrokkiryhmään verrattuna. Lisätietoja osakepalkkio-ohjelmista on tilinpäätöksen liitetiedossa 18.

Hallinto- ja ohjausjärjestelmä

Selvitys Outokummun hallinto- ja ohjausjärjestelmästä löytyy yhtiön verkkosivulta <http://www.outokumpu.com/fi/sijoittajat/hallinto/Sivut/default.aspx>

Varsinainen yhtiökokous

Outokumpu Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidettiin 21. 3. 2017 Helsingissä. Yhtiökokous vahvisti vuoden 2016 tilinpäätöksen ja myönsi vastuuvapauden yhtiön johdolle. Yhtiökokous päätti, että vuodelta 2016 jaetaan osinkoa 0,10 euroa osakkeelta. Hallitus valtuutettiin päättämään omien osakkeiden hankinnasta sekä osakeannista ja osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisesta. Yhtiökokous hyväksyi myös yhtiöjärjestyksen muutokset sekä nimitystoimikunnan ehdotukset hallituksen jäsenistä ja palkkioista.

Yhtiökokous päätti hallituksen jäsenmääräksi yhteensä kahdeksan. Toimikaudeksi, joka päättyy seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä, yhtiökokous valitsi hallituksen jäseniksi uudelleen hallituksen silloisista jäsenistä Markus Akermannin, Roberto Gualdonin, Kati ter Horstin, Heikki Malisen, Saira Miettinen-Lähteen, Jorma Ollilan ja Olli Vaartimon. Uutena jäsenenä hallitukseen valittiin Eeva Sipilä. Yhtiökokous valitsi uudelleen hallituksen puheenjohtajaksi Jorma Ollilan ja varapuheenjohtajaksi Olli Vaartimon.

Muutokset hallituksessa ja johtoryhmässä

Saira Miettinen-Lähde erosi Outokummun hallituksesta 9. 6. 2017. Hallitus jatkaa toimintaansa seitsenjäsenisenä seuraavaan varsinaiseen yhtiökokoukseen asti.

Outokummun teknologiajohtaja Pekka Erkkilä jäi eläkkeelle 2. 2. 2017. Hän kuitenkin jatkaa neuvonantajana yhtiössä asian-
tuntemukseensa liittyvissä asioissa ja edustaa Outokumpua esimerkiksi Fennovoimassa ja Metallinjalostajissa.

Reeta Kaukiainen aloitti maaliskuussa 2017 Outokummun viestintä- ja sijoittajasuhdejohtajana ja johtoryhmän jäsenenä. Ennen Outokumpua hän työskenteli Accenturessa Suomen viestinnän ja markkinoinnin vetäjänä.

Johtoryhmän jäsen Maciej Gwozdz nimitettiin joulukuussa 2017 Europe-liiketoiminta-alueen johtajaksi 1. 1. 2018 alkaen. Tehtävä siirtyi hänelle Roeland Baanilta, joka johti liiketoiminta-
aluetta vuodesta 2016.

Nimitystoimikunta

Outokummun osakkeenomistajien nimitystoimikunnan muodostavat neljä suurinta yhtiön osakeluetteloon 1. 10. rekisteröityä Outokummun osakkeenomistajaa. Lisäksi Outokummun hallituksen puheenjohtaja toimii nimitystoimikunnan asian-
tuntijajäsenenä. Nimitystoimikunnan tehtävänä on vuosittain valmistella varsinaiselle yhtiökokoukselle ehdotus hallituksen jäsenistä ja hallituspalkkioista.

Outokummun neljä suurinta osakkeenomistajaa 1. 10. 2017 olivat Solidium Oy, Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma, Kansaneläkelaitos ja Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen, jotka ovat nimenneet nimitystoimikuntaan seuraavat edustajat:

- Solidium Oy:n toimitusjohtaja Antti Mäkinen
- Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varman talousjohtaja Pekka Pajamo
- Kansaneläkelaitoksen sijoitusjohtaja Tuula Korhonen
- Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen toimitusjohtaja Timo Ritakallio

Nimitystoimikunta antoi ehdotuksensa Outokummun hallitukselle viimeistään 31. 1. 2018. Nimitystoimikunnan ehdotus julkistettiin yhtiökokoukseen yhteydessä.

Hallituksen esitys voitonjaosta

Hallitus muutti Outokummun osingonjakopolitiikkaa 31. 1. 2018. Uuden politiikan mukaisesti maksettavien osinkojen määrä suhdannekierron aikana on 30–50 prosenttia tilikauden voitosta.

31. 12. 2017 emoyhtiön tilinpäätöksen mukaan emoyhtiön jakokelpoiset varat olivat yhteensä 2 413 milj. euroa, mikä sisältää kertyneet voittovarot 289 milj. euroa.

Hallitus esittää 22. 3. 2018 pidettävälle yhtiökokoukselle, että emoyhtiön jakokelpoisista varoista jaetaan osinkoa 0,25 euroa osakkeelta vuodelta 2017 ja loppuosa jakokelpoisista varoista jätetään voittovarojen tilille.

Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat

Outokumpu on muuttanut segmenttirakennettaan eriyttämällä Ferrochromen toimintasegmentiksi Europe-segmentistä 1. 1. 2018 lähtien. Uudessa rakenteessa Outokummulla on neljä toimintasegmenttiä – Europe, Americas, Long Products ja Ferrochrome. Vuoden 2018 ensimmäisen neljänneksen osavuosiselvitys laaditaan uuden raportointirakenteen mukaisesti.

Konsernin tunnusluvut

		2017	2016	2015	2014	2013
Toiminnan laajuus						
Liikevaihto	Milj. €	6 363	5 690	6 384	6 844	6 745
– liikevaihdon muutokset	%	11,8	-10,9	-6,7	1,5	48,6
– viennin ja ulkomaan toimintojen osuus liikevaihdosta	%	96,5	96,4	96,6	96,7	96,9
Sijoitettu pääoma 31.12. ¹⁾	Milj. €	3 929	3 816	4 133	4 072	4 265
Investoinnit käyttöomaisuuteen ²⁾	Milj. €	174	164	154	127	183
– suhteessa liikevaihtoon	%	2,7	2,9	2,4	1,8	2,7
Poistot	Milj. €	216	226	302	320	332
Arvon alentumiset	Milj. €	2	26	1	27	13
Tutkimus- ja kehitystoiminnan menot	Milj. €	13	20	23	23	26
– suhteessa liikevaihtoon	%	0,2	0,4	0,4	0,3	0,4
Henkilöstö 31.12. ³⁾		10 141	10 600	11 002	12 125	12 561
– keskimäärin vuoden aikana ⁴⁾		10 485	10 977	11 833	12 540	13 150
Kannattavuus						
Oikaistu käyttökate	Milj. €	631	309	165	263	-87
Käyttökate	Milj. €	663	355	531	104	-165
Liiketulos	Milj. €	445	103	228	-243	-510
– suhteessa liikevaihtoon	%	7,0	1,8	3,6	-3,6	-7,6
Tulos ennen veroja	Milj. €	327	-13	127	-459	-822
– suhteessa liikevaihtoon	%	5,1	-0,2	2,0	-6,7	-12,2
Tilikauden tulos	Milj. €	392	144	86	-439	-1 003
– suhteessa liikevaihtoon	%	6,2	2,5	1,4	-6,4	-14,9
Oman pääoman tuotto ¹⁾	%	15,4	6,4	3,9	-21,8	-41,4
Sijoitetun pääoman tuotto ¹⁾	%	11,3	2,6	5,3	-5,8	-10,3

		2017	2016	2015	2014	2013
Rahoitus ja taloudellinen asema						
Korollinen nettovelka	Milj. €	1 091	1 242	1 610	1 974	3 556
– suhteessa liikevaihtoon	%	17,1	21,8	25,2	28,8	52,7
Nettorahoituskulut	Milj. €	127	121	149	223	310
– suhteessa liikevaihtoon	%	2,0	2,1	2,3	3,3	4,6
Korkokulut	Milj. €	92	105	130	141	210
– suhteessa liikevaihtoon	%	1,5	1,9	2,0	2,1	3,1
Korollinen nettovelka / oikaistu käyttökate		1,7	4,0	9,8	7,5	neg.
Osakepääoma	Milj. €	311	311	311	311	311
Oma pääoma yhteensä	Milj. €	2 721	2 416	2 329	2 132	1 891
Omavaraisuusaste	%	46,3	40,4	39,6	33,3	21,5
Velkaantumisaste	%	40,1	51,4	69,1	92,6	188,0
Liiketoiminnan nettorahavirta ⁵⁾	Milj. €	328	389	-34	-126	34

¹⁾ Tunnusluvun laskentaperustetta muutettu vuonna 2016. Vuoden 2015 luvut oikaistu vastaavaksi. Vuosien 2014 ja 2013 lukuja ei ole oikaistu.

²⁾ Vuosien 2014 ja 2013 investoinnit käyttöomaisuuteen esitetty jatkuvien toimintojen osalta.

³⁾ Henkilöstö raportoitu työsuhteessa olevan henkilömäärän mukaan. Vuosi 2013 raportoitu jatkuvien toimintojen osalta.

⁴⁾ Vuodet 2014 ja 2013 raportoitu jatkuvien toimintojen osalta.

⁵⁾ Vuosien 2014 ja 2013 rahavirrat esitetty jatkuvien toimintojen osalta.

Taloudellisten tunnuslukujen täsmäytys

Tunnusluku	Tunnusluvun laskentaperuste tai lähde konsernitilinpäätöksessä		2017	2016
Liikevaihto	Konsernin tuloslaskelma	Milj. €	6 363	5 690
– liikevaihdon muutos	Verrattuna edellisen vuoden liikevaihtoon	%	11,8	–10,9
Liikevaihto kohdemaan mukaan Suomeen	Liitetieto 3. Segmentti-informaatio	Milj. €	224	204
Vienti ja ulkomaan toiminnot	Liikevaihto – Liikevaihto kohdemaan mukaan Suomeen	Milj. €	6 139	5 486
– viennin ja ulkomaan toimintojen osuus liikevaihdosta	Verrattuna liikevaihtoon	%	96,5	96,4
Poistot	Liitetieto 6. Tuotot ja kulut	Milj. €	216	226
Arvon alentumiset	Liitetieto 6. Tuotot ja kulut ja liitetieto 8. Rahoitustuotot ja -kulut	Milj. €	2	26
Tutkimus- ja kehitystoiminnan menot	Konsernin tuloslaskelma	Milj. €	13	20
– suhteessa liikevaihtoon	Verrattuna liikevaihtoon	%	0,2	0,4
Oikaistu käyttökate	Käyttökate – oikaisuksi luokitellut erät	Milj. €	631	309
Käyttökateen oikaisut	Liitetieto 6. Tuotot ja kulut	Milj. €	31	47
Käyttökate	Liiketulos ennen poistoja ja liitetiedossa 6. esitettyjä arvonalentumisia	Milj. €	663	355
Liiketulos	Konsernin tuloslaskelma	Milj. €	445	103
– suhteessa liikevaihtoon	Verrattuna liikevaihtoon	%	7,0	1,8

Tunnusluku	Tunnusluvun laskentaperuste tai lähde konsernitilinpäätöksessä		2017	2016
Sijoitettu pääoma on seuraavien erien summa:				
Oma pääoma yhteensä	Konsernitase	Milj. €	2 721	2 416
Korollinen nettovelka	Määritelty seuraavalla sivulla	Milj. €	1 091	1 242
Velvoitteet etuuspohjaisista järjestelyistä sekä muista pitkäaikaisista työsuhde-etuuksista	Konsernitase	Milj. €	337	356
Korkojohdannaisvelat (netto)	Liitetieto 20. Johdannaissovimusten käyvät arvot ja nimellismäärät	Milj. €	3	5
Korkovelat (netto)	Liitetieto 28. Ostovelat ja muut velat	Milj. €	6	11
Vähennettynä:				
Myytävinä olevat varat (netto)	Konsernitase	Milj. €	–	25
Etuuspohjaisiin järjestelyihin kuuluvat varat	Konsernitase	Milj. €	70	45
Lainasaamiset	Liitetieto 22. Myyntisaamiset ja muut saamiset	Milj. €	–	6
Myytävässä olevat sijoitukset	Konsernitase	Milj. €	68	53
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat sijoitukset	Konsernitase	Milj. €	17	17
Osuudet osakkuusyhtiöissä ja yhteisyrityksissä	Konsernitase	Milj. €	73	67
Sijoitettu pääoma 31.12.		Milj. €	3 929	3 816
Sijoitettu pääoma 31.12. edellisenä vuonna	Määritelty yllä	Milj. €	3 816	4 133
Sijoitettu pääoma 31.3.		Milj. €	4 075	3 973
Sijoitettu pääoma 30.6.		Milj. €	3 991	3 905
Sijoitettu pääoma 30.9.		Milj. €	3 830	3 815
Sijoitettu pääoma 31.12.	Määritelty yllä	Milj. €	3 929	3 816
Sijoitettu pääoma (neljän vuosineljänneksen keskiarvo)	Avaavan ja neljän vuosineljänneksen päättävien arvojen keskiarvo	Milj. €	3 928	3 928
Sijoitetun pääoman tuotto	Liiketulos / Sijoitettu pääoma (neljän vuosineljänneksen keskiarvo)	%	11,3	2,6

Tunnusluku	Tunnusluvun laskentaperuste tai lähde konsernitilinpäätöksessä		2017	2016
Tulos ennen veroja	Konsernin tuloslaskelma	Milj. €	327	-13
- suhteessa liikevaihtoon	Verrattuna liikevaihtoon	%	5,1	-0,2
Tilikauden tulos	Konsernin tuloslaskelma	Milj. €	392	144
- suhteessa liikevaihtoon	Verrattuna liikevaihtoon	%	6,2	2,5
Osakepääoma	Konsernitase	Milj. €	311	311
Oma pääoma yhteensä	Konsernitase	Milj. €	2 721	2 416
Oma pääoma yhteensä 31. 12. edellisenä vuonna	Konsernitase	Milj. €	2 416	2 329
Oma pääoma yhteensä 31. 3.		Milj. €	2 502	2 229
Oma pääoma yhteensä 30. 6.		Milj. €	2 561	2 148
Oma pääoma yhteensä 30. 9.		Milj. €	2 543	2 137
Oma pääoma yhteensä 31. 12.	Konsernitase	Milj. €	2 721	2 416
Oma pääoma yhteensä (neljän vuosineljänneksen keskiarvo)	Avaavan ja neljän vuosineljänneksen päättävien arvojen keskiarvo	Milj. €	2 549	2 252
Oman pääoman tuotto	Tilikauden tulos / Oma pääoma yhteensä (neljän vuosineljänneksen keskiarvo)	%	15,4	6,4

Tunnusluku	Tunnusluvun laskentaperuste tai lähde konsernitilinpäätöksessä		2017	2016
Pitkäaikaiset korolliset velat	Konsernitase	Milj. €	698	987
Lyhytaikaiset korolliset velat	Konsernitase	Milj. €	505	458
Rahavarat	Konsernitase	Milj. €	112	204
Korollinen nettovelka	Pitkä- ja lyhytaikaiset korolliset velat - rahavarat	Milj. €	1 091	1 242
- suhteessa liikevaihtoon	Verrattuna liikevaihtoon	%	17,1	21,8
Nettorahoituskulut	Konsernin tuloslaskelma	Milj. €	127	121
- suhteessa liikevaihtoon	Verrattuna liikevaihtoon	%	2,0	2,1
Korkokulut	Konsernin tuloslaskelma	Milj. €	92	105
- suhteessa liikevaihtoon	Verrattuna liikevaihtoon	%	1,5	1,9
Korollinen nettovelka / oikaistu käyttökate	Korollinen nettovelka / oikaistu käyttökate		1,7	4,0
Varat yhteensä	Konsernitase	Milj. €	5 886	5 990
Saadut ennakot	Liitetieto 28. Ostovelat ja muut velat	Milj. €	8	7
Omavaraisuusaste	Oma pääoma yhteensä / (Varat yhteensä - saadut ennakot)	%	46,3	40,4
Velkaantumisaste	Korollinen nettovelka / Oma pääoma yhteensä	%	40,1	51,4
Liiketoiminnan nettorahavirta	Konsernin rahavirtalaskelma	Milj. €	328	389

Osakekohtaiset tunnusluvut

		2017	2016	2015	2014	2013
Osakekohtainen tulos ^{1) 2)}	€	0,95	0,35	0,23	-1,24	-7,52
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos ^{1) 2)}	€	0,90	0,35	0,23	-1,24	-7,52
Osakekohtainen tulos, jatkuvat toiminnot ^{2) 3)}	€	-	-	-	-1,27	-6,23
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, jatkuvat toiminnot ^{2) 3)}	€	-	-	-	-1,27	-6,23
Rahavirta/osake ^{1) 2)}	€	0,79	0,94	-0,08	-0,36	0,26
Oma pääoma/osake ^{2) 4)}	€	6,59	5,84	5,60	5,13	14,23
Osakekohtainen osinko	€	0,25 ⁵⁾	0,10	-	-	-
Osinko/tulos	%	26,3	28,8	-	-	-
Efektiivinen osinkotuotto	%	3,2	1,2	-	-	-
Hinta/voitto-suhde (P/E)		8,15	24,31	11,85	neg.	neg.
Osakkeen kurssikehitys ⁶⁾						
Keskikurssi	€	8,11	4,51	4,49	5,16	4,64
Alin kurssi	€	6,61	2,08	2,06	3,37	3,03
Ylin kurssi	€	10,05	8,51	7,76	7,50	7,39
Kurssi kauden lopussa	€	7,74	8,51	2,73	4,77	3,55
Muutos kauden aikana ⁷⁾	%	-9,0	211,3	-42,7	34,2	-48,8
OMX Helsinki-indeksin muutoskauden aikana	%	6,4	3,6	10,8	5,7	26,5
Osakekannan markkina-arvo kauden lopussa	Milj. €	3 223	3 541	1 138	1 987	845
Osakkeiden vaihdon kehitys						
Osakkeiden vaihto ⁸⁾	1 000 kpl	1 021 607	955 682	1 345 515	695 235	178 989
Osuus osakkeiden painotetusta keskiarvosta ¹⁾	%	247,7	230,6	323,9	198,9	135,0
Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä ⁹⁾		412 363 204	414 411 287	415 473 976	349 558 854	132 579 577
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakkeiden keskimääräinen lukumäärä ⁹⁾		450 247 639	414 411 287	415 473 976	349 558 854	132 579 577
Osakkeiden lukumäärä kauden lopussa ^{9) 10)}		412 671 549	413 860 600	415 489 308	415 426 724	2 077 105 460

¹⁾ Vuodet 2014 ja 2013 laskettu osakeantioikaistun painotetun keskimääräisen osakemäärän mukaisesti.

²⁾ Vuosi 2013 oikaistu kesäkuussa 2014 rekisteröidyn osakkeiden yhdistämisen mukaisesti.

³⁾ Vuosi 2013 laskettu osakeantioikaistun painotetun keskimääräisen osakemäärän mukaisesti.

⁴⁾ Vuosi 2013 laskettu osakeantioikaistun painotetun keskimääräisen osakemäärän mukaisesti.

⁵⁾ Hallituksen esitys yhtiökokoukselle.

⁶⁾ Vuoden 2013 osakehinnat oikaistu osakeannin ja osakkeiden yhdistämisen vaikutusten mukaisesti.

⁷⁾ Vuosi 2014 laskettu perustuen oikaistuihin vertailukelpoisiin osakehintoihin. Vuosi 2013 laskettu perustuen oikaisemattomiin vertailukelpoisiin osakehintoihin.

⁸⁾ Sisältää vain Nasdaq Helsingin kaupankäynnin.

⁹⁾ Ei sisällä hankittuja omia osakkeita.

¹⁰⁾ Vuotta 2013 ei ole oikaistu osakeannin ja osakkeiden yhdistämisen vaikutusten mukaisesti.

Osakekohtaisten tunnuslukujen laskentaperusteet

Osakekohtainen tulos	=	$\frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden tulos}}{\text{Osakkeiden keskimääräinen osakeantioikaistu lukumäärä kauden aikana}}$
Rahavirta/osake	=	$\frac{\text{Liiketoiminnan nettorahavirta}}{\text{Osakkeiden keskimääräinen osakeantioikaistu lukumäärä kauden aikana}}$
Oma pääoma/osake	=	$\frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä kauden lopussa}}$
Osakekohtainen osinko	=	$\frac{\text{Tilikaudelta jaettu osinko}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä kauden lopussa}}$
Osinko/tulos	=	$\frac{\text{Tilikaudelta jaettu osinko}}{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden tulos}} \times 100$
Efektiivinen osinkotuotto	=	$\frac{\text{Osinko/osake}}{\text{Osakeantioikaistu viimeinen kaupantekokurssi kauden lopussa}} \times 100$
Hinta/tulos-suhde (P/E)	=	$\frac{\text{Osakeantioikaistu viimeinen kaupantekokurssi kauden lopussa}}{\text{Osakekohtainen tulos}}$
Osakkeen keskikurssi	=	$\frac{\text{Osakkeen euromääräinen kokonaisvaihto}}{\text{Kauden aikana vaihdettujen osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä}}$
Osakekannan markkina-arvo kauden lopussa	=	Osakkeiden lukumäärä kauden lopussa × viimeinen kaupantekokurssi
Osakkeiden vaihdon kehitys	=	Kauden aikana vaihdettujen osakkeiden lukumäärä sekä sen suhteellinen osuus osakesarjan kokonaismäärän painotetusta keskiarvosta kauden aikana

Konsernitilinpäätös, IFRS

Konsernin tuloslaskelma	18
Konsernin laaja tuloslaskelma	18
Konsernin rahavirtalaskelma	20
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	21
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	22
1. Perustiedot	22
2. Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet	22
3. Segmentti-informaatio	33
4. Liiketoimintojen hankinnat ja myynnit	35
5. Myytävänä olevat varat	35
6. Tuotot ja kulut	35
7. Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	36
8. Rahoitustuotot ja -kulut	37
9. Tuloverot	37
10. Osakekohtainen tulos	39
11. Aineettomat hyödykkeet	39
12. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	40
13. Aineettomien hyödykkeiden ja aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden arvon alentuminen	42
14. Sijoitukset osakkuusyhtiöihin ja yhteisyrityksiin	43
15. Rahoitusvarojen ja -velkojen kirjanpitoarvot ja käyvät arvot arvostusryhmittäin	43

16. Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvän arvon hierarkia	45
17. Myytävissä olevat sijoitukset	45
18. Osakeperusteiset maksut	46
19. Rahoitusriskienhallinta, pääomahallinta ja vakuutukset	48
20. Johdannaissopimusten käyvät arvot ja nimellismäärät	53
21. Vaihto-omaisuus	54
22. Myyntisaamiset ja muut saamiset	54
23. Rahavarat	54
24. Oma pääoma	55
25. Työsuhde-etuuksista johtuvat velvoitteet	56
26. Varaukset	59
27. Korolliset velat	59
28. Ostovelat ja muut velat	60
29. Vastuositoumukset	61
30. Riita-asiat	61
31. Lähipiiritapahtumat	62
32. Tytäryhtiöt 31.12.2017	63
33. Tilikauden päättymisen jälkeiset tapahtumat	64

Emoyhtiön tilinpäätös, FAS

Emoyhtiön tuloslaskelma	65
Emoyhtiön tase	66
Emoyhtiön rahavirtalaskelma	67
Laskelma emoyhtiön oman pääoman muutoksista	68
Emoyhtiön vastuositoumukset	68

Konsernin tuloslaskelma

Milj. €	Liitetieto	2017	2016
Liikevaihto	3	6 363	5 690
Hankinnan ja valmistuksen kulut		-5 626	-5 298
Bruttokate		736	392
Liiketoiminnan muut tuotot	6	51	88
Myyntin ja markkinoinnin kulut		-74	-90
Hallinnon kulut		-219	-221
Tutkimus- ja kehitystoiminnan kulut		-13	-20
Liiketoiminnan muut kulut	6	-35	-46
Liiketulos		445	103
Osuus osakkuusyrityiden ja yhteisyritysten tuloksista	14	9	5
Rahoitustuotot ja -kulut	8		
Korkotuotot		3	4
Korkokulut		-92	-105
Markkinahintoihin liittyvät voitot ja tappiot		-7	-6
Muut rahoitustuotot		0	6
Muut rahoituskulut		-30	-18
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä		-127	-121
Tulos ennen veroja		327	-13
Tuloverot	9	64	156
Tilikauden tulos		392	144
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta tuloksesta laskettu osakekohtainen tulos	10		
Osakekohtainen tulos, EUR		0,95	0,35
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, EUR		0,90	0,35

Tilikauden tulos kuuluu kokonaisuudessaan emoyhtiön omistajille.

Konsernin laaja tuloslaskelma

Milj. €	Liitetieto	2017	2016
Tilikauden tulos		392	144
Muut laajan tuloksen erät			
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi:			
Muuntoerot			
Muuntoerojen muutokset		-83	-3
Luokittelun muutoksesta johtuva siirtäminen laajasta tuloksesta tulosvaikutteiseksi eräksi		-3	-2
Myytävässä olevat sijoitukset	17		
Myytävässä olevien sijoitusten arvomuutokset		0	5
Luokittelun muutoksesta johtuva siirtäminen laajasta tuloksesta tulosvaikutteiseksi eräksi		-	-5
Rahavirran suojaukset	20		
Rahavirran suojauksien arvomuutokset		-1	-5
Luokittelun muutoksesta johtuva siirtäminen laajasta tuloksesta tulosvaikutteiseksi eräksi		-1	0
Rahavirran suojauksiin liittyvät verot	9	1	1
Erät, joita ei myöhemmin siirretä tulosvaikutteisiksi:			
Etuuspohjaisten järjestelyiden uudelleenarvostus	25		
Muutokset tilikauden aikana		18	-63
Uudelleenarvostukseen liittyvät verot	9	37	20
Osuus osakkuusyrityiden ja yhteisyritysten laajan tuloksen eristä	14	-1	0
Muut laajan tuloksen erät, verojen jälkeen		-32	-53
Tilikauden laaja tulos		359	91

Tilikauden laaja tulos kuuluu kokonaisuudessaan emoyhtiön omistajille.

Konsernitase

Milj. €	Liitetieto	2017	2016
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Aineettomat hyödykkeet	11, 13	535	504
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	12, 13	2 633	2 874
Osuudet osakkuusyhtiöissä ja yhteisyrityksissä	14	73	67
Myytävisissä olevat sijoitukset	17	68	53
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat sijoitukset		0	1
Johdannaisinstrumentit	20	1	-
Laskennalliset verosaamiset	9	295	204
Etuuspohjaisiin järjestelyihin kuuluvat varat	25	70	45
Myyntisaamiset ja muut saamiset	22	1	2
		3 675	3 750
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	21	1 380	1 232
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat sijoitukset		16	16
Johdannaisinstrumentit	20	43	34
Myyntisaamiset ja muut saamiset	22	659	687
Rahavarat	23	112	204
		2 211	2 173
Myytävinä olevat varat	5	-	67
VARAT YHTEENSÄ		5 886	5 990

Milj. €	Liitetieto	2017	2016
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma		311	311
Ylikurssirahasto		714	714
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		2 103	2 103
Muut rahastot		3	4
Kertyneet voittovarot		-409	-716
Oma pääoma yhteensä	24	2 721	2 416
Pitkäaikaiset velat			
Korolliset velat	27	698	987
Johdannaisinstrumentit	20	3	4
Laskennalliset verovelat	9	10	22
Veloitteet etuuspohjaisista järjestelyistä sekä muista pitkäaikaisista työsuhde-etuuksista	25	337	356
Varaukset	26	79	118
Ostovelat ja muut velat	28	34	37
		1 160	1 525
Lyhytaikaiset velat			
Korolliset velat	27	505	458
Johdannaisinstrumentit	20	37	63
Varaukset	26	14	15
Verovelat		7	12
Ostovelat ja muut velat	28	1 441	1 459
		2 004	2 007
Myytävinä oleviin varoihin liittyvät velat	5	-	43
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ		5 886	5 990

Konsernin rahavirtalaskelma

Milj. €	Liitetieto	2017	2016
Liiketoiminnan rahavirta			
Tilikauden tulos		392	144
Oikaisut			
Verot	9	-64	-156
Poistot	11, 12	216	226
Arvonalentumiset	8, 11, 12, 13	2	26
Osuus osakkuusyhtiöiden ja yhteisyritysten tuloksista	14	-9	-5
Aineettomien hyödykkeiden ja aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot	6	-16	-2
Rahoitusvarojen myyntivoitot ja -tappiot	8	0	-5
Tytäryhtiöiden myyntivoitot ja -tappiot	4	-22	-34
Korkotuotot	8	-1	-2
Korkokulut	8	85	94
Kurssierot		55	-4
Muut oikaisut		13	-4
		259	134
Käyttöpääoman muutos			
Myyntisaamisten ja muiden saamisten muutos		-54	-17
Vaihto-omaisuuden muutos		-222	39
Ostovelkojen ja muiden velkojen muutos		97	285
		-180	307
Käytetyt varaukset ja maksetut veloitteet etuuspohjaisista järjestelyistä ja muista pitkäaikaisista työsuhte-etuuksista		-60	-94
Saadut korot ja osingot		3	1
Maksetut korot		-78	-94
Maksetut verot		-8	-9
Liiketoiminnan nettorahavirta		328	389

Milj. €	Liitetieto	2017	2016
Investointien rahavirta			
Liiketoimintojen hankinnat vähennettyinä hankintahetken rahavaroilla		-	-9
Investoinnit myytävissä oleviin sijoituksiin	17	-15	-14
Investoinnit aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin	12	-144	-116
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin	11	-27	-25
Tytäryhtiöiden myynnit vähennettyinä veroilla ja luovutetuilla rahavaroilla	4	90	72
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myynnit	12	21	8
Aineettomien hyödykkeiden myynnit	11	12	-
Muu investointien rahavirta		-1	3
		-63	-81
Investointien nettorahavirta		-63	-81
Rahavirta ennen rahoitusta		264	308
Rahoituksen rahavirta			
Maksetut osingot	24	-41	-
Omien osakkeiden hankinta	24	-20	-7
Pitkäaikaisten lainojen nostot		190	369
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut		-541	-656
Lyhytaikaisten lainojen muutos		162	-13
Rahoitusleasing-velkojen takaisinmaksut		-65	-28
Muu rahoituksen rahavirta		-37	45
		-353	-291
Rahoituksen nettorahavirta		-353	-291
Rahavarojen muutos		-89	17
Rahavarat tilikauden alussa		204	186
Rahavarojen muutos		-89	17
Valuuttakurssien muutosten vaikutus		-3	1
Rahavarat tilikauden lopussa	23	112	204

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

Milj. €	Liitetieto	Osakepääoma	Ylikurssi- rahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Muut rahastot	Arvonmuutos- rahasto	Kumulatiiviset muuntoerot	Etuus- pohjaisten järjestelyiden uudelleen- arvostus	Omat osakkeet	Muut kertyneet voittovarot	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1. 1. 2016		311	714	2 103	5	6	8	-92	-21	-704	2 329
Tilikauden tulos		-	-	-	-	-	-	-	-	144	144
Muut laajan tuloksen erät		-	-	-	-	-4	-5	-43	-	0	-53
Tilikauden laaja tulos		-	-	-	-	-4	-5	-43	-	144	91
Liiketoimet omistajien kanssa											
Sijoitetut ja jaetut varat											
Osakeperusteiset maksut	18	-	-	-	-	-	-	-	9	-7	3
Hankitut omat osakkeet	24	-	-	-	-	-	-	-	-7	-	-7
Muut		-	-	-	-2	-	-	-	-	2	-
Oma pääoma 31. 12. 2016		311	714	2 103	2	1	3	-135	-19	-564	2 416
Tilikauden tulos		-	-	-	-	-	-	-	-	392	392
Muut laajan tuloksen erät		-	-	-	-	-1	-86	56	-	-1	-32
Tilikauden laaja tulos		-	-	-	-	-1	-86	56	-	391	359
Liiketoimet omistajien kanssa											
Sijoitetut ja jaetut varat											
Maksetut osingot	24	-	-	-	-	-	-	-	-	-41	-41
Osakeperusteiset maksut	18	-	-	-	-	-	-	-	13	-6	7
Hankitut omat osakkeet	24	-	-	-	-	-	-	-	-20	-	-20
Muutokset omistusosuuksissa											
Kvarttolevy- ja putkitechaiden myynnit	4	-	-	-	-	-	3	8	-	-11	-
Muut		-	-	-	1	-	-	-	-	-1	-
Oma pääoma 31. 12. 2017		311	714	2 103	3	0	-81	-72	-26	-232	2 721

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

1. Perustiedot

Outokumpu Oyj on suomalainen, Suomen lakien mukaan perustettu julkinen osakeyhtiö, jonka kotipaikka on Helsinki. Emoyhtiö Outokumpu Oyj on noteerattu Nasdaq Helsingissä vuodesta 1988 lähtien. Jäljennös konsernitilinpäätöksestä on saatavissa konsernin internet-sivuilta www.outokumpu.com, osoitteesta Outokumpu Oyj/Konserniviestintä, PL 245, 00180 Helsinki, tai sähköpostitse osoitteesta corporate.comms@outokumpu.com.

Outokumpu on ruostumattoman teräksen markkinajohtaja maailmassa. Outokumpu valmistaa edistyskellisiä materiaaleja, jotka ovat tehokkaita, kestäviä ja kierrätettäviä, ja auttaa siten rakentamaan maailmaa, joka kestää ikuisesti. Ruostumaton teräs on ihanteellinen materiaali kestäviin ratkaisuihin vaativissa käyttökohteissa aina ruokailu- ja sairaalavälineistä siltoihin ja energialaitoksiin: se on 100-prosenttisen kierrätettävä, korroosionkestävä, hygieeninen ja vahva materiaali, jota ei tarvitse huoltaa. Outokummun palveluksessa on noin 10 000 ammattilaista yli 30 maassa.

Outokumpu Oyj:n hallitus on hyväksynyt kokouksessaan 31. 1. 2018 tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös sen julkistamisen jälkeen pidettävässä yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksella on myös mahdollisuus tehdä päätös tilinpäätöksen muuttamisesta.

2. Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Tilinpäätöksen laatimisperusta

Tämä Outokummun konsernitilinpäätös on laadittu tilikaudelta 2017 käsittäen 1. 1.–31. 12. 2017 välisen ajanjakson.

Konsernitilinpäätös on laadittu Euroopan unionissa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti. Sitä

laadittaessa on noudatettu 31. 12. 2017 voimassa olleita standardeja ja tulkintoja. Konsernitilinpäätös täyttää myös suomalaisten, IFRS-säännöksiä täydentävien kirjanpito- ja yhteisölaainsäädännön säännösten ja määräysten vaatimukset.

Tilinpäätöstiedot esitetään miljoonina euroina, ja ne perustuvat alkuperäisiin hankintamenoihin, ellei laadintaperiaatteissa ole muuta kerrottu. Kaikki esitetyt luvut on pyöristetty, joten yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluvusta. Tunnusluvut on laskettu käyttäen tarkkoja arvoja.

Outokummun konsernitilinpäätös 2017 on laadittu toiminnan jatkuvuuden periaatetta noudattaen.

Outokumpu on noudattanut vuoden 2017 alusta alkaen seuraavia voimaan tulleita muutettuja standardeja.

- **Muutos IAS 12:een Tuloverot – Recognition of Deferred Tax Assets for Unrealised Losses** (sovellettava 1. 1. 2017 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutokset selventävät, että vähennyskelpoisen väliaikaisen eron olemassaolo riippuu yksinomaan omaisuuserän ja sen verotusarvon vertaamisesta tilinpäätöshetkellä, eivätkä siihen vaikuta mahdolliset tulevat muutokset omaisuuserän kirjanpitoarvossa tai tavassa, jolla kirjanpitoarvoa vastaava määrä kertyy tulevaisuudessa. Muutoksilla ei ollut vaikutusta Outokummun konsernitilinpäätökseen.
- **Muutokset IAS 7:ään Rahavirtalaskelmat – Disclosure Initiative** (sovellettava 1. 1. 2017 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): Muutoksilla pyritään siihen, että tilinpäätöksen käyttäjät voisivat arvioida rahoitustoiminnasta syntyvien, rahavirtavaikutteisten ja ei-rahavirtavaikutteisten velkojen muutosten vaikutuksia. Standardi vaikutti Outokummun konsernitilinpäätöksen liitetietoihin. Katso liitetieto 27.

Muilla uusilla tai muutetuilla standardeilla ja tulkinnoilla ei ollut vaikutusta Outokummun konsernitilinpäätökseen.

Uusien ja muutettujen standardien sekä tulkintojen soveltaminen

Outokumpu ei ole vielä soveltanut seuraavia, jo julkistettuja uusia tai uudistettuja standardeja ja tulkintoja. Konserni ottaa ne käyttöön kunkin standardin ja tulkinnan voimaantulopäivästä lähtien, tai mikäli voimaantulopäivä on muu kuin tilikauden ensimmäinen päivä, voimaantulopäivää seuraavan tilikauden alusta lukien. (* Muutosta ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa 31. 12. 2017).

- **IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista** (sovellettava 1. 1. 2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla) sekä **Muutokset IFRS 15:een Myyntituotot asiakassopimuksista – Clarifications to IFRS 15 Revenue from Contracts with Customers** (sovellettava 1. 1. 2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): IFRS 15 sisältää viisivaiheisen ohjeistuksen myyntituottojen kirjaamisesta: mihin määrään ja milloin myyntituotot kirjataan. Myynti kirjataan määräysvallan siirtymisen perusteella joko ajan kuluessa tai yhtenä ajankohdaksi. Standardi lisää myös esitettävien liitetietojen määrää.

Outokumpu ottaa IFRS 15 -standardin käyttöön 1. 1. 2018 alkaen takautuvasti. Outokumpu on tarkastellut nykyisiä laskentaperiaatteitaan, eikä standardin käyttöönotolla ole olennaista vaikutusta konsernitilinpäätöksen kvantitatiiviseen informaatioon eikä esittämiseen. Outokummun suoritevelvoitteita ovat ruostumattoman teräksen ja ferrokromin myynti sekä näiden tuotteiden kuljetuksen järjestäminen asiakkaille, kun asiakkaan toimitukseen sovelletaan C-toimituslausekkeita. Outokumpu toimittaa tuotteita asiakkaille monien toimituslausekkeiden mukaisesti ja tulkitsee tuotteiden fyysisen omistuksen ja omistukseen liittyvien riskien ja hyötyjen siirtyvän niiden mukaisesti. Näin ollen Outokumpu tulkitsee, että ruostumattoman teräksen ja ferrokromin myyntiin liittyvät suoritevelvoitteet täytetään yhtenä ajankohdaksi. Kuljetuksen järjestämiseen liittyvät suoritevelvoitteet täytetään ajan kuluessa kuljetuksen etenemisen mukaisesti. Transaktiohintaa kohdistetaan suoritevelvoitteille suhteellisen erillismyyntihinnan perusteella. Ruostumattoman teräksen

ja ferrokromin myyntihinnot sovitaan ennen toimitusta ja liikevaihtoon kirjanpidossa jaksotetut volyymialennukset ovat ainoa muuttuva komponentti hinnoittelussa. Volyymialennukset jaksotetaan liikevaihtoon jo nykyisen käytännön mukaisesti.

- **IFRS 9 Rahoitusinstrumentit** (sovellettava 1. 1. 2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): Standardi korvaa nykyisen IAS 39 Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen -standardin. IFRS 9:ään sisältyy uudistettu ohjeistus rahoitusinstrumenttien luokittelusta ja arvostamisesta. Tämä kattaa myös uuden, odotettuja luottotappioita koskevan kirjanpito-käsittelyn mallin, jota sovelletaan rahoitusvaroista kirjattavien arvonalentumisten määrittämiseen. Standardin yleistä suojauslaskentaa koskevat säännökset on myös uudistettu. IAS 39:n säännökset rahoitusinstrumenttien taseeseen kirjaamisesta ja taseesta pois kirjaamisesta on säilytetty.

Merkittävin Outokumpuun vaikuttava muutos on vaatimus arvostaa kaikki omanpääomanehtoiset sijoitukset käypään arvoon. IAS 39:n mukaisesti Outokumpu on arvostanut sijoituksensa Voimaosakeyhtiö SF:ään hankintamenoon, sillä osakkeen arvostus käypään arvoon ei ole ollut luotettavaa Fennovoima-hankkeen ollessa aikaisessa vaiheessa. Hankkeen edetessä ja käyvän arvon määrittelyn luotettavuuden parantuessa sijoituksen arvo voi poiketa tämänhetkisestä hankintameno perustuvasta käyvän arvon olettamasta. Käytetyistä oletuksista riippuen johdon arviot päättyvät merkittävästi erisuuruisiin käyvän arvon arvioihin.

Outokumpu tulee soveltamaan yksinkertaistettua lähestymistapaa analysoida ja kirjata myyntisaamisiin liittyviä odotettavissa olevia luottotappioita. Muutoksella ei tule olemaan olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen. Suojauslaskentaan liittyvillä muutoksilla ei ole olennaista vaikutusta konsernin tämänhetkiseen suojauslaskentaohjelmaan. Outokumpu tulee kuitenkin arvioimaan mahdollisuuksia soveltaa suojauslaskentaa vastaisuudessa nykyistä laajemmin.

- **IFRS 16 Vuokrasopimukset** (sovellettava 1. 1. 2019 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): Uusi standardi korvaa IAS 17 -standardin ja siihen liittyvät tulkinnot. IFRS 16 -standardi edellyttää vuokralle ottajalta vuokrasopimusten merkitsemistä taseeseen vuokranmaksuvelvoitteena sekä siihen liittyvänä omaisuuseränä. Taseeseen merkitseminen

on samankaltainen kuin IAS 17:n mukainen rahoitusleasing -kirjanpito-käsittely. Taseeseen merkitsemiseen liittyy kaksi helpotusta, jotka koskevat lyhytaikaisia enintään 12 kuukautta kestäviä vuokrasopimuksia sekä arvoltaan alhaisia hyödykkeitä. Standardin käyttöönotto tulee kasvattamaan Outokummun pitkäaikaisia varoja sekä pitkä- ja lyhytaikaisia korollisia velkoja vaikuttaen lähinnä niiden konsernin vuokrasopimusten kirjanpito-käsittelyyn, jotka on tällä hetkellä luokiteltu operatiivisiksi vuokrasopimuksiksi. Muutos parantaa oikaistua käyttökatetta, joka on Outokummun pääasiallinen kannattavuuden mittari.

- **Muutokset IFRS 2:een Osakeperusteiset maksut – Classification and Measurement of Share-based Payment Transactions** (sovellettava 1. 1. 2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): Muutokset selventävät tietäntyyppisten järjestelyjen kirjanpito-käsittelyä. Ne koskevat kolmea osa-aluetta: käteisvaroina maksettavien maksujen arvostaminen, osakeperusteisten maksujen luokittelu, mistä on vähennetty verojen osuus sekä osakeperusteisten maksujen muuttaminen käteisvaroina maksettavasta omana pääomana maksettavaksi.

Osakeperusteisten maksujen luokittelulla, mistä on vähennetty verojen osuus, tulee olemaan vaikutus Outokummun konsernitilinpäätökseen. Koska Outokummun osakeperusteiset maksujärjestelyt tullaan muutoksen myötä esittämään omana pääomana maksettavina, tullaan järjestelyjen käyvät arvot oikeuden syntymisjakson aikana määrittämään myöntämispäivän osakehinnan perusteella. Osakeperusteisten maksujen 31. 12. 2017 arvostuksen perusteella muutoksen vaikutus ei ole merkittävä.

- **IFRS-standardien vuosittaiset parannukset, muutoskokoelma 2014–2016***: Muutoksilla ei tule olemaan merkittävää vaikutusta Outokummun konsernitilinpäätökseen.
- **IFRIC 23 Epävarmat veropositiot – Uncertainty over Income Tax Treatments*** (sovellettava 1. 1. 2019 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): IFRIC 23 lisää IAS 12 Tuloverot -standardin vaatimuksia tarkentamalla, kuinka kirjanpidossa käsitellään epävarmoja veropositioita, kun on epäselvää, miten verolainsäädäntöä sovelletaan tiettyyn liiketoimeen tai olosuhteeseen tai on epäselvää, hyväksyykö

veroviranomainen yhteisön verokohtelun. Tulkinnulla ei arvioida olevan olennaista vaikutusta Outokummun konsernitilinpäätökseen.

- **IFRS-standardien vuosittaiset parannukset, muutoskokoelma 2015–2017***: Muutoksilla ei arvioiden mukaan tule olemaan merkittävää vaikutusta Outokummun konsernitilinpäätökseen.

Muilla uusilla tai muutetuilla standardeilla ja tulkinnoilla, jotka eivät ole vielä sovellettavissa, ei odoteta olevan merkittävää vaikutusta Outokummun konsernitilinpäätökseen.

Johdon harkintaan perustuvat ratkaisut ja arvioiden käyttö

Tilinpäätöksen laadinta IFRS:n mukaan edellyttää johdon tekävän harkintaan perustuvia ratkaisuja sekä sellaisten arvioiden ja oletusten käyttämistä, jotka vaikuttavat taseen laadintahetken varojen ja velkojen määriin, ehdollisten varojen ja velkojen raportointiin sekä tuottojen ja kulujen määriin raportointikaudella. Tehtyjä johdon arvioita ja harkintaan perustuvia ratkaisuja arvioidaan jatkuvasti, ja ne perustuvat aikaisempaan kokemukseen ja muihin tekijöihin, kuten tulevaisuuden tapahtumia koskeviin odotuksiin, joiden uskotaan olevan kohtuullisia olosuhteet huomioon ottaen. Arviot perustuvat johdon parhaaseen näkemykseen raportointikauden päättymisajankohtana vallitsevista olosuhteista, mutta on mahdollista, että toteumat poikkeavat tilinpäätöksessä käytetyistä arvioista ja oletuksista. Yhtiön johto uskoo, että seuraavat tilinpäätöksen laatimisperiaatteet edustavat niitä asioita, jotka vaativat harkintaa, joissa eri näkemykset voivat aiheuttaa suurimpia muutoksia raportointiin tuloksiin.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoon tai sitä alempana nettorealisointiarvoon. Nettorealisointiarvo on arvioitu, tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava myyntihinta vähennettynä tuotteen valmiiksi saattamisesta johtuvilla kustannuksilla ja arvioiduilla myynnin toteuttamiseksi välttämättömillä kustannuksilla. Outokummun merkittävin hyödykehintariski aiheutuu nikkelin ja muiden seosaineiden hintojen vaihteluista. Suurin osa ruostumattoman teräksen myyntisopimuksista sisältää seosaineläusekkeen, jolla pyritään pienentämään

raaka-aineen oston ja tuotteen toimitushetken eriaikaisuudesta aiheutuvaa riskiä. Riski on kuitenkin huomattava, koska tuotannon läpimenoaika on pidempi kuin mitä seosainelisa-mekanismit olettaa. Tästä johtuen vain lähitulevaisuudessa myytävien tuotteiden myyntihinta on tiedossa. Sen takia nettorealisointiarvolaskelmissa merkittävä osa kunkin tuotteen tulevasta myyntihinnasta arvioidaan johdon parhaan näkemyksen perusteella. Nikkelin ja muiden seosaineiden hinnan vaihteluiden johdosta toteutuvat myyntihinnat voivat poiketa merkittävästi siitä, mitä nettorealisointiarvon määrittämisessä on tilinpäätöspäivänä käytetty. Katso liitetieto 21.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet ja aineettomat hyödykkeet sekä omaisuuserien arvonalentumiset

Johdon arviot liittyvät omaisuuserien arvoon ja taloudelliseen vaikutusaikaan sekä muihin taustalla oleviin olettamuksiin. Erilaisilla olettamuksilla ja taloudellisilla vaikutusajoilla voisi olla merkittävä vaikutus raportoituihin määriin. Liikearvon osalta johdon arviot liittyvät sen rahavirtaa tuottavan yksikön käyttöarvon arviointiin, johon liikearvo on allokoitu. Käyttöarvolaskelma edellyttää, että johto arvioi tulevaisuuden rahavirrat, joiden oletetaan syntyvän rahavirtaa tuottavista yksiköistä ja sopivan diskonttokoron nykyarvon laskemiseksi. Tulevaisuuden rahavirtasuunnitelmat sisältävät muiden arvioiden lisäksi suunnitelmat tulevaisuuden hinnoista ja toimitusmääristä, tuotantokuluista ja ylläpitoinvestoinneista.

Omaisuuserien tasearvoja arvioidaan säännöllisesti mahdollisten arvonalentumisviitteiden selvittämiseksi alempana näissä laadintaperiaatteissa kuvatulla tavalla. Arvioidessaan omaisuuseristä tulevaisuudessa saatavia rahavirtoja ja laskelmissa käytettäviä diskonttokorkoja johdon on tehtävä tulevaisuuden odotuksiin liittyviä olettamuksia (esimerkiksi tulevasta tuotteiden hinnoittelusta, tuotantomääristä, tuotantokustannuksista, markkinoiden kysynnästä ja tarjonnasta, odotettavista kunnossapitoinvestoinneista sekä keskimääräisestä pääoman kustannuksesta). Suunniteltujen rahavirtojen netto nykyarvon laskennassa käytettävä diskonttokorko ennen veroja vastaa keskimääräistä pääoman kustannusta. Lisätietoja arvonalentumistestauksessa käytettävistä tärkeimmistä oletuksista sekä herkkyyksianalyysistä on liitetiedossa 13.

Tuloverot

Konserni toimii ja sille kertyy tuloa globaalisti, mikä johtaa altistumiseen verolainsäädännön muutoksille eri maissa. Johto käyttää merkittävää harkintaa määrittäessään verovelkoja maailmanlaajuisesti. Vaikka johto uskoo huomioineensa lainsäädännön muutoksiin liittyvän epävarmuuden riittävän tarkasti, muutoksilla voisi olla vaikutusta konsernin raportointikauden verotettavaan tulokseen perustuvaan verovelkaan sekä laskennalliseen verovelkaan.

Johto arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä, onko tulevaisuudessa odotettavan verohyödyn realisoituminen riittävän todennäköistä laskennallisen verosaamisen kirjaamiseksi. Arviointi edellyttää harkintaa mm. tulevaisuuden verotettavan tulon, käytettävissä olevien verosuunnittelustrategioiden sekä muiden positiivisten ja negatiivisten tekijöiden osalta. Taseen laskennallisen verosaamisen määrä voisi olla alhaisempi, mikäli verotettavaa tuloa ei kertyisi arvioitua määrää, verostrategioilla ei saavutettaisi arvioitua verohyötyä tai mikäli voimaan astuva lainsäädäntö rajoittaisi mahdollisuutta hyödyntää arvioitua verohyötyä. Katso liitetieto 9.

Johdannaisten ja muiden rahoitusinstrumenttien käyvät arvot

Mikäli rahoitusinstrumentin käypää arvoa ei voida määrittää markkinoilla määräytyvän hinnan perusteella, se määritetään erityyppisillä arvonnääritysmenetelmillä. Konserni käyttää harkintaa valitessaan erityyppisiä menetelmiä ja määrittäessä käytettäviä olettamuksia, jotka perustuvat pääsääntöisesti tilinpäätöshetken markkinaolosuhteisiin. Arvonnääritysmenetelmiä ja niiden tekijöitä koskevat oletukset voivat vaikuttaa raportoituihin käypiin arvoihin.

Konserni on soveltanut diskontattuja kassavirta-analyysseja erityyppisten johdannaissojien arvostamiseen. Optiot on arvostettu käyttäen Black-Scholes-Merton-optionhinnoittelumallia. Katso liitetieto 20.

Työsuhte-etuudet

Eläkevastuiden nykyarvo riippuu vakuutusmatemaattisista oletuksista, joita vakuutusmatemaatikot käyttävät laskessaan kyseisiä vastuita. Oletukset liittyvät muun muassa

diskonttokorkoon, sekä tulevien palkkojen ja inflaatioasteen vuosikorotuksiin. Käytetyt oletukset ovat liitteessä 25.

Varaukset

Merkittävimmät varaukset taseessa liittyvät konsernin uudelleenjärjestelyihin ja käsittävät pääasiassa työsuhteen päättämiseen liittyviä etuuksia. Johdon harkinta liittyy lähinnä työsuhteen päättämiseen liittyvien etuuksien määriin.

Konserni on myös tehnyt tiedossa olevista ympäristövastuista varauksia, jotka perustuvat johdon parhaaseen arvioon tulevasta ympäristön kunnostustoimenpiteiden kustannuksista. Näiden kustannusten toteutuva summa ja ajankohta voivat poiketa merkittävästi arvioidusta. Katso liitetieto 26.

Yhdistelyperiaatteet

Tytäryhtiöt

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiö Outokumpu Oyj:n, sekä kaikki ne tytäryhtiöt, joissa emoyhtiöllä on suoraan tai välillisesti yli 50 %:n osuus osakkeiden äänimäärästä, tai joissa emoyhtiöllä on muutoin määräysvalta raportointikauden päättämispäivänä. Konsernilla on määräysvalta, kun se olemalla osallisena yhtiössä altistuu yhtiön muuttuvalle tuotolle tai on oikeutettu sen muuttuvaan tuottoon ja se pystyy vaikuttamaan tähän tuottoon käyttämällä yhtiötä koskevaa valtaansa. Hankitut tytäryhtiöt yhdistellään konsernitilinpäätökseen siitä hetkestä lähtien, kun konserni on saanut määräysvallan, ja luovutetut tytäryhtiöt siihen saakka, jolloin määräysvalta lakkaa.

Hankitut tai perustetut tytäryhtiöt yhdistellään konsernitilinpäätökseen hankintameno-menetelmää käyttäen. Luovutettu vastike ja hankitun yrityksen yksilöitävissä olevat varat ja vastatavaksi otetut velat arvostetaan hankinta-ajankohdan käypiin arvoihin. Luovutettu vastike sisältää mahdolliset luovutetut varat, hankkijaosapuolelle hankinnan kohteen aiempia omistajia kohtaan syntyneet velat sekä liikkeeseen lasketut oman pääoman ehtoiset osuudet. Liiketoimintojen yhdistämiseen liittyvä mahdollinen ehdollinen vastike (lisäkauppahinta) arvostetaan käypään arvoon hankinta-ajankohdaksi. Se luokitellaan joko velaksi tai omaksi pääomaksi. Velaksi luokiteltu ehdollinen vastike arvostetaan käypään arvoon jokaisen raportointikauden päättämispäivänä ja tästä syntyvä voitto tai tappio kirjataan

tulosvaikutteisesti. Omaksi pääomaksi luokiteltua ehdollista vastiketta ei arvosteta uudelleen. Luovutettu vastike ei sisällä hankinnasta erillisenä käsiteltäviä liiketoimia, vaan nämä käsitellään hankinnan yhteydessä tulosvaikutteisesti. Hankintaan liittyvät menot kirjataan kuluiksi kausilla, joiden aikana menot toteutuvat ja palvelut otetaan vastaan, lukuun ottamatta vieraan tai oman pääoman ehtoisten arvopapereiden liikkeenlaskusta aiheutuvia menoja.

Hankinnasta syntynyt liikearvo kirjataan hankinta-ajankohtana määrään, jolla luovutettu vastike, mahdollinen määräysvallatomien omistajien osuus hankinnan kohteessa ja mahdollinen aiemmin omistettu osuus yhteenlaskettuina, ylittävät konsernin osuuden hankitun nettovarallisuuden käyvästä arvosta. Määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteessa kirjataan hankintakohtaisesti joko käypään arvoon tai määrään, joka vastaa määräysvallattomien omistajien osuuden suhteellista osuutta hankinnan kohteen yksilöitävissä olevasta nettovarallisuudesta. Emoyhtiön tytäryhtiössä olevan omistusosuuden muutokset, jotka eivät johda määräysvallan menettämiseen, käsitellään omaa pääomaa koskevinä liiketoimina.

Niihin liiketoimintojen yhdistämissiin, jotka ovat toteutuneet ennen 1. 1. 2010, on sovellettu tuolloin voimassa olleita sääntöjä.

Konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset, velat ja realisoitumattomat katteet sekä sisäinen voitonjako eliminoidaan konsernitilinpäätöstä laadittaessa. Tilikauden tulos sekä muihin laajan tuloksen eriin kuuluvat erät kohdistetaan emoyhtiön omistajille sekä määräysvallattomille omistajille ja esitetään tuloslaskelman ja muiden laajan tuloksen erien yhteydessä. Määräysvallattomien omistajien osuus esitetään omassa pääomassa erillään emoyrityksen omistajille kuuluvasta omasta pääomasta. Laaja tulos kohdistetaan emoyhtiön omistajille ja määräysvallattomille omistajille, vaikka tämä johtaisi siihen, että määräysvallattomien omistajien osuudesta tulisi negatiivinen, ellei määräysvallattomilla omistajilla ole vapautusta olla kattamatta tappioita sijoituksensa ylittävältä osalta.

Osakkuusyhtiöt ja yhteisyritykset

Osakkuusyhtiöinä konsernitilinpäätökseen yhdistellään ne yritykset, joissa Outokummun osuus äänimäärästä on yleensä 20–50 % tai joissa Outokummulla on muuten huomattava

vaikutusvalta, mutta ei määräysvaltaa. Konsernin osuudet osakkuusyhtiöissä käsitellään pääomaosuusmenetelmää käyttäen huomattavan vaikutusvallan saamisesta lähtien sen päättymiseen saakka.

Konsernin omistusosuuden mukainen osuus osakkuusyhtiöiden tilikauden tuloksista esitetään konsernin tuloslaskelmassa omana eränään liiketuloksen alapuolella. Outokummun osuus osakkuusyhtiöiden muihin laajan tuloksen eriin kirjatuista muutoksista kirjataan konsernin muihin laajan tuloksen eriin. Jos Outokummun osuus osakkuusyhtiön tappioista ylittää kyseisen sijoituksen hankintamenon, sijoitus merkitään taseeseen nolla-arvoon eikä kirjanpitoarvon ylittäviä tappioita huomioida, ellei konsernilla ole muita velvoitteita osakkuusyhtiöön liittyen. Osuus osakkuusyhtiössä sisältää osakkuusyhtiöön tehdyn sijoituksen pääomaosuusmenetelmän mukaisen kirjanpitoarvon sekä mahdolliset muut pitkäaikaiset sijoitukset, jotka tosiasiallisesti ovat osa nettosijoitusta osakkuusyhtiöön.

Yhteisyritykset, joissa Outokummulla on sopimukseen perustuva yhteinen määräysvalta kolmannen osapuolen kanssa, käsitellään myös yllä mainitun pääomaosuusmenetelmän mukaisesti.

Myytävinä oleviksi luokitellut pitkäaikaiset omaisuuserät

Pitkäaikaiset omaisuuserät tai luovutettavien erien ryhmä luokitellaan myytävinä oleviksi, mikäli niiden kirjanpitoarvoa vastaava määrä tulee kertymään pääasiassa omaisuuserän myynnistä jatkuvan käytön sijaan. Myytävänä olevaksi luokittelua edellyttää, että seuraavat edellytykset täyttyvät: myynti on erittäin todennäköinen, omaisuuserä tai luovutettavien erien ryhmä on välittömästi myytävissä nykyisessä kunnossaan yleisin ja tavanomaisin ehdoin, johto on sitoutunut myyntiin ja myynnin odotetaan tapahtuvan vuoden kuluessa luokittelusta.

Ennen luokittelua myytävinä oleviksi kyseiset omaisuuserät tai luovutettavien erien ryhmän varat ja velat arvostetaan niitä koskevien IFRS-standardien mukaisesti. Luokitteluhetkestä lähtien myytävinä olevat omaisuuserät tai luovutettavien erien ryhmä arvostetaan pääsääntöisesti kirjanpitoarvoon tai myynnistä aiheutuvilla menoilla vähennettyyn käypään arvoon sen mukaan kumpi niistä on alempi, ja poistojen kirjaaminen lopetetaan.

Luovutettavien erien ryhmään kuuluvat omaisuuserät, jotka eivät kuulu IFRS 5 -standardin arvostussääntöjen soveltamisalaan, sekä velat arvostetaan niitä koskevien IFRS-standardien mukaan myös luokitteluhetken jälkeen.

Segmenttiraportointi

Toimintasegmentti on konsernin osa, joka harjoittaa liiketoimintaa, josta se voi saada tuottoja ja josta voi aiheutua kuluja, ja josta on saatavilla erillistä taloudellista tietoa. Outokummulla on kolme raportoitavaa toimintasegmenttiä, jotka ovat konsernin strategisia liiketoiminta-alueita.

Toimintasegmentit vastaavat myynnistä, kannattavuudesta, tuotannosta ja toimitusketjun hallinnasta. Niitä johdetaan erillisinä yksiköinä, ja ne raportoidaan erillisinä konsernin sisäisessä raportoinnissa toimitusjohtajalle, joka on Outokummun ylin operatiivinen päätöksentekijä. Konsernin esittämä segmenttinformaatio perustuu johdon sisäiseen raportointiin, jonka laatimisperiaatteet ovat IFRS-standardien mukaiset.

Segmenttien välinen hinnoittelu tapahtuu käypään markkinahintaan. Toimintasegmenttien oikaistu käyttökate raportoidaan säännöllisesti toimitusjohtajalle, jotta hän voi arvioida segmenttien tulokellisuutta ja tehdä päätöksiä resurssien kohdistamisesta kyseisille segmenteille. Sisäisessä raportoinnissa käytetty oikaistu käyttökate on määritelty näissä laadintaperiaatteissa.

Muu toiminta koostuu pääasiassa niistä liiketoiminnan kehittämisen ja konsernijohdon kuluista, joita ei kohdisteta liiketoiminnoille.

Valuuttamääräiset tapahtumat

Kunkin tytäryhtiön tilinpäätökseen sisältyvät erät arvostetaan siihen valuuttaan, joka parhaiten kuvastaa kyseisen tytäryhtiön taloudellisia toimintaolosuhteita (toimintavaluutta). Konsernitilinpäätös esitetään euroina, joka on emoyhtiön toiminta- ja esittämisvaluutta. Konserniyhtiöiden valuuttamääräiset liiketapahtumat muunnetaan paikallisten toimintavaluuttojen määräisiksi käyttäen tapahtumapäivän valuuttakursseja. Valuuttamääräiset saamiset ja velat muunnetaan toimintavaluuttojen määräisiksi käyttäen raportointikauden päättämispäivän kurssseja. Korollisten rahoitusvelkojen ja -saamisten sekä niihin liittyvien johdannaisten kurssierot on esitetty

tuloslaskelmassa rahoitustuotoissa ja -kuluissa. Muiden rahoitusinstrumenttien kurssierot on esitetty liiketuloksen yläpuolella myynnin ja ostojen kurssieroissa tai liiketoiminnan yläpuolella myynnin ja ostojen kurssieroissa tai liiketoiminnan nettosijoitusten suojausiksi määritettyjen instrumenttien arvonmuutosten (kurssierojen) tehokas osuus kirjataan muihin laajan tuloksen eriin.

Niiden konserniyhtiöiden, joiden toiminta- tai esittämismuuttoa ei ole euro, tuloslaskelman ja laajan tuloslaskelman tuotto- ja kuluerät sekä rahavirtalaskelman erät muunnetaan euroiksi tilikauden keskikursseilla ja tase-erät raportointikauden päättymispäivän kursseilla. Nämä eri valuuttakurssien käytöstä syntyvät muuntoerot kirjataan konsernin muihin laajan tuloksen eriin. Ulkomaisten yksiköiden hankinnan yhteydessä syntyvä liikearvo ja kyseisten ulkomaisten yksiköiden varojen ja velkojen kirjanpitoarvoihin hankinnan yhteydessä tehtävät käypien arvojen oikaisut käsitellään kyseisten ulkomaisten yksikköjen varoina ja velkoina. Ne muunnetaan euroiksi raportointikauden päättymispäivän kursseja käyttäen. Kun ulkomainen yksikkö myydään tai siitä luovutaan muuten, kokonaan tai osittain, omaan pääomaan kertyneet muuntoerot siirretään tulosvaikutteiseksi eräksi osana myynnistä syntyvää kokonaisvoittoa tai -tappiota.

Tuloutusperiaatteet

Tavaroiden myynti tuloutetaan, kun niiden omistukseen liittyvät merkittävät riskit ja edut ovat siirtyneet ostajalle eikä konsernilla ole enää sellaista liikkeenjohdollista roolia, joka yleensä liittyy omistamiseen, eikä tosiasiallista määräysvaltaa myyntiin tavaroihin. Yleensä tämä tarkoittaa hetkeä, jolloin tuote on toimitettu sovitun toimituslausekkeen mukaisesti asiakkaalle.

Outokumpu toimittaa ruostumattomia terästuotteita asiakkailleen erilaisilla toimitusehdoilla. Käytetyt toimitusehdot perustuvat Incoterms-toimituslausekekoelmaan, joka on Kansainvälisen kauppakamarin julkaisema, virallinen toimituslausekekoelma kauppaehtojen tulkittamiseen.

Yleisimmin käytetyt toimitusehdot ovat C-lausekkeet, joiden mukaan konserni järjestää ja maksaa tavarankuljetuksen ja tietyt muut kulut. Konsernin vastuu tavaroista päättyy ja myyntituotot tuloutetaan, kun tavarat on luovutettu rahdinkuljettajalle toimitettaviksi sovitun määräpaikkaan.

Toimituksissa käytetään harvemmin D-lausekkeita, joiden mukaan konsernin on toimitettava tuotteet sovittuun määräpaikkaan. Näissä tapauksissa myyntituotot tuloutetaan, kun tavara on toimitettu asiakkaalle. Harvemmin käytetään myös F-lauseketta, jolloin asiakas vastaa kuljetuksesta ja järjestää kuljetuksen, ja myyntituotot tuloutetaan, kun tavarat on toimitettu asiakkaan nimeämälle rahdinkuljettajalle.

Myynteihin liittyvät volyyimialennukset jaksotetaan kirjanpidossa liikevaihtoon.

Tuloverot

Verotettavaan tuloon perustuvat ja laskennalliset verot kirjataan IAS 12 Tuloverot -standardin mukaisesti kunkin konserniyrityksen tuloverotuksen mukaiseen määrään. Konsernin verokulu muodostuu konserniyritysten kauden verotettavaan tuloon perustuvasta verosta, mukaan lukien oikaisut aiempien kausien veroihin, sekä laskennallisesta verosta. Konserniyritykset muodostavat useissa maissa (Saksa, Iso-Britannia, Italia, Alankomaat, Ruotsi ja USA) yhdessä verotettavia ns. verokonserneja. Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista esitetään tuloslaskelmassa laskettuna nettotuloksesta sisältäen siten verovaikutuksen.

Laskennalliset verot lasketaan taselähtöisen velkamenetelmän mukaisesti omaisuus- ja velkaerien tilinpäätöspäivän kirjanpitoarvojen ja verotuksellisten arvojen välisistä väliaikaisista eroista sekä käyttämättömistä verotuksellisista tappioista. Laskennallinen verosaaminen kirjataan kaikista vähennyskelpoisista väliaikaisista eroista siihen määrään asti kuin on todennäköistä, että tulevaisuudessa syntyy verotettavaa tuloa, jota vastaan väliaikainen ero voidaan hyödyntää. Vastaavasti laskennallisen verosaamisen kirjanpitoarvoon tehdään vähennys, mikäli siihen liittyvää verohyötyä ei pidetä enää todennäköisenä. Laskennallisen verosaamisen kirjaamisedellytykset arvioidaan jokaisen raportointikauden päättymispäivänä. Laskennallinen verovelka kirjataan taseeseen yleensä täysimääräisenä. Laskennallista verovelkaa ei kuitenkaan kirjata, jos se johtuu omaisuusarvon tai velan alkuperäisestä kirjaamisesta, kun kyseessä ei ole liiketoimintojen yhdistäminen eikä liiketapahtuma toteutusaikanaan vaikuta kirjanpidon tulokseen eikä verotettavaan tuloon.

Laskennalliset verot lasketaan perustuen verokantoihin, jotka on säädetty tai käytännössä hyväksytyt raportointikauden

päättymispäivään mennessä ja joita odotetaan sovellettavan, kun kyseinen saaminen realisoituu tai velka suoritetaan. Tulosvaikutteisesti kirjattaviin liiketoimiin ja muihin tapahtumiin liittyvät verovaikutukset kirjataan tulosvaikutteisesti. Mikäli verot liittyvät muun laajan tuloksen eriin tai suoraan omaan pääomaan kirjattuihin liiketoimiin tai muihin tapahtumiin, tuloverot kirjataan kyseisiin eriin.

Tutkimus- ja kehityksenot

Tutkimusmenot kirjataan kuluksi sille tilikaudelle, jolloin ne syntyvät. Kehittämismenot aktivoidaan silloin, kun on todennäköistä, että kehitysprojekti tuottaa konsernille tulevaa taloudellista hyötyä ja tietyt kaupalliseen ja tekniseen toteutettavuuteen liittyvät kriteerit täyttyvät. Nämä menot liittyvät uusien tai olennaisesti parannettujen tuotteiden tai tuotantoprosessien kehitykseen sekä muutoshankkeisiin, joilla pyritään liiketoimintaprosessien kehittämiseen ja parantamiseen. Aktivoidut kehittämismenot sisältävät pääasiassa aine- ja tarvikemenoja, välittömiä työvoimakustannuksia sekä niihin liittyviä yleiskustannuksia. Aiemmin kuluiksi kirjattuja kehittämismenoja ei aktivoida enää myöhemmin.

Alkuperäisen kirjaamisen jälkeen aktivoidut kehittämismenot arvostetaan hankintamenuon kertyneillä poistoilla ja arvonalentumistappioilla vähennettyinä. Aktivoidut kehittämismenot kirjataan tasapoistoina kuluiksi vaikutusaikanaan, joka on yleensä viisi vuotta. Poistojen kirjaaminen aloitetaan, kun omaisuusarvo on valmis käytettäväksi. Tutkimus- ja kehittämissuorituksiin saatujen julkisten avustusten kirjanpitokäsittelyä on kuvattu jäljempänä kohdassa Julkiset avustukset.

Liikearvo ja muut aineettomat hyödykkeet

Liiketoimintojen yhdistämisestä syntynyt liikearvo kirjataan hankinta-ajankohtana määrään, jolla luovutettu vastike, mahdollinen määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteessa ja mahdollinen aiemmin omistettu osuus yhteenslaskettuina, ylittävät konsernin osuuden hankitun nettovarallisuuden käyvästä arvosta. Liikearvoista ei tehdä poistoja, vaan ne testataan vuosittain arvonalentumisten varalta. Osakkuusyhtiöiden osalta liikearvo sisällytetään osakkuusyhtiöisajoituksen arvoon. Liikearvo arvostetaan alkuperäiseen hankintamenuon vähennettynä arvonalentumisilla.

Liikearvon lisäksi konsernin aineettomia hyödykkeitä ovat aktivoidut kehittämismenot, patentit, lisenssit sekä ohjelmit. Aineeton hyödyke merkitään taseeseen vain, jos on todennäköistä, että hyödykkeestä johtuva odotettavissa oleva taloudellinen hyöty koituu konsernin hyväksi ja hyödykkeen hankintameno on määritettävissä luotettavasti. Muussa tapauksessa kyseiset menot kirjataan kuluksi niiden syntymishetkellä. Aineettomat hyödykkeet merkitään taseeseen alun perin hankintameno. Alkuperäisen kirjaamisen jälkeen aineettomat hyödykkeet arvostetaan hankintameno arvon alentumisilla ja mikäli kyseessä on hyödyke, jolla on rajallinen taloudellinen vaikutusaika, kertyneillä poistoilla vähennettynä. Hankintameno muodostuu ostohinnasta ja kaikista niistä menoista, jotka välittömästi johtuvat hyödykkeen saattamisesta valmiiksi käyttötarkoitustaan varten. Liiketoimintojen yhdistämisissä hankitut aineettomat hyödykkeet arvostetaan hankintahetkellä käypään arvoon.

Vieraan pääoman menot (lähinnä korot), jotka johtuvat välittömästi ehdot täyttävän muun aineettoman hyödykkeen hankkimisesta, aktivoidaan taseeseen osana kyseisen hyödykkeen hankintamenoa. Ehdot täyttävä hyödyke on omaisuuserä, jonka valmiiksi saattaminen sen aiottua käyttötarkoitusta varten vaatii välttämättä huomattavan pitkän ajan.

Aineettomat hyödykkeet kirjataan tasapoistoina kuluksi arviotuna taloudellisena vaikutusaikanaan. Määräaikaan sidotuista aineettomista hyödykkeistä kirjataan poistot sopimuskauden kuluessa. Aineettomien hyödykkeiden poistoajat ovat seuraavat:

Ohjelmit	enintään 10 vuotta
Aktivoidut kehittämismenot	enintään 10 vuotta
Aineettomat oikeudet	enintään 20 vuotta

Poistojen kirjaaminen lopetetaan silloin, kun aineeton hyödyke luokitellaan myytävänä olevaksi. Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ja jäännösarvot tarkistetaan vähintään jokaisen tilikauden päättymispäivänä, ja jos ne eroavat merkittävästi aikaisemmista arvioista, taloudellisia vaikutusaikoja muutetaan vastaavasti.

Aineettomien hyödykkeiden luovutuksista syntyvät voitot tai tappiot sisältyvät liiketoiminnan muihin tuottoihin tai liiketoiminnan muihin kuluihin.

Päästöoikeudet

Päästöoikeudet ovat aineettomia oikeuksia, jotka arvostetaan hankintameno. Vastikkeetta saadut päästöoikeudet arvostetaan nimellisarvoonsa, eli niiden tasearvo on nolla. Varaus päästöoikeuksien palautusveloitteen täyttämiseksi kirjataan raportointikauden päättymispäivän käypään arvoon, elleivät konsernilla olevat päästöoikeudet riitä kattamaan todellisten päästöjen määrää. Vastikkeellisesti hankitut aineettomiin oikeuksiin kirjatut päästöoikeuskiintiöt kirjataan pois taseesta toteutuneiden päästöjen mukaisesti, tai kun päästöoikeuksia myydään. Veloitte luovuttaa päästöjä vastaava määrä päästöoikeuksia kirjataan liiketoiminnan muihin kuluihin. Ylimääräisten päästöoikeuksien myynnistä saadut tuotot on esitetty tuloslaskelmassa muissa liiketoiminnan tuotoissa.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Konserniyhtiöiden hankkima aineellinen käyttöomaisuus arvostetaan alkuperäiseen hankintameno. Hankintameno sisältää ne menot, jotka johtuvat välittömästi kyseisen hyödykkeen hankinnasta. Saadut julkiset avustukset kirjataan hankintameno vähennyksiksi. Liiketoimintojen yhdistämisissä hankittu aineellinen käyttöomaisuus arvostetaan hankintahetken käypään arvoon. Ne vieraan pääoman menot (lähinnä korot), jotka johtuvat välittömästi ehdot täyttävän omaisuuserän hankkimisesta tai rakentamisesta, aktivoidaan taseeseen osana kyseisen hyödykkeen hankintamenoa. Ehdot täyttävä hyödyke on omaisuuserä, jonka valmiiksi saattaminen sen aiottua käyttötarkoitusta tai myyntiä varten vaatii välttämättä huomattavan pitkän ajan. Muut vieraan pääoman menot kirjataan kuluksi sillä tilikaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet. Alkuperäisen kirjaamisen jälkeen aineellinen käyttöomaisuus esitetään taseessa hankintameno vähennettynä kertyneillä poistoilla ja arvon alentumistappioilla.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet kirjataan tasapoistoina kuluksi arviotuna taloudellisena vaikutusaikanaan. Poistot perustuvat seuraaviin arviointeihin taloudellisiin vaikutusaikoihin:

Rakennukset	25–40 vuotta
Raskaat koneet	15–30 vuotta
Kevyet koneet ja laitteet	3–15 vuotta

Vuokrattuja maa-alueita lukuun ottamatta maa-alueista ei kirjata poistoja, koska niillä katsotaan olevan rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika. Kaivoksen yleisistä valmistavista töistä aiheutuvat menot poistetaan substanssipoistoin arviotuna taloudellisena vaikutusaikanaan. Poistojen kirjaaminen aineellisesta hyödykkeestä lopetetaan silloin, kun se luokitellaan myytävänä olevaksi. Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ja jäännösarvot tarkistetaan vähintään jokaisen tilikauden päättymispäivänä, ja jos ne eroavat merkittävästi aikaisemmista arvioista, poistoaikoja muutetaan vastaavasti.

Tavanomaiset korjaus- ja kunnossapitomenot kirjataan kuluksi sillä tilikaudella, jolla ne ovat syntyneet. Kooltaan merkittävien uudistus- ja parannushankkeiden menot kirjataan taseeseen, jos on todennäköistä, että taloudellisen hyödyn lisäys koituu tulevaisuudessa konsernin hyväksi ja hyödykkeen hankintameno on luotettavasti määritettävissä. Tällaisista uudistus- ja parannushankkeista johtuvat menot käsitellään investointeina ja ne kirjataan tasapoistoina kuluksi niiden odotetun taloudellisen vaikutusajan kuluessa.

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden luovutuksista ja käytöstä poistamisesta johtuvat voitot ja tappiot lasketaan saatujen nettotuottojen ja tasearvon erotuksena. Myyntivoitot ja -tappiot esitetään tuloslaskelmassa liiketoiminnan muissa tuotoissa ja kuluissa ja ne sisältyvät siten liiketulokseen.

Julkiset avustukset

Valtioilta tai muilta tahoilta saadut julkiset avustukset tuloutetaan tuloslaskelmaan systemaattisella tavalla niillä tilikausilla, joilla kirjataan ne menot, joita avustukset on tarkoitettu kattamaan. Aineettomien hyödykkeiden ja aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden hankintaan liittyvät investointiavustukset vähennetään kyseessä olevan käyttöomaisuushyödykkeen tasearvosta ja tuloutetaan poistojen kohteena olevan omaisuuserän taloudellisena käyttöaikana pienentyneen poiston muodossa.

Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvon alentumiset

Omaisuuksien tasearvoja arvioidaan säännöllisesti mahdollisten arvon alentumisviitteiden selvittämiseksi. Jos viitteitä ilmenee, arvioidaan kyseisestä omaisuuserästä kerrytettävissä oleva

rahamäärä. Liikearvo testataan vähintään kerran vuodessa riippumatta siitä, onko arvonalentumisesta viitteitä.

Kerryttävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä myynnistä aiheutuville menoilla tai käyttöarvo sen mukaan, kumpi niistä on suurempi. Liikearvon testauksessa kerryttävissä oleva rahamäärä perustuu käyttöarvoon, eli tulevaisuuden arvioituihin diskontattuihin nettorahavirtoihin, jotka vastaavan omaisuuserän avulla ovat saatavissa. Outokumpu-konsernin liikearvot testataan toimintasegmenttien tasolla. Diskonttauskorkona käytetään ennen veroa määritettyä korkoa, joka kuvastaa markkinoiden näkemystä rahan aika-arvosta ja omaisuuserään liittyvistä erityisistä riskeistä. Arvonalentuminen on määrä, jolla omaisuuden tasearvo ylittää vastaavan omaisuuden kerryttävissä olevan rahamäärän. Arvonalentumistappio kirjataan välittömästi tulosvaikutteisesti. Arvonalentumistappion kirjaamisen yhteydessä poistojen kohteena olevan omaisuuserän taloudellinen vaikutusaika arvioidaan uudelleen.

Aikaisemmin kirjattu arvonalentuminen peruutetaan, mikäli kerryttävissä olevan tulon määrittämisessä käytetyt arviot muuttuvat. Arvonalentumisen peruuttamisen jälkeinen arvo ei saa kuitenkaan johtaa korkeampaan tasearvoon, kuin mitä taseessa olisi ollut, jos arvonalentumista ei olisi kirjattu. Liikearvosta tehtyä arvonalentumiskirjausta ei peruuteta.

Vuokrasopimukset

Konserni vuokralle ottajana

Ne aineellisen käyttöomaisuuden vuokrasopimukset, joissa konsernilla on olennainen osa omistukselle ominaisista riskeistä ja eduista, luokitellaan rahoitusleasing-sopimuksiksi. Rahoitusleasing-sopimuksella hankittu omaisuuserä merkitään taseeseen aineellisiin hyödykkeisiin luonteensa mukaiseen ryhmään vuokra-ajan alkaessa varoiksi määrään, joka vastaa vuokraoikeuden käypää arvoa tai vähimmäisvuokrien nykyarvoa sen mukaan, kumpi näistä on alempi. Vastaavat vuokraveroitukset, rahoituskustannuksilla vähennettyinä, sisältyvät muihin korollisiin rahoitusvelkoihin. Maksettavat vuokraerät jaetaan rahoitusmenoon ja velan lyhennykseen. Rahoituksen korko kirjataan tuloslaskelmaan vuokrasopimuksen aikana siten, että jäljellä olevalle velalle muodostuu kullakin tilikaudella samansuuruinen korkoprosentti. Rahoitusleasing-sopimuksella

vuokratuista omaisuuseristä kirjataan poistot joko niiden taloudellisena vaikutusaikana tai vuokrasopimuksen kuluessa riippuen siitä, kumpi näistä on lyhyempi. Mikäli myynti- ja takaisinvuokraussopimuksen tuloksena syntyy rahoitusleasing-sopimus, kirjanpitoarvon ylittävä myyntitulo merkitään luovutus-hetkellä taseeseen velaksi ja tuloutetaan vuokra-ajan kuluessa.

Merkittävien järjestelyjen osalta konserni määrittää niiden alkaessa tosiasiallisen sisällön perusteella, onko kyseinen järjestely vuokrasopimus tai sisältääkö se sellaisen. Jos järjestely sisältää vuokrasopimuksen, erotellaan sopimukseen liittyvistä maksuista vuokraksi katsottavat maksut sekä muut osatekijät. Vuokraksi katsottaviin maksuihin sovelletaan vuokrasopimukseen liittyviä laatimisperiaatteita.

Ne aineellisten hyödykkeiden vuokrasopimukset, joissa olennainen osa omistukselle ominaisista riskeistä ja eduista jää vuokralle antajalle, luokitellaan muiksi vuokrasopimuksiksi. Muun vuokrasopimuksen mukaan määräytyvät vuokrat merkitään tuloslaskelmaan kuluksi tasasuuruusina erinä vuokra-ajan kuluessa.

Konserni vuokralle antajana

Konsernin vuokralle antamat hyödykkeet, joiden omistamiselle ominaiset riskit ja edut ovat siirtyneet olennaisilta osin vuokralle ottajalle, käsitellään rahoitusleasing-sopimuksina. Näillä sopimuksilla vuokratut hyödykkeet kirjataan taseeseen korollisina saamisina. Saaminen kirjataan joko käypään arvoon tai vähimmäisvuokrien nykyarvoon sen mukaan, kumpi näistä on alempi. Rahoitusleasing-sopimuksen rahoitustuotto tuloutetaan vuokra-aikana siten, että jäljellä oleva nettosijoitus tuottaa tilikausittain saman tuotto-%:n vuokra-ajan kuluessa.

Muiksi vuokrasopimuksiksi luokitelluista järjestelyistä saadut vuokratuotot konsernin vuokralle antamasta aineellisesta hyödykkeestä merkitään tuloslaskelmaan tuotoksi tasasuuruusina erinä vuokra-ajan kuluessa.

Rahoitusinstrumentit

Rahoitusvarat

Konsernin rahoitusvarat luokitellaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin, lainoihin ja muihin

saamisiin sekä myytävissä oleviin rahoitusvaroihin. Outokum-mulla ei ollut eräpäivään asti pidettäviä sijoituksia päättyneellä tai sitä edeltäneellä raportointikaudella. Luokittelu tapahtuu rahoitusvarojen hankinnan yhteydessä hankinnan tarkoituksen perusteella.

Mikäli kyseessä on erä, jota ei arvosteta käypään arvoon tulosvaikutteisesti, merkittävät transaktiomenot sisällytetään rahoitusvarojen alkuperäiseen kirjanpitoarvoon. Rahoitusvarojen taseesta pois kirjaaminen tapahtuu silloin, kun konserni on menettänyt sopimusperusteisen oikeuden rahavirtoihin tai kun se on siirtänyt olennaisilta osin riskit ja tuotot konsernin ulkopuolelle.

Raportointikauden päättyessä konserni arvioi, onko objektiivista näyttöä siitä, että muun kuin käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavan rahoitusvaroihin kuuluvan erän arvo on alentunut. Tällaisen erän arvon katsotaan alentuneen, jos arvonalentumisesta on objektiivista näyttöä ja vaikutus rahoitusvaroista kertyviksi arvioituihin vastaisiin rahavirtoihin on luotettavasti arvioitavissa. Arvonalentumisen objektiivisena näyttönä voidaan pitää esim. vastapuolen tuloksen merkittävää heikkenemistä, velallisen sopimusrikkomusta ja oman pääoman ehtoisen instrumentin osalta (myytävissä olevat rahoitusvarat) merkittävää tai pitkäaikaista arvon alentumista alle instrumentin hankintamenon. Oman pääoman ehtoisten instrumenttien käypien arvojen kehitystä tarkastellaan tällöin kuluneen tilikauden kolmen viimeisen neljänneksen ajalta. Konserni on määrittänyt tätä tarkastelua varten prosentuaaliset rajat, joiden ylittäminen johtaa arvonalentumistappion kirjaamiseen. Arvonalentumistappio kirjataan välittömästi tulosvaikutteisesti.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat rahoitusvarat

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavien rahoitusvarojen ryhmään kuuluvat ne johdannaiset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa, sekä muut käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat rahoitusvarat, jotka ovat kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviä varoja. Rahoitusvaroihin kuuluva erä luokitellaan tähän ryhmään, mikäli se on hankittu pääasiallisena tarkoituksena myydä se lyhyen aikavälin kuluessa. Joissakin tapauksissa myös osakesijoitukset voidaan luokitella tähän ryhmään.

Nämä rahoitusvarat kirjataan kaupantekopäivänä käypään arvoon ja arvostetaan myöhemmin kunkin raportointikauden päättymispäivän käypään arvoon. Käypä arvo määritetään käytäen noteerattuja markkinahintoja ja -kurseja sekä soveltuvia arvonmäärittämissä menetelmiä ja -malleja.

Käypien arvojen muutoksista johtuvat, sekä realisoitumattomat että realisoituneet voitot ja tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät. Käypien arvojen muutokset niistä johdannaispimuksista, jotka eivät täytä suojauslaskennan ehtoja, kirjataan liiketuloksen yläpuolelle liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin. Jos taas johdannainen on kohdistettu rahoitustoimintaan, sen tulosvaikutus kirjataan rahoitustuottoihin ja -kuluihin. Käypien arvojen muutokset muissa käypään arvoon arvostettavissa rahoituserissä kirjataan markkinahintoihin liittyviin voittoihin ja tappioihin rahoitustuottoihin ja -kuluihin

Lainat ja muut saamiset

Lainat ja muut saamiset ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia rahoitusvaroja, joihin liittyvät maksut ovat kiinteitä tai määritettävissä olevia ja joita ei noteerata toimivilla markkinoilla. Ne syntyvät, kun konserni antaa lainaa tai toimittaa tuotteita ja palveluja suoraan velalliselle.

Lainat ja muut saamiset kirjataan selvityspäivänä ja arvostetaan alun perin käypään arvoon. Alkuperäisen kirjaamisen jälkeen lainat ja saamiset arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon käyttäen efektiivisen koron menetelmää.

Outokumpu käyttää factoring-rahoitusta käyttöpääoman hallintaan. Myydyt myyntisaamiset on kirjattu pois taseesta, kun näiden rahoitusvarojen omistamiseen liittyvät riskit ja edut ovat olennaisilta osin siirtyneet.

Myytävissä olevat rahoitusvarat

Myytävissä olevat rahoitusvarat ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia rahoitusvaroja, jotka on joko määritetty tähän erään kuuluviksi tai joita ei ole luokiteltu mihinkään muuhun rahoitusvarojen ryhmään. Niiden ostot ja myynnit kirjataan kaupantekopäivänä. Myytävissä olevat rahoitusvarat sisältyvät pitkäaikaisiin varoihin, ellei konsernilla ole aikomusta luopua sijoituksesta 12 kuukauden kuluessa raportointipäivästä.

Tähän luokkaan kuuluu osakesijoituksia sekä noteerattuihin että noteeraamattomiin yrityksiin. Osakesijoitukset arvostetaan käypään arvoon tai mikäli käypää arvoa ei voida luotettavasti määrittää, hankintamenuon mahdollisilla arvonalentumisilla vähennettyinä. Käypä arvo määritetään käyttäen raportointikauden päättymispäivänä noteerattuja markkinahintoja ja -kurseja sekä soveltuvia arvonmäärittämissä menetelmiä, kuten viimeaikaiset transaktiohinnat ja rahavirtojen diskonttaus. Näissä arvostusmenetelmissä käytetään mahdollisimman paljon todennettavissa olevaa markkinatietoa, kun sitä on saatavilla ja turvaututaan mahdollisimman vähän Outokummun omiin, yrityskohtaisiin arvioihin. Käypään arvoon arvostettujen osakesijoitusten käypien arvojen muutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään oman pääoman arvonmuutosrahastossa, verojen osuudella vähennettynä, kunnes kyseisistä osakkeista luovutaan tai niistä kirjataan arvonalentumistappio. Tällöin näistä osakkeista kertyneet käyvän arvon muutokset siirretään omasta pääomasta tuloslaskelmaan luokittelun oikaisuna.

Rahavarat

Rahavarat sisältävät käteisvarat sekä muut rahavarat. Muut rahavarat koostuvat lyhytaikaisista pankkitalletuksista sekä muista lyhytaikaisista erittäin likvideistä sijoituksista, kuten korkoarvopapereista. Muihin rahavaroihin luettavien erien maturiteetti on korkeintaan kolme kuukautta hankinta-ajankohdasta. Nämä ovat helposti vaihdettavissa etukäteen tiedossa olevaan määrään käteisvaroja ja niiden arvonmuutosten riski on vähäinen. Pankeista saadut tililluotot sisältyvät taseen lyhytaikaisiin rahoitusvelkoihin.

Rahoitusvelat

Konsernin rahoitusvelat luokitellaan joko käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvelkoihin tai muihin rahoitusvelkoihin (jaksotettuun hankintamenuon kirjattavat rahoitusvelat). Rahoitusvelka (tai sen osa) kirjataan pois taseesta vasta silloin, kun velka on lakannut olemasta, eli kun sopimuksessa yksilöity velvoite on täytetty tai kumottu tai sen voimassaolo on lakannut.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat

Outokumpu-konsernissa käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvelkoihin sisältyvät ne johdannaiset, jotka eivät täytä suojauslaskennan ehtoja. Johdannaisten käypien arvojen muutoksista johtuvat sekä realisoitumattomat että realisoituneet voitot ja tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät.

Muut rahoitusvelat

Jaksotettuun hankintamenuon kirjattaviin rahoitusvelkoihin sisältyvät lainat, joukkovelkakirjalainat, rahoitusleasing-velat sekä osto- ja muut velat. Lainat sekä osto- ja muut velat kirjataan selvityspäivänä ja ne merkitään alun perin kirjanpitoon käypään arvoon. Alkuperäisen kirjaamisen jälkeen muut rahoitusvelat arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon käyttäen efektiivisen koron menetelmää. Merkittävät transaktiomenot sisältyvät alkuperäiseen kirjanpitoarvoon.

Valmiusluottoihin liittyvät merkittävät kulut jaksotetaan lainajärjestelyjen odotetulle voimassaoloajalle.

Vaihtovelkakirjalainat

Konserni luokittelee vaihtovelkakirjalainat yhdistelmäinstrumenteiksi. Vaihtovelkakirjalainojen sisältämät komponentit määritetään järjestelyn sisällön perusteella vieraaksi pääomaksi ja omaksi pääomaksi.

Vieraan pääoman komponentti kirjataan alun perin määrään, joka vastaa vastaavanlaisen vaihto-oikeudettoman velan käypää arvoa. Oman pääoman komponentti kirjataan alun perin koko yhdistelmäinstrumentin käyvän arvon ja vieraan pääoman komponentin käyvän arvon erotuksena. Instrumentista aiheutuneet transaktiomenot kohdistetaan vieraan ja oman pääoman komponenteille niiden alkuperäisten kirjanpitoarvojen suhteessa.

Alkuperäisen kirjaamisen jälkeen yhdistelmäinstrumentin vieraan pääoman komponentti arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon efektiivisen koron menetelmällä. Yhdistelmäinstrumentin oman pääoman komponenttia ei arvosteta uudelleen alkuperäisen kirjaamisen jälkeen lukuun ottamatta tapauksia, joissa se vaihdetaan osakkeiksi tai sen voimassaolo lakkaa.

Johdannaiset ja suojauslaskenta

Johdannaiset

Kaikki konsernin johdannaiset merkitään kirjanpitoon käypään arvoon kaupantekopäivänä, jona konsernista tulee sopimusosapuoli, ja ne arvostetaan myöhemmin edelleen käypään arvoon. Kirjanpidossa käypään arvoon arvostamisesta syntyvät voitot ja tappiot käsitellään johdannaissopimuksen käyttötarkoituksen määräämällä tavalla. Niiden johdannaissopimusten, joihin sovelletaan suojauslaskentaa ja jotka ovat tehokkaita suojausinstrumentteja, arvonmuutosten tulosvaikutukset esitetään yhteneväisesti suojatun erän kanssa. Käypien arvojen muutokset niistä johdannaissopimuksista, jotka eivät täytä suojauslaskennan ehtoja, kirjataan liiketuloksen yläpuolelle liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin. Jos taas johdannainen on kohdistettu rahoitustoimintaan, sen tulosvaikutus kirjataan rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Johdannaisten käyvän arvon määrittely perustuu raportointikauden päättymispäivän noteerattuihin markkinahintoihin ja -kursseihin sekä diskontattuihin rahavirtoihin. Valuutta-, korko- ja metalloptioiden käyvät arvot määritellään yleisesti käytössä olevilla optioiden arvonmäärittämissä, kuten Black-Scholes-Merton-optionhinnoittelumallilla. Eräiden johdannaisten käyvät arvot perustuvat ulkoisten vastapuolten arvostuksiin.

Suojauslaskenta

Suojauslaskenta tarkoittaa laskentatapaa, jonka tarkoituksena on kohdistaa yksi tai useampi suojausinstrumentti siten, että niiden käypä arvo kumoaa kokonaisuudessaan tai osittain suojattavan erän käyvän arvon tai rahavirtojen muutokset. Outokumpu soveltaa suojauslaskentaa tiettyihin valuutta- ja hyödykejohdannaisiin. Johdannaiset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa, on hankittu vähentämään liiketoimintaan tai rahoitukseen liittyviä tulos- ja/tai rahavirtavaikutuksia.

Konserni dokumentoi suojausjärjestelyn alussa kunkin suojausinstrumentin ja suojatun omaisuuserän välisen suhteen sekä riskienhallinnan tavoitteet ja suojaukseen ryhtymisen strategian, ja suojaussuhteiden tehokkuus dokumentoidaan ja arvioidaan suojausta aloitettaessa ja vähintään jokaisen tilinpäätöksen yhteydessä. Tehokkuudella tarkoitetaan suojausinstrumentin kykyä kumota suojattavan riskin toteutumisesta johtuvat

muutokset suojattavan erän käyvässä arvossa tai suojatusta liiketoimesta johtuvissa rahavirroissa. Suojaussuhteen katsotaan olevan erittäin tehokas, kun suojausinstrumentin käyvän arvon muutos kumoaa suojattavan erän rahavirtojen muutokset 80–125-prosenttisesti. Suojauslaskenta lakkautetaan, kun suojauslaskennan edellytykset eivät enää täyty.

Rahavirtojen suojaus

Rahavirtojen suojauksessa suojaudutaan rahavirtojen vaihtelulta, joka johtuu taseeseen merkittyyn tiettyyn omaisuuserään, velkaan tai erittäin todennäköiseen tulevaan liiketoimeen liittyvän riskin toteutumisesta. Ennustettujen rahavirtojen suojaukseen kohdistettujen johdannaisten käypien arvojen muutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin siltä osin, kuin suojaus on tehokas, ja ne esitetään oman pääoman arvonmuutosrahastossa. Näin omaan pääomaan kertyneet käyvän arvon muutokset siirretään tulosvaikutteisiksi samoille kausille, joilla suojattavat rahavirrat vaikuttavat tulokseen. Suojauksen tehostamaan osaan liittyvät käyvän arvon muutokset kirjataan välittömästi tulosvaikutteisesti.

Käyvän arvon suojaus

Käyvän arvon suojauksen ehdot täyttävien johdannaissopimusten käyvän arvon muutokset kirjataan tulosvaikutteisesti. Samalla tavalla käsitellään suojauksen kohteena olevan omaisuus- tai velkaerän käyvän arvon muutokset suojatun riskin osalta.

Ulkomaisiin yksiköihin tehtyjen nettosisojitusten suojaus

Konserni on aiempina vuosina suojannut Euroalueen ulkopuolisten tytäryhtiöiden omaa pääomaa valuuttakurssi-vaihteluilta tavoitteenaan vähentää valuuttakurssimuutosten vaikutusta konsernin omaan pääomaan. Suojausinstrumentin ehdot täyttävien rahoitusinstrumenttien kertyneet käyvän arvon muutokset sisältyvät omaan pääomaan. Ne siirretään tulosvaikutteiseksi eräksi ja sisällytetään tuloslaskelmassa esitettyyn luovutusvoittoon tai -tappioon mikäli vastaava ulkomainen yksikkö myydään tai siitä luovutaan kokonaan tai osittain.

Käypien arvojen määrittäminen

Useat konsernin laatimisperiaatteet ja liitetiedot edellyttävät käypien arvojen määrittämisestä sekä rahoitusinstrumenteille että muille varoille ja veloille. Käypien arvojen hierarkiatasot perustuvat arvostamisessa käytettyjen tietojen lähteeseen. Tasolla yksi käyvät arvot perustuvat identtisten instrumenttien julkisiin noteerauksiin. Tasolla kaksi käyvät arvot perustuvat noteerattuihin markkinakursseihin ja -hintoihin, rahavirtojen diskonttaukseen sekä optioiden osalta arvonmäärittämissä. Tasolle kolme luokitelluille varoille ja veloille ei ole saatavilla luotettavaa markkinalähdettä ja näin ollen käyvät arvot eivät perustu markkinatietoihin. Kyseisten erien arvostusmenetelmät on valittu siten, että arvostuksessa käytettävissä oleva tieto ja arvioitavan kohteen ominaisuudet saadaan riittävästi huomioitua.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoon tai nettorealisointiarvoon sen mukaan, kumpi näistä on alempi. Raaka-aineiden hankintameno määritetään painotetun keskihinnan menetelmää käyttäen. Itse valmistettujen valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden hankintamenoon sisällytetään raaka-aineiden ostomenot, välittömät valmistuspalkat, muut välittömät valmistusmenot sekä osuus hankinnan ja valmistuksen yleiskustannuksista, mutta ei vieraan pääoman menoja. Valmiina hankittujen tuotteiden hankintamenoon luetaan kaikki ostomenot mukaan lukien välittömät kuljetus- ja käsittelymenot sekä muut menot. Nettoarvo on arvioitu, tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava myyntihinta vähennettynä tuotteen valmiiksi saattamisesta johtuvilla menoilla ja arvioiduilla myynnin toteuttamiseksi välttämättömillä menoilla. Varaosat sisällytetään vaihto-omaisuuteen ja niiden hankintameno kirjataan tulosvaikutteisesti sitä mukaa kuin niitä käytetään. Suuremmat varaosat käsitellään aineellisesti käyttöömaisuushyödykkeinä silloin, kun niitä suunnitellaan käytettävän useammalla kuin yhdellä tilikaudella.

Omat osakkeet

Kun emoyhtiö tai sen tytäryhtiöt hankkivat emoyhtiön omia osakkeita, emoyhtiön omaa pääomaa vähennetään määrällä, joka muodostuu maksetusta vastikkeesta lisätynä

transaktiomenoilla verojen jälkeen, kunnes omat osakkeet mitätöidään. Jos ostetut omat osakkeet myydään edelleen tai ne lasketaan uudelleen liikkeeseen, saatu vastike merkitään suoraan omaan pääomaan.

Varaukset ja ehdolliset velat

Varaus merkitään taseeseen, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena olemassa oleva oikeudellinen tai tosiasiallinen veloitte ja on todennäköistä, että veloitteen täyttäminen edellyttää taloudellista suoritusta tai aiheuttaa taloudellisen menetyksen ja veloitteen määrä on luotettavasti arvioitavissa. Konsernin varaukset liittyvät lähinnä toimintojen uudelleenjärjestelyihin, tappiollisiin sopimuksiin, ympäristöveloitteisiin, oikeudenkäynteihin ja veroriskeihin. Varauksena kirjattava määrä vastaa johdon parasta arviota menoista, joita olemassa olevan veloitteen täyttäminen edellyttää raportointikauden päättymispäivänä. Jos osasta veloitetta on mahdollista saada korvaus kolmannelta osapuolelta, korvaus kirjataan erilliseksi omaisuuseräksi, kun korvauksen saaminen on käytännössä varmaa. Pitkäaikaiset varaukset diskontataan raportointikauden päättymispäivänä käyttäen riskitöntä diskonttauskorkoa.

Aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen hankintameno sisältää myös alkuperäisen arvion mukaiset menot hyödykkeen purkamisesta ja siirtämisestä sekä sen sijaintipaikan palauttamisesta alkuperäiseen tilaan kyseisen hyödykkeen taloudellisen vaikutusajan päättyessä. Tällainen veloitte on saatettu kirjata esimerkiksi tuotantolaitoksen käytöstä poistamista, ympäristövahingon korjaamista, maisemointia tai laitteiston paikasta toiseen siirtämistä varten. Nämä menot on määritetty niiden nykyarvoon perustuen. Hyödykkeen käytöstä poistamista koskeva varaus kirjataan samanaikaisesti ja saman määräisenä. Alkuperäisen kirjaamisen jälkeen tapahtuvat varauksen muutokset, jotka liittyvät ennakoitujen maksuveloitteiden ajankohtaan, määrään, tai diskonttauskorkoon, käsitellään samalla tavalla myös kyseisen omaisuuserän osalta, eli vähennetään omaisuuserän kirjanpitoarvosta tai lisätään siihen. Kyseiset menot kirjataan poistoina kuluiksi hyödykkeen jäljellä olevan taloudellisen vaikutusajan kuluessa.

Ympäristövaraukset perustuvat raportointikauden päättymispäivänä vallinneeseen, konsernia koskevien ympäristölakien

ja -säännöskien tulkintaan. Sellaiset ympäristökustannukset, jotka syntyvät aikaisempien toimintojen aiheuttamien olemassa olevien olosuhteiden korjaamisesta kirjataan kuluiksi sillä kaudella, kun kyseiset kustannukset syntyvät. Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan, kun yksityiskohtainen uudelleenjärjestelysuunnitelma on laadittu ja sen toimeenpano on aloitettu tai suunnitelman keskeisistä kohdista on tiedotettu niille, joihin järjestely vaikuttaa. Uudelleenjärjestelyvaraukset koostuvat pääasiassa työsuhteen päättämiseen liittyvistä etuuksista.

Ehdollinen velka on aikaisempien tapahtumien seurauksena syntynyt mahdollinen veloitte, jonka olemassaolo varmistuu vasta konsernin määräysvallan ulkopuolella olevan epävarman tapahtuman realisoituessa. Ehdolliseksi velaksi katsotaan myös sellainen olemassa oleva veloitte, joka ei todennäköisesti edellytä maksuveloitteen täyttämistä, tai jonka suuruutta ei voida määrittää luotettavasti. Ehdollinen velka esitetään liitetietona.

Työsuhde-etuedet

Työsuhteen jälkeiset ja muut pitkäaikaiset työsuhte-etuedet

Konserniyhtiöillä on eri maissa useita työsuhteen jälkeisiä järjestelyjä, jotka perustuvat paikallisiin olosuhteisiin ja käytäntöihin. Nämä järjestelyt luokitellaan joko maksu- tai etuuspuhjaiksi.

Maksupuhjaista järjestelyistä suoritettavat kiinteät maksut kirjataan kuluksi sillä tilikaudella, johon ne kohdistuvat. Konsernilla ei ole oikeudellista eikä tosiasiallista veloitetta lisämaksujen suorittamiseen, mikäli maksujen saajataho ei pysty suoriutumaan kyseisten etuuksien maksamisesta. Kaikki sellaiset järjestelyt, jotka eivät täytä näitä ehtoja, ovat etuuspuhjaisia järjestelyjä.

Etuuspuhjaiset järjestelyt rahoitetaan suorituksina eläkesäätiöille tai -vakuutusyhtiöille. Etuuspuhjaisten veloitteiden nykyarvo on määritetty ennakoituun etuuspuhjaisuksikkoon perustuvalla menetelmällä kustakin järjestelystä erikseen. Järjestelyyn kuuluvat varat on arvostettu käypään arvoon raportointikauden päättymispäivänä. Taseeseen kirjattavan veloitteen nykyarvosta vähennetään järjestelyyn kuuluvat varat raportointikauden päättymispäivän käypään arvoon arvostettuina. Konserni kirjaa liikeluokseen kaikki raportointikauden työsuoritukseen perustuvat menot sekä aiempaan

työsuoritukseen perustuvat menot ja veloitteen täyttämistä johtuvan voiton tai tappion. Korkokulu tai -tuotto kirjataan rahoituseriin korkokuluihin tai korkotuottoihin. Etuuspuhjaisten nettovelan uudelleen määrittämisestä johtuvat erät kirjataan muihin laajan tuloksen eriin.

Muiden pitkäaikaisen työsuhte-etuuksien osalta kaikki työsuoritukseen perustuvat menot ja etuuspuhjaisten nettovelan uudelleen määrittämisestä johtuvat erät kirjataan välittävästi tulosvaikutteisesti. Korkokulut kirjataan rahoituseriin korkokuluihin.

Osakeperusteiset maksut

Osakepalkkiojärjestelyt käsitellään kirjanpidossa osittain osakkeina suoritettavina ja osittain rahana suoritettavina. Sekä osakkeina että rahana suoritettavat osuudet sisältävät markkinaperusteisia ja muita kuin markkinaperusteisia ehtoja. Järjestelyjen ansaintajaksojen käyvät arvot on määritetty myöntämishetkillä ja niiden rahana suoritettava osuus arvostetaan myös käypään arvoon markkinaperusteisten ehtojen osalta jokaisen raportointikauden päättymispäivänä. Käyvät arvot määritetään käyttämällä markkinahintoja ja soveltuvia tilastomatematiikan menetelmiä. Muiden kuin markkinaperusteisten ehtojen vaikutus järjestelyn arvoon huomioidaan jokaisena raportointikauden päättymispäivänä. Järjestelyihin liittyy mekanismi, joka rajoittaa maksettavia palkkioita, ja myös näiden ehtojen vaikutus on huomioitu järjestelyn etuuksien käyvän arvon määrittämisessä.

Liiketulos ja käyttökatte

Outokummussa liikeluokse on nettosumma, joka muodostuu, kun liikevaihtoon lisätään liiketoiminnan muut tuotot, vähennetään ostokulut oikaistuina varastojen muutoksella sekä omaan käyttöön valmistuksesta syntyneillä kuluilla, vähennetään työsuhte-etuuksista aiheutuvat kulut, poistot ja mahdolliset arvonalentumistappiot sekä liiketoiminnan muut kulut. Kaikki muut kuin edellä mainitut tuloslaskelmaerät esitetään liikeluokse alapuolella. Kurssierot ja johdannaisen käypien arvojen muutokset sisältyvät liikeluokseeseen, mikäli ne syntyvät liiketoimintaan liittyvistä eristä. Muuten ne on kirjattu rahoituseriin. Käyttökatte muodostuu lisäämällä vähennetyt poistot ja arvonalentumispoistot takaisin liikeluokseeseen.

Oikaistu käyttökate

Outokumpu käsittelee oikaistua käyttökateä tärkeimpänä suoritusmittarina talousraportoinnissa, mukaanlukien segmentti-raportoinnin. Konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa esitetty oikaistu käyttökate ei sisällä sellaisia olennaisia tuotto- ja kulueriä, jotka vaikuttavat vertailukelpoisuuteen kausien välillä, koska ne ovat luonteeltaan, kooltaan tai esiintymistiheydeltään poikkeuksellisia, kuten konserninlaajuisia uudelleenjärjestely-kuluja tai omaisuuden tai liiketoimintojen myyntejä.

Osingonjako

Hallituksen yhtiökokoukselle ehdottamaa osinkoa ei vähennetä jakokelpoisesta omasta pääomasta ennen yhtiökokouksen päätöstä.

Osakekohtainen tulos

Osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla emoyrityksen omistajille kuuluva tilikauden tulos kunkin kauden keskimääräisellä osakemäärällä. Takaisin ostettujen omien osakkeiden keskimääräinen määrä on vähennetty ulkona olevien osakkeiden keskimääräisestä lukumäärästä.

Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos on laskettu oikaisemalla ulkona olevien osakkeiden keskimääräistä määrää olettaen, että vaihdettavissa olevat instrumentit vaihdetaan. Laskelman tulosta oikaistaan instrumenttiin liittyvällä, kaudella kirjatulla korkokululla, josta on vähennetty vero vaikutus. Lisäksi huomioidaan osakepalkkio-ohjelmien perusteella luovutettaviksi arvioidut osakkeet. Potentialiset kantaosakkeet ovat kuitenkin laimentavia ainoastaan silloin, kun oikaisuista aiheutuu osakekohtaisen tuloksen heikkeneminen.

3. Segmentti-informaatio

Outokummun liiketoiminta on jaettu kolmeen liiketoiminta-alueeseen, jotka ovat Europe, Americas ja Long Products. Liiketoiminta-alueiden lisäksi konsernifunktiot kattavat talous- ja rahoitustoiminnot, henkilöstöhallinnon ja organisaation kehittämisen, liiketoiminnan muutoksen ja IT:n, viestinnän ja sijoittajasuhteet, työturvallisuus, -terveys ja ympäristötoiminnot, lakiasiat, konsernihallinnon ja compliance-asiat sekä sisäisen tarkastuksen.

Liiketoiminta-alueet vastaavat myynnistä, kannattavuudesta, tuotannosta ja toimitusketjun hallinnasta, ja ne ovat Outokummun IFRS:n mukaisia toimintasegmenttejä. Segmenttien tuloksellisuuden arviointi pohjautuu segmentin oikaistuun käyttökatteeseen, joka on määritelty konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteissa. Säännöllisen arvioinnin suorittaa toimitusjohtaja konsernin sisäisen, IFRS:ään perustuvan raportoinnin perusteella. Alla on kuvaus kolmesta toimintasegmentistä:

Europe kattaa nauha- ja levytoiminnot sekä ferrokromin tuotannon Euroopassa. Korkean volyymin ja räätälöityjen standarditeräslaatuojen käyttökohteita ovat esimerkiksi arkkitehtuuri, rakentaminen, kuljetusala, elintarvikkeiden käsittely, kemian- ja petrokemianteollisuus ja energiantuotanto sekä muut prosessiteollisuuden alat. Tuotantolaitokset sijaitsevat Suomessa, Saksassa ja Ruotsissa, ja liiketoiminta-alueella on laaja palvelukeskusten ja myynnin verkosto Euroopassa, Lähi-idässä, Afrikassa sekä Aasian ja Tyynenmeren alueella.

Americas tuottaa austeniittisia ja ferriittisiä standardilaatuja sekä räätälöityjä tuotteita. Sen suurimmat asiakassegmentit ovat autoteollisuus ja kuljetus, kodinkoneet, öljy- ja kaasuteollisuus, kemian- ja petrokemianteollisuus sekä juomateollisuus ja rakentaminen. Liiketoiminta-alueella on tuotantolaitokset Yhdysvalloissa ja Meksikossa sekä palvelukeskus Argentiinassa.

Long Products valmistaa ruostumattomia pitkiä terästuotteita, joita käytetään lukuisissa erilaisissa sovelluksissa, kuten jousissa, langoissa, kirurgisissa välineissä, autoteollisuuden osissa ja rakennuksissa. Valmistus on keskitetty Ison-Britannian integroituihin tehtaaseen, Ruotsiin ja Yhdysvaltoihin.

Toimintasegmentit

2017 Mij. €	Täsmäytyslaskelma						
	Europe	Americas	Long Products	Toimintasegmentit yhteensä	Muu toiminta	Eliminoinnit	Konserni
Myynti konsernin ulkopuolelle	4 206	1 512	405	6 123	239	-	6 363
Konsernin sisäinen myynti	250	33	186	469	268	-737	-
Liikevaihto	4 455	1 546	591	6 592	507	-737	6 363
Oikaistu käyttökate	615	21	16	653	-15	-7	631
Käyttökateen oikaisut							
Kvarttolevytehtaan myyntivoitto	-	-	-	-	15	-	15
Sheffieldin maiden myyntivoitto	-	-	-	-	9	-	9
Putkitehtaan myyntivoitto	-	-	-	-	7	-	7
Käyttökate	615	21	16	653	16	-7	663
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden poistot	-151	-52	-7	-210	-6	-	-216
Arvon alentumiset	-1	-	-	-1	-	-	-1
Liiketulos	463	-31	10	442	10	-7	445
Osuus osakkuusyhtiöiden ja yhteisyritysten tuloksista	-	-	-	-	-	-	9
Rahoitustuotot	-	-	-	-	-	-	3
Rahoituskulut	-	-	-	-	-	-	-129
Tulos ennen veroja	-	-	-	-	-	-	327
Tuloverot	-	-	-	-	-	-	64
Tilikauden tulos	-	-	-	-	-	-	392
Sidottuun pääomaan sisältyvät varat	3 571	1 382	241	5 194	253	-196	5 251
Muut varat	-	-	-	-	-	-	340
Laskennalliset verosaamiset	-	-	-	-	-	-	295
Varat yhteensä	-	-	-	-	-	-	5 886
Sidottuun pääomaan sisältyvät velat	1 085	310	128	1 524	264	-182	1 606
Muut velat	-	-	-	-	-	-	1 549
Laskennalliset verovelat	-	-	-	-	-	-	10
Velat yhteensä	-	-	-	-	-	-	3 164
Sidottu pääoma	2 485	1 072	113	3 670	-11	-15	3 645
Laskennallinen verosaaminen, netto	-	-	-	-	-	-	285
Sijoitettu pääoma	-	-	-	-	-	-	3 929

Muu toiminta käsittää kolmeen toimintasegmenttiin kuulumattomat toiminnot sekä teolliset omistukset. Muussa toiminnassa raportoidaan myös ne liiketoiminnan kehittämisen ja konsernijohdon kulut, joita ei kohdisteta liiketoiminnoille. Muun toiminnan tuotot koostuvat sähkön myynnistä konsernin tuotantolaitoksille Suomessa ja Ruotsissa, konsernin hankintasopimuksen puitteissa yli tuotannon tarpeen ostetun nikkelin myynnistä sekä konsernin sisäisistä komissioista ja palveluista.

Outokummulla ei ole IFRS 8:n määritelmän mukaisia yksittäisiä merkittäviä asiakkaita.

2016 Mij. €	Täsmäytyslaskelma						
	Europe	Americas	Long Products	Toiminta-segmentit yhteensä	Muu toiminta	Eliminoinnit	Konserni
Myynti konsernin ulkopuolelle	3 775	1 304	333	5 412	277	-	5 690
Konsernin sisäinen myynti	151	21	153	326	289	-615	-
Liikevaihto	3 927	1 325	487	5 738	567	-615	5 690
Oikaistu käyttökate	374	-27	-1	346	-37	0	309
Käyttökateen oikaisut							
Henkilöstön irtisanomiskulut	-23	-3	-2	-27	-3	-	-30
SKS:n myyntivoitto	-	-	-	-	28	-	28
Ison-Britannian eläkejärjestelyn muutos	4	-	21	25	1	-	26
Calvertin tehtaan teknisiin ongelmiin liittyvät kulut ja vakuutuskorvaustuotot	-	24	-	24	-	-	24
Uudelleenjärjestelyihin liittyvät kulut, muut kuin irtisanomiskulut	-8	-	-	-8	-	-	-8
Guangzhoun myyntivoitto	-	-	-	-	6	-	6
Käyttökate	348	-6	18	360	-5	0	355
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden poistot	-158	-54	-7	-219	-7	-	-226
Arvon alentumiset	-26	-	-	-26	-	-	-26
Liiketulos	164	-60	11	115	-12	0	103
Osuus osakkuusyhtiöiden ja yhteisyritysten tuloksista	-	-	-	-	-	-	5
Rahoitustuotot	-	-	-	-	-	-	10
Rahoituskulut	-	-	-	-	-	-	-130
Tulos ennen veroja	-	-	-	-	-	-	-13
Tuloverot	-	-	-	-	-	-	156
Tilikauden tulos	-	-	-	-	-	-	144
Sidottuun pääomaan sisältyvät varat	3 569	1 458	239	5 265	279	-218	5 326
Muut varat	-	-	-	-	-	-	393
Laskennalliset verosaamiset	-	-	-	-	-	-	204
Myytävinä olevat varat	-	-	-	-	-	-	67
Varat yhteensä	-	-	-	-	-	-	5 990
Sidottuun pääomaan sisältyvät velat	1 150	331	99	1 580	322	-210	1 692
Muut velat	-	-	-	-	-	-	1 818
Laskennalliset verovelat	-	-	-	-	-	-	22
Myytävinä oleviin varoihin liittyvät velat	-	-	-	-	-	-	43
Velat yhteensä	-	-	-	-	-	-	3 574
Sidottu pääoma	2 419	1 127	139	3 686	-43	-8	3 635
Laskennallinen verosaaminen, netto	-	-	-	-	-	-	181
Sijoitettu pääoma	-	-	-	-	-	-	3 816

Maantieteelliset tiedot

Milj. €	Suomi	Saksa	Ruotsi	Iso-Britannia	Muu Eurooppa	Pohjois-Amerikka	Aasia ja Australia	Muut maat	Alueiden väliset erät	Konserni
2017										
Liikevaihto kohdemaan mukaan	224	1 511	174	479	1 984	1 458	434	99	–	6 363
Liikevaihto sijaintimaan mukaan	3 133	1 425	1 363	617	424	1 659	64	55	–2 377	6 363
Pitkäaikaiset varat	1 539	337	260	56	112	847	15	2	–	3 168
2016										
Liikevaihto kohdemaan mukaan	204	1 371	162	482	1 610	1 388	382	89	–	5 690
Liikevaihto sijaintimaan mukaan	2 743	1 268	1 166	493	404	1 410	56	51	–1 901	5 690
Pitkäaikaiset varat	1 555	345	276	59	115	1 009	17	3	–	3 379

Liikevaihtona kohdemaan mukaan on esitetty myynti konsernin ulkopuolelle.

Pitkäaikaiset varat on esitetty konserniyhtiön sijaintimaan mukaan.

Pitkäaikaiset varat eivät sisällä rahoitusinstrumentteja, osuuksia osakkuusyhtiöissä ja yhteisyrityksissä, laskennallisia verosaamiaisia eikä etuusperusteisiin järjestelyihin liittyviä varoja.

4. Liiketoimintojen hankinnat ja myynnit

Hankinnat vuonna 2017

Outokumpu ei tehnyt liiketoimintahankintoja vuonna 2017.

Myynnit vuonna 2017

Tammikuussa 2017 Outokumpu myi osana Americas-segmenttiä raportoidun kvarttolevytehtaansa Outokumpu Stainless Plate, LLC:n. Kauppahinta oli 27 milj. euroa, ja kaupasta kirjattiin 15 milj. euron myyntivoitto, joka sisälsi 7 milj. euroa kumulatiivisia muuntoeroja, jotka luokittelun muutoksesta johtuen siirrettiin laajasta tuloksesta tulosvaikutteiseksi eräksi. Myyntivoitto on esitetty liiketoiminnan muissa tuotoissa. Vuoden 2016 konsernitiilin päätöksessä tytäryritys esitettiin myytävänä olevien omaisuuserien ryhmänä, jonka myytävänä olevat varat olivat 67 milj. euroa ja myytävänä oleviin varoihin liittyvät velat olivat 43 milj. euroa. Myydyin yhtiön rahavarat olivat 0 milj. euroa.

Heinäkuussa 2017 Outokumpu myi osana Long Products -segmenttiä raportoidun putkitehtaansa Outokumpu Stainless Pipe, Inc.:n. Kauppahinta oli 26 milj. euroa, ja kaupasta kirjattiin 7 milj. euron myyntivoitto, joka sisälsi –4 milj. euroa kumulatiivisia muuntoeroja, jotka luokittelun muutoksesta johtuen

siirrettiin laajasta tuloksesta tulosvaikutteiseksi eräksi. Myyntivoitto on esitetty liiketoiminnan muissa tuotoissa. Myydyin vaikutus taseeseen oli vähäinen. Myydyin yhtiön rahavarat olivat 0 milj. euroa.

5. Myytävänä olevat varat

Vuosi 2017

Vuonna 2017 Outokummulla ei ollut myytävänä olevien omaisuuserien ryhmiä eikä myytävänä olevia varoja.

Vuosi 2016

Vuonna 2016 Outokumpu teki päätöksen osana Americas-segmenttiä raportoidun tytäryritys Outokumpu Stainless Plate, LLC:n myymisestä. Päätöksen seurauksena tytäryritys esitettiin vuoden 2016 konsernitiilin päätöksessä myytävänä olevien omaisuuserien ryhmänä. Merkittävimmät myytävänä oleviin varoihin sisältyneet erät olivat aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet (35 milj. euroa), vaihto-omaisuus (14 milj. euroa) sekä laskennalliset verosaamiset (8 milj. euroa). Myytävänä oleviin varoihin liittyviin velkoihin sisältyneistä eristä merkittävin oli etuusperusteisesta järjestelystä aiheutunut velka (38 milj. euroa). Yritys myytiin tammikuussa 2017.

6. Tuotot ja kulut

Tilikauden poistot toiminnoittain

Milj. €	2017	2016
Hankinnan ja valmistuksen kulut	–207	–214
Myynnin ja markkinoinnin kulut	–0	–1
Hallinnon kulut	–8	–11
Tutkimus- ja kehitystoiminnan kulut	–1	–0
	–216	–226

Liiketoiminnan muut tuotot

Milj. €	2017	2016
Tytäryritysten myyntivoitot	22	34
Aineettomien hyödykkeiden ja aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntivoitot	16	4
Vakuutuskorvaukset	0	37
Muut tuottoerät	12	13
	51	88

Liiketoiminnan muut kulut

Milj. €	2017	2016
Johdannaisten valuuttakurssierot	–9	–13
Hyödykejohdannaisten markkinahintaerot	–14	–10
Johdannaisinstrumenttien markkinahintaerot	–23	–22
Arvon alentumiset	–1	–26
Aineettomien hyödykkeiden ja aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntitappiot	–0	–2
Muut kuluerät	–10	4
	–35	–46

Käyttökateen ja liiketuloksen oikaisu

Milj. €	2017	2016
Kvarttolevytehtaan myyntivoitto	15	-
Sheffieldin maiden myyntivoitto	9	-
Putkitehtaan myyntivoitto	7	-
Henkilöstön irtisanomiskulut	-	-30
SKS:n myyntivoitto	-	28
Ison-Britannian eläkejärjestelyn muutos	-	26
Calvertin tehtaan teknisiin ongelmiin liittyvät kulut ja vakuutuskorvaustuotot	-	24
Uudelleenjärjestelyihin liittyvät kulut, muut kuin irtisanomiskulut	-	-8
Guangzhoun myyntivoitto	-	6
	31	47

Vuonna 2017 Outokumpu myi kvarttolevytehtaansa New Castlessa Indianassa Yhdysvalloissa, mistä kirjattiin 15 milj. euron myyntivoitto. Sheffieldin maiden myynnistä Isossa-Britanniassa kirjattiin 9 milj. euron myyntivoitto ja putkitehtaan myynnistä Wildwoodissa Floridassa Yhdysvalloissa kirjattiin 7 milj. euron myyntivoitto. Ks. liitetieto 4.

Vuonna 2016 Outokumpu ilmoitti uusista globaaleista toimenpiteistä myynnin, hallinnon ja tukitoimintojen kustannusten karsimiseksi ja jatkoi Euroopan tuotannon uudelleenjärjestelyjä suunnitelman mukaisesti. Toimenpiteistä kirjattiin irtisanomiskuluja 30 milj. euroa.

Vuonna 2016 kirjattiin 28 milj. euron lisävoitto Shanghai Krupp Stainless -yhtiön myynnistä, joka toteutettiin vuonna 2015. Outokumpu myi vuonna 2016 myös Guangzhoun palvelukeskuksen, mistä kirjattiin 6 milj. euron myyntivoitto.

Vuonna 2016 Outokumpu sulki etuusperustaisen eläkejärjestelynsä Isossa-Britanniassa. Sulkemisesta johtuen nettoeläkevelka pieneni 26 milj. euroa. Ks. liitetieto 25.

Vuonna 2016 kirjattiin 24 milj. euron vakuutuskorvaustuotto Calvertin tehtaalla vuonna 2014 ilmenneisiin teknisiin ongelmiin liittyen.

Tilintarkastajan palkkiot

Milj. €	PricewaterhouseCoopers
Tilintarkastus	-1,9
Tilintarkastukseen liittyvät palvelut	-0,1
Veroneuvonta	-0,2
Muut palvelut	-0,3
	-2,5

PricewaterhouseCoopers Oy:n Outokummulle suorittamat muut kuin tilintarkastuspalvelut vuonna 2017 olivat yhteensä 0,4 milj. euroa. Palvelut koostuivat tilintarkastajan lausunnoista ja todistuksista, veropalveluista ja neuvonannosta liiketoiminnan muutoshankkeissa.

Milj. €	KPMG
Tilintarkastus	-1,9
Muut palvelut	-0,1
	-1,9

7. Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut

Milj. €	2017	2016
Palkat ja palkkiot	-549	-562
Työsuhteen päättämiseen liittyvät etuudet	-1	-28
Sosiaalikulut	-73	-68
Työsuhteen jälkeiset järjestelyt ja muut pitkäaikaiset työsuhde-etuudet		
Kulut etuusperustaisista järjestelyistä ¹⁾	-7	17
Kulut maksupohjaisista järjestelyistä	-43	-49
Muut pitkäaikaiset työsuhde-etuudet ²⁾	13	-2
Kulut osakeperusteisista maksuista	-16	-9
Muut henkilösivukulut	-7	-14
	-684	-713

¹⁾ Sisältää 26 milj. euroa vuonna 2016 Ison-Britannian eläkejärjestelyn sulkemisesta johtuen. Ks. liitetieto 25.

²⁾ Vuosi 2017 sisältää 14 milj. euron Saksan pitkäaikaisiin työsuhteisiin liittyvän järjestelyn vastuiden purun, kun järjestelyn ehtoja muutettiin eikä järjestelyyn enää liity pitkäaikaisista työsuhde-etuutta vaan etuus on luonteeltaan lyhytaikainen. Lyhytaikaiseen etuuteen liittyvät kulut on esitetty palkoissa ja palkkioissa. Ks. liitetieto 25.

Henkilöstörahasolakiin perustuvia voittopalkkioita ei kirjattu vuosina 2017 eikä 2016.

Lisätietoa ylimmän johdon työsuhde-etuuksista on liitetiedossa 31. ja Hallinto- ja ohjausjärjestelmän kappaleessa Palkitseminen.

8. Rahoitustuotot ja -kulut

Milj. €	2017	2016
Korkotuotot	3	4
Myyntivoitot myytävissä olevista sijoituksista	-	5
Muut rahoitustuottoihin kuuluvat erät	0	0
Muut rahoitustuotot	0	6
Korkokulut		
Jaksotettuun hankintamenoön arvostettavat rahoituslainat	-65	-71
Factoring-kulut	-8	-8
Rahoitusleasing-sopimukset	-12	-15
Johdannaiset	-2	-4
Korkokulut etuuspohjaisista järjestelyistä ja muista pitkäaikaisista työsuhde-etuuksista	-5	-8
Korkokulut	-92	-105
Aktivoidut korot	1	3
Rahoitusvarojen arvonalentuminen	-1	-0
Komittoitujen luottolimiittien palkkiot	-14	-18
Muut kulut	-15	-4
Muut rahoituskulut	-30	-18
Valuuttakurssierot		
Johdannaiset	83	-13
Kassa, lainat ja saatavat	-97	6
Muut markkinahintaerot		
Johdannaiset	2	1
Muut	5	-1
Markkinahintoihin liittyvät voitot ja tappiot	-7	-6
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-127	-121

Muut kulut koostuvat pääosin 2019 erääntyvän joukkovelkakirjalainan lunastuskuluista sekä 2021 erääntyvän joukkovelkakirjalainan osittaisten lunastusten kuluista.

Tuloslaskelmaan kirjatut valuuttakurssierot

Milj. €	2017	2016
Liikevaihtoon sisältyvät	-17	10
Ostoihin sisältyvät ¹⁾	37	-15
Muihin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät ¹⁾	-9	-13
Rahoitustuottoihin ja -kuluihin sisältyvät ¹⁾	-15	-7
	-3	-24

¹⁾ Sisältää konsernin sisäisten tapahtumien eliminointien kurssierot.

Valuuttakurssieroihin sisältyy johdannaisinstrumenttien nettokurssivoittoa 74 milj. euroa (2016: nettokurssitappiota 24 milj. euroa), josta 9 milj. euron tappio on kirjattu liiketoiminnan muihin kuluihin ja 83 milj. euron voitto rahoituseriin.

9. Tuloverot

Tuloverot tuloslaskelmassa

Milj. €	2017	2016
Tilikauden verot	-6	-12
Laskennalliset verot	71	168
	64	156

Konsernin tuloslaskelmaan kirjattujen tuloverojen erot Suomen yhteisöverokannan mukaiseen tuloveroon verrattuna

Milj. €	2017	2016
Tulos ennen veroja	327	-13
Suomen 20 % verokannan mukainen tulovero konsernin tuloksesta ennen veroja	-65	3
Suomen ja ulkomaisten verokantojen ero	-6	10
Vähennyskeltottomien kulujen ja verovapaiden erien vero vaikutus ¹⁾	-2	-3
Laskennallisten verosaamisten uudelleenarviointi ²⁾	139	152
Verot aikaisemmilta tilikausilta	-1	2
Muut erät ¹⁾	0	-8
Konsernin tuloslaskelmaan kirjatut tuloverot	64	156

¹⁾ Vuonna 2016 vähennyskeltottomien kulujen ja verovapaiden erien vero vaikutus sisälsi tytäryritysten osakkeiden myynneistä syntyneet voitot, jotka olivat kokonaan tai osittain verovapaita. Tytäryritysten myynneihin vuonna 2016 liittyneet lähdeverot on esitetty muissa erissä.

²⁾ Sisältää 125 milj. euron muutoksen aiemmin kirjaamattomista laskennallisista verosaamisista johtuen (2016: 189 milj. euroa).

Laskennalliset verosaamiset ja -velat

Milj. €	1. 1. 2017			Muutokset			31. 12. 2017	
	Laskennalliset verosaamiset	Laskennalliset verovelat	Tulokseen kirjatut erät	Muihin laajan tuloksen eriin kirjatut erät	Muuntoerot	Uudelleenryhmitely myytävänä oleviin varoihin	Laskennalliset verosaamiset	Laskennalliset verovelat
Aineettomat hyödykkeet	7	-3	-2	-	-	-	6	-4
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	25	-209	17	-	0	-	28	-195
Vaihto-omaisuus	15	-8	2	-	0	-	19	-10
Johdannaisvarat ja -velat	9	-10	-11	1	-	-	5	-17
Muut rahoitusvarat	4	-5	-2	-	-	-	4	-7
Etuuspohjaiset veloitteet ja muut pitkäaikaiset työsuhde-etuudet	18	-23	-13	37	-0	-	53	-33
Muut rahoitusvelat	80	-2	2	-	-0	-	81	-3
Varaukset	22	-19	2	-	-	-	27	-22
Vahvistetut verotappiot	282	-	74	-	-4	-	352	-
	461	-280	71	38	-4	-	575	-290
Netotus	-257	257					-280	280
Laskennalliset verosaamiset ja -velat taseessa	204	-22					295	-10

Milj. €	1. 1. 2016			Muutokset			31. 12. 2016	
	Laskennalliset verosaamiset	Laskennalliset verovelat	Tulokseen kirjatut erät	Muihin laajan tuloksen eriin kirjatut erät	Muuntoerot	Uudelleenryhmitely myytävänä oleviin varoihin	Laskennalliset verosaamiset	Laskennalliset verovelat
Aineettomat hyödykkeet	8	-2	-2	-	-	-	7	-3
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	31	-173	-44	-	-6	8	25	-209
Vaihto-omaisuus	19	-8	-3	-	-	-0	15	-8
Johdannaisvarat ja -velat	8	-9	-0	1	-	-	9	-10
Muut rahoitusvarat	2	-3	-1	-	-	-	4	-5
Etuuspohjaiset veloitteet ja muut pitkäaikaiset työsuhde-etuudet	44	-22	-34	20	2	-16	18	-23
Muut rahoitusvelat	59	-3	20	-	2	-	80	-2
Varaukset	21	-18	0	-	-	-	22	-19
Vahvistetut verotappiot	48	-	232	-	2	-	282	-
	240	-240	168	21	-1	-8	461	-280
Netotus	-224	224					-257	257
Laskennalliset verosaamiset ja -velat taseessa	16	-16					204	-22

Laskennalliset verot on esitetty taseessa nettomääräisinä niiden konserniyhtiöiden osalta, joiden välillä on verotuksessa mahdollisuus tuloksentasaukseen tai joita verotetaan yhtenä verovelvollisena.

Muihin laajan tuloksen eriin kertyneet verot

Milj. €	2017	2016
Arvonmuutosrahastot	0	-1
Nettosijoitusten suojaukset	-4	-4
Etuus pohjaisen nettovelan uudelleenmäärittämisestä johtuvat erät	53	23
	49	18

Käyttämättömät verotukselliset tappiot

Milj. €	2017	2016
Vanhenee 1–5 vuodessa	230	176
Vanhenee myöhemmin kuin 5 vuodessa	1 993	2 333
Ei vanhene	1 173	1 281
	3 396	3 790

Vahvistettujen verotappioiden määrä 31. 12. 2017 oli yhteensä 3 396 milj. euroa (2016: 3 790 milj. euroa), joista Suomessa 630 milj. euroa (2016: 896 milj. euroa), Ruotsissa 347 milj. euroa (2016: 391 milj. euroa), Yhdysvalloissa 1 625 milj. euroa (2016: 1 646 milj. euroa) ja Saksassa 498 milj. euroa (2016: 521 milj. euroa). Laskennallisia verosaamisia on kirjattu vain siihen määrään, kuin vastaavien verohyötyjen realisoituminen on todennäköistä. Laskennallisten verosaamisten realisoitumisen todennäköisyyttä arvioitaessa huomioidaan kaikki positiiviset ja negatiiviset tekijät, ja jos tulostenusteet huomioon ottaen ei voida olettaa, että vastainen verotettava tulo olisi riittävä laskennallisten verosaamisten realisoitumiseksi, laskennallisen verosaamisen arvoa korjataan vastaavasti. Arviot voivat muuttua tulevien tapahtumien johdosta. 31. 12. 2017 Outokummulla on 1 922 milj. euroa (2016: 2 546 milj. euroa) verotappioita, joista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista, ja merkittävimmät näistä ovat Yhdysvalloissa. Valtaosa Yhdysvaltojen verotappioista vanhenee myöhemmin kuin 5 vuodessa. Tulevaisuudessa odotettavan verohyödyn todennäköisyydestä johtuen vuonna 2017 taseeseen kirjattiin pääosin Saksaan liittyviä laskennallisia verosaamisia 160 milj. euroa. Vuonna 2016 taseeseen kirjattiin vastaavalla tavalla suomalaisten ja ruotsalaisten yhtiöiden tappioihin liittyviä laskennallisia verosaamisia yhteensä 189 milj. euroa. Kirjauspäätöksiin vuonna 2017 ja 2016 ovat vaikuttaneet tuloksen ennen veroja sekä verotettavan tuloksen kääntyminen voitolliseksi näissä maissa. Laskennallisia verovelkoja ei ole kirjattu ulkomaisissa tytäryhtiöissä olevista jakamattomista voittovaroista, sillä niiden jakamista ei ole odotettavissa lähitulevaisuudessa.

10. Osakekohtainen tulos

	2017	2016
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden tulos, milj. €	392	144
Osakkeiden painotettu keskimääräinen lukumäärä, 1 000 kpl	412 363	414 411
Laimennettu osakkeiden painotettu keskimääräinen lukumäärä, 1 000 kpl ¹⁾	450 248	414 411
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta tuloksesta laskettu osakekohtainen tulos		
Osakekohtainen tulos, EUR	0,95	0,35
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, EUR	0,90	0,35

¹⁾ Vuonna 2016 33 662 tuhatta vaihtovelkakirjalainalla vaihdettavissa olevaa osaketta ja 3 859 tuhatta konsernin osakepohjaisten kannustinohjelmien puitteissa luovutettavaa osaketta ei huomioitu laimennetun keskimääräisen osakemäärän laskennassa, koska niillä ei kokonaisuutena olisi ollut laimentavaa vaikutusta.

11. Aineettomat hyödykkeet

Milj. €	Liikearvo	Muut aineettomat hyödykkeet ¹⁾	Yhteensä
Hankintameno 1. 1. 2017	493	241	734
Muuntoerot	-2	-4	-6
Lisäykset	-	42	42
Vähennykset	-	-24	-24
Uudelleenryhmittelyt ²⁾	-	21	21
Hankintameno 31. 12. 2017	491	276	767
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1. 1. 2017	-26	-204	-229
Muuntoerot	1	3	5
Tilikauden poistot	-	-7	-7
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31. 12. 2017	-24	-207	-232
Kirjanpitoarvo 31. 12. 2017	467	68	535
Kirjanpitoarvo 1. 1. 2017	467	37	504
Hankintameno 1. 1. 2016	475	229	704
Muuntoerot	-1	-2	-3
Lisäykset	-	13	13
Hankitut tytäryhtiöt	19	0	19
Uudelleenryhmittelyt ²⁾	-	1	1
Hankintameno 31. 12. 2016	493	241	734
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1. 1. 2016	-8	-198	-206
Muuntoerot	1	2	3
Tilikauden poistot	-	-8	-8
Arvonalentumiset	-19	-	-19
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31. 12. 2016	-26	-204	-229
Kirjanpitoarvo 31. 12. 2016	467	37	504
Kirjanpitoarvo 1. 1. 2016	467	30	498

¹⁾ Muita aineettomia hyödykkeitä ovat maankäyttöoikeudet, päästöoikeudet, aktivoidut kehitysmenot, patentit, lisenssit ja ohjelmistot.

²⁾ Vuonna 2016 aineettomien hyödykkeiden keskeneräiset hankinnat esitettiin aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden vastaavassa erässä. Vuonna 2017 ne uudelleenryhmiteltiin aineettomiin hyödykkeisiin. Nämä aineettomat hyödykkeet liittyvät pääosin konsernissa käynnissä olevaan tietojärjestelmäkehityshankkeeseen.

Vuoden 2017 aikana korkomenoja aktivoitiin aineettomiin hyödykkeisiin 1 milj. euroa (2016: 0 milj. euroa). Korkoja oli aktivoituna 31.12.2017 yhteensä 1 milj. euroa (31.12.2016: 0 milj. euroa). Outokumpu määrittää aktivointikoron erikseen jokaiselle vuosineljännekselle. Vuonna 2017 keskimääräinen korko oli 3,3 %.

Aineettomat hyödykkeet on olennaisilta osin hankittu konsernin ulkopuolelta.

Päästöoikeudet

Vuonna 2016 Outokummun yksiköistä seitsemän toimi Euroopan Unionin päästökauppajärjestelmän piirissä: Tornion tehtaat Suomessa, Avestan ja Degerforsin tehtaat sekä Nybyn yksikkö Ruotsissa, Sheffieldin sulatto Isossa-Britanniassa sekä Krefeldin ja Dillenburgin tehtaat Saksassa.

Outokummun yksiköiden EU:n päästökauppajärjestelmän piiriin kuuluneet hiilidioksidipäästöt olivat noin 0,95 milj. tonnia vuonna 2017 (2016: 0,95 milj. tonnia). Päästökauppaudeksi 2013–2020 kaikki Outokummun keskeiset tuotantolaitokset ovat hakeneet ilmaisia päästöoikeuksia tehokkuuteen perustuvaan vertailuun ja aiempaan tuotantoon perustuen. Saatavan alustavan päästöoikeusmäärän odotetaan olevan vuodelle 2018 noin miljoona tonnia. Määrän arvioidaan olevan riittävä huomioiden Outokummun tuotanto ja konsernin hallussa oleva päästöoikeuspositio. Päästöoikeuksien tilannetta seurataan tasaisin väliajoin ja optimoidaan konsernin riskienhallinta-politiikan mukaisesti. Päästöoikeuksien hintariskin suojauksesta on kerrottu liitetiedossa 19.

12. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Milj. €	Maa-alueet	Kaivoksen yleiset valmistavat työt	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakko-maksut ja kesken-eräiset hankinnat ¹⁾	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2017	139	66	1 251	4 641	129	125	6 351
Muuntoerot	-3	-	-28	-154	-0	-5	-190
Lisäykset	-	0	4	21	0	106	130
Vähennykset	-2	-	-4	-10	-0	-	-17
Myydyt tytäryhtiöt	-	-	-2	-33	-	-0	-35
Uudelleenryhmittelyt	-	-	13	-24	0	-68	-80
Hankintameno 31.12.2017	135	66	1 233	4 440	128	158	6 160
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2017	-14	-21	-603	-2 763	-73	-4	-3 477
Muuntoerot	0	-	5	54	0	0	60
Vähennykset	-	-	0	9	-0	-	9
Myydyt tytäryhtiöt	-	-	2	25	-0	-	27
Uudelleenryhmittelyt	-	-	-	62	-	1	63
Tilikauden poistot	-0	-6	-43	-155	-4	-0	-209
Arvonalentumiset	-	-	-	-1	-	-	-1
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2017	-14	-27	-639	-2 768	-77	-3	-3 527
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	121	40	594	1 672	52	155	2 633
Kirjanpitoarvo 1.1.2017	126	45	648	1 878	56	122	2 874

Milj. €	Maa-alueet	Kaivoksen yleiset valmistavat työt	Raken- nukset ja rakennel- mat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennako- maksut ja kesken- eräiset hankinnat ¹⁾	Yhteensä
Hankintameno 1. 1. 2016	136	66	1 269	4 635	131	170	6 407
Muuntoerot	-0	-	-6	-40	-1	0	-46
Lisäykset	4	0	18	64	1	64	151
Hankitut tytäryhtiöt	-	-	-	3	-	-	3
Vähennykset	-0	-	-24	-31	-0	-15	-71
Mydyt tytäryhtiöt	-	-	-1	-2	-	-	-3
Uudelleenryhmittelyt	-	0	14	74	-1	-93	-6
Uudelleenryhmittely myytävänä oleviin varoihin	-0	-	-18	-62	-3	-0	-84
Hankintameno 31. 12. 2016	139	66	1 251	4 641	129	125	6 351
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1. 1. 2016	-14	-15	-575	-2 705	-71	-21	-3 402
Muuntoerot	0	-	8	45	0	0	54
Vähennykset	-	-	2	24	-0	16	42
Mydyt tytäryhtiöt	-	-	-0	1	-	-	1
Uudelleenryhmittelyt	-	-	-0	-2	6	1	5
Tilikauden poistot	-0	-6	-45	-157	-9	-0	-217
Arvonalentumiset	-	-	-1	-7	-	-	-8
Uudelleenryhmittely myytävänä oleviin varoihin	-	-	8	40	1	-	49
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31. 12. 2016	-14	-21	-603	-2 763	-73	-4	-3 477
Kirjanpitoarvo 31. 12. 2016	126	45	648	1 878	56	122	2 874
Kirjanpitoarvo 1. 1. 2016	122	51	693	1 930	60	149	3 005

¹⁾ Vuonna 2016 ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat sisälsivät myös aineettomien hyödykkeiden osuuden. Vuonna 2017 kyseiset hyödykkeet on uudelleenryhmitelty aineettomiin hyödykkeisiin.

Vuoden 2017 aikana käyttöomaisuuteen ei aktivoitu korkomenoja (2016: 3 milj. euroa). Korkoja oli aktivoituna käyttöomaisuuteen 31. 12. 2017 yhteensä 26 milj. euroa (31. 12. 2016: 29 milj. euroa).

Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin sisältyvät rahoitusleasing-sopimuksilla vuokratut hyödykkeet

Milj. €	Maa-alueet	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Yhteensä
Hankintameno	28	1	106	136
Kertyneet poistot	-1	-0	-50	-51
Kirjanpitoarvo 31. 12. 2017	27	1	56	85
Hankintameno	28	1	234	263
Kertyneet poistot	-1	-0	-98	-99
Kirjanpitoarvo 31. 12. 2016	28	1	136	164

13. Aineettomien hyödykkeiden ja aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden arvonalentuminen

Aineettomat hyödykkeet ja aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet segmentteittäin

Milj. €	Liikearvo		Muut aineettomat hyödykkeet		Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Europe	458	458	5	4	1 727	1 786
Americas	-	-	1	0	824	975
Long Products	9	9	4	6	63	74
Muu toiminta	-	-	58	28	18	39
	467	467	68	37	2 633	2 874

Arvonalentumistestaus

Aineettomien hyödykkeiden ja aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden arvonalentumistestaus toteutetaan toimintasegmenttien tasolla. Toimintasegmentit ovat konsernin rahavirtaa tuottavia yksiköitä. Europe-segmentti edustaa 98 % konsernin liikearvosta ja 66 % konsernin aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä ja Americas-segmentti 31 % konsernin aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä. Vuonna 2017 arvonalentumistarvetta tarkasteltiin neljännesvuosittain.

Rahavirtaa tuottavien yksiköiden kerrytettävissä olevat rahamäärät perustuvat käyttöarvolaskelmiin, jotka on laadittu käyttäen diskontattuja rahavirtaennusteita. Käyttöarvolaskelmissa käytetyt keskeiset oletukset ovat diskonttokorko, terminaaliarvon kasvu, ruostumattoman teräksen toimitusten globaali kasvu ja perushinnan kehitys. Keskeisille oletuksille annetut arvot ovat konservatiivisia, ja rahavirtaennusteet

perustuvat johdon hyväksymiin taloudellisiin suunnitelmiin vuosiksi 2018–2020, minkä jälkeen kassavirrat on ennustettu 3 vuodeksi ennen terminaaliarvon laskentaa.

Diskonttokorkona on käytetty Outokummulle määritettyä keskimääräistä pääoman tuottovaatimusta (WACC). Tuottovaatimuksen laskentakomponentit ovat riskitön tuotto prosentti, Outokummun luottomarginaali, markkinariskipreemio, oman pääoman betakerroin ja teollisuuden pääomarakenne. Europe-segmentin WACC ennen veroja oli 8,0 % (2016: 9,4 %) ja Americas-segmentin WACC ennen veroja oli 9,5 % (2016: 9,2 %).

Terminaaliarvon kasvun osalta Europe-segmentissä on käytetty 0,5 %:n ja Americas-segmentissä 1,0 %:n keskimääräistä kasvuprosenttia (2016: Europe 0,5 % ja Americas 1,0 %), joiden

johto uskoo olevan varovaisia perustuen tämänhetkiseen taloudelliseen tilanteeseen, vaikkakin historialliset kasvuprosentit ja riippumattomien markkina-analyttikkojen ennusteet ennakoivat korkeampia pitkän aikavälin kasvuprosentteja.

Ruostumattoman teräksen toimitusten arvioitu kasvu on konservatiivinen ja yleisesti alhaisempi kuin riippumattomien analyttikkojen näkemys pitkän aikavälin markkinakehityksestä. Perushinnan kehityksen ennuste perustuu konservatiivisiin oletuksiin. Lisäksi jo aloitetut investoinnit ja odotetut kustannussäästöt on otettu huomioon rahavirtaennusteissa.

Europeen arvioitu kerrytettävissä oleva rahamäärä ylittää sen kirjanpitoarvon noin 6 043 milj. eurolla. Mikäli WACC verojen jälkeen nousisi 13,4 prosenttiyksikköä, kerrytettävissä oleva rahamäärä olisi yhtä suuri kuin kirjanpitoarvo. Lisäksi 32 %:n lasku vuotuisissa toimitusmäärissä tai 23 %:n lasku perushinnoissa johtaisi siihen, että kerrytettävissä oleva rahamäärä olisi yhtä suuri kuin kirjanpitoarvo. Mikäli terminaaliarvon kasvu olisi nolla, se ei aiheuttaisi arvonalentumista.

Americasin arvioitu kerrytettävissä oleva rahamäärä ylittää sen kirjanpitoarvon noin 231 milj. eurolla. Mikäli WACC verojen jälkeen nousisi 1,6 prosenttiyksikköä, kerrytettävissä oleva rahamäärä olisi yhtä suuri kuin kirjanpitoarvo. Lisäksi 8 %:n lasku vuotuisissa toimitusmäärissä tai 2 %:n lasku perushinnoissa johtaisi siihen, että kerrytettävissä oleva rahamäärä olisi yhtä suuri kuin kirjanpitoarvo. Mikäli terminaaliarvon kasvu olisi nolla, se ei aiheuttaisi arvonalentumista.

Konsernin rahavirtaa tuottaville yksiköille tehdyn arvonalentumistestauksen perusteella ei kirjattu arvonalentumisia vuosina 2017 eikä 2016. Vuonna 2017 Europe-segmentissä kirjattiin kuitenkin 1 milj. euron arvonalentuminen käytöstä poistettuihin käyttöomaisuushyödykkeisiin liittyen (2016: Hernandez Edeltahl GmbH:n hankinnasta syntyneen 19 milj. euron liikearvon arvonalentumistappio ja 8 milj. euroa arvonalentumisia Europe-segmentissä uudelleenjärjestelyihin ja käytöstä poistettuihin käyttöomaisuushyödykkeisiin liittyen).

14. Sijoitukset osakkuusyhtiöihin ja yhteisyrityksiin

Outokummulla on seuraavat osakkuusyhtiöt ja yhteisyritykset, jotka käsitellään pääomaosuusmenetelmällä. Konsernitilinpäätöksessä raportoitujen lukujen perusteella näiden sijoitusten ei katsota olevan olennaisia.

Osakkuusyhtiöt

	Kotipaikka	Omistus- osuus, %
OSTP Holding Oy	Suomi	49
Rapid Power Oy	Suomi	33
Manga LNG Oy	Suomi	45

Yhdistetyt taloudelliset tiedot osakkuusyhtiöistä

Milj. €	2017	2016
Osakkuusyhtiösijoitukset yhteensä	53	51
Konsernin osuus laajasta tuloksesta	4	3

Yhteisyritykset

	Kotipaikka	Omistus- osuus, %
Fagersta Stainless AB	Ruotsi	50

Taloudelliset tiedot yhteisyrityksestä

Milj. €	2017	2016
Yhteisyrityssijoitukset yhteensä	20	16
Konsernin osuus laajasta tuloksesta	5	2

15. Rahoitusvarojen ja -velkojen kirjanpitoarvot ja käyvät arvot arvostusryhmittäin

2017 Milj. €	IAS 39:n mukainen arvostus- ryhmä	Arvostettu				Kirjanpito- arvo 31.12.2017	Käypä arvo 31.12.2017
		Jaksotettuun hankinta- menoon	Hankinta- menoon	Käypään arvoon, muut laajan tuloksen erät	Käypään arvoon, tuulos- laskelma		
Pitkäaikaiset rahoitusvarat							
Myytavissä olevat sijoitukset	a)	–	64	4	–	68	68
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat sijoitukset	c)	–	–	–	0	0	0
Myyntisaamiset ja muut saamiset	b)	1	–	–	–	1	1
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaiset	d)	–	–	–	1	1	1
Lyhytaikaiset rahoitusvarat							
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat sijoitukset	c)	–	–	–	16	16	16
Myyntisaamiset ja muut saamiset	b)	597	–	–	–	597	597
Rahavarat	b), c)	112	–	–	–	112	112
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaiset	d)	–	–	–	43	43	43
		710	64	4	61	838	838
Pitkäaikaiset rahoitusvelat							
Korolliset velat	f)	698	–	–	–	698	802
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaiset	d)	–	–	–	3	3	3
Lyhytaikaiset rahoitusvelat							
Korolliset velat	f)	505	–	–	–	505	505
Ostovelat ja muut velat	f)	1 310	–	–	–	1 310	1 310
Suojauslaskettavat johdannaiset	e)	–	–	2	–	2	2
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaiset	d)	–	–	–	35	35	35
		2 513	–	2	38	2 553	2 657

2016 Milj. €	IAS 39:n mukainen arvostus- ryhmä	Arvostettu				Kirjanpito- arvo 31. 12. 2016	Käypä arvo 31. 12. 2016
		Jaksotettuun hankinta- menoon	Hankinta- menoon	Käypään arvoon, muut laajan tuloksen erät	Käypään arvoon, tulos- laskelma		
Pitkäaikaiset rahoitusvarat							
Myytavissä olevat sijoitukset	a)	–	49	4	–	53	53
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat sijoitukset	c)	–	–	–	1	1	1
Myyntisaamiset ja muut saamiset	b)	2	–	–	–	2	2
Lyhytaikaiset rahoitusvarat							
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat sijoitukset	c)	–	–	–	16	16	16
Myyntisaamiset ja muut saamiset	b)	611	–	–	–	611	611
Rahavarat	b), c)	204	–	–	–	204	204
Suojauslaskettavat johdannaiset	e)	–	–	0	–	0	0
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaiset	d)	–	–	–	34	34	34
		817	49	4	51	920	920
Pitkäaikaiset rahoitusvelat							
Korolliset velat	f)	987	–	–	–	987	1 127
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaiset	d)	–	–	–	4	4	4
Lyhytaikaiset rahoitusvelat							
Korolliset velat	f)	458	–	–	–	458	458
Ostovelat ja muut velat	f)	1 324	–	–	–	1 324	1 324
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaiset	d)	–	–	–	63	63	63
		2 769	–	–	67	2 836	2 976

IAS 39:n mukaiset arvostusryhmät:

- a) Myytävissä olevat rahoitusvarat
- b) Lainasaamiset ja muut saamiset
- c) Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat
- d) Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaiset
- e) Suojauslaskettavat johdannaiset
- f) Muut rahoitusvelat

16. Rahoitusvarojen ja -velkojen käypän arvon hierarkia

2017 Milj. €	Käypä arvo				
	Kirjanpitoarvo	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon arvostetut rahoitusvarat					
Myytavissä olevat sijoitukset	4	0	–	4	4
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat sijoitukset	17	16	–	0	17
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaiset	44	–	44	–	44
	65	17	44	4	65
Käypään arvoon arvostamattomat rahoitusvarat					
Pitkäaikaiset myyntisaamiset ja muut saamiset	1	–	1	–	1
Käypään arvoon arvostetut rahoitusvelat					
Suojauslaskettavat johdannaiset	2	–	2	–	2
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaiset	38	–	38	–	38
	40	–	40	–	40
Käypään arvoon arvostamattomat rahoitusvelat					
Pitkäaikaiset korolliset velat	698	–	802	–	802
2016					
Milj. €	Käypä arvo				
	Kirjanpitoarvo	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon arvostetut rahoitusvarat					
Myytavissä olevat sijoitukset	4	0	–	4	4
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat sijoitukset	17	16	–	1	17
Suojauslaskettavat johdannaiset	0	–	0	–	0
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaiset	34	–	34	–	34
	55	16	34	5	55
Käypään arvoon arvostamattomat rahoitusvarat					
Pitkäaikaiset myyntisaamiset ja muut saamiset	2	–	2	–	2
Käypään arvoon arvostetut rahoitusvelat					
Suojauslaskettavat johdannaiset	0	–	0	–	0
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaiset	67	–	67	–	67
	67	–	67	–	67
Käypään arvoon arvostamattomat rahoitusvelat					
Pitkäaikaiset korolliset velat	987	–	1 127	–	1 127

Pitkäaikaisten lainojen käypä arvo on laskettu diskonttaamalla tulevaisuuden kassavirtoja ottaen huomioon markkinoiden luottomarginaali Outokummulle. Pitkäaikaisten myyntisaamisten ja muiden saamisten käypä arvo on määritelty diskonttaamalla tulevaisuuden kassavirtoja ottaen huomioon vastapuolen luottoriski. Lyhytaikaisten rahoitussaamisten ja -velkojen tasearvo ei poikkea oleellisesti niiden käyvästä arvosta.

Myytavissä olevat sijoitukset hierarkiatasolla 3 liittyvät sijoituksiin energiantuotantoyhtiöissä. Energiantuotantoyhtiöiden osakkeiden arvostus perustuu diskontattuihin kassavirtoihin, joissa huomioidaan tulevaisuuden energiahinta, diskonttokorko, inflaatiotaso, arvioitu saatava sähkön määrä ja arvioidut tuotantokustannukset.

17. Myytävissä olevat sijoitukset

Milj. €	2017	2016
Kirjanpitoarvo 1. 1.	53	40
Lisäykset	15	14
Käyvän arvon muutokset	0	5
Tulosvaikutteisiksi siirretyt voitot ja tappiot	–	–5
Kirjanpitoarvo 31. 12.	68	53

Myytavissä olevien sijoitusten käyvävaronrahasto

Milj. €	2017	2016
Käypä arvo	68	53
Hankinta-arvo	64	49
Arvonmuutosrahasto ennen veroja	4	4
Laskennallinen verovelka	–1	–1
Arvonmuutosrahasto	3	3

Merkittävä osa osakkeista on listaamattomia. Sijoitukset sisältävät 63 milj. euron sijoituksen Voimaosakeyhtiö SF:n osakkeisiin, joiden kautta Outokummulla on omistus Fennovoima Oy:stä sekä sijoituksia muihin energiayhtiöihin. Outokummulla ei ole määräysvaltaa, yhteistä määräysvaltaa eikä huomattavaa vaikutusvaltaa näissä yhtiöissä. Outokumpu investoi 15 milj. euroa Voimaosakeyhtiö SF:ään vuoden 2017 aikana. Koska Fennovoima-projekti on vielä varhaisessa vaiheessa, sijoituksen arvoa ei voida luotettavasti määrittää, ja täten sijoitus on arvostettu hankintameno.

18. Osakeperusteiset maksut

Vuonna 2017 Outokummun osakepalkkiojärjestelmät olivat suoritepohjainen osakeohjelma 2012 (ansaintajaksot 2015–2017, 2016–2018 sekä 2017–2019), rajoitettuja osakkeita koskeva ohjelma 2012 (ansaintajaksot 2015–2017, 2016–2018 sekä 2017–2019) sekä osakeosto-ohjelmat toimitusjohtajalle ja johdolle. Nämä osakepalkkiojärjestelyt ovat osa konsernin avainhenkilöille suunnattuja kannustin- ja sitouttamisohjelmia. Osakepalkkiojärjestelyiden tavoitteena on sitouttaa, kannustaa ja palkita avainhenkilöitä yhtiön strategiaa tukevista hyvistä suorituksista.

Suoritepohjaisen osakepalkkio-ohjelman ansaintajakso 2014–2016 päättyi, ja saavutettujen tulosten perusteella osallistujille maksettiin 75,6 % tavoitepalkkioista. Soveltuvien verojen vähentämisen jälkeen yhteensä 293 761 osaketta suoritettiin 84 henkilölle. Rajoitettuja osakkeita koskevan ohjelman ansaintajaksoon 2014–2016 liittyen viidelle osallistujalle luovutettiin ohjelman ehtojen perusteella yhteensä 10 557 osaketta verovaikutus huomioiden. Outokumpu käytti palkkioiden maksuun hallussaan olevia omia osakkeita.

Hallitus vahvisti joulukuussa 2016 suoritepohjaisen osakeohjelman ansaintakauden 2017–2019 aloittamisen vuoden 2017 alusta lukien. Ansaintakauden osallistujamäärä oli 31. 12. 2017 yhteensä 138 henkilöä ja heille allokoitujen brutto-osakkeiden määrä oli 1 789 000 kappaletta. Suoritepohjaisen osakeohjelman ansaintakriteeri on Outokummun sidotun pääoman tuotto verrokkiryhmään verrattuna.

Hallitus vahvisti joulukuussa 2016 rajoitettuja osakkeita koskevan ohjelman uuden ansaintakauden 2017–2019 aloittamisen vuoden 2017 alusta lukien. Toimitusjohtaja vahvistaa osakeohjelman osakepalkkiot vuosittain hallituksen myöntämän valtuutuksen perusteella kuitenkin siten, että mahdolliset osakepalkkiot konsernin johtoryhmän jäsenille hyväksyy hallitus.

Kauden piirissä oli raportointikauden päättyessä 58 henkilöä, ja heille allokoitujen brutto-osakkeiden määrä oli 81 500.

Hallitus päätti joulukuussa 2015 toimitusjohtajaa koskevan osakeosto-ohjelman alkamisesta vuoden 2016 alusta lukien. Ohjelman mukaisesti toimitusjohtaja on oikeutettu vastaanottamaan yhteensä 1 157 156 osaketta (brutto, sisältäen verot) edellyttäen, että hän itse hankki Outokummun osakkeita miljoonalla eurolla 20. 2. 2016 mennessä. Palkkio-osakkeet suoritetaan toimitusjohtajalle neljässä yhtä suuressa erässä vuosien 2016, 2017, 2018 ja 2019 lopussa. Toimitusjohtajan tulee pitää omistuksessaan toimitusohjeensa ajan vähintään itse hankkimansa osakkeet sekä vuoden 2016 lopussa hänelle suoritettu nettomäärä palkkio-osakkeita (25 % kokonaisosakemäärästä). Hallitus hyväksyi joulukuussa 2017 toimitusjohtajan osakeosto-ohjelman toisen osakepalkkioerän maksamisen. Soveltuvien verojen vähentämisen jälkeen toimitusjohtajalle luovutettiin 185 077 osaketta.

Huhtikuussa 2016 Outokummun hallitus hyväksyi uuden osakeosto-ohjelman yhtiön johdolle vuosiksi 2016–2020. Ohjelman mukaisesti osallistujat sijoittivat 30–120 % yhden vuoden perusbruttopalkastaan Outokummun osakkeisiin joulukuun 2016 loppuun mennessä. Ohjelman osallistujat ovat oikeutettuja vastaanottamaan jokaista hankkimaansa yhtä osaketta kohden kaksi brutto-osaketta, joista vähennetään soveltuvat verot ja jäljelle jäävä nettomäärä suoritetaan osallistujille Outokummun osakkeina. Palkkio-osakkeet suoritetaan osallistujille neljässä yhtä suuressa erässä vuosien 2017, 2018, 2019 ja 2020 lopussa. Vastaanottaakseen palkkio-osakkeet osallistujien tulee pitää omistuksessaan itse hankkimansa osakkeet palkkio-osakkeiden erääntymiseen asti. Vuonna 2017 hallitus vahvisti osakeosto-ohjelman ensimmäisten osakepalkkioerien maksamisen. Soveltuvien verojen vähentämisen jälkeen osallistujille luovutettiin 323 671 osaketta. Ohjelman osallistujamäärä oli 31. 12. 2017 yhteensä 30 henkilöä.

Hallitus vahvisti joulukuussa 2017 suoritepohjaisen osakeohjelman ja rajoitettuja osakkeita koskevan ohjelman uuden ansaintakauden 2018–2020 aloittamisen vuoden 2018 alusta.

Yllä mainittujen osakepalkkiojärjestelyiden kokonaisarvoksi on 31. 12. 2017 arvioitu 32 milj. euroa. Tämä kirjataan kuluksi oikeuden syntymisajanjaksojen kuluessa.

Tarkempia tietoja Outokummun osakepalkkiojärjestelyistä löytyy Outokummun internet-sivuilta www.outokumpu.com.

Työsuhde-etuudet sisältävät osakeperusteisia kuluja seuraavasti

Milj. €	2017	2016
Osakkeina suoritettavat	-7	-3
Rahana suoritettavat	-9	-6
	-16	-9
.....		
Rahana suoritettavien osakeperusteisten järjestelyjen velat 31. 12.	10	6

Osakepalkkiojärjestelyiden keskeiset ehdot

Suoritepohjainen osakeohjelma			
Myöntämispäivä	11. 2. 2015	10. 2. 2016	10. 2. 2017
Oikeuden syntymisjakso	1. 1. 2015–31. 12. 2017	1. 1. 2016–31. 12. 2018	1. 1. 2017–31. 12. 2019
Sopimuksen syntymisehdot			
Ei-markkina-perusteiset ehdot	Liiketulos ilman kertaluonteisia eriä ja kassavirtamittari vuonna 2015; sijoitetun pääoman tuotto (ROOC) vertailuryhmään verrattuna sekä velkaantumistaso vuonna 2017	Sidotun pääoman tuotto vertailuryhmään verrattuna ja velkaantumistaso vuonna 2018	Sidotun pääoman tuotto vertailuryhmään verrattuna
Muut keskeiset ehdot	Ohjelman perusteella annettavalle edulle on asetettu palkkaan perustuva enimmäismäärä	Ohjelman perusteella annettavalle edulle on asetettu palkkaan perustuva enimmäismäärä	Ohjelman perusteella annettavalle edulle on asetettu palkkaan perustuva enimmäismäärä
Toteutus	Osakkeina ja rahana	Osakkeina ja rahana	Osakkeina ja rahana
Rajoitettuja osakkeita koskeva ohjelma			
Myöntämispäivä	30. 4. 2015	9. 12. 2016	26. 4. 2017
Oikeuden syntymisjakso	1. 1. 2015–31. 12. 2017	1. 1. 2016–31. 12. 2018	1. 1. 2017–31. 12. 2019
Sopimuksen syntymisehdot	Työsuhteen kesto keskeytyksettä osakkeiden maksamiseen saakka. Ohjelman perusteella annettavalle edulle on asetettu palkkaan perustuva enimmäismäärä	Työsuhteen kesto keskeytyksettä osakkeiden maksamiseen saakka. Ohjelman perusteella annettavalle edulle on asetettu palkkaan perustuva enimmäismäärä	Työsuhteen kesto keskeytyksettä osakkeiden maksamiseen saakka. Ohjelman perusteella annettavalle edulle on asetettu palkkaan perustuva enimmäismäärä
Toteutus	Osakkeina ja rahana	Osakkeina ja rahana	Osakkeina ja rahana
Toimitusjohtajan osakeosto-ohjelma		Johdon osakeosto-ohjelma	
Myöntämispäivä	17. 12. 2015	27. 4. 2016	
Oikeuden syntymisjakso	1. 1. 2016–31. 12. 2019	1. 1. 2017–31. 12. 2020	
Sopimuksen syntymisehdot	Vaatimus hankkia Outokummun osakkeita miljoonalla eurolla; velvoite pitää omistuksessaan toimitushteensa ajan vähintään itse hankitut osakkeet sekä ensimmäinen hänelle suoritettu nettoerä palkkio-osakkeita (25 % kokonaisosakemäärästä). Jos yhtiö päättää toimitusjohtajan toimitushteen ilman, että päättymisen johtuu toimitusjohtajan syystä tai hänen viakseen luettavasta laiminlyönnistä, toimitusjohtaja on oikeutettu vastaanottamaan irtisanomishetkellä suorittamatta olevan määrän osakkeita edellyttäen, että toimitusjohtajalla on omistuksessaan veloitettut osakkeet.	Outokummun osakkeiden hankinta, jonka määrä vastaa 30–120 % osuutta henkilön yhden vuoden bruttomääräisestä peruspalkasta; vähintään itse hankitut osakkeet pidettävä omistuksessa palkkio-osakkeiden erääntymiseen saakka; työsuhteen kesto keskeytyksettä osakkeiden maksamiseen saakka	
Toteutus	Osakkeina ja rahana	Osakkeina ja rahana	

Osakepalkkiojärjestelyiden käyvän arvon määrittämisessä on käytetty soveltuvia matemaattisia menetelmiä.

Arvonmäärittämissä käytetyt tekijät

€	Osakehinta tilinpäätöspäivänä	Osakehinta myöntämispäivänä
Suoritepohjainen osakepalkkio-ohjelma		
Oikeuden syntymisajanjakso 2015–2017	7,74	4,82
Oikeuden syntymisajanjakso 2016–2018	7,74	2,11
Oikeuden syntymisajanjakso 2017–2019	7,74	9,80
Rajoitettuja osakkeita koskeva ohjelma		
Oikeuden syntymisajanjakso 2015–2017	7,74	5,41
Oikeuden syntymisajanjakso 2016–2018	7,74	7,81
Oikeuden syntymisajanjakso 2017–2019	7,74	9,80
Toimitusjohtajan osakepohjainen kannustinohjelma		
	7,74	2,50
Johdon osakepohjainen kannustinohjelma ¹⁾		
	7,74	5,35

¹⁾ Osakehintana myöntämispäivänä esitetty osakkeiden hankinta-ajankohtien keskimääräinen osakehinta.

19. Rahoitusriskienhallinta, pääomahallinta ja vakuutukset

Rahoitusriskienhallinnan päätavoitteena on vähentää tuloksen heilahtelua sekä varmistaa riittävä maksuvalmius rahoitusvaikeuksien välttämiseksi. Muihin tavoitteisiin sisältyy kassavirtavaihtelun vähentäminen sekä velkaantumistasen ja velka-käyttökatesuhteen ylläpitäminen tavoitteiden mukaisesti. Pääomahallinnan tavoitteena on turvata toiminnan jatkuvuus ja luoda arvoa osakkeenomistajille optimoimalla pääoman kustannus. Vakuutustoiminnan päätavoitteet ovat vakuutettavien riskien osalta katastrofiriskeihin varautuminen ja tulosvaihteluiden pienentäminen.

Hallitus on hyväksynyt riskienhallintapolitiikan, jossa määritellään vastuut, prosessi ja muut riskienhallinnan pääperiaatteet. Hallitus seuraa riskienhallinnan toteutumista säännöllisesti, ja talous- ja rahoitusjohtaja on vastuussa rahoitusriskienhallinnan toteuttamisesta ja kehittämisestä.

Rahoitusriskit jaetaan markkinariskiin, maa- ja luottoriskiin sekä maksuvalmius- ja jälleenrahoitusriskiin. Tytäryhtiöt suojaavat valuutta- ja metallihintariskinsä vastapuolenaan Outokumpu Oyj, joka tekee pääosan konsernin johdannaissopimuksista pankkien ja muiden rahoituslaitosten kanssa. Rahoitus- ja riskienhallintatoiminto ("Treasury") vastaa valuuttakurssi-, metalli- ja korkoriskistä, maksuvalmius- ja jälleenrahoitusriskien hallinnasta sekä päästöoikeuksien hintariskistä. Luottoriskien hallinta on suurelta osin keskitetty Global Business Services -yksikköön ja Treasury koordinoi konsernin luotonhallintaa. Supply Chain -toiminto vastaa sähkön ja polttoaineiden hintariskien hallinnasta.

Treasury hankkii kaikki konsernin globaalit vakuutukset. Tärkeimpiä vakuutuslajeja ovat omaisuus- ja keskeytys- sekä vastuu-, kuljetus- ja luottoriskivakuutukset. Konsernin omaa vakuutusyhtiötä, Visenta Försäkringsaktiebolagia Ruotsissa, voidaan käyttää osana vakuutettavien riskien hallintaa.

Rahoitusriskeille altistuminen tunnistetaan konsernin riskienhallintaprosessin yhteydessä. Tällä lähestymistavalla pyritään varmistamaan, että uudet riskit tunnistetaan ajoissa ja että jokainen merkittävä riski kuvataan, arvioidaan, hallitaan ja kommunikoidaan asianmukaisesti. Riskien toteutumisen

vaikutuksia pyritään lopulta kvantifioimaan tuloksen, vapaan rahavirran, nettovelan ja oman pääoman muutoksen osalta.

Markkinariski

Markkinariski johtuu valuuttojen, korkojen, korkomarginaalien, metallien, energian ja arvopapereiden kurssien tai hintojen muutoksista. Näillä hintamuutoksilla saattaa olla merkittävä vaikutus konsernin tulokseen, rahavirtaan ja taserakenteseen. Outokumpu pyrkii toimimaan siten, että allaolevat erät kompensoivat toisiaan. Lisäksi Outokumpu käyttää johdannaissopimuksia vähentääkseen osittain hintamuutosten edellä mainittuja vaikutuksia. Suojauslaskentaa sovelletaan valikoivasti. Johdannaista, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa, käytetään liiketoimintaan tai rahoitukseen liittyvien tulos- ja/tai rahavirtavaikutusten vähentämiseksi. Suojauslaskennan ulkopuolella olevien johdannaisten käyttö voi aiheuttaa ajoituseroja johdannaisista aiheutuvan tuloksen ja suojattavaan positioon liittyvän tuloksen välillä.

Ruostumaton teräs on toimialana suhdanneherkkä, mikä voi johtaa merkittäviin muutoksiin eri markkinariskeihin liittyvissä positioissa, erityisesti Yhdysvaltain dollarissa ja nikkelin hinnassa. Vastaavasti suhdannevaihtelusta voi seurata suuria muutoksia johdannaisten määrissä. Johdannaisinstrumenttien käyvät arvot ja nimellismäärät on esitetty liitetiedossa 20. Rahoitusinstrumenttien herkkyyden markkinariskeille on esitetty seuraavassa taulukossa.

Rahoitusinstrumenttien herkkyyden markkinahintariskeille

Milj. €	31.12.2017		31.12.2016	
	Tuloslaskelma	Muut laajan tuloksen erät	Tuloslaskelma	Muut laajan tuloksen erät
+/-10 %:n muutos EUR/USD-valuuttakurssissa	+0/-0	-	+5/-4	-
+/-10 %:n muutos EUR/SEK-valuuttakurssissa	-6/+7	-6/+7	-6/+8	-9/+11
+/-10 %:n muutos nikkelin USD-hinnassa	-1/+2	-	-2/+1	-
+/-1 %:n yhtenäinen muutos koroissa	+0/-0	-	-4/+4	-

Herkkyyden analyysit koskevat ainoastaan rahoitussuamiaisia ja -velkoja. Muut varat ja velat, sisältäen nettoeläkevastuut ja taseen ulkopuoliset erät kuten myynnin ja oston tilauskanta, eivät sisälly näihin analyyseihin. Laskelmissa on huomioitu verot. Vuoden aikana nikkelin hintavolatiliteetti on vaihdellut välillä 23–36 %. +/-30 %:n muutos nikkelin USD-hinnassa merkitsee tuloslaskelmassa noin 2 milj. euron tappiota tai 16 milj. euron voittoa nikkelijohdannaisista.

Valuuttakurssiriski

Pääosa konsernin myynnistä on euro- ja Yhdysvaltain dollari-määräistä. Näin ollen tuotantokustannukset Ison-Britannian ja Ruotsin paikallisessa valuutassa aiheuttavat valuuttakurssiriskiä Outokummulle. Outokumpu suojaa suurimman osan käyvän arvon riskistä, joka liittyy valuuttamääräisiin myyntisaamisiin, ostovelkoihin, velkaan, rahavaroihin, lainasaamisiin ja hyödykejohdannaisiin. Sopimukseen perustuvat rahavirrat, kuten kiinteähintaiset myynti- ja ostotilaukset, suojataan suurelta osin, kun taas ennustetut ja todennäköiset rahavirrat voidaan suojata valikoivasti.

Yhdysvaltain dollari -riski aiheutuu pääosin omasta ferrokromituotannosta ja kromin USD-pohjaisesta hinnoittelusta sekä myyntikatteesta sisältäen dollarisidonnaisen ruostumattoman teräsromun hankintaan liittyvän alennuksen.

Tätä riskiä suojataan laskujen ja tilauskannan osalta johdannaisopimuksilla. Sisäisestä USD- ja SEK-määräisestä rahoituksesta aiheutuu merkittävä valuuttakurssiriski, jota suojataan

termiinisopimuksilla ja mahdollisuuksien puitteissa vastaavalla velalla. Konsernin käyvän arvon valuuttapositio on esitetty tarkemmin seuraavassa taulukossa.

Outokummulla on pääasiassa USD-, SEK- ja GBP-määräisiin tuloksiin ja nettosijoituksiin liittyvää muuntoeroriskiä. Poliittikaan perustuen tätä riskiä voidaan suojata valikoivasti. Vuonna 2017 ei tehty tuloksen tai nettosijoituksen muuntoeroihin liittyviä suojauksia. Nettosijoitusten aiempien vuosien suojausten voittojen tehokas osa (17 milj. euroa verovaikeus huomioiden) on kirjattu omaan pääomaan.

Valuuttamääräisillä lainoilla ja valuuttakurssien muutoksilla on muuntoero vaikutuksia velkaan ja sitä kautta konsernin pääomarakenteeseen. Suurin velan muuntoeroihin liittyvä riski johtuu Yhdysvaltain dollari- ja Ruotsin kruunu -määräisistä konsernin sisäisistä lainoista.

Korkoriski

Konsernin korkoasemaa seurataan rahavirtariskinä (korkomuutosten vaikutus nettokorkokuluihin) ja käyvän arvon riskinä (korkomuutosten vaikutus monetaaristen tase-erien käypään arvoon). Korkoriskin ja -kustannusten tasapainottamiseksi merkittävä osa lainoista ja sijoituksista on sidottu lyhytaikaisiin viitekorkoihin. Tämä lähestymistapa tyypillisesti auttaa alentamaan velan keskiporkkoa. Se voi myös lieventää vaikutuksia liiketoimintaympäristön haitallisissa muutoksissa, joilla on tapana johtaa lyhyiden korkojen laskuun.

Korkoriskin hallinnassa tärkeimmät valuutat ovat Yhdysvaltain dollari, euro ja Ruotsin kruunu. Noin 44 %:ssa (2016: 34 %) konsernin velasta koronmääräytymisjakso on alle yhden vuoden. Pitkäaikaisten velkojen keskiporkko 31. 12. 2017 oli 6,7 % (31. 12. 2016: 7,2 %). Korkopositio on esitetty tarkemmin seuraavassa taulukossa. Outokumpu altistuu myös luottomarginaalien markkinatason muutoksille esimerkiksi yritystodistusemissioiden ja uuden pitkäaikaisen velan hankinnan yhteydessä.

Käyvän arvon valuuttapositio EUR-yhtiöissä

Milj. €	31. 12. 2017				31. 12. 2016			
	SEK	USD	GBP	Muut	SEK	USD	GBP	Muut
Myyntisaamiset ja ostovelat	23	-182	16	8	1	-178	12	6
Lainat ja pankkitilit ¹⁾	534	581	-33	-12	596	556	0	7
Johdannaiset	-479	-361	1	1	-475	-409	-28	-10
Nettopositio	78	38	-16	-3	122	-30	-15	3

Käyvän arvon valuuttapositio SEK-yhtiöissä

Milj. €	31. 12. 2017				31. 12. 2016			
	EUR	USD	GBP	Muut	EUR	USD	GBP	Muut
Myyntisaamiset ja ostovelat	55	-36	-33	5	52	-13	-26	2
Lainat ja pankkitilit ¹⁾	20	16	5	3	20	13	2	1
Johdannaiset	-162	-18	21	-18	-159	-30	14	-10
Nettopositio	-87	-39	-8	-10	-87	-31	-10	-7

¹⁾ Sisältää rahavarat, lainasaamiset ja velat

Korollisen nettovelan valuuttajakauma ja uudelleenhinnoittelu

Milj. € Valuutta	31. 12. 2017				
	Korollinen nettovelka ¹⁾	Johdannaiset ²⁾	Keskiporkko, % ¹⁾	Duraatio, vuotta ³⁾	Korkoherkkyyks ⁴⁾
EUR	1 152	-1 059	4,6	25,0	-6,3
SEK	-3	530	-1,8	0,2	5,3
USD	-20	553	1,7	0,2	5,3
Muut	-38	-36	0,9	0,0	-0,7
	1 091	-12			3,5

Milj. € Valuutta	31. 12. 2016				
	Korollinen nettovelka ¹⁾	Johdannaiset ²⁾	Keskiporkko, % ¹⁾	Duraatio, vuotta ³⁾	Korkoherkkyyks ⁴⁾
EUR	1 362	-1 057	5,6	9,0	-4,5
SEK	-17	582	-0,3	0,1	5,7
USD	-31	524	0,7	0,2	4,9
Muut	-71	-17	0,8	0,0	-0,9
	1 242	32			5,2

¹⁾ Sisältää rahavarat, lainasaamiset ja korolliset velat.

²⁾ Sisältää valuutan- ja koronvaihtosopimusten sekä korolliseen nettovelkaan kohdistettujen valuuttatermiinien nimellismäärät. Valuuttaterminejä ei ole huomioitu keskiporkon laskennassa.

³⁾ Duraatio on laskettu huomioiden sekä korollinen nettovelka että johdannaiset. Euron osalta näiden summa on alhainen, mistä johtuen taulukossa esitetty laskennallinen duraatio on korkea. Pelkälle euromääräiselle korolliselle nettovelalle laskettu duraatio on 2,1 vuotta (2016: 2,5 vuotta).

⁴⁾ Markkinakorkojen yhden prosenttiyksikön nousun arvioitu vaikutus rahoituskuluihin seuraavan vuoden aikana.

Korkomuutokset vaikuttavat eläkejärjestelmien varojen ja vastuiden arvoihin. Konsernin etuuspohjaisiin eläkejärjestelmiin ja muihin pitkäaikaisiin työsuhde-etuuksiin liittyvä nettovastuu on noin 267 milj. euroa vuoden lopussa ja sen takia pitkien korkojen nousu johtaisi tyypillisesti näiden järjestelmien nettovastuun pienenemiseen.

Metalli- ja energiahintariski

Outokumpu käyttää huomattavan määrän raaka-aineita ja energiaa, joiden hinta määräytyy säädellyillä markkinoilla, kuten London Metal Exchange ja Nasdaq Commodities. Seosmetalli-ostojen ja lopputuotemyyntien hinnoittelun eriaikaisuus, varastotasojen muutokset ja kyky siirtää raaka-aineiden hinnanmuutoksia lopputuotteiden hintoihin vaikuttavat metalliriskisiin. Lisäksi ruostumattoman teräsromun ostoon liittyvät volyymit ja alennukset vaikuttavat merkittävästi nikkelin hintariskisiin. Koska kromin osalta ei ole toimivaa rahoitusmarkkinaa, tätä riskiä ei käsitellä markkinahintariskinä.

Outokummulle merkittävin metallihintariski, kromi poislukien, aiheutuu nikkelin hinnan vaihteluista. Suurin osa ruostumatoman teräksen myyntisopimuksista sisältää seosainelisiä ehtoja, jolla pienennetään raaka-aineen oston ja tuotteen toimittamisen eriaikaisuudesta aiheutuvaa riskiä. Outokummun nikkeliportfolio sisältää kiinteähintaiset ostotilaukset, varastoihin sitoutuneen nikkelin ja kiinteähintaiset myyntitilaukset.

Rahoitusriskipolitiikan mukaan suurin osa tunnistetusta hintariskistä, poislukien perusvarastoon liittyvä nikkelin hintariski, tulee suojata täysin. Perusvarastoon liittyvä nikkelin hintariski suojataan osittain ja vuonna 2017 suojausaste on ollut 20–80 %. Nikkelitermiinejä ja -optioita on käytetty pienentämään nikkelin hinnasta johtuvia tulosvaikutuksia. Tehokas käyttö pääoman hallinta auttaa puolestaan pienentämään metallien hinnoista johtuvia kassavirtavaikutuksia.

Outokummun merkittävimmät tuotantolaitokset Euroopassa kuuluvat EU:n päästökauppajärjestelmän piiriin. Toteutuneita ja ennustettuja hiilidioksidipäästöjä sekä myönnettyjen päästöoikeuksien määrää seurataan sekä keskitetysti. Päästöoikeuksien hintariskin hallinnan tavoitteena on varmistaa ja optimoida päästökauppajaksolla tarvittavien päästöoikeuksien hinta. Joissain tapauksissa sähkön markkinahinta perustuu osittain hiilipäästöjen hintaan. Tämä epäsuora altistuminen

päästöoikeuksien hinnoille voi olla merkittävä Outokummulle johtuen energiaintensiivisistä prosesseista, jotka käyttävät sähköä ja polttoaineita.

Outokumpu hallinnoi energian hintariskiä keskitetysti. Konserni suojaa propaanin hintariskiä varastoimalla ja varmistamalla tulevien ostojen hintaa hankintasopimuksilla. Sähkön hintariskiä vähennetään kiinteähintaisilla toimitussopimuksilla ja omistusosuuksilla sähköntuotantolaitoksissa.

Arvopaperihintariski

Outokummulla on sijoituksia osakkeisiin ja korkoinstrumentteihin. Suurimmat sijoitukset 31.12.2017 olivat Voimaosakeyhtiö SF:ssä (osakesijoitus 63 milj. euroa) sekä OSTP Holding Oy:ssä (osakkuusyhtiöosuuden arvo 25 milj. euroa).

Outokummun sijoitus Voimaosakeyhtiö SF:aan antaa Outokummulle noin 14 % epäsuoran omistusosuuden Fennovoima Oy:n ydinvoimalahankkeeseen. Tämä osuus antaa Outokummulle oikeuden arviolta 166 MW:n tehoon hankkeen valmistuttua. Kirjanpidossa omistusosuus on tällä hetkellä kirjattu hankintamenoon, koska sijoituksen käypää arvoa ei ole ollut mahdollista määrittää luotettavalla tavalla. Tähän osakeomistukseen liittyvää riskiä on arvioitu vuonna 2017 ja riskin vaikutuksen ja toteutumisen todennäköisyys ovat kasvaneet aiemmista arvioista.

Konsernin vakuutusyhtiö Visenta Försäkringsaktiebolag on sijoittanut varojaan yhteensä 16 milj. euroa korkean luottokelpoisuuden omaaviin ja likvideihin joukkovelkakirjoihin sekä korko- ja osakerahastoihin optimoidakseen pääoman tuottoa ja hallinnoidakseen riskiä.

Outokummulla on hyvin katettu eläkejärjestelmä Ison-Britanniassa. Tässä eläkejärjestelyssä on varoja noin 0,5 mrd. euroa, joista suurin osa on sijoitettu korkoinstrumentteihin ja suhteellisen suuri osa osakkeisiin. Muutokset arvopaperien hinnoissa voivat tämän johdosta vaikuttaa järjestelystä raportoitaviin nettovaroihin. Lisätietoja on esitetty liitetiedosta 25.

Maa- ja luottoriski

Myyntiin tulee olla hyväksytyjen luottolimiittien puitteissa tai asiakasmaksujen tulee olla muilla tavoilla turvattu. Merkittävä osa asiakassaamisista on katettu luottovakuutuksilla, joiden

perusteella voidaan saada pääsääntöisesti noin 90 %:n korvaus vakuutetuista määristä. Osa kaupallisiin saamisiin liittyvästä luottoriskistä on katettu pankkitakauksilla, remburseilla ja ennakkomaksuilla.

Tilinpäätöspäivänä myyntisaamisiin liittyvä enimmäisriski oli 493 milj. euroa (2016: 471 milj. euroa). Outokummun omalla riskillä olevien myyntisaamisten määrä on vaihdellut välillä 9–17 % kaikista myyntisaamisista. Merkittävään osaan myyntisaamisista Outokumpu käyttää factoring-ohjelmia, joissa riskit ja tuotot olennaisilta osin siirretään saamisten ostajalle. Vuoden lopussa konsernin myyntisaamiset hajaantuvat laajan asiakaskunnan kesken ja myyntisaamisissa oli vain harvoja riskikeskittymiä. Myyntisaamisten ikäjakauma on esitetty liitetiedossa 22.

Treasury seuraa rahoituslaitossaamisiin liittyvää luottoriskiä. Näitä riskejä pyritään pienentämään rajoittamalla vastapuolet hyvän luottokelpoisuuden omaaviin pankkeihin ja muihin rahoituslaitoksiin. Johdannaiskaupankäynti pyritään tekemään ISDA-sopimusten puitteissa. Outokumpu seuraa maarisikiä, ja vuoden lopussa merkittävimpiin riskeihin kuului esimerkiksi Argentiina, johtuen Outokummun paikallisesta ja rajat ylittävästä liiketoiminnasta siellä.

Maksuvalmius- ja jälleerahoitusriski

Outokumpu hankkii pääosan velastaan keskitetysti. Maksuvalmius- ja jälleerahoitusriskejä pyritään vähentämään riittävän kassan, käytettävissä olevien luottolimiittien, lainojen tasapainoisen maturiteettijakauman ja rahoituslähteiden hajauttamisen avulla. Päivittäistä kassanhallintaa optimoidaan emittoimalla yritystodistuksia ja tekemällä valuutanvaihtosopimuksia. Tehokas kassan- ja maksuvalmiuden hallinta vähentää osaltaan maksuvalmiusriskiä. Rahoitussuunnitelma tehdään säännöllisesti. Painopiste on konsernin ennustetuissa kassavirroissa, tulevien vuosien rahoitustarpeissa, ennustejakson suunnitelluissa rahoitustransaktioissa ja rahoituskovenanttien liikkumavarassa. Suunnittelun tavoitteena ja lopputuloksena on riittävät likviditeettireservit, pitkäaikaisen velan suunnitellut vuotuiset takaisinmaksut suhteutettuina käyttökatteeseen sekä velkaantumistasteen ja velka-käyttökatesuhteen ennakointi. Vuonna 2017 hyvä kannattavuus ja vapaa kassavirta mahdollistivat painopisteen siirtämisen rahoituskustannusten

optimointiin. Rahoituskustannuksia pienennettiin muun muassa vuonna 2019 erääntyvän joukkovelkakirjalainan (250 milj. euroa) lunastuksella, vuonna 2021 erääntyvän joukkovelkakirjalainan osittaisilla lunastuksilla (47,5 milj. euroa), eläkelainojen ennaaikaisilla takaisinmaksuilla, uusien pitkäaikaisten eläkelainojen nostoilla ja valmiusluoton muutoksella, jolla pidennettiin voimassaoloaikaa. Valmiusluoton muutossopimus allekirjoitettiin joulukuussa 2017.

Toukokuussa ja marraskuussa Moody's nosti Outokumpu Oyj:n luottoluokitusta, joka on nyt B1 sekä maksuhäiriön tai velan uudelleenjärjestelyn todennäköisyyden luokitusta, joka on nyt B1-PD (PDR, probability default rating). Moody's korotti kahdesti vuosina 2019 ja 2021 erääntyvien vakuudellisten joukkovelkakirjalainojen luottoluokitusta ja vuoden lopussa vuonna 2021 erääntyvän joukkovelkakirjalainan luottoluokitus oli Ba3. Kaikkien luottoluokitusten näkymät ovat vakaat.

Voimassa olevat merkittävimmät luotto-ohjelmat ja valmiusluotot ovat: valmiusluotto 650 milj. euroa, joka erääntyy toukokuussa 2021; komittoitu kahdenkeskinen valmiusluotto 90 milj. euroa, joka erääntyy helmikuussa 2019; ja komittoimaton suomalainen yritystodistusohjelma 800 milj. euroa. Valmiusluotot, tietyt kahdenkeskiset lainat ja vuonna 2021 erääntyvä joukkovelkakirjalaina ovat vakuudellisia laajan vakuuspaketin alla. Vakuuspaketti sisältää Tornion ja Calvertin kiinteistöpanntauksia, merkittävien tytäryhtiöiden osakepanntauksia ja useiden merkittävien tytäryhtiöiden takauksia. Outokumpu Oyj, tietyt tytäryhtiöt ja vakuuspaketista hyötyvät lainanantajat ovat allekirjoittaneet velkojien välisen sopimuksen (intercreditor agreement), joka tehtiin alkuaan helmikuussa 2014. Valmiusluoton muutoksen yhteydessä osa vakuuksista ja takausvastuista sovittiin vapautettavan.

31. 12. 2017 Outokummulla oli yhteensä noin 740 milj. euroa komittoituja pitkäaikaisia valmiusluottoja. Lisätietoja maksuvalmius- ja jälleenrahoitusriskistä on esitetty seuraavassa taulukossa.

Sopimuksiin perustuvat rahavirrat

2017 Milj. €	Tase 31. 12.	2018	2019	2020	2021	2022	2023-
Joukkovelkakirjalainat	201	-	-	-	203	-	-
Vaihtovelkakirjalainat	229	-	-	250	-	-	-
Lainat rahoituslaitoksilta	35	17	6	6	4	1	-
Eläkelainat	171	6	16	56	50	43	-
Rahoitusleasing-velat	90	5	3	3	51	0	29
Yritystodistukset	477	477	-	-	-	-	-
Ostovelat	1 162	1 162	0	-	-	-	-
Koronmaksut ja limiittipalkkiot		49	44	43	25	3	120
Valuuttajohdannaiset	-9						
Kassavirta ulos		2 990	-	-	-	-	-
Kassavirta sisään		-2 998	-	-	-	-	-
Korkojohdannaiset	3	1	1	0	0	-	-
Metallijohdannaiset	8	9	-1	-	-	-	-
Muut johdannaiset	-3	-3	-	-	-	-	-
		1 714	70	358	332	48	149

Konsernilla oli 31. 12. 2017 rahaa ja rahamarkkinasijoituksia 112 milj. euroa ja käyttämättömiä komittoituja valmiusluottoja yhteensä 727 milj. euroa.

2016 Milj. €	Tase 31. 12.	2017	2018	2019	2020	2021	2022-
Joukkovelkakirjalainat	496	-	-	250	-	250	-
Vaihtovelkakirjalaina	219	-	-	-	250	-	-
Lainat rahoituslaitoksilta	89	64	7	6	6	4	1
Eläkelainat	165	8	33	46	43	23	13
Rahoitusleasing-velat	155	65	5	2	3	51	28
Yritystodistukset	321	321	-	-	-	-	-
Ostovelat	1 111	1 111	-	-	-	-	-
Koronmaksut ja limiittipalkkiot		75	69	59	34	18	122
Valuuttajohdannaiset	26						
Kassavirta ulos		2 660	-	-	-	-	-
Kassavirta sisään		-2 634	-	-	-	-	-
Korkojohdannaiset	5	2	1	1	0	-	-
Metallijohdannaiset	2	2	-	-	-	-	-
Muut johdannaiset	-	-	-	-	-	-	-
		1 674	115	364	336	346	164

Konsernilla oli 31. 12. 2016 rahaa ja rahamarkkinasijoituksia 204 milj. euroa ja käyttämättömiä komittoituja valmiusluottoja yhteensä 757 milj. euroa. Lisäksi konsernilla oli täysin käyttämätön 145 milj. euron valmiusluotto, joka erääntyi helmikuun lopussa 2017.

Pääomahallinta

Konsernin pääomahallinnan tavoitteena on turvata toiminnan jatkuvuus ja luoda arvoa osakkeenomistajille optimoimalla pääoman kustannus. Osana tavoitteita Outokumpu pyrkii ylläpitämään jatkuvan pääsyn laina- ja pääomamarkkinoille huolimatta ruostumattoman teräksen toimialan suhdanneherkkyydestä. Hallitus arvioi konsernin pääomarakennetta säännöllisesti. Pääomarakenne ja velkakapasiteetti otetaan huomioon investointipäätösten yhteydessä. Pääomarakenteen hallintaan voidaan käyttää osinkopolitiikkaa, osakkeiden takaisinostoja, osakeanteja tai osakesidonnaisia arvopapereita. Velkapääoman hallinnassa otetaan huomioon maksuvalmiuden turvaaminen ja kyky turvata erääntyvän velan jälleerahoittaminen. Nämä huomioidaan pääomakustannuksen optimoinnin yhteydessä.

Velkapääomarakennetta hallitaan lainojen ennaikaisilla takaisinmaksuilla ja velan hallinnointitoimilla, kuten joukkovelkakirjalainojen osto-optioiden käytöllä. Vuonna 2017 Outokumpu lunasti takaisin vuonna 2019 erääntyvän joukkovelkakirjalainan (250 milj. euroa) sekä osan (47,5 milj. euroa) vuonna 2021 erääntyvästä joukkovelkakirjalainasta. Valmiusluottojärjestely sisältää rahoituskovenantin, joka perustuu velkaantumisasasteeseen. Vuonna 2021 erääntyvä joukkovelkakirjalaina sisältää ns. ”incurrence based” -rahoituskovenantin velkaantumisasasteeseen. 2021 erääntyvän joukkovelkakirjan kovenanttitaso on 120 % 16.6.2018 asti ja 110 % sen jälkeen.

Konsernin sisäistä pääomarakennetta arvioidaan säännöllisesti tavoitteena sen optimointi esimerkiksi käyttämällä sisäisiä osinkoja ja oman pääoman korotuksia tai vähennyksiä. Konsernin valuuttamääräistä omaa pääomaa seurataan ja konsernilla on valmius suojata ulkomaisten nettosijoitusten muuntoeroon liittyvää riskiä.

Outokummun omaa vakuutusyhtiötä, Visenta Försäkringsaktiebolagia, koskevat Ruotsin viranomaisen asettamat vakavaraisuusmääräykset. Raportointijakson aikana Visenta on ollut voitollinen ja vahvasti pääomitettu ja yhtiö on täyttänyt voimassaolevat vakavaraisuusvaatimukset, jotka perustuvat esimerkiksi Solvency II -viitekehukseen.

Johto seuraa pääomarakennetta velkaantumisasteen (korollinen nettovelka jaettuna oman pääoman määrällä) ja velka-käyttökatesuhteen (korollinen nettovelka jaettuna oikaistulla käyttökatteella) kautta. Korolliseen nettovelkaan lasketaan mukaan lyhyt- ja pitkäaikaiset korolliset velat vähennettyinä rahavaroilla. Outokummun tavoitteena on alle 35 % velkaantumisasaste ja alle 1,0 velka-käyttökatesuhde. Yhtiön tavoitteena on parantaa nykyisiä luottoluokituksiaan.

Outokummun korollinen nettovelka 31.12.2017 oli 1 091 milj. euroa (2016: 1 242 milj. euroa), oma pääoma 2 721 milj. euroa (2016: 2 416 milj. euroa), velkaantumisasaste 40,1 % (2016: 51,4 %) ja velka-käyttökatesuhde 1,7 (2016: 4,0). Velkaantumisasteen lasku vuonna 2017 johtui ensisijaisesti hyvästä kannattavuudesta, vähäisestä investointien nettokassavirrasta ja laskennallisen verosaamisen kirjaamisesta. Velka-käyttökatesuhde pieneni merkittävästi käyttökatteen paranemisesta johtuen.

Vakuutukset

Konsernin liiketoiminta on pääomavaltaista ja tuotannon keskeiset prosessit ovat melko tiiviisti integroituja ja täten toisistaan riippuvaisia. Omaisuus- ja keskeytysvakuutus kattaa esim. palo-, konerikko- ja luonnonilmiövahinkoja on tärkein yksittäinen vakuutuslaji, ja merkittävä osa vakuutusmaksuista kohdistuu näihin riskeihin. Liiketoiminnot voivat aiheuttaa merkittäviä vastuuriskejä liittyen ihmisiin, ympäristöön tai Outokummun tuotteisiin. Outokumpu pyrkii pienentämään vastuuriskiä riskienhallintatoimenpiteillä ja sopivilla vakuutuksilla. Muita keskeisiä vakuutuslajeja ovat kuljetus- ja luottovakuutukset. Vuoden 2017 vakuutusosuudistuksen yhteydessä Outokumpu päätti korottaa tiettyjen vakuutusten omavastuita.

Raportointivuoden aikana ei sattunut vakavia tulipaloja. Torniossa oli muutamia vakavia konerikkoja sisältäen vaurion ferrokromisulatolla. Näihin vahinkoihin liittyvä korvausprosessi on meneillään. Palo- ja konerikkoauditoinnit suoritettiin pääosin suunnitelman mukaisesti.

Visenta Försäkringsaktiebolag voi toimia ensi- ja jälleenvakuuttajana. Tämä Outokummun omistama vakuutusyhtiö on rekisteröity Ruotsissa, ja sillä on varoja noin 21 milj. euroa (2016: 26 milj. euroa). Visenta on antanut merkittävän takauksen Outokummun eläkejärjestelyn tueksi Isonsa-Britanniassa.

20. Johdannaissovimusten käyvät arvot ja nimellismäärät

Milj. €	2017			2016	2017	2016
	Positiiviset käyvät arvot	Negatiiviset käyvät arvot	Käyvät nettoarvot	Käyvät nettoarvot	Nimellismäärät	Nimellismäärät
Valuutta- ja korkojohdannaiset						
Valuuttatermiinit	29	17	11	-25	2 994	2 647
Valuuttaoptiot, ostetut	0	0	0	-	12	-
Koronvaihtosopimukset	-	3	-3	-5	150	777
					Tonnia	Tonnia
Metallijohdannaiset						
Nikkelitermiinit ja -futuurit	12	19	-6	-2	18 581	27 233
Nikkeliopiot, ostetut	0	1	-1	-	9 800	-
Nikkeliopiot, myytyt	-	-	-	-1	-	1 800
Päästöoikeusjohdannaiset	3	-	3	-	2 400 000	-
Johdannaiset yhteensä	44	40	4	-33		
Vähennetään pitkäaikaiset johdannaiset						
Koronvaihtosopimukset	-	3	-3	-4		
Nikkelitermiinit ja -futuurit	1	-	1	-		
Lyhytaikainen osuus	43	37	6	-29		

Käypien arvojen laskenta perustuu raportointipäivän markkinakursseihin ja -hintoihin, tulevien rahavirtojen diskonttaukseen sekä optioiden osalta arvostusmalleihin.

Ostettujen nikkeliopiotien negatiivinen käypä arvo johtuu preemioveloista.

Suojauslaskettavat rahavirtasuojaukset

Outokumpu on suojannut pitkäaikaiseen SEK-määräiseen sähkönostosopimukseen liittyvän spot-kurssiriskin suomalaisten tuotantoyhtiöiden osalta. Valuuttatermiinit, joilla kurssiriskiä on suojattu, erääntyvät eri jaksoina vuonna 2018 kuin suojatut sähköstöjen kassavirrat. Termiinit jatketaan myöhemmin erääntymään yhtäaikaisesti alla olevan rahavirran kanssa.

Milj. €	2017			2016		
	Nimellismäärä	Avoimien rahavirtasuojauksen käypä arvo	Oma pääoma	Nimellismäärä	Avoimien rahavirtasuojauksen käypä arvo	Oma pääoma
Maturiteetti < 1 vuosi	40	-1	-1	41	0	0
Maturiteetti 1-5 vuotta	39	-1	-1	81	0	-1
	78	-2	-3	122	0	-1

Netotussopimukset ja vastaavat järjestelyt

Outokumpu tekee johdannaiskauppoja useimpien vastapuolten kanssa ISDA-sopimusten puitteissa. Yleensä keskinäiset velat ja saamiset kunkin vastapuolen kanssa samassa valuutassa yhden päivän osalta yhdistetään yhdeksi maksuksi. Tietyissä luottoriskitapahtumissa, kuten irtisanomistilanteissa, kaikki sopimusten puitteissa olevat avoimet kaupat päätetään ja osapuolten kesken maksetaan vain yksi summa. ISDA-sopimus ei täytä kuittaamisen edellytyksiä taseessa. Kuittausoikeus on voimassa vain tulevaisuudessa tapahtuvan luottoriskin realisoitumisen toteutuessa. Seuraavasta taulukosta käy ilmi niiden rahoitusinstrumenttien käyvät arvot, joihin sovelletaan edellä kuvattuja sopimuksia.

Milj. €	2017	2016
Johdannaisvarat		
Bruttomäärinä taseessa esitetyt varat	44	34
Erät, joita ei ole netotettu	29	33
	15	1
Johdannaisvelat		
Bruttomäärinä taseessa esitetyt velat	40	67
Erät, joita ei ole netotettu	29	33
	11	34

21. Vaihto-omaisuus

Milj. €	2017	2016
Aineet ja tarvikkeet	423	376
Keskeneräiset tuotteet	540	508
Valmiit tuotteet ja tavarat	416	347
Ennakkomaksut	1	2
	1 380	1 232

Outokummun merkittävin hyödykehintariski aiheutuu nikkelin ja muiden seosaineiden hintojen vaihteluista. Suurin osa ruostumattoman teräksen myyntisopimuksista sisältää ns. seosainelisan, jolla pienennetään raaka-aineen oston ja tuotteen toimitushetken eriaikaisuudesta aiheutuvaa riskiä. Jäljelle jäävä riski on kuitenkin huomattava, koska tuotannon läpimenoaika on pidempi, kuin mitä seosainelismekanismi olettaa. Tästä johtuen tilinpäätöshetkellä vain lähitulevaisuudessa myytävien tuotteiden myyntihinta on tiedossa. Sen takia nettorealisointilaskelmissa merkittävä osa tuotteiden tulevista myyntihinnoista arvioidaan johdon parhaan näkemyksen perusteella. Nikkelin ja muiden seosaineiden hinnan vaihteluiden myötä toteutuvat myyntihinnat voivat poiketa merkittävästi niistä, mitä nettorealisointiarvon määrittämisessä on tilinpäätöspäivänä käytetty. Tilikauden aikana kirjattiin 5 milj. euroa nettorealisointiarvoon liittyviä alaskirjauksia (2016: alaskirjausten peruutuksia 26 milj. euroa). Lisätietoja hyödykehintariskeistä on esitetty liitetiedossa 19.

22. Myyntisaamiset ja muut saamiset

Milj. €	2017	2016
Pitkäaikaiset		
Lainasaamiset	–	1
Muut saamiset ja siirtyvät erät	1	1
	1	2
Lyhytaikaiset		
Myyntisaamiset	493	471
Arvonlisäverosaamiset	37	36
Tuloverosaamiset	19	25
Lainasaamiset	–	5
Etukätehen maksetut vakuutusmaksut	7	7
Muut siirtyvät erät	37	45
Muut saamiset	67	98
	659	687
Myyntisaamisten arvonalentumistappiot		
Arvonalentumistappiot 1. 1.	6	19
Lisäykset	0	12
Vähennykset	–0	–22
Saadut suoritukset	–0	–3
Arvonalentumistappiot 31. 12.	6	6
Myyntisaamisten ikäjakauma		
Erääntymättömät myyntisaamiset	425	421
1–30 päivää erääntyneet	56	38
31–60 päivää erääntyneet	5	5
Yli 60 päivää erääntyneet	6	6
	493	471

Luottoriskin enimmäismäärä vastaa laina- ja myyntisaamisten tasearvoa tilikauden lopussa. Merkittävä osa asiakassaamisista on katettu luottovakuutuksilla, joiden perusteella voidaan saada pääsääntöisesti noin 90 %:n korvaus vakuutetuista luottotappioista. Myyntisaamisiin liittyvistä luottoriskeistä kerrotaan tarkemmin liitetiedossa 19.

31. 12. 2017 Outokumpu on kirjannut pois taseesta myyntisaatavia yhteensä 377 milj. euroa (2016: 387 milj. euroa), joka kuvastaa varojen käypää arvoa. Saadut nettotuotot ovat yhteensä 357 milj. euroa (2016: 364 milj. euroa). Omaisuus-erät erääntyvät alle vuoden sisällä. Taseesta pois kirjattuihin varoihin liittyvän enimmäistappion arvioidaan olevan 15 milj. euroa (2016: 17 milj. euroa). Arvio perustuu luottovakuutuksiin ja sopimukseen factoring-yhtiöiden ja Outokummun välillä. Arvio ei sisällä Outokummun sopimusperusteisiin vastuisiin liittyvien operatiivisten riskien vaikutusta.

23. Rahavarat

Milj. €	2017	2016
Kassavarat	112	203
Pankkitalletukset	0	0
	112	204
Pankkitilien velkasaldot ¹⁾	–7	–
	105	204

¹⁾ Esitetty taseen lyhytaikaisissa korollisissa veloissa.

Rahavarojen käypä arvo ei poikkea oleellisesti tasearvosta. Rahavarojen keskimääräinen efektiivinen korko vuoden 2017 lopussa oli 0,7 % (31. 12. 2016: 0,2 %).

24. Oma pääoma

Osakepääoma, ylikurssirahasto ja sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto

Milj. €	Osakkeiden lukumäärä, 1 000 kpl	Osakepääoma	Ylikurssi-rahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Yhteensä
1. 1. 2016	415 489	311	714	2 103	3 127
Osakepalkkio-ohjelmista luovutetut osakkeet ¹⁾	371	-	-	-	-
Hankitut omat osakkeet	-2 000	-	-	-	-
31. 12. 2016	413 861	311	714	2 103	3 127
Osakepalkkio-ohjelmista luovutetut osakkeet ¹⁾	813	-	-	-	-
Yhtiölle palautuneet palkkio-osakkeet	-2	-	-	-	-
Hankitut omat osakkeet	-2 000	-	-	-	-
31. 12. 2017	412 672	311	714	2 103	3 127
Yhtiön hallussa olevat omat osakkeet ¹⁾	3 703	-	-	-	-
Osakkeiden kokonaismäärä 31. 12. 2017	416 374	-	-	-	-

¹⁾ Osakkeet luovutettu yhtiön hallussa olevista omista osakkeista, ei vaikutusta oman pääoman määrään.

Yhtiöjärjestyksen mukaan Outokummun osakkeella ei ole nimellisarvoa.

Ylikurssirahasto sisältää vanhan osakeyhtiölain aikana toteutettujen osakemerkintöjen tai muiden vastikkeiden rahasuoritukset siltä osin, kun suoritukset ylittävät osakepääomaan kohdistetun kirjanpidollisen vasta-arvon.

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto sisältää osakeannit vuosilta 2014 ja 2012.

Arvonmuutosrahastot

Arvonmuutosrahastot sisältävät myytävissä olevien sijoitusten ja rahavirran suojauksena käytettävien johdannaisinstrumenttien käypien arvojen muutokset.

Muut rahastot

Muut rahastot sisältävät yhtiöjärjestyksen mukaiset tai yhtiökokouksen päätöksellä vapaasta omasta pääomasta siirretyt erät sekä muita konserniyhtiöiden paikallisiin säännöksiin perustuvia eriä.

Kertyneet voittovarot

Kertyneet voittovarot sisältävät muutokset etuusperusteisissa järjestelyissä, omat osakkeet, kumulatiiviset muuntoerot sekä muut kertyneet voittovarot ja kertyneet tappiot.

Jakokelpoiset varat

Emoyhtiön jakokelpoiset varat olivat 2 413 milj. euroa 31. 12. 2017. Niistä kertyneiden voittovarojen osuus oli 289 milj. euroa. Hallitus esittää vuoden 2018 yhtiökokoukselle 0,25 euron osinkoa vuodelta 2017 (vuodelta 2016 jaettiin osinkoa 0,10 euroa).

25. Työsuhde-etuuksista johtuvat veloitteet

Konsernilla on useita etuus pohjaisia ja maksupohjaisia eläkejärjestelyjä eri maissa. Merkittävimmät etuus pohjaiset järjestelyt ovat Saksassa ja Isossa-Britanniassa.

Saksa

Outokummulla on Saksassa useita etuus pohjaisia eläkejärjestelyjä, joista suurimmat sisältävät johdolle suunnatun järjestelyn, avoimen järjestelyn muulle henkilökunnalle, ja muut eläkelupaukset, jotka on lähes kaikki suljettu uusilta osallistujilta. Perustana kaikille eläkelupauksille Saksassa ovat työehto- ja/ tai henkilökohtaiset sopimukset (johdon järjestelyt). Johdon järjestelyt ja muut eläkelupaukset perustuvat vuosittaisiin maksuihin, kun taas muulle henkilökunnalle suunnatut järjestelyt perustuvat yhteen kertakorvaukseen eläkkeelle siirtymisen jälkeen.

Edellä mainitun lisäksi kaikki eläkejärjestelyt Saksassa ovat BetrAVG-lain piirissä. Laki käsittelee sellaisten oikeuksien syntymistä, joiden ehtona ei ole työsuhteen jatkuminen tulevaisuudessa, eläkkeiden suojausjärjestelyä, sekä eläkkeiden oikaisuja. Saksassa ei ole rahoitusvaatimuksia ja tästä johtuen lähes kaikki eläkejärjestelyt ovat rahastoimattomia.

Iso-Britannia

Isossa-Britanniassa etuus pohjainen eläkejärjestely sisältää etuuksia eläkkeelle siirtymisen ja kuoleman varalta. Outokumpu sulki Isossa-Britanniassa etuus pohjaisen eläkejärjestelynsä lokakuussa 2016. Järjestelyyn kuuluville ei enää jatkossa kerry eläke-etuutta, eläkkeellejäämisen ehtoja muutettiin ja järjestelyyn kuuluvat henkilöt liittyivät maksupohjaiseen järjestelyyn. Järjestelyn sulkemisesta johtuen etuus pohjainen nettovelka pieneni 26 milj. euroa.

Järjestely toimii Ison-Britannian lain puitteissa ja se on eriytetty valtion Second Pension -järjestelystä. Järjestelyn rahastointi perustuu paikallisen lain rahastointivaatimuksiin. Järjestelyn säätiön edunvalvojat ovat vastuussa eläkejärjestelyn toiminnasta ja hallinnoinnista, sisältäen järjestelyn rahastointiin liittyvät päätökset ja investointistrategian.

Etuus pohjaisiin järjestelyihin liittyvät riskit

Etuus pohjaiset järjestelyt altistavat Outokummun useille riskeille, joista merkittävimmät on lueteltu alla:

Varojen volatiliiteetti: Oman pääoman ehtoisten instrumenttien tuotto on olennainen tekijä investoinnin kokonaistuotossa. Jos merkittävä osa järjestelyn varoista on sijoitettu oman pääoman ehtoihin instrumentteihin, joiden odotetaan menestyvän yritysten joukkovelkakirjalainoja paremmin pitkällä aikavälillä, se saattaa johtaa korkeampaan volatiliiteettiin ja riskiin lyhyellä aikavälillä. Investointiportfolio saattaa olla myös altistunut muille riskeille, jotka ovat ominaisia sijoitusomaisuudelle, esimerkiksi luottotappioriski joukkovelkakirjalainoissa ja kiinteistömarkkinoille altistuminen.

Muutokset korkotuotoissa: Lasku yritysten liikkeellelaskemien joukkovelkakirjalainojen korkotuotoissa johtaa järjestelyjen veloitteiden kasvuun, jota osittain pienentää järjestelyjen mahdollisten joukkovelkakirjasijoitusten arvon kasvu. Jos etuus pohjaisen järjestelyjen varojen tuotto on heikompi kuin joukkovelkakirjalainojen tuotto, se voi johtaa järjestelyn rahoitusvajeeeseen ja edelleen kasvaneisiin maksuihin.

Inflaatoriski: Inflaatioaste linkittyy sekä etuuksien korotukseen että tulevaan palkankorotukseen, ja korkeampi inflaatioaste johtaa korkeampaan eläkevelvoitteeseen.

Eliniän odotteen kasvu: Suurin osa Outokummun etuus pohjaisista eläkejärjestelyistä tarjoaa jäsenilleen elinikäisiä etuuksia, joten lisäykset eliniänodotteessa johtavat korkeampaan velvoitteeseen.

Rahoitus

Rahoitusvaatimukset perustuvat yleisesti eläkesäätiöiden vakuutusmatemaattisiin arvostusperiaatteisiin, jotka määritellään rahoituspolitiikassa. Isossa-Britanniassa alustava rahoitus tilanteen arviointi valmistui vuonna 2015 ja arvostus osoitti 27 milj. punnan alijäämää. Vuonna 2016 Outokumpu maksoi järjestelyyn yhteensä 20 milj. punttaa alijäämän kattamiseksi ja loput 7 milj. punttaa maksettiin vuonna 2017. Arvostus ei perustunut samoihin olettimiin kuin IFRS:n mukainen arvostus, joka on ylijäämäinen.

Etuus pohjaisien järjestelyjen tulosvaikutteinen kulu

Milj. €	2017	2016
Liiketuloksessa	-7	17
Rahoitustuotoissa ja -kuluissa	-4	-6
Tulosvaikutteisesti kirjattu kulu etuus pohjaisista järjestelyistä	-11	11
Muun laajan tuloksen erissä	18	-63
Etuus pohjaisien järjestelyjen kulu yhteensä	8	-53

Taseeseen merkityt erät

Milj. €	2017	2016
Rahastoitujen etuus pohjaisien veloitteiden nykyarvo	441	497
Rahastoimattomien etuus pohjaisien veloitteiden nykyarvo	311	307
Varojen käypä arvo	-503	-527
Etuus pohjainen nettovelka	249	276

Milj. €	2017	2016
Velat etuus pohjaisista järjestelyistä	319	322
Velat muista pitkäaikaisista työsuhde-etuuksista	18	34
Varat etuus pohjaisissa järjestelyissä	-70	-45
Nettovelka	267	311

Muutokset etuspohjaisessa nettovelassa

Milj. €	2017			2016		
	Velvoitteen nykyarvo	Järjestelyyn kuuluvat varat	Etuspohjainen nettovelka	Velvoitteen nykyarvo	Järjestelyyn kuuluvat varat	Etuspohjainen nettovelka
1. 1.	804	-527	276	812	-516	295
Kauden työsuorituksen perustuva meno	7	-	7	10	-	10
Korkokulu/(-tuotto)	17	-13	4	25	-19	6
Uudelleen määrittämisestä johtuvat erät						
Järjestelyyn kuuluvien varojen tuotto	-	-12	-12	-	-74	-74
Väestötilastollisten oletusten muutokset	8	-	8	1	-	1
Taloudellisten oletusten muutokset	5	-	5	140	-	140
Kokemusperäiset muutokset	-20	-	-20	-4	-	-4
Muuntoerot	-19	18	-1	-64	70	7
Työnantajan suorittamat maksut	-	-18	-18	-	-38	-38
Järjestelyihin osallistuvien suorittamat maksut	0	-0	0	1	-1	-0
Maksetut etuudet	-40	40	0	-36	36	-
Järjestelyn sulkeminen	-0	-	-0	-27	-	-27
Uudelleenryhmittely myytävänä oleviin varoihin liittyviin velkoihin	-	-	-	-53	15	-38
Mydyt tytäryhtiöt	-12	9	-3	-	-	-
Muu muutos	-	-	-	-2	-	-2
31. 12.	752	-503	249	804	-527	276

Etuspohjaisen velvoitteen nykyarvo ja järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo koostuvat pääosin Saksan ja Ison-Britannian järjestelyistä. Saksan järjestelyjen etuspohjainen velvoite oli 31. 12. 2017 yhteensä 305 milj. euroa (31. 12. 2016: 305 milj. euroa). Isossa-Britanniassa etuspohjaisen velvoitteen nykyarvo oli 414 milj. euroa 31. 12. 2017 (31. 12. 2016: 451 milj. euroa), ja järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo oli 485 milj. euroa (31. 12. 2016: 496 milj. euroa).

Arvioidut maksusuoritukset etuspohjaisiin järjestelyihin vuonna 2018 ovat 16 milj. euroa.

Järjestelyihin kuuluvien varojen jakautuminen

Milj. €	2017	2016
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	68	81
Vieraan pääoman ehtoiset instrumentit	271	277
Kiinteistöt	1	4
Sijoitusrahastot	0	3
Muut (vakuutetut järjestelyt)	159	160
Järjestelyihin kuuluvat varat yhteensä	499	525

Järjestelyihin kuuluvien varojen jakautuminen kattaa 99 % kokonaisvaroista. Järjestelyjen varat on sijoitettu pääsääntöisesti noteerattuihin instrumentteihin. Vieraan pääoman ehtoiset instrumentit sisältävät pääosin valtion ja yritysten joukkovelkakirjalainoja (investment grade).

Varojen ja velkojen yhteensovittamisstrategiat

Merkittävä osa etuspohjaisten järjestelyjen varoista on Ison-Britannian järjestelyssä. Ison-Britannian järjestelyn varojen tavoiteallokaatio jakautuu 30 % tuottohakuisiin ja 70 % velkoja yhteensovittaviin sijoituksiin. Tämä strategia kuvastaa järjestelyn velkojen profilia sekä edunvalvojan että yhtiön riskinottohalukkuutta. Edunvalvontaelin valvoo sijoitustavoitteita sekä varojen allokaatiopolitiikkaa säännöllisin väliajoin.

Keskeiset vakuutusmatemaattiset oletukset

		Saksa	Iso-Britannia	Muut maat
Diskonttokorko, %	2017	1,51	2,50	2,76
	2016	1,75	2,75	3,82
Tuleva	2017	-	-	2,18
palkankorotus, %	2016	-	-	2,24
Inflaatioaste, %	2017	-	3,20	-
	2016	-	3,50	-
Etuuksien korotus, %	2017	1,51	2,95	-
	2016	1,50	3,15	-
Terveystoimenpiteiden kasvuvauhti, %	2017	-	-	6,20-6,60
	2016	-	-	6,60-7,00
Kuolevuus	2017	Muokattu RT 2005 G -kuolevuustaulukko	96 % SAPS All Pensioner Amounts -kuolevuustaulukot	Standardoidut kuolevuustaulukot
	2016	Muokattu RT 2005 G -kuolevuustaulukko	110 % SAPS All Pensioner Amounts -kuolevuustaulukot	Standardoidut kuolevuustaulukot

Merkittävät vakuutusmatemaattiset oletukset on esitetty erikseen merkittävimmille maille, muista maista esitetään olettamien painotettu keskiarvo.

Etuuspohjaisen kokonaisveloitteen painotettuun keskiarvoon perustuva duraatio on 17,2 vuotta. Saksassa veloitteen painotettuun keskiarvoon perustuva duraatio on 14,4 vuotta ja Isossa-Britanniassa 20,0 vuotta.

Merkittävien vakuutusmatemaattisten olettamien herkkyyshanalyysi

Jokseenkin mahdolliset muutokset tietyssä merkityksellisessä vakuutusmatemaattisessa oletuksessa muiden muuttujien pysyessä ennallaan olisivat vaikuttaneet etuuspohjaiseen veloitteeseen seuraavasti:

		Muutos olettamassa	Lisäys olettamassa	Vähennys olettamassa
2017				
Diskonttokorko		0,5 %	Laskee 7 %	Nousee 8 %
Etuuksien korotus		0,5 %	Nousee 3 %	Laskee 3 %
Kuolevuus		1 vuosi	Nousee 3 %	
2016				
Diskonttokorko		0,5 %	Laskee 7 %	Nousee 8 %
Etuuksien korotus		0,5 %	Nousee 4 %	Laskee 4 %
Kuolevuus		1 vuosi	Nousee 3 %	

Iso-Britannia

	Muutos olettamassa	Lisäys olettamassa	Vähennys olettamassa
2017			
Diskonttokorko	0,5 %	Laskee 9 %	Nousee 11 %
Etuuksien korotus	0,5 %	Nousee 7 %	Laskee 6 %
Kuolevuus	1 vuosi	Nousee 3 %	
2016			
Diskonttokorko	0,5 %	Laskee 10 %	Nousee 12 %
Etuuksien korotus	0,5 %	Nousee 7 %	Laskee 7 %
Kuolevuus	1 vuosi	Nousee 3 %	

Muut maat

	Muutos olettamassa	Lisäys olettamassa	Vähennys olettamassa
2017			
Diskonttokorko	0,5 %	Laskee 5 %	Nousee 5 %
Terveystoimenpiteiden kasvuvauhti	0,5 %	Nousee 2 %	Laskee 2 %
Tuleva palkankorotus	0,5 %	Nousee 1 %	Laskee 1 %
Kuolevuus	1 vuosi	Nousee 7 %	
2016			
Diskonttokorko	0,5 %	Laskee 6 %	Nousee 7 %
Terveystoimenpiteiden kasvuvauhti	0,5 %	Nousee 8 %	Laskee 6 %
Tuleva palkankorotus	0,5 %	Nousee 1 %	Laskee 1 %
Kuolevuus	1 vuosi	Nousee 4 %	

Muut pitkäaikaiset työsuhte-etuudet

Muut pitkäaikaiset työsuhte-etuudet koostuvat pääasiassa varhaiseläkkeeseen liittyvistä järjestelyistä Saksassa sekä pitkäaikaisiin työsuhteisiin liittyvistä järjestelyistä Suomessa. Saksan pitkäaikaisiin työsuhteisiin liittyvän järjestelyn ehtoja muutettiin vuonna 2017, eikä järjestelyyn enää liity pitkäaikaisesta työsuhte-etuutta, vaan etuus on luonteeltaan lyhytaikainen. Varhaiseläkesopimusten mukaan työntekijälle ei makseta työajan mukaista täyttä palkkaa ennen varsinaista eläköitymistä, minkä seurauksena hänelle maksetaan lisäsuorituksia eläkkeen aikana. Suomessa työntekijällä on oikeus ylimääräiseen korvaukseen joka viides vuosi 20 palvelusvuoden jälkeen.

Muiden pitkäaikaisten työsuhte-etuuksien taseeseen merkitty velka oli 18 milj. euroa 31. 12. 2017 (31. 12. 2016: 34 milj. euroa).

Usean työnantajan järjestelyt

Alectassa vakuutetut ITP-eläkejärjestelyt Ruotsissa ja Stichting Bedrijfspensioenfonds voor de metaalindustrien kautta vakuutetut eläkejärjestelyt Alankomaissa ovat luonteeltaan etuuspohjaisia usean työnantajan järjestelyjä. Näistä ei ole ollut mahdollista saada riittäviä tietoja vastuiden ja varojen jakamiseksi työnantajittain ja tämän johdosta järjestelyt on tilinpäätöksessä käsitelty maksupohjaisina.

26. Varaukset

Milj. €	Uudelleenjärjestely- varaukset	Ympäristövaraukset	Muut varaukset	Yhteensä
Varaukset 1. 1. 2017	54	64	15	133
Muuntoerot	-0	-1	-0	-1
Varausten lisäykset	3	5	4	12
Myytyt tytäryritykset	-	-2	-0	-2
Käytetyt varaukset	-25	-6	-4	-35
Käyttämättömien varausten peruutukset	-9	-1	-3	-13
Varaukset 31. 12. 2017	23	59	12	93

Milj. €	2017	2016
Pitkäaikaiset varaukset	79	118
Lyhytaikaiset varaukset	14	15
	93	133

Uudelleenjärjestelyvaraukset

Uudelleenjärjestelyvaraukset liittyvät pääasiassa vuoden 2016 maailmanlaajuisiin myynti-, hallinto- ja tukitoimintojen tehostamistoimenpiteisiin sekä vuosien 2013–2015 EMEAn uudelleenjärjestelysuunnitelman mukaisiin toimenpiteisiin. 31. 12. 2017 jäljellä olleet uudelleenjärjestelyvaraukset liittyivät pääosin toimenpiteisiin Saksassa, jossa suunnitelmat toteutuvat tyypillisesti useamman vuoden kuluessa. Tästä syystä varauksiin liittyvien maksujen odotetaan tapahtuvan vuosina 2018–2024.

Ympäristövaraukset

Ympäristökuluvaraukset liittyvät pääosin tuotantolaitosten ja kaatopaikkojen sulkemiskustannuksiin, ongelmajätteiden hävittämiskustannuksiin ja maisemointikustannuksiin tuotantolaitoksilla Suomessa, Isossa-Britanniassa, ja Saksassa. Ympäristökuluista johtuvien velvoitteiden arvioidaan johtavan taloudellisen hyödyn menetyksiin pääosin yli 10 vuoden kuluessa. Luonteestaan johtuen näihin varauksiin liittyy epävarmuustekijöitä niin taloudellisen hyödyn menetyksiin kuin niiden toteutumisajankohtiin liittyen.

Muut varaukset

Muut varaukset koostuvat esimerkiksi takuuvarauksista sekä riita-asioihin liittyvistä varauksista ja ovat luonteeltaan enimmäkseen lyhytaikaisia. Varausten lisäys liittyy pääasiassa takuuvarauksiin sekä aiemmin suljettuihin toimipaikkoihin.

Kirjatut varaukset perustuvat johdon parhaisiin arvioihin tilinpäätöshetkellä.

27. Korolliset velat

Milj. €	2017	2016
Pitkäaikaiset		
Joukkovelkakirjalainat	201	496
Vaihtovelkakirjalainat	229	219
Lainat rahoituslaitoksilta	18	24
Eläkelainat	165	158
Rahoitusleasing-velat	85	90
	698	987
Lyhytaikaiset		
Lainat rahoituslaitoksilta	16	64
Eläkelainat	6	8
Rahoitusleasing-velat	5	65
Yritystodistukset	477	321
	505	458
Korollinen nettovelka		
Pitkä- ja lyhytaikaiset korolliset velat	1 203	1 445
Rahavarat	-112	-204
Korollinen nettovelka	1 091	1 242

Vuonna 2021 erääntyvä joukkovelkakirjalaina sekä suurin osa pankkilainoista sisältävät rahoituskovenanteja, joista kerrotaan enemmän liitetiedossa 19.

Muutokset pitkä- ja lyhytaikaisessa korollisessa velassa

2017	Pitkäaikainen korollinen velka	Pitkäaikaisen velan lyhytaikainen osuus	Pitkäaikaiset rahoitusleasing-velat	Pitkäaikaisen rahoitusleasing-velan lyhytaikainen osuus	Lyhytaikainen korollinen velka	Yhteensä
Milj. €						
1. 1.	897	67	90	65	326	1 445
Rahoituksen rahavirta ¹⁾	-283	-67	-	-65	161	-254
Siirto lyhytaikaiseksi velaksi	-13	13	-5	5	-	-
Muut ei-rahavirtavaikutteiset muutokset	13	-	-	-	-	13
31. 12.	613	13	85	5	487	1 203

2016	Pitkäaikainen korollinen velka	Pitkäaikaisen velan lyhytaikainen osuus	Pitkäaikaiset rahoitusleasing-velat	Pitkäaikaisen rahoitusleasing-velan lyhytaikainen osuus	Lyhytaikainen korollinen velka	Yhteensä
Milj. €						
1. 1.	1 070	179	179	28	339	1 796
Muuntoerot	-7	0	-	-	-	-7
Rahoituksen rahavirta ¹⁾	-108	-179	-	-28	-13	-328
Siirto lyhytaikaiseksi velaksi	-67	67	-65	65	-	-
Muut ei-rahavirtavaikutteiset muutokset	10	0	-24	0	-	-14
31. 12.	897	67	90	65	326	1 445

¹⁾ Vuoden 2017 rahoituksen nettoraahavirta sisälsi lisäksi SKS:n myyntiin liittyneen vastaanotetun takuumaksun 37 milj. euron takaisinmaksun (2016: kyseisen takuumaksun vastaanotto ja 6 milj. euroa myytävissä olevien sijoitusten myyntituottoja). Nämä erät esitetään konsernin rahavirtalaskelmassa muuna rahoituksen rahavirtana.

Rahavarojen osalta rahavirtavaikutteisten muutosten ja muiden muutosten täsmäytys on esitetty konsernin rahavirtalaskelmassa.

Joukkovelkakirjalainat

Milj. €	Korko, %	Ulkona oleva määrä	
		2017	2016
2014 kiinteäkorkoinen jvk-laina, eräännytty 30.9.2019	6,625	-	250
2016 kiinteäkorkoinen jvk-laina, eräännytty 16.6.2021	7,250	203	250
		203	500

Vaihtovelkakirjalainat

Milj. €	Korko, %	Ulkona oleva määrä	
		2017	2016
2015 kiinteäkorkoinen vk-laina, eräännytty 26.2.2020	3,250	250	250

Velkakirjojen haltijoilla on oikeus vaihtaa velkakirjansa Outokummun osakkeisiin. Tämänhetkinen vaihtohinta on 7,35 euroa. Velkakirjojen ehtojen mukaan vaihtohintaa tarkistetaan käteisosinkoa tai luontaisosinkoa maksettaessa sekä muilla tavanomaisilla omistuksen laimentumiselta suojaavilla tarkistuksilla. Outokummulla on oikeus lunastaa kaikki ulkona olevat vaihtovelkakirjalainat 13.3.2018 tai sen jälkeen, mikäli Outokummun osakkeiden kaupankäyntimäärillä painotettu keskihinta on määrätyn ajan yli 130 % niiden sen hetkisestä vaihtohinnasta. Tiettyjen ehtojen täytyessä kuponkikorko voi nousta 0,75 prosenttiyksikköä.

Rahoitusleasing-velat

Vähimmäisvuokrien kokonaismäärä

Milj. €	2017	2016
Enintään 1 vuosi	14	77
1-5 vuotta	83	96
Yli 5 vuotta	149	151
Tulevat rahoituskulut	-157	-169
Vähimmäisvuokrien nykyarvo	90	155

Vähimmäisvuokrien nykyarvo

Milj. €	2017	2016
Enintään 1 vuosi	5	65
1-5 vuotta	56	61
Yli 5 vuotta	29	29
Vähimmäisvuokrien nykyarvo	90	155

28. Ostovelat ja muut velat

Milj. €	2017	2016
Pitkäaikaiset		
Siirtyvät erät	34	37
Lyhytaikaiset		
Ostovelat	1 162	1 111
Palkka- ja henkilösivukulujaksotukset	77	77
Korkovelka	6	11
Arvonlisäverovelka	26	33
Saadut ennakot	8	7
Ennakonpidätys- ja sosiaalikulovelka	19	20
Factoring-ohjelmiin liittyvät velat	50	48
SKS:n myyntiin liittyvä vastaanotettu takuumaksu	-	39
Muut siirtyvät erät	46	51
Muut velat	48	63
	1 441	1 459

29. Vastuusitoumukset

Milj. €	2017	2016
Annetut pantit 31. 12.		
Kiinnitykset	2 984	3 447
Muut pantit	13	13
Takaukset 31. 12.		
Tytäryhtiöiden puolesta kaupallisten ja muiden sitoumusten vakuudeksi	27	27
Muiden yhtiöiden puolesta kaupallisten ja muiden sitoumusten vakuudeksi	-	2
Muut vastuut 31. 12.	21	16

Kiinnitykset liittyvät pääosin konsernin rahoituksen vakuusjärjestelyihin. Merkittävä osa Outokumpun lainoista on vakuudellisia. Vakuutena on konsernin merkittävimpien tuotantolaitosten kiinteää omaisuutta.

Outokumpu on antanut Ison-Britannian AvestaPolarit-eläkejärjestelyyn liittyen vakuuden, joka sisältää yhden tytäryhtiön osakkeiden panttauksen.

Muut pantit koskevat Outokumpun omistamia Manga LNG Oy:n osakkeita, jotka on pantattu Manga LNG Oy:n tiettyjen vastuuden vakuudeksi. Outokumpun kokonaisvastuu vuoden 2017 lopussa oli 31 milj. euroa (2016: 22 milj. euroa), joka pantin ylittävältä osalta esitetään muissa vastuissa.

Outokumpu Oyj vastaa osakesarjaomistuksensa suhteessa Kymppivoima Tuotanto Oy:ssä ja Etelä-Pohjanmaan Voima Oy:ssä niistä kustannuksista, vastuista ja veloista, jotka edelleen kohdistuvat Rapid Power Oy:n välittämään sähkөөn. Vuoden 2017 lopussa Rapid Power Oy:llä ei ollut nettovelkaa. Vuoden 2016 lopussa Outokumpun vastuu Rapid Power Oy:n nettovelloista oli 4 milj. euroa. Outokumpu Oyj vastaa osakesarjaomistuksensa suhteessa Etelä-Pohjanmaan Voima Oy:ssä niistä kustannuksista, vastuista ja veloista, jotka edelleen kohdistuvat Tornion Voima Oy:n välittämään sähkөөn. Outokumpu Oyj:n vastuu Tornion Voima Oy:n nettovelloista vuoden 2017 lopussa oli 2 milj. euroa (2016: 3 milj. euroa). Nämä vastuut on esitetty muissa vastuissa.

Yhtä ThyssenKruppin Inoxum-yhtiöiden puolesta antamaa takausta ei ole siirretty Outokumpu Oyj:lle 31. 12. 2017. Outokumpu Oyj on kuitenkin antanut ThyssenKruppille 3 milj. euron vastatakauksen tästä sitoumuksesta.

Ei purettavissa olevien muiden vuokrasopimusten vähimmäisvuokrat

Milj. €	2017	2016
Enintään 1 vuosi	11	10
1–5 vuotta	30	27
Yli 5 vuotta	47	50
	88	87

Vuokrasopimukset sisältävät konserniyhtiöiden toimitiloistaan solmimia vuokrasopimuksia.

Outokumpun osuus Fennovoima-investoinnista on noin 250 milj. euroa, josta 63 milj. euroa oli maksettu 31. 12. 2017 mennessä. Projektiin liittyvät tulevien vuosien käyttöomaisuusinvestoinnit ovat noin 15–20 milj. euroa vuodessa, ja noin puolet Outokumpun kokonaisinvestoinnista toteutuu vasta rakentamisen loppuvaiheessa.

Konsernin muut taseen ulkopuoliset investointisitoumukset 31. 12. 2017 olivat 28 milj. euroa (31. 12. 2016: 19 milj. euroa).

30. Riita-asiat

Riita oikeudesta keksintöön, Outotec vs. Outokumpu

Outokummulla ja Outotecilla oli vuodesta 2013 riita oikeudesta keksintöön, joka liittyy ferrokrominikkeliin valmistusmenetelmään. 9. 1. 2017 yhtiöt pääsivät sopimukseen, jonka myötä osapuolet luopuvat toisiaan kohtaan esittämistään vaatimuksista. Outotec sai yksinoikeuden myydä ja lisensoida kyseistä teknologiaa ja keksintöjä sovittua Outokummulle maksettavaa lisenssimaksua vastaan. Outokumpu säilyttää oikeutensa käyttää keksintöjä omassa liiketoiminnassaan.

Myytyihin kupariliiketoimintoihin liittyvä kanne Espanjassa

Outokumpu myi koko kupariliiketoimintansa vuosina 2003–2008. Eräs myydyistä yhtiöistä ajautui sittemmin konkurssiin. Kyseisen espanjalaisen yhtiön konkurssin pesähoitaja on nostanut Outokumpu Oyj:tä sekä kahta ulkopuolista yhtiötä vastaan takaisinsaantikanteen, joka koskee konkurssiin ajautuneen espanjalaisen yhtiön yrityskaupan yhteydessä antamien lainojen takaisinsaantia. Espanjan Bilbaon ensimmäisen asteen tuomioistuin on hyväksynyt Outokumpua ja kahta ulkopuolista yhtiötä vastaan nostetun 20 milj. euron korvausvaatimuksen. Outokumpu ja kaksi muuta yhtiötä ovat valittaneet oikeuden päätöksestä.

Entiseen verokonserniin liittyvä kanne Italiassa

Joulukuussa 2015 Outokumpu Holding Italia ja Acciai Speciali Terni eli AST joutuivat kiistaan, joka liittyy entisen ThyssenKruppin verokonsolidointiin Italiassa. AST vaatii noin 23 milj. euroa ThyssenKruppin aikanaan johtamasta verokonsolidoinnista. Outokumpu Holding Italia oli ThyssenKruppin holding-yhtiö, joka siirtyi Inoxumiin carve-out-prosessissa vuonna 2011. Yhtiön 23 milj. euron vaade johtuu ThyssenKrupp Italian vuonna 2006 maksamista veroeristä, joita ei seuraavina vuosina suoritettu AST:lle. Asian käsittely tuomioistuimessa on kesken.

Kilpailuviranomaisen tutkinta Saksassa

Outokumpun saksalainen tytäryhtiö Outokumpu Nirosta GmbH sai 22. 9. 2016 Saksan kilpailuviranomaiselta, Bundeskartellamtilta, kirjeen, jonka mukaan meneillään oleva tutkimus mahdollisista kilpailulainsäädännön rikkomuksista menneisyydessä on laajennettu koskemaan Outokumpua. Outokumpu on tehnyt väitteistä sisäiset tutkimukset ja on sitä mieltä, että virallinen tutkimus on aiheeton.

31. Lähipiiritapahtumat

Outokummun lähipiirin muodostavat yhtiön ylin johto läheisine perheenjäsenineen, Outokummun osakkuusyhtiöt ja yhteis-yritykset sekä Solidium Oy. Tapahtumat lähipiirin kanssa on esitetty alla olevissa taulukoissa. Ylimpään johtoon kuuluvat johtoryhmän ja hallituksen jäsenet. Merkittävimmät osakkuusyhtiöt ja yhteisyritykset on lueteltu liitetiedossa 14. ja tytäryritykset liitetiedossa 32.

Solidium Oy, Suomen valtion kokonaan omistama osakeyhtiö, omisti Outokummusta 22,8 % 31.12.2017. Sen tehtävänä on vahvistaa ja vakauttaa kotimaista omistusta kansallisesti tärkeissä yrityksissä ja kasvattaa pitkäjänteisesti omistustensa taloudellista arvoa.

Liiketoimet ja avoimet saldot lähipiiriyhteisöjen kanssa

Milj. €	2017	2016
Myynnit	104	142
Ostot	-5	-6
Osinkotuotot	2	-
Myyntisaamiset ja muut saamiset	25	29
Ostovelat ja muut velat	0	1

Ylimmän johdon työsuhde-etuudet

Tuhatta €	2017	2016
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhde-etuudet	7 848	7 956
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet ¹⁾	1 792	1 243
Osakeperusteiset etuudet	6 449	4 485
Palkkiot hallituksen jäsenille	617	763
	16 706	14 447

¹⁾ Sisältää vain lisäeläkkeet.

Vuonna 2016 ylimmälle johdolle on maksettu 978 000 euroa osakeperusteisten kannustinohjelmien rahoitusjärjestelyihin liittyen. Erä on suoritettu takaisin vuonna 2017.

Toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen työsuhde-etuudet

Tuhatta €	Palkat ja palkkiot luontoisetuineen	Tulos- ja hanke-palkkiot	Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet	Osakeperusteiset etuudet	Yhteensä
2017					
Toimitusjohtaja	1 073	701	612	1 787	4 173
Toimitusjohtajan sijainen	440	249	196	700	1 584
2016					
Toimitusjohtaja	1 137	948	675	3 001	5 762
Toimitusjohtajan sijainen ¹⁾	530	168	336	64	1 099

¹⁾ Christoph de la Camp 1.7.2016 alkaen; Reinhard Florey 30.6.2016 asti.

Toimitusjohtajan osalta lukuihin sisältyy lakisääteisen TyEL-lainsäädännön mukainen eläkekulu sekä Outokummun järjestämän maksupohjaisen eläkejärjestelyn kulu, joka on maksimissaan 25 % toimitusjohtajan vuosiansioista ilman osakepalkkioita. Toimitusjohtajalla on oikeus jäädä eläkkeelle 63 vuoden ikäisenä. Toimitusjohtajan sijainen asuu Saksassa ja kuuluu saksalaisen Essener Verband -eläkejärjestelyn piiriin. Toimitusjohtajan sijaisena 30.6.2016 asti toimineen henkilön eläke oli myös Essener Verband -eläkejärjestelyn piirissä.

Lisätietoja ylimmän johdon työsuhde-etuuksista löytyy vuosikertomuksen sivuilta Hallinto- ja ohjausjärjestelmä kappaleesta Palkitseminen.

Hallituksen jäsenten palkkiot

Tuhatta €	2017	2016
Puheenjohtaja Jorma Ollila	148	151
Varapuheenjohtaja Olli Vaartimo	89	91
Jäsen Markus Akermann	74	82
Jäsen Roberto Gualdoni	78	82
Jäsen Kati ter Horst, 6.4.2016 alkaen	69	65
Jäsen Heikki Malinen	68	70
Jäsen Eeva Sipilä, 21.3.2017 alkaen	67	-
Jäsen Salla Miettinen-Lähde, 6.4.2016 alkaen ja 9.6.2017 asti	18	71
Jäsen Stig Gustavson 21.3.2017 asti	2	70
Jäsen Elisabeth Nilsson 21.3.2017 asti	5	82
	617	763

32. Tytäryhtiöt 31.12.2017

	Maa	Konsernin omistus, %
Europe		
Hernandez Edelmetall GmbH	Saksa	100
Outokumpu AS	Norja	100
Outokumpu Asia Pacific Ltd	Kiina	100
Outokumpu B.V.	Alankomaat	100
Outokumpu Chrome Oy	*) Suomi	100
Outokumpu Distribution France S.A.S.	Ranska	100
Outokumpu Distribution Hungary Kft.	Unkari	100
Outokumpu Distribution Polska Sp. z o.o.	Puola	100
Outokumpu Distribution UK Ltd.	Iso-Britannia	100
Outokumpu Europe Oy	¹⁾ Suomi	100
Outokumpu Ges.m.b.H	Itävalta	100
Outokumpu India Private Limited	Intia	100
Outokumpu K.K.	Japani	100
Outokumpu Management (Shanghai) Co., Ltd.	*) Kiina	100
Outokumpu Middle East FZCO	Yhdistyneet Arabiemiirikunnat	100
Outokumpu Nirosta GmbH	Saksa	100
Outokumpu Nordic AB	Ruotsi	100
Outokumpu N.V.	Belgia	100
Outokumpu Prefab AB	Ruotsi	100
Outokumpu Press Plate AB	Ruotsi	100
Outokumpu PSC Benelux B.V.	Alankomaat	100
Outokumpu PSC Finland Oy	Suomi	100
Outokumpu PSC Germany GmbH	Saksa	100
Outokumpu Pty Ltd	Australia	100
Outokumpu (Pty) Ltd	Etelä-Afrikka	100
Outokumpu S.A.	Espanja	100
Outokumpu (S.E.A.) Pte. Ltd.	Singapore	100
Outokumpu Shipping Oy	Suomi	100
Outokumpu S.p.A.	Italia	100
Outokumpu Stainless AB	Ruotsi	100
Outokumpu Stainless B.V.	Alankomaat	100
Outokumpu Stainless Steel (China) Co. Ltd.	Kiina	100
Outokumpu Stainless Oy	Suomi	100
Outokumpu Tornio Infrastructure Oy	Suomi	100
Sogepar UK Limited	Iso-Britannia	100

	Maa	Konsernin omistus, %
Americas		
Outokumpu Brasil Comercio de Metais Ltda.	Brasilia	100
Outokumpu Fortinox S.A.	Argentiina	100
Outokumpu Mexinox Distribution S.A. de C.V.	Meksiko	100
Outokumpu Mexinox S.A. de C.V.	Meksiko	100
Outokumpu Stainless Coil, Inc.	Yhdysvallat	100
Outokumpu Stainless USA, LLC	Yhdysvallat	100
ThyssenKrupp Mexinox CreateIT, S.A. de C.V.	Meksiko	100

Long Products

Outokumpu Stainless Bar, LLC	Yhdysvallat	100
Outokumpu Stainless Ltd	Iso-Britannia	100

Muu toiminta

2843617 Canada Inc.	Kanada	100
Orijärvi Oy	*) Suomi	100
Outokumpu Americas, Inc.	Yhdysvallat	100
Outokumpu Distribution Benelux B.V.	Alankomaat	100
Outokumpu Holding Germany GmbH	*) Saksa	100
Outokumpu Holding Italia S.p.A.	Italia	100
Outokumpu Holding Nederland B.V.	*) Alankomaat	100
Outokumpu Holding UK Limited	Iso-Britannia	100
Outokumpu Mining Australia Pty. Ltd.	Australia	100
Outokumpu Mining Oy	Suomi	100
Outokumpu Stainless Holding GmbH	Saksa	100
Outokumpu Stainless Holdings Ltd	Iso-Britannia	100
Outokumpu Stainless UAB	Liettua	100
Outokumpu Treasury Belgium N.V./SA	*) Belgia	100
Viscaria AB	*) Ruotsi	100
Visenta Försäkrings AB	Ruotsi	100

Outokummulla on lisäksi edustustoja ja sivuliikkeitä Argentiinassa, Bulgariassa, Chilessä, Egyptissä, Etelä-Koreassa, Israelissa, Kolumbiassa, Kreikassa, Libanonissa, Perussa, Sloveniassa, Sveitsissä, Taiwanissa, Thaimaassa, Venezuelassa, Vietnamissa ja Virossa.

Tytäryhtiöluettelo ei sisällä kaikkia holding-yhtiöitä eikä ns. lepääviä yhtiöitä.

Konsernin omistusosuus vastaa myös konsernin osuutta äänivallasta.

*) Emoyhtiö Outokumpu Oyj:n omistamat osakkeet

¹⁾ Nimi muutettu

33. Tilikauden päättymisen jälkeiset tapahtumat

Outokumpu muutti segmenttiraportointiaan eriyttämällä Ferrochromen toimintasegmentiksi Europe-segmentistä 1. 1. 2018 lähtien. Uudessa rakenteessa Outokummulla on neljä toimintasegmenttiä – Europe, Americas, Long Products ja Ferrochrome. Ferrochromen toiminta muodostuu Suomessa sijaitsevista Kemian kromikaivoksesta ja ferrokromin tuotannosta Torniossa.

Vuoden 2017 vertailutiedot 1. 1. 2018 voimaan tuleville toimintasegmenteille

Mijj. €	Täsmäytyslaskelma							
	Europe	Americas	Long Products	Ferrochrome	Toimintasegmentit yhteensä	Muu toiminta	Eliminoinnit	Konserni
Myynti konsernin ulkopuolelle	4 079	1 512	405	127	6 123	239	-	6 363
Konsernin sisäinen myynti	85	33	186	483	788	268	-1 056	-
Liikevaihto	4 164	1 546	591	610	6 911	507	-1 056	6 363
Oikaistu käyttökate	404	21	16	217	658	-15	-12	631
Käyttökateen oikaisut								
Kvarttolevytehtaan myyntivoitto	-	-	-	-	-	15	-	15
Sheffieldin maiden myyntivoitto	-	-	-	-	-	9	-	9
Putkitehtaan myyntivoitto	-	-	-	-	-	7	-	7
Käyttökate	404	21	16	217	658	16	-12	663
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden poistot	-123	-52	-7	-29	-210	-6	-	-216
Arvon alentumiset	-	-	-	-1	-1	-	-	-1
Liiketulos	281	-31	10	187	447	10	-12	445
Osuus osakkuusyhtiöiden ja yhteisyritysten tuloksista	-	-	-	-	-	-	-	9
Rahoitustuotot	-	-	-	-	-	-	-	3
Rahoituskulut	-	-	-	-	-	-	-	-129
Tulos ennen veroja	-	-	-	-	-	-	-	327
Tuloverot	-	-	-	-	-	-	-	64
Tilikauden tulos	-	-	-	-	-	-	-	392
Sidottuun pääomaan sisältyvät varat	2 883	1 382	241	752	5 258	253	-260	5 251
Muut varat	-	-	-	-	-	-	-	340
Laskennalliset verosaamiset	-	-	-	-	-	-	-	295
Varat yhteensä	-	-	-	-	-	-	-	5 886
Sidottuun pääomaan sisältyvät velat	1 035	310	128	104	1 577	264	-235	1 606
Muut velat	-	-	-	-	-	-	-	1 549
Laskennalliset verovelat	-	-	-	-	-	-	-	10
Velat yhteensä	-	-	-	-	-	-	-	3 164
Sidottu pääoma	1 848	1 072	113	648	3 681	-11	-25	3 645
Laskennallinen verosaaminen, netto	-	-	-	-	-	-	-	285
Sijoitettu pääoma	-	-	-	-	-	-	-	3 929

Emoyhtiön tilinpäätös, FAS

Emoyhtiön tuloslaskelma

Milj. €	2017	2016
Liikevaihto	505	561
Hankinnan ja valmistuksen kulut	-384	-451
Bruttokate	121	109
Liiketoiminnan muut tuotot	135	9
Myyntin ja markkinoinnin kulut	-18	-27
Hallinnon kulut	-115	-123
Liiketoiminnan muut kulut	-1	-20
Liiketulos	123	-52
Rahoitustuotot ja -kulut	9	157
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	132	105
Tilinpäätössiirrot		
Konserniavustus	97	0
Poistoeron muutos	-2	0
Tuloverot	-0	-1
Tilikauden tulos	227	105

Suomalaisten säännösten mukaan konsernitilinpäätöksen lisäksi emoyhtiön tilinpäätös tulee esittää erikseen.

Emoyhtiön tilinpäätös on laadittu suomalaisen tilinpäätöskäytännön (FAS) mukaisesti.

Emoyhtiö Outokumpu Oyj:n tuloslaskelman ja taseen erät ovat suurelta osin konsernin sisäisiä ja eliminoituvat konsernitilinpäätöksessä.

Emoyhtiön tase

Milj. €	2017	2016
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet	40	28
Aineelliset hyödykkeet	20	21
Sijoitukset		
Osuudet saman konsernin yrityksissä	4 002	4 037
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	924	428
Osuudet osakkuusyrityksissä	31	31
Muut osakkeet ja osuudet	64	49
Muut sijoitukset	1	-
Sijoitukset yhteensä	5 021	4 545
Pysyvät vastaavat yhteensä	5 080	4 594
Vaihtuvat vastaavat		
Lyhytaikaiset saamiset		
Korollinen	1 223	1 774
Koroton	247	163
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	1 471	1 937
Rahat ja pankkisaamiset	61	124
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	1 532	2 062
VASTAAVAA YHTEENSÄ	6 612	6 656

Milj. €	2017	2016
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Osakepääoma	311	311
Ylikurssirahasto	720	720
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	2 123	2 123
Edellisten tilikausien tulos	63	19
Tilikauden tulos	227	105
Oma pääoma yhteensä	3 444	3 278
Tilinpäätössiirtojen kertymä		
Kertynyt poistoero	2	0
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen		
Korollinen	625	915
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	625	915
Lyhytaikainen		
Korollinen	2 315	2 190
Koroton	227	272
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	2 542	2 462
Vieras pääoma yhteensä	3 166	3 377
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	6 612	6 655

Emoyhtiön rahavirtalaskelma

Milj. €	2017	2016
Liiketoiminnan rahavirta		
Tilikauden tulos	227	105
Oikaisut		
Verot	-0	1
Poistot	6	6
Arvonalentumiset	-135	8
Aineettomien hyödykkeiden ja aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot	0	-2
Korkotuotot	-93	-124
Osinkotuotot	-0	-119
Korkokulut	54	64
Varausten muutos	1	-1
Kurssierot	5	-2
Muiden osakkeiden ja osuuksien myyntivoitot	-	-5
Konserniavustukset	-99	-0
Muut oikaisut	0	2
	-261	-173
Käyttöpääoman muutos		
Myyntisaamisten ja muiden saamisten muutos	8	47
Ostovelkojen ja muiden velkojen muutos	26	23
	35	71
Saadut osingot	0	119
Saadut korot	96	124
Maksetut korot	-59	-69
Maksetut verot	-0	-1
	37	174
Liiketoiminnan nettorahavirta	38	176

Milj. €	2017	2016
Investointien rahavirta		
Investoinnit tytäryrityksiin sekä muihin osakkeisiin ja osuuksiin	-15	-267
Investoinnit aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin	-0	-1
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin	-38	-28
Tytäryritysten myynnit ja muut vähennykset	170	4
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myynnit ja vähennykset	-0	0
Aineettomien hyödykkeiden myynnit ja vähennykset	24	8
Muiden osakkeiden ja osuuksien vähennykset	0	0
Muiden pitkäaikaisten saamisten muutos	-418	11
Investointien nettorahavirta	-277	-272
Rahavirta ennen rahoitusta	-240	-95
Rahoituksen rahavirta		
Maksetut osingot	-41	-
Omien osakkeiden hankinta	-20	-7
Muiden osakkeiden ja osuuksien myynti	-	6
Pitkäaikaisten lainojen nostot	190	369
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-538	-637
Lyhytaikaisten lainojen muutos	130	-400
Konserniavustukset	0	-
Muu rahoituksen rahavirta	454	751
Rahoituksen nettorahavirta	177	81
Rahavarojen muutos	-63	-14
Taseen mukainen rahavarojen muutos	-63	-14

Laskelma emoyhtiön oman pääoman muutoksista

Milj. €	Osakepääoma	Ylikurssirahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Kertyneet voittovarot	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1. 1. 2016	311	720	2 123	26	3 180
Tilikauden tulos	-	-	-	105	105
Hankitut omat osakkeet	-	-	-	-7	-7
Oma pääoma 31. 12. 2016	311	720	2 123	123	3 278
Tilikauden tulos	-	-	-	227	227
Osingonjako	-	-	-	-41	-41
Hankitut omat osakkeet	-	-	-	-20	-20
Oma pääoma 31. 12. 2017	311	720	2 123	290	3 444

Laskelma jakokelpoisista varoista 31. 12.

Milj. €	2017	2016
Edellisten tilikausien tulos	63	19
Tilikauden tulos	227	105
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	2 123	2 123
Jakokelpoiset varat 31. 12.	2 413	2 247

Emoyhtiön vastuusitoumukset

Milj. €	2017	2016
Pantit 31. 12.	13	13
Takaukset 31. 12.		
Tytäryhtiöiden puolesta		
Rahoituksen vakuudeksi	295	304
Kaupallisten sitoumusten vakuudeksi	0	1
Muiden sitoumusten vakuudeksi	27	26
Muut vastuut 31. 12.	21	16

Merkittävä osa Outokummun lainoista on vakuudellisia. Vakuutena on tiettyjen tytäryhtiöiden kiinteää omaisuutta.

Panttit koskevat Outokummun osakkeita Manga LNG Oy:ssä, jotka on pantattu Manga LNG Oy:n tiettyjen vastuiden vakuudeksi. Outokummun kokonaisvastuu vuoden 2017 lopussa on 31 milj. euroa (2016: 22 milj. euroa), joka esitetään pantin ylittävältä osalta muissa vastuissa.

Outokumpu Oyj vastaa osakesarjaomistuksensa suhteessa Kymppivoima Tuotanto Oy:ssä ja Etelä-Pohjanmaan Voima Oy:ssä niistä kustannuksista, vastuista ja veloista, jotka edelleen kohdistuvat Rapid Power Oy:n välittämään sähköön. Vuoden 2017 lopussa Rapid Power Oy:llä ei ollut nettovelkaa. Vuoden 2016 lopussa Outokummun vastuu Rapid Power Oy:n nettovelasta oli noin 4 milj. euroa. Outokumpu Oyj vastaa

osakesarjaomistuksensa suhteessa Etelä-Pohjanmaan Voima Oy:ssä niistä kustannuksista, vastuista ja veloista, jotka edelleen kohdistuvat Tornion Voima Oy:n välittämään sähköön. Outokumpu Oyj:n vastuu Tornion Voima Oy:n nettovelosta vuoden 2017 lopussa oli noin 2 milj. euroa (2016: 3 milj. euroa). Nämä vastuut on esitetty muissa vastuissa.

Inoxum-hankintaan liittyen yhtä ThyssenKruppin Inoxum-yhtiöiden puolesta antamaa takausta ei ole siirretty Outokumpu Oyj:lle 31. 12. 2017. Outokumpu Oyj on kuitenkin antanut ThyssenKruppille 3 milj. euron vastatakauksen tästä sitoumuksesta.

Outokumpu Oyj takasi tammikuuhun 2017 saakka tiettyjen tytäryhtiöiden kyvyn täyttää taloudelliset veloitteensa.

Tilintarkastuskertomus

Outokumpu Oyj:n yhtiökokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Lausuntonamme esitämme, että

- konsernitiilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätös-standardien (IFRS) mukaisesti
- tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.
- Lausuntonamme on ristiriidaton tarkastusvaliokunnalle annetun lisäraportin kanssa.

Tilintarkastuksen kohde

Olemme tilintarkastaneet Outokumpu Oyj:n (y-tunnus 0215254-2) tilinpäätöksen tilikaudelta 1. 1.–31. 12. 2017. Tilinpäätös sisältää:

- konsernin taseen, tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot, mukaan lukien yhteenveto merkittävistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista
- emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonamme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

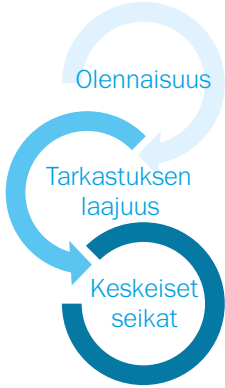
Riippumattomuus

Olemme riippumattomia emoyhtiöstä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Emoyhtiölle ja konserniyrityksille suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut ovat parhaan tietomme ja käsityksemme mukaan olleet Suomessa noudatettavien, näitä palveluja koskevien säännösten mukaisia, emmekä ole suorittaneet EU-asetuksen 537/2014 5. artiklan 1-kohdassa tarkoitettuja kiellettyjä palveluja. Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esitetty konsernitiilinpäätöksen liitetiedossa 6.

Tarkastuksen yleinen lähestymistapa

Yhteenveto

-
- Konsernitiilinpäätökselle määritetty olennaisuus: 20 miljoonaa euroa
 - Konsernitiilinpäätöksen tarkastuksen laajuuteen sisältyi kaikki merkittävät yhtiöt kattaen valtaosan konsernin liikevaihdosta, varoista ja veloista.
 - Liikearvon arvostus
 - Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden arvostus
 - Vaihto-omaisuuden arvostus
 - Järjestelmäympäristö ja sisäiset kontrollit
 - Laskennallisten verosaamisten arvostaminen
 - Tytäryritysosakkeiden arvostus emoyrityksen tilinpäätöksessä

Osana tilintarkastuksen suunnittelua olemme määrittäneet olennaisuuden ja arvioineet riskiä siitä, että tilinpäätöksessä on olennainen virheellisyys. Erityisesti olemme arvioineet alueita, joiden osalta johto on tehnyt subjektiivisia arvioita. Tällaisia ovat esimerkiksi merkittävät kirjanpidolliset arviot, joihin liittyy oletuksia ja tulevien tapahtumien arviointia.

Olennaisuus

Tarkastuksemme suunnitteluun ja suorittamiseen on vaikuttanut soveltamamme olennaisuus. Tilintarkastuksen tavoitteena on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena olennaista virheellisyyttä. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä. Niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voitaisiin kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Perustuen ammatilliseen harkintaamme määritimme olennaisuuteen liittyen tiettyjä kvantitatiivisia raja-arvoja, kuten alla olevassa taulukossa kuvatun konsernitilinpäätökselle määritetyn olennaisuuden. Nämä raja-arvot yhdessä kvalitatiivisten tekijöiden kanssa auttoivat meitä määrittämään tarkastuksen kokonaislaajuuden ja yksittäisten tilintarkastustoimenpiteiden luonteen, ajoituksen ja laajuuden sekä arvioimaan virheellisyyksien vaikutusta tilinpäätökseen kokonaisuutena.

Konsernitilinpäätökselle määritetty olennaisuus € 20 miljoonaa

Olennaisuuden määrittämisessä käytetty vertailukohte 0,3 % vuoden 2017 liikevaihdosta

Perustelut vertailukohteen valinnalle Valitsimme olennaisuuden määrittämisen vertailukohteeksi liikevaihdon, koska se on käsityksemme mukaan konsernin nykyisessä tilanteessa tilinpäätöksen käyttäjien kannalta vakain ja merkityksellisin suure mitattaessa konsernin tuloksellisuutta ja suorituskykyä. Koska konsernin tuloskehitys ei ole ollut tasainen, liikevaihtoa voidaan myös käyttää yleisesti hyväksyttynä vertailukohteena. Valitsimme sovellettavaksi prosenttiosuudeksi 0,3 %, joka on tilintarkastusstandardeissa yleisesti hyväksytyjen määrällisten rajojen puitteissa.

Konsernitilinpäätöksen tarkastuksen laajuuden määrittäminen

Tilintarkastuksemme laajuutta määrittäessämme olemme ottaneet huomioon Outokumpu-konsernin rakenteen, toimialan sekä taloudelliseen raportointiin liittyvät prosessit ja kontrollit. Tilintarkastuksen laajuuteen ovat sisältyneet valmistustoimintaa harjoittavat yhtiöt Suomessa, Ruotsissa, Saksassa, Yhdysvalloissa, Meksikossa, Iso-Britanniassa sekä Italian myyntiyhtiö. Olemme edellä mainituissa yhtiöissä suoritettujen tilintarkastustoimenpiteiden sekä konsernin tasolla suorittamiemme lisätarkastustoimenpiteiden kautta hankkineet riittävän määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konsernin taloudellisista tiedoista kokonaisuutena konsernitilinpäätöstä koskevan lausuntonne perustaksi.

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat ovat seikkoja, jotka ammatillisen harkintamme mukaan ovat olleet merkittävimpiä tarkastuksen kohteena olevan tilikauden tilintarkastuksessa. Nämä seikat on otettu huomioon tilinpäätökseen kokonaisuutena kohdistuneessa tilintarkastussessamme sekä laatiessamme siitä annettavaa lausuntoa, emmekä anna näistä seikoista erillistä lausuntoa.

Otamme kaikissa tilintarkastuksissamme huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontrolleja. Tähän sisältyy arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riski.

Konsernitilinpäätöksen tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka

Liikearvon arvostus

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot 1, 11 ja 13.

Konsernin liikearvo 31. 12. 2017 oli 467 miljoonaa euroa.

Liikearvo testataan vähintään vuosittain riippumatta siitä, onko arvonalentumisesta viitteitä. Liikearvon testauksessa käytettävä kerrytettävissä oleva rahamäärä perustuu käyttöarvoon. Käyttöarvo perustuu diskontattuihin vastaisiin rahavirtoihin, joita omaisuususerän odotetaan kerryttävän. Käyttöarvolaskelmissa käytettävät tärkeimmät oletukset ovat diskonttokorko, terminaaliarvon kasvuvauhti, ruostumattoman teräksen kulutuksen maailmanlaajuinen kasvu sekä perushinnan kehitys.

Liikearvon määrä konsernin taseessa on suuri ja sen arvostukseen liittyy merkittävää johdon harkintaa. Näistä seikoista johtuen olemme määrittäneet liikearvon arvostuksen tilintarkastuksen kannalta keskeiseksi seikaksi.

Miten seikkaa on käsitelty tilintarkastuksessa

Liikearvon arvostuksen tarkastuksessa keskitimme johdon harkintaa edellyttäviin arvioihin. Arvioimme näiden asianmukaisuutta seuraavien toimenpiteiden avulla:

- Testasimme käyttöarvolaskelmissa käytetyjä menetelmiä vertaamalla niitä IAS 36 (Omaisuusarvon alentuminen) mukaisiin vaatimuksiin ja tarkastimme laskelmien matemaattisen oikeellisuuden.
- Arvioimme rahavirtaennusteiden laatimisessa käytettyä prosessia esimerkiksi vertaamalla ennusteita hallituksen hyväksymiin keskipitkän aikavälin strategisiin suunnitelmiin ja ennusteisiin sekä testaamalla niiden perustana olevia keskeisiä oletuksia.
- Arvioimme, onko johdon tekemä herkkyysoanalyysi rahavirtaennusteeseen vaikuttavista keskeisistä tekijöistä asianmukainen, tarkastelemalla näissä keskeisissä oletuksissa tapahtuvien muutosten todennäköisyyttä.
- Vertasimme edellisen vuoden arvonalentumismallissa käytettyjä tilikauden arvioituja tuloslukuja toteutuneisiin tuloslukuihin saadaksemme vahvistusta johdon arvioiden luotettavuudelle.
- PwC:n arvonnääritysasiantuntija on arvioinut käytetyt diskonttokorot sekä soveltuvalta osin tehnyt vertailuja markkina- ja toimialakohtaisiin ennusteisiin.

Lisäksi arvioimme, onko konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 13 esitetty asianmukaiset tiedot.

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden arvostus

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot 1 ja 12.

Konsernin aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden kirjanpitoarvo 31.12.2017 oli 2 633 miljoonaa euroa, joka on 45 % taseen loppusummasta ja 97 % omasta pääomasta.

Yhtiön liiketoiminta on varsin pääomavaltaista ja aiemmin on syntynyt runsaasti liiketoiminnan tappiota. Siksi on olemassa riski, että aineellisen käyttöomaisuuden kirjanpitoarvo on liian suuri. Kirjanpitoarvo testataan osana konsernin arvonalentumistestausta käyttämällä diskontattuihin rahavirtoihin perustuvaa mallia.

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden arvo konsernin taseessa on suuri ja sen arvostukseen liittyy merkittävää johdon harkintaa. Näistä seikoista johtuen olemme määrittäneet aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden arvostuksen tilintarkastuksen kannalta keskeiseksi seikaksi.

Arvioimme aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden testauslaskelmissa käytetyn menetelmän sekä näihin liittyvän johdon harkinnan ja arvioiden asianmukaisuutta.

Tarkastustyömme sisälsi myös aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden olemassaoloa ja arvostuksen oikeellisuutta varmistavien keskeisten kontrollien testausta. Tällaisia kontrolleja ovat esimerkiksi lisäysten, vähennysten ja romutusten hyväksyminen, taloudellisten vaikutusaikeiden arviointi sekä käyttöomaisuuskirjanpidon täsmäyttäminen kirjanpitoon.

Lisäksi suoritimme aineistotarkastustoimenpiteitä, joihin kuului esimerkiksi vuoden aikana hankittujen hyödykkeiden tarkastusta sekä käyttöomaisuuden poistojen tarkastamista pääasiassa analyttisten tarkastustoimenpiteiden avulla.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot 1 ja 21.

Vaihto-omaisuuden kirjanpitoarvo 31.12.2017 oli 1 380 miljoonaa euroa.

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoon tai sitä alempaan nettorealisointiarvoon. Nettorealisointiarvo on arvioitu myyntihinta tavanomaisessa liiketoiminnassa vähennettynä valmiiksi saattamisesta ja myynnin toteuttamisesta aiheutuvilla arvioiduilla menoilla. Outokummun tärkein hyödykehintariski aiheutuu nikkelin ja muiden seosaineiden hintojen vaihtelusta. Valtaosa ruostumattoman teräksen myyntisopimuksista sisältää seosaineläusekkeen, jolla pyritään pienentämään raaka-aineoston ja tuotteen toimittamisen eriaikaisuudesta aiheutuvaa hintariskiä. Riski on merkittävä, koska tuotannon läpimenoaika on pidempi kuin seosaineläusekkeen perustana oleva aika. Näin ollen vain lähitulevaisuudessa myytävien tuotteiden myyntihinta on tiedossa. Sen vuoksi merkittävä osa kunkin myytävän tuotteen tulevasta myyntihinnasta arvioidaan nettorealisointiarvolaskelmissa johdon parhaan tietämyksen perusteella. Toteutuvat hinnat voivat nikkelin ja muiden seosaineiden hintojen vaihteluista johtuen poiketa merkittävästi hinnoista, joita on käytetty nettorealisointiarvolaskelmissa tilinpäätöspäivänä.

Vaihto-omaisuuden arvo konsernin taseessa on suuri ja sen arvostukseen liittyy edellä mainittuja riskejä sekä merkittävää johdon harkintaa. Näistä seikoista johtuen olemme määrittäneet vaihto-omaisuuden arvostuksen tilintarkastuksen kannalta keskeiseksi seikaksi.

Tarkastustyöhömme kuului vaihto-omaisuuden arvostuksen oikeellisuutta ja olemassaoloa varmistavien keskeisten kontrollien testausta.

Lisäksi tarkastustyöhömme sisältyi muun muassa seuraavia toimenpiteitä:

- Tarkastimme raaka-aineiden hintoja ja keskeneräisiin tuotteisiin sisältyvien erien tuotekustannusten määrittämistä.
- Tarkastimme vaihto-omaisuuden nettorealisointiarvolaskelmat ja niissä käytetyt keskeiset oletukset.
- Arvioimme vaihto-omaisuuden epäkuranttiusvarauksen riittävyyttä ja niihin liittyvää johdon harkintaa.
- Osallistuimme fyysiseen inventointiin ja teimme riippumatonta tarkistuslaskentaa varmistuaksemme omaisuuserien olemassaolosta ja suoritettujen laskennan oikeellisuudesta.

Järjestelmäympäristö ja sisäiset kontrollit

Konsernin järjestelmäympäristö on hajanainen. Hajanaisesta järjestelmäympäristöstä aiheutuu riskejä, jotka liittyvät järjestelmiin pääsyn valvontaan, muutosten hallintaan ja eri järjestelmien väliseen tiedonsiirtoon, ja näin ollen olemme määrittäneet tämän tilintarkastuksen kannalta keskeiseksi seikaksi.

Toimenpiteemme, jotka vastasivat hajanaisesta järjestelmäympäristöstä aiheutuviin riskeihin, sisälsivät sekä IT-kontrollien testausta että yksittäisten tapahtumien tarkastusta.

Testasimme keskeisiin IT-järjestelmiin liittyviä kontrolleja, jotka koskevat järjestelmiin pääsyä ja muutosten hallintaa. Lisäksi testasimme järjestelmien välisiin liittyviin ja eri järjestelmien väliseen tiedonsiirtoon liittyviä kontrolleja.

Joihinkin keskeisiin järjestelmiin pääsyn valvontaan liittyvissä kontrolleissa havaitsimme tiettyjä heikkouksia, jotka raportoimme konsernin johdolle. Havaintojen johdosta suoritimme yksittäisten tapahtumien tarkastusta alentaaksemme niistä johtuvia olennaisen virheellisuuden riskejä hyväksyttävän alhaiselle tasolle.

Laskennallisten verosaamisten arvostaminen

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot 1 ja 9.

Laskennallisia verosaamisia kirjataan kaikista verotuksessa vähennyskelpoisista väliaikaisista eroista sellaiseen määrään asti, kun on vielä todennäköistä, että tulevaisuudessa on käytettävissä verotettavaa tuloa, jota vastaan vähennyskelpoiset väliaikaiset erot pystytään hyödyntämään. Kun arvioidaan laskennallisten verosaamisten realisoitavuutta, kaikki positiiviset ja negatiiviset tekijät, mukaan lukien toteutuneet ja ennakoitut tulokset, otetaan huomioon määritettäessä, kertykö riittävästi verotettavaa tuloa laskennallisten verosaamisten hyödyntämiseksi. Nämä arviot voivat muuttua tulevista tapahtumista riippuen.

Konsernissa on kirjattu tulevaisuudessa käytettävistä verotuksellisista tappioista 352 miljoonaa euroa laskennallisia verosaamisia.

Olemme määrittäneet tämän tilintarkastuksen kannalta keskeiseksi seikaksi, koska laskennallisten verosaamisten kirjaaminen edellyttää merkittävästi johdon harkintaa, joka liittyy asianomaisissa maissa tulevaisuudessa kertyvän verotettavan tulon todennäköisyyden ja riittävyyden arvioimiseen.

Konsernitilinpäätöksen osalta ei ole EU-asetuksen 537/2014 10. artiklan 2 c -kohdassa tarkoitettuja merkittäviä olennaisen virheellisuuden riskejä.

Arvioimme verotuksellisten tappioiden ja väliaikaisten erojen määrän ja hyödynnettävyyden asianomaisten maiden verolainsäädännön mukaan keskittyen olennaisimpiin eriin.

Arvioimme lisäksi, saadaanko toteutuneista tuloksista ja asianomaisissa maissa tulevaisuudessa syntyvää tulosta koskevista johdon ennusteista tukea laskennallisen verosaamisen kirjaamiselle.

Emoyhtiön tilinpäätöksen tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka

Tytäryritysosakkeiden arvostus emoyrityksen tilinpäätöksessä

Outokumpu Oyj:n tytäryritysosakkeiden arvo 31.12.2017 emoyrityksen suomalaisen tilinpäätös-normiston mukaisessa tilinpäätöksessä oli 4 037 miljoonaa euroa.

Tytäryritysosakkeiden arvostusta tarkastetaan osana konsernin arvonalentumistestausta käyttämällä diskontattuihin rahavirtoihin perustuva mallia.

Tytäryhtiösakkeiden arvo konsernin taseessa on suuri ja niiden arvostukseen liittyy merkittävää johdon harkintaa. Näistä seikoista johtuen olemme määrittäneet tytäryhtiösakkeiden arvostuksen tilintarkastuksen kannalta keskeiseksi seikaksi.

Tämä seikka on EU-asetuksen 537/2014 10. artiklan 2 c -kohdassa tarkoitettu merkittävä olennaisen virheellisuuden riski.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että konsernitiilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätös-standardien (IFRS) mukaisesti ja siten, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisäänteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen.

Miten seikkaa on käsitelty tilintarkastuksessa

Arvioimme testauslaskelmissa käytetyn menetelmän sekä näihin liittyvän johdon harkinnan ja arvioiden asianmukaisuutta seuraavien toimenpiteiden avulla:

- Arvioimme rahavirtaennusteiden laatimisessa käytettyä prosessia esimerkiksi vertaamalla ennusteita hallituksen hyväksymiin keskipitkän aikavälin strategiaan suunnitelmiin ja ennusteisiin ja testaamalla niiden perustana olevia keskeisiä oletuksia.
- Arvioimme, oliko johdon tekemä herkkyysoanalyysi rahavirtaennusteeseen vaikuttavista keskeisistä tekijöistä asianmukainen, tarkastelemalla näissä keskeisissä oletuksissa tapahtuvien muutosten todennäköisyyttä.
- Vertasimme edellisen vuoden arvonalentumismallissa käytettyjä tilikauden arvioituja tuloslukuja toteutuneisiin tuloslukuihin saadaksemme vahvistusta johdon arvioiden luotettavuudelle.
- PwC:n arvonmääritysasiantuntija on arvioinut käytetyt diskonttorot sekä soveltuvilta osin tehnyt vertailuja markkina- ja toimialakohtaisiin ennusteisiin.

Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emoyhtiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntonne. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voitaisiin kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä emoyhtiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntonne. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emoyhtiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.

- arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaan tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitiilinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Lisäksi annamme hallintoelimille vahvistuksen siitä, että olemme noudattaneet riippumattomuutta koskevia relevantteja eettisiä vaatimuksia, ja kommunikoimme niiden kanssa kaikista suhteista ja muista seikoista, joiden voi kohtuudella ajatella vaikuttavan riippumattomuuteemme, ja soveltuviin tapauksissa niihin liittyvistä varotoimista.

Päätämme, mitkä hallintoelinten kanssa kommunikoiduista seikoista olivat merkittävimpiä tarkasteltavana olevan tilikauden tilintarkastuksessa ja näin ollen ovat tilintarkastuksen kannalta keskeisiä. Kuvaamme kyseiset seikat tilintarkastuskertomuksessa, paitsi jos säädös tai määräys estää kyseisen seikan julkistamisen tai kun äärimmäisen harvinaisissa tapauksissa toteamme, ettei kyseisestä seikasta viestitä tilintarkastuskertomuksessa, koska siitä aiheutuvien epäedullisten vaikutusten voitaisiin kohtuudella odottaa olevan suuremmat kuin tällaisesta viestinnästä koitava yleinen etu.

Muut raportointivelvoitteet

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

Olemme toimineet yhtiökokouksen valitsemana tilintarkastajana 21.3.2017 alkaen.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen ja vuosikertomukseen sisältyvän informaation, mutta se ei sisällä tilinpäätöstä eikä sitä koskevaa tilintarkastuskertomustamme. Olemme saaneet toimintakertomuksen käyttöömme ennen tämän tilintarkastuskertomuksen antamispäivää ja odotamme saavamme vuosikertomuksen käyttöömme kyseisen päivän jälkeen.

Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea edellä yksilöity muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suorittaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako

se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Toimintakertomuksen osalta velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että

- toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia
- toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme ennen tilintarkastuskertomuksen antamispäivää käyttöömme saamaamme muuhun informaatioon kohdistamamme työn perusteella johtopäätöksen, että kyseisessä muussa informaatiossa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Yhtiökokouksen päätöksen perusteella annettavat lausumat

Hallituksen esitys voittovarojen käyttämisestä on osakeyhtiön mukainen. Puollamme vastuuvapauden myöntämistä emoyhtiön hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta.

Helsingissä 31. tammikuuta 2018

PricewaterhouseCoopers Oy
Tilintarkastusyhteisö

Janne Rajalahti
KHT

Hallinto- ja ohjausjärjestelmä 2017

LÄPINÄKYVYYS ■ Vaadimme itseltämme paljon, mutta niin vaadimme myös toimittajiltamme. Siksi tiukat vaatimukset ja läpinäkyvyys hyödyttävät myös asiakkaitamme ja heidän asiakkaitaan. Seuraamme tarkasti kaikkea dataa, ja ympäristötuoteselosteet kattavat kaikki tuoteryhmät.

Hallinto- ja ohjausjärjestelmä 2017

Sovellettavat säännökset ja organisaatorakenne

Outokumpu Oyj, Outokumpu-konsernin emoyhtiö, on Suomessa rekisteröity ja kotipaikkaansa pitävä julkinen osakeyhtiö, jonka osake on listattu Nasdaq Helsinki Oy:ssä. Outokumpu Oyj:n hallintoon ja johtamiseen sovelletaan osakeyhtiöitä koskevia lakeja ja muita sääntöjä, yhtiön yhtiöjärjestyksestä sekä yhtiön hallituksen vahvistamaa hallinto- ja ohjausjärjestelmää.

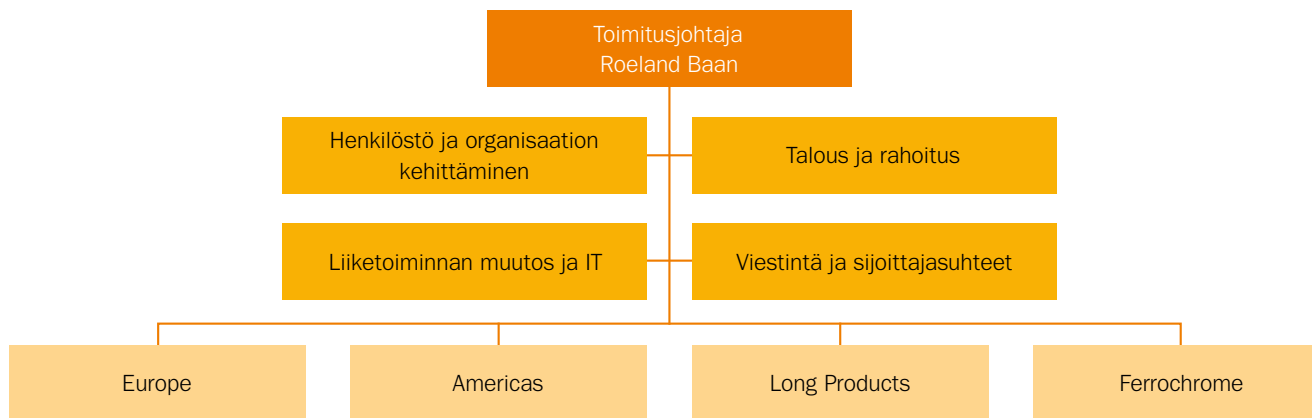
Outokumpu Oyj noudattaa 1.1.2016 voimaan astunutta [Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia](#). Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin antaa Arvopaperimarkkinayhdistys, ja Nasdaq Helsinki Oy on hyväksynyt sen osaksi sääntöjään.

Ylin vastuu konsernin hallinnosta ja toiminnasta on emoyhtiö Outokumpu Oyj:n hallintoelimillä, joita ovat yhtiökokous, hallitus ja toimitusjohtaja. Konsernin johtoryhmä raportoi

toimitusjohtajalle sekä tukee ja avustaa toimitusjohtajaa konsernin toiminnan tehokkaassa johtamisessa. Outokumpun hallinnointi- ja ohjausjärjestelmän verkkosivuilla on ensisijainen ja ajantasainen tieto konsernin hallinnointi- ja ohjausjärjestelmästä. Verkkosivuilla on myös viimeisin selvitys yhtiön hallinnointi- ja ohjausjärjestelmästä.

Yhtiökokous kokoontuu vähintään kerran vuodessa. Yhtiökokouksen yksinomaiseen päätösvaltaan kuuluvat Suomen osakeyhtiölain mukaisesti eräät tärkeät päätökset, kuten tilinpäätöksen vahvistaminen, voitonjaosta ja osakepääoman korottamisesta tai alentamisesta päättäminen, yhtiöjärjestyksen muuttaminen sekä hallituksen ja tilintarkastajien valinta.

Organisaatio 1.1.2018 alkaen

Hallituksen kokoonpano ja tehtävät 31.12.2017

Hallituksen puheenjohtaja

Jorma Ollila

s. 1950, Suomen kansalainen
Valtiotieteiden maisteri (Helsingin yliopisto 1976)
M.Sc. (Econ.) (London School of Economics 1978)
Diplomi-insinööri (Teknillinen korkeakoulu 1981)
Outokummun hallituksen jäsen 2013–
Outokummun hallituksen puheenjohtaja 2013–
Palkitsemisvaliokunnan puheenjohtaja

Työkokemus

Hallituksen puheenjohtaja: Nokia Oyj 2006–2012
Pääjohtaja ja hallituksen puheenjohtaja: Nokia Oyj 1999–2006
Toimitusjohtaja ja johtokunnan puheenjohtaja:
Nokia Oyj 1992–1999

Luottamustoimet

Hallituksen puheenjohtaja: Xnova Management Company LLC 2016–
Hallituksen puheenjohtaja: Miltton Oy 2015–
Hallitusten ja valtuuskuntien puheenjohtaja: Elinkeinoelämän Tutkimuslaitos (ETLA) ja Elinkeinoelämän Valtuuskunta (EVA) 2005–2017
Hallituksen varapuheenjohtaja: Otava Oy 1996–
Hallituksen jäsen: TBG AG 2016–
Hallituksen jäsen: Tetra Laval Group 2013–
Hallituksen jäsen: Helsingin yliopisto 2009–2017
Partneri ja neuvonantaja: Perella Weinberg Partners 2014–
Riippumaton yhtiöstä ja sen merkittävistä osakkeenomistajista.

Hallituksen varapuheenjohtaja

Olli Vaartimo

s. 1950, Suomen kansalainen
Kauppatieteiden maisteri
Outokummun hallituksen jäsen 2010–
Outokummun hallituksen varapuheenjohtaja 2011–
Tarkastusvaliokunnan puheenjohtaja

Työkokemus

Talous- ja rahoitusjohtaja (CFO): Metso Oyj 2003–2010
Konsernin varatoimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen:
Metso Oyj 2003–2010
Johtoryhmän jäsen 1999–2010 ja johtoryhmän varapuheenjohtaja 2004–2010: Metso Oyj

Luottamustoimet

Hallituksen puheenjohtaja: BMH Technology Oy 2017–
Hallituksen puheenjohtaja: Kuusakoski Group Oy 2016–
Hallituksen varapuheenjohtaja: Kuusakoski Oy 2016–
Hallituksen jäsen: Sampo-Rosenlew Oy 2016–
Hallituksen jäsen: Black Bruin Oy 2016–
(aiemmin Sampo-Hydraulics Oy)
Hallituksen jäsen: Valmet Automotive Oy 2014–
Riippumaton yhtiöstä ja sen merkittävistä osakkeenomistajista.

Hallituksen jäsenet

Markus Akermann

s. 1947, Sveitsin kansalainen
Kauppatieteiden maisteri (St. Gallenin yliopisto, Sveitsi)
Outokummun hallituksen jäsen 2013–
Palkitsemisvaliokunnan jäsen

Työkokemus

Toimitusjohtaja: Holcim Group 2002–2012
Hallituksen puheenjohtaja: Holcim Group Support Ltd
2002–2012
Hallituksen jäsen: Holcim Ltd 2002–2013

Luottamustoimet

Hallituksen jäsen: Votorantim Cimentos S.A. 2013–
Hallituksen jäsen: ACC Mumbai, Intia 2005–2012
Riippumaton yhtiöstä ja sen merkittävistä osakkeenomistajista.

Roberto Gualdoni

s. 1956, Saksan kansalainen
MBA, diplomi-insinööri
Outokummun hallituksen jäsen 2014–
Tarkastusvaliokunnan jäsen

Työkokemus

Toimitusjohtaja: Styrolution Group 2011–2014
Johtaja, Styrenics: BASF SE 2010–2011
Johtaja, raaka-ainehankinnat: BASF SE 2007–2010

Luottamustoimet

Hallintoneuvoston puheenjohtaja: CABB GmbH 2017–
Hallituksen jäsen: Saudi Basic Industries Corp. 2017–
Hallituksen jäsen: Carmeuse SA 2017–
Hallituksen jäsen: American Aerogel Corp. 2016–
Riippumaton yhtiöstä ja sen merkittävistä osakkeenomistajista.

Kati ter Horst

s. 1968, Suomen kansalainen
Kauppatieteiden maisteri, MBA (International Business)
Outokummun hallituksen jäsen 2016–
Tarkastusvaliokunnan jäsen

Työkokemus

Johtaja, Paperidivisioona: Stora Enso 2014–
Myyntijohtaja, Printing and Living -divisioona: Stora Enso
2013–2014
Myyntijohtaja, Office Paper, Printing and Reading: Stora Enso
2012–2013

Luottamustoimet

Hallituksen jäsen: EURO-GRAPH asbl 2017–
Hallituksen jäsen: Metsäteollisuus ry 2015–
Riippumaton yhtiöstä ja sen merkittävistä osakkeenomistajista.

Heikki Malinen

s. 1962, Suomen kansalainen
Kauppatieteiden maisteri, MBA (Harvard)
Outokummun hallituksen jäsen 2012–
Palkitsemisvaliokunnan jäsen

Työkokemus

Konsernijohtaja: Posti Group Oyj (aiemmin Itella Oyj) 2012–
Toimitusjohtaja: Pöyry Oyj 2008–2012
Strategiajohtaja ja johtajiston jäsen: UPM-Kymmene Oyj
2006–2008

Luottamustoimet

Varapuheenjohtaja: Palvelualueiden työnantajat PALTA ry 2016–
Hallituksen jäsen: Realia Group 2017–
Hallituksen jäsen: East Office of Finnish Industries 2012–

Riippumaton yhtiöstä ja sen merkittävistä osakkeenomistajista.

Eeva Sipilä

s. 1973, Suomen kansalainen
Kauppatieteiden maisteri, CEFA
Outokummun hallituksen jäsen 2017–
Tarkastusvaliokunnan jäsen

Työkokemus

Talous- ja rahoitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen: Metso Oyj
2016–
Talous- ja rahoitusjohtaja: Cargotec Oyj 2008–2016
Sijoittajasuhde- ja viestintäjohtaja: Cargotec Oyj 2005–2008

Riippumaton yhtiöstä ja sen merkittävistä osakkeenomistajista.

Kattavat ansioluettelot ovat saatavilla yhtiön verkkosivuilla [↗](#)

Hallitus arvioi jäsentensä riippumattomuuden ja raportoi arvioinnin tuloksesta hallituksen kokouspöytäkirjassa. Kaikki hallituksen jäsenet 31. 12. 2017 olivat riippumattomia yhtiöstä ja sen merkittävistä osakkeenomistajista.

Hallituksen jäsenten ja heidän määräysvaltayhteisöjensä Outokummun osakeomistukset ja osakeperusteiset oikeudet yhtiössä ja yhtiön kanssa samaan konserniin kuuluvissa yhtiöissä 31. 12. 2017

Jorma Ollila	60 505
Olli Vaartimo	32 777
Markus Akermann	40 929
Roberto Gualdoni	50 617
Kati ter Horst	9 169
Heikki Malinen	28 617
Eeva Sipilä	7 981
Yhteensä	230 595

Hallituksen tehtävät ja nimeäminen

Hallituksen tavoitteena on ohjata Outokummun liiketoimintaa ja strategioita niin, että saavutetaan mahdollisimman suuri ja kestävä lisäarvon kasvu yhtiön osakkeenomistajille. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi hallituksen jäsenten odotetaan olevan käytettävissä resurssina ja antavan asiantuntemuksensa ja kokemuksensa yhtiön käyttöön. Yhtiön hallituksen tehtävät ja vastuut määräytyvät Suomen osakeyhtiölain sekä muun soveltuvan lainsäädännön pohjalta.

Hallituksella on yleistuimivalta kaikissa niissä asioissa, joita ei lain tai yhtiöjärjestyksen nojalla ole määrätty toisten toimielinten päätettäväksi tai tehtäväksi. Hallituksen yleisenä tehtävänä on huolehtia yhtiön hallinnon ja toiminnan järjestämisestä ja valvonnasta. Sen tulee toimia kaikissa tilanteissa yhtiön edun mukaisesti.

Hallitus on vahvistanut itselleen työjärjestyksen, jossa se määrittelee tehtävänsä ja toimintaperiaatteensa. Hallituksen tehtävänä on erityisesti:

Koskien yhtiön liiketoiminnan ja strategioiden johtamista:

- päättää Outokummun strategiasta ja pitkän aikavälin tavoitteista ja valvoa niiden toteutusta
- päättää vuosittaisista liiketoimintasuunnitelmista
- päättää konsernin vuosittaisista investointirajoista, valvoa niiden toteutumista, seurata suoritusta ja päättää muutoksista
- päättää merkittävistä ja strategisesti tärkeistä investoinneista
- päättää merkittävistä ja strategisesti tärkeistä yrityskaupoista
- päättää kaikista merkittävistä rahoitusjärjestelyistä
- päättää muista konserniyhtiöiden sitoumuksista, jotka ovat liiketoiminnan laajuuden, rakenteen ja toimialan huomioiden arvoltaan tai luonteeltaan poikkeuksellisia.

Koskien yhtiön hallinnon ja toimintojen järjestämistä:

- nimittää ja erottaa toimitusjohtaja ja hänen mahdollinen varahenkilönsä, seurata toimitusjohtajan suoritusta ja päättää hallituksen palkitsemisvaliokunnan esityksen pohjalta toimitusjohtajan palvelussuhteen ehtoista, kuten kannustinjärjestelmistä
- nimittää ja erottaa Outokummun johtoryhmän jäsenet ja määrittää heidän vastuualueensa hallituksen palkitsemisvaliokunnan esityksen pohjalta
- seurata konsernin ylimpien johtamisresurssien riittävyyttä ja kohdentamista
- päättää konsernin liiketoimintaorganisaation merkittävistä muutoksista
- päättää konsernin eettisistä arvoista ja toimintatavoista
- varmistaa, että hallintomallia koskevat konserniohjeet ovat käytössä

- varmistaa, että yhtiön sisäpiiriasioiden hallinnointia koskevia periaatteita noudatetaan
- varmistaa, että yhtiöllä on muut hallituksen tarpeelliseksi katsomat, hallituksen velvollisuuksien ja valtuuksien piiriin kuuluvia asioita koskevat ohjeet.

Koskien yhtiökokouksessa päätettävien asioiden valmistelua:

- vahvistaa osingonjakopolitiikka ja tehdä esitys osingonjaosta
- tehdä esitys yhtiökokoukselle koskien ulkopuolisen tilintarkastajan valintaa ja tälle maksettavia tilintarkastuspalkkioita
- tehdä muita esityksiä yhtiökokoukselle.

Koskien taloushallintoa ja riskienhallintaa:

- käsitellä ja hyväksyä osavuosikatsaukset, selvitykset ja tilinpäätökset
- valvoa konsernin toimintaan liittyviä merkittäviä riskejä ja riskienhallintaa
- varmistaa, että riittävät riskienhallintaa koskevat menettelytavat ovat käytössä
- seurata taloudellista asemaa, maksuvalmiutta ja velkojen maturiteettirakennetta
- seurata konsernin valvontaympäristöstä
- arvioida omaa toimintaansa säännöllisesti.

Hallitus on päätösvaltainen, kun yli puolet hallituksen jäsenistä on läsnä. Hallituksen päätökseksi tulee se kanta, jota enemmän kuin puolet läsnä olevista jäsenistä kannattaa. Jos äännet menevät tasan, puheenjohtajan ääni ratkaisee.

Yhtiökokous valitsee puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja muut hallituksen jäsenet tehtävänsä toimikaudeksi, joka päättyy seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen lopussa. Siten jokaisessa varsinaisessa yhtiökokouksessa valitaan aina koko hallitus. Hallituksen jäsen voidaan milloin tahansa vapauttaa

tehtävistään yhtiökokouksen päätöksellä. Hallituksen jäsenten valintaa koskevat ja ennen yhtiökokousta hallituksen tietoon tulleet ehdotukset yhtiökokoukselle julkistetaan silloin, kun ehdotuksen takana on vähintään 10 % yhtiön kaikista osakkeista ja äänistä ja kun ehdotettu henkilö on suostunut tehtävään.

Yhtiöjärjestyksen mukaan hallitukseen kuuluu vähintään viisi ja enintään kaksitoista jäsentä. Vuoden 2017 varsinaisessa yhtiökokouksessa hallitukseen valittiin kahdeksan jäsentä. Salla Miettinen-Lähde jäi pois hallituksesta 9.6.2017, minkä jälkeen hallituksessa oli seitsemän jäsentä. Hallitus kokoontuu vähintään viisi kertaa vuodessa. Vuonna 2017 hallituksen kokouksia oli 9, ja jäsenten keskimääräinen osallistumisprosentti kokouksiin oli 98,5.

Hallituksen kokouksiin osallistuneiden jakauma

9 kokousta vuonna 2017	Osallistuminen
Jorma Ollila	9/9
Olli Vaartimo	9/9
Markus Akermann	9/9
Roberto Gualdoni	8/9
Stig Gustavson (21.3.2017 asti)	1/1
Kati ter Horst	9/9
Heikki Malinen	9/9
Salla Miettinen-Lähde (9.6.2017 asti)	4/4
Elisabeth Nilsson (21.3.2017 asti)	1/1
Eeva Sipilä (21.3.2017 alkaen)	8/8

Hallituksen monimuotoisuutta koskevat periaatteet

Hallituksen monimuotoisuus tukee konsernin visiota ja pitkän aikavälin tavoitteita. Outokumpu pitää tärkeänä, että hallitustyöskentelyssä toteutuu monimuotoisuus siten, että hallitukseen valitut henkilöt edustavat eri ikäryhmiä ja erilaisia taustoja muun muassa koulutuksen, kansainvälisyyden, ammatillisen osaamisen sekä eri teollisuudenaloilta hankitun kokemuksen suhteen ja että hallituksessa ovat edustettuna molemmat sukupuolet. Yhtiö pyrkii hallituskokoonpanoon,

jossa molemmat sukupuolet ovat edustettuna tasapuolisesti. Osakkeenomistajien nimitystoimikunta ottaa monimuotoisuusperiaatteet huomioon valmistellessaan esityksiään yhtiökokoukselle, ja asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta julkaistaan selvitys vuosittain. Tavoite hallituskokoonpanon tasapuolisesta sukupuolijakaumasta saavutettiin vuonna 2017.

Hallituksen toimintakertomus on taloudellisen katsauksen osiossa Hallituksen toimintakertomus ja tilinpäätös s. 2.

Hallituksen valiokuntien kokoonpano ja toiminta

Hallitus on asettanut keskuudestaan kaksi pysyvää valiokuntaa ja vahvistanut niille työjärjestykset. Molemmat valiokunnat raportoivat hallitukselle.

Tarkastusvaliokunta

Tarkastusvaliokuntaan kuuluu vähintään kolme hallituksen jäsentä. Hallitus on vahvistanut tarkastusvaliokunnalle työjärjestyksen, jossa määritellään valiokunnan vastuut ja toimintaperiaatteet. Tarkastusvaliokunnan tehtävänä on käsitellä tilinpäätöksiin, yrityksen taloudelliseen asemaan, tilintarkastukseen, tilintarkastajien palkkioihin, sisäiseen tarkastukseen ja lakien- ja säännöstenmukaisuuteen, sisäisten ja ulkoisten tarkastusten laajuuteen, konsernin verotukselliseen asemaan, konsernin rahoitusta koskeviin ohjeisiin ja muihin konsernin riskienhallintaa koskeviin toimintatapoihin liittyviä asioita yksityiskohtaisemmin kuin koko hallituksen on mahdollista tehdä. Lisäksi tarkastusvaliokunta valmistelee hallitukselle suosituksen tilintarkastajien valinnasta ja palkkioista, joista päätetään yhtiökokouksessa. Tarkastusvaliokunta kokoontui vuoden 2017 aikana kuusi kertaa, ja keskimääräinen jäsenten osallistumisprosentti kokouksiin oli 96.

Tarkastusvaliokunnan kokouksiin osallistuneiden jakauma

6 kokousta vuonna 2017	Osallistuminen
Olli Vaartimo	6/6
Markus Akermann (21. 3. 2017 asti)	1/1
Roberto Gualdoni	5/6
Kati ter Horst	6/6
Saila Miettinen-Lähde (21.3. 2017 asti)	1/1
Eeva Sipilä (21. 3. 2017 alkaen)	5/5

Palkitsemisvaliokunta

Palkitsemisvaliokuntaan kuuluu hallituksen puheenjohtaja ja vähintään kaksi muuta hallituksen jäsentä. Hallitus on vahvistanut palkitsemisvaliokunnalle työjärjestyksen, jossa määritellään valiokunnan vastuut ja toimintaperiaatteet. Palkitsemisvaliokunnan tehtävänä on käsitellä konsernin ylimmän johdon nimityksiä ja palkitsemisperiaatteita sekä valmistella hallitukselle näihin liittyviä suosituksia. Hallitus on valtuuttanut palkitsemisvaliokunnan päättämään Outokummun johtoryhmän jäsenten työsuhteen ehtoista ja etuuksista, lukuun ottamatta yhtiön toimitusjohtajaa. Palkitsemisvaliokunta kokoontui vuoden 2017 aikana neljä kertaa, ja keskimääräinen jäsenten osallistumisprosentti kokouksiin oli 100.

Palkitsemisvaliokunnan kokouksiin osallistuneiden jakauma

4 kokousta vuonna 2017	Osallistuminen
Jorma Ollila	4/4
Markus Akermann (21. 3. 2017 alkaen)	3/3
Stig Gustavson (21. 3. 2017 asti)	1/1
Heikki Malinen	4/4
Saila Miettinen-Lähde (21. 3.–9. 6. 2017)	0/0
Elisabeth Nilsson (21. 3. 2017 asti)	1/1

Tilapäiset työryhmät

Hallitus voi asettaa keskuudestaan myös tilapäisiä työryhmiä tiettyjen tehtävien hoitamista varten. Työryhmät raportoivat hallitukselle. Vuonna 2017 ei asetettu tilapäisiä työryhmiä.

Osakkeenomistajien nimitystoimikunta

Outokummun vuoden 2012 varsinainen yhtiökokous asetti osakkeenomistajien nimitystoimikunnan valmistelemaan vuosittain hallituksen jäseniä ja hallituspalkkioita koskevat ehdotukset yhtiökokoukselle.

Lisäksi yhtiökokous vahvisti osakkeenomistajien nimitystoimikunnalle työjärjestyksen, jossa säädetään toimikunnan jäsenten nimittämisestä ja toimikunnan kokoonpanosta sekä määritellään toimikunnan tehtävät ja velvollisuudet.

Nimitystoimikunnan työjärjestyksen mukaisesti nimitystoimikuntaan valitaan hyväksyntänsä tehtävään antaneet henkilöt, jotka edustavat Outokummun neljää suurinta arvo-osuusjärjestelmään 1. 10. rekisteröityneenä ollutta osakkeenomistajaa, ja hallituksen puheenjohtaja toimii nimitystoimikunnan asiantuntijajäsenenä. Voidakseen tulla valituksi nimitystoimikuntaan ehdokkaaksi ilmoittautuvan hallintarekisteröidyn osakkeenomistajan on rekisteröitävä omistuksensa suoraan suomalaiseen arvo-osuusjärjestelmään ainakin mainitun päivän ajaksi.

Sellaisen omistajan, jolla on arvopaperimarkkinalain mukainen velvollisuus ilmoittaa omistusmuutoksista (liputusvelvollisuus), useisiin rahastoihin tai rekistereihin jakautuneet omistukset lasketaan yhteen määritettäessä osuutta äänioikeuksista, jos osakkeenomistaja ilmoittaa viimeistään 30.9. kirjallisesti yhtiön hallituksen puheenjohtajalle sitä vaativansa. Jos osakkeenomistaja ei halua käyttää nimeämisoikeuttaan, nimeämisoikeus siirtyy seuraavaksi suurimmalle osakkeenomistajalle, jolla muutoin ei olisi nimeämisoikeutta.

Vuonna 2017 seuraavilla osakkeenomistajilla oli oikeus nimittää edustajia nimitystoimikuntaan: Solidium Oy, Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma, Kansaneläkelaitos ja Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen. Nämä osakkeenomistajat valitsivat seuraavat edustajansa nimitystoimikuntaan: Solidium Oy:n toimitusjohtaja Antti Mäkinen, Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varman talousjohtaja Pekka Pajamo, Kelan sijoituspäällikkö Tuula Korhonen ja Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen toimitusjohtaja Timo Ritakallio. Antti Mäkinen valittiin nimitystoimikunnan puheenjohtajaksi, ja Outokummun hallituksen puheenjohtaja Jorma Ollila toimi sen asiantuntijajäsenenä. Nimitystoimikunta kokoontui yhteensä neljä kertaa, ja osallistumisprosentti kokouksiin oli 100. Nimitystoimikunta on toimittanut ehdotuksensa hallituksen kokoonpanosta ja hallituksen jäsenille maksettavista palkkioista Outokummun hallitukselle, joka on kirjannut ehdotukset vuoden 2018 yhtiökokouksuun.

Yhtiön ylin johto

Toimitusjohtajan ja johtoryhmän jäsenten ansioluettelot 1.1.2018 alkaen

Roeland Baan

s. 1957, Alankomaiden kansalainen
Kauppatieteiden maisteri
Toimitusjohtaja 2016–
Outokummun johtoryhmän puheenjohtaja 2016–
Vastuualueet: Konsernin johtaminen; Ferrochrome-liiketoiminta-
alue; lakiasiat, konsernin hallinto- ja compliance-asiat;
turvallisuus, työterveys ja ympäristö sekä sisäinen tarkastus
Konsernin palveluksessa vuodesta 2016

Työkokemus

Johtaja – Europe-liiketoiminta-alue: Outokumpu Oyj 2016–2017
Johtaja ja toimitusjohtaja: Aleris Europe and Asia 2013–2015
Johtaja ja toimitusjohtaja, Global Rolled and Extruded Products:
Aleris 2011–2013
Johtaja ja toimitusjohtaja, Eurooppa ja Aasia: Aleris 2008–2011

Luottamustoimet

Varapuheenjohtaja: International Stainless Steel Forum 2017–
Hallituksen jäsen: World Steel Association 2016–
Hallituksen jäsen: Eurofer 2015–
Hallituksen jäsen: Borusan Mannesmann Boru Sanayi ve
Ticaret A.Ş. 2012–, tarkastusvaliokunnan jäsen 2012–,
hallinnointivaliokunnan puheenjohtaja 2013–2017 ja
riskivaliokunnan puheenjohtaja 2017– (jäsen 2013–)

Christoph de la Camp

s. 1963, Saksan kansalainen
MBA, tekniikan kandidaatti
Talous- ja rahoitusjohtaja 2016–
Outokummun johtoryhmän jäsen 2016–
Vastuualueet: Taloushallinto, business controlling ja
liiketoiminta-analysit; verotus; rahoitus, metallit ja
riskienhallinta sekä liiketoiminnan palvelukeskukset
Konsernin palveluksessa 2016

Työkokemus

Talous- ja rahoitusjohtaja: INEOS Styrolution Holding GmbH
2011–2016
Talous- ja rahoitusjohtaja: INEOS Nova LLC (INEOS Styrenics
LLC) 2007–2011
Rahoitusjohtaja: NOVA Innovene International SA 2005–2007

Maciej Gwozdz

s. 1975, Puolan kansalainen
eMBA, kauppatieteiden maisteri
Johtaja – Europe 2018–
Outokummun johtoryhmän jäsen 2016–
Vastuualue: Europe-liiketoiminta-alue
Konsernin palveluksessa 2016

Työkokemus

Europeen tuotantojohtaja: Outokumpu Oyj 2016–2017
Johtaja, Steering Europe: ZF Friedrichshafen AG SVP 2016
Johtaja, Steering Europe: TRW Automotive/ZF Group
2013–2016
Tuotantojohtaja, Steering Europe: TRW Automotive 2011–2013

Kari Tuutti

s. 1970, Suomen kansalainen
Kauppatieteiden maisteri
Johtaja – Long Products 2014–
Outokummun johtoryhmän jäsen 2012–
Vastuualue: Long Products -liiketoiminta-alue
Konsernin palveluksessa vuodesta 2011

Työkokemus

Markkinointi-, viestintä- ja yritys vastuujohtaja: Outokumpu Oyj 2012–2014
Markkinointi-, viestintä- ja sijoittajasuhdejohtaja: Outokumpu Oyj 2011–2012
Markkinointijohtaja: Nokia 2009–2011

Luottamustoimet

Hallituksen jäsen: Fagersta Stainless AB 2015–2016, 2017–

Michael S. Williams

s. 1960, Yhdysvaltain kansalainen
B.Sc. (Information science)
Johtaja – Americas 2015–
Outokummun johtoryhmän jäsen 2015–
Vastuualue: Americas-liiketoiminta-alue
Konsernin palveluksessa vuodesta 2015

Työkokemus

Johtaja – strategian ja liiketoiminnan kehittäminen: United States Steel Corporation 2013–2015
Johtaja, North American Flat-Roll Operations: United States Steel Corporation 2009–2013
Johtaja, Midwest Flat-Roll Operations: United States Steel Corporation 2008–2009

Luottamustoimet

Hallituksen jäsen: Specialty Steel Industry of North America 2015–
Hallituksen jäsen: Mobile Chamber of Commerce 2017

Liam Bates

s. 1971, Ison-Britannian kansalainen
Kauppatieteiden kandidaatti, MBA
Europen toimitusketjun johtaja 2016–
Outokummun johtoryhmän jäsen 2015–
Vastuualue: Europe-liiketoiminta-alueen toimitusketju
Konsernin palveluksessa vuodesta 1993

Työkokemus

Johtaja – Quarto Plate: Outokumpu Oyj 2015–2016
Johtaja – Quarto Plate Europe: Outokumpu Stainless AB 2014–2015
Johtaja – yrityskaupat ja järjestelyt: Outokumpu Oyj 2012–2014

Olli-Matti Saksi

s. 1967, Suomen kansalainen
Diplomi-insinööri
Europan myyntijohtaja 2016–
Outokummun johtoryhmän jäsen 2014–
Vastuualue: Europe-liiketoiminta-alueen myynti
Konsernin palveluksessa vuodesta 2013

Työkokemus

Johtaja – EMEA: Outokumpu Oyj 2014–2016
EMEA:n myyntijohtaja: Outokumpu Oyj 2013–2014
Johtaja – valssatut tuotteet: Aleris 2011–2013

Jan Hofmann

s. 1979, Saksan kansalainen
Kauppatieteiden maisteri
Liiketoiminnan muutos- ja IT-johtaja 2016–
Outokummun johtoryhmän jäsen 2015–
Vastuualueet: Liiketoiminnan muutos ja IT
Konsernin palveluksessa vuodesta 2012

Työkokemus

Johtaja – APAC: Outokumpu Oyj 2015–2016
Talousjohtaja – APAC: Outokumpu Oyj 2015
Johtaja – strategia ja Business Excellence: Outokumpu Oyj
2012–2014

Reeta Kaukiainen

s. 1964, Suomen kansalainen
Valtiotieteiden maisteri
Viestintä- ja sijoittajasuhdejohtaja 2017–
Outokummun johtoryhmän jäsen 2017–
Vastuualueet: Viestintä, sijoittajasuhteet ja markkinointi
Konsernin palveluksessa vuodesta 2017

Työkokemus

Viestintä- ja markkinointijohtaja: Accenture Oy 2016–2017
Viestintäjohtaja: Metsä Group 2012–2015
Viestintä- ja sijoittajasuhdejohtaja: Tieto Oyj 2007–2012

Johann Steiner

s. 1966, Saksan kansalainen
Kauppatieteiden maisteri

Johtaja – henkilöstöhallinto ja organisaation kehittäminen 2016–
Outokummun johtoryhmän jäsen 2013–
Vastuualueet: henkilöstöhallinto ja organisaation kehittäminen
Konsernin palveluksessa vuodesta 2013

Työkokemus

Johtaja – henkilöstöhallinto, IT, työterveys ja turvallisuus:
Outokumpu Oyj 2013–2016
Johtaja – henkilöstöhallinto, työterveys, turvallisuus ja
yritysvastuu: Outokumpu Oyj 2013
Henkilöstöjohtaja: SAG Group GmbH 2012

Kattavat ansioluettelot ovat saatavilla yhtiön verkkosivuilla [☞](#)

Toimitusjohtajan ja johtoryhmän jäsenten ja heidän määräysvalta-yhteisöjensä Outokummun osakeomistukset ja osakeperusteiset oikeudet yhtiössä ja yhtiön kanssa samaan konserniin kuuluvissa yhtiöissä 31. 12. 2017

Roeland Baan	774 869
Christoph de la Camp	171 720
Liam Bates	70 752
Maciej Gwozdz	101 324
Jan Hofmann	74 657
Reeta Kaukiainen	0
Olli-Matti Saksi	148 256
Johann Steiner	84 079
Kari Tuutti	98 946
Michael S. Williams	160 637
Yhteensä	1 685 240

Lisätietoja johdon palkitsemisesta on Hallinto- ja ohjausjärjestelmän s. 17 sekä erikseen julkaistussa palkka- ja palkkioselvityksessä.

Toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen

Toimitusjohtaja on vastuussa yhtiön operatiivisesta johtamisesta, jonka tavoitteena on turvata osakkeenomistajille yhtiön arvon merkittävä ja kestävä kasvu.

Toimitusjohtaja valmistelee päätöksiä ja muita asioita hallituksen kokouksia varten, kehittää konsernia yhdessä hallituksen kanssa päätettyjen tavoitteiden mukaisesti ja varmistaa hallituksen päätösten asianmukaisen täytäntöönpanon. Toimitusjohtajan velvollisuutena on lisäksi varmistaa, että konsernissa noudatetaan voimassa olevaa lainsäädäntöä ja muita soveltuvia sääntöjä.

Toimitusjohtaja johtaa puhetta johtoryhmän kokouksissa. Toimitusjohtajan sijainen vastaa toimitusjohtajan velvollisuuksista, jos toimitusjohtaja on estynyt hoitamasta niitä itse. Vuodesta 2011 lähtien konsernin talous- ja rahoitusjohtaja on toiminut toimitusjohtajan sijaisena.

Johtoryhmä

Outokummun johtoryhmä avustaa toimitusjohtajaa Outokummun liiketoiminnan yleisessä johtamisessa. Johtoryhmän jäsenillä on laajat valtuudet toimia omien vastuualueidensa puitteissa, ja heillä on velvollisuus kehittää konsernin toimintoja hallituksen ja toimitusjohtajan asettamien tavoitteiden mukaisesti. Vuoden 2018 alussa Outokummun johtoryhmän jäsenet toimivat yhtiössä seuraavissa asemissa:

- Toimitusjohtaja (konsernin johtaminen, Ferrochrome-liiketoiminta-alue, lakiasiat, konsernin hallinto- ja compliance-asiat, turvallisuus, työterveys ja ympäristö sekä sisäinen tarkastus)
- Talous- ja rahoitusjohtaja (taloushallinto, business controlling ja liiketoiminta-analyytit, verotus, rahoitus, metallit ja riskienhallinta)
- Johtaja – Europe (Europe-liiketoiminta-alue)
- Johtaja – Americas (Americas-liiketoiminta-alue)
- Johtaja – Long Products (Long Products -liiketoiminta-alue)
- Johtaja – European myynti (Europe-liiketoiminta-alueen myynti)
- Johtaja – European toimitusketju (Europe-liiketoiminta-alueen toimitusketju)
- Liiketoiminnan muutos- ja IT-johtaja (liiketoiminnan muutos ja tietohallinto)
- Viestintä- ja sijoittajasuhdejohtaja (viestintä, markkinointi ja sijoittajasuhteet)
- Henkilöstöjohtaja (henkilöstöhallinto ja organisaation kehittäminen)

Johtoryhmä kokoontuu yleensä vähintään kerran kuukaudessa.

Sisäiset valvontamenettelyt ja riskienhallintajärjestelmät pääpiirteissään

Sisäinen valvonta

Suomen osakeyhtiölain ja listayhtiöiden hallinnointikoodin mukaan yhtiön hallitus vastaa yhtiön sisäisen valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä. Tämän osion tarkoituksena on kuvata osakkeenomistajille ja muille asianosaisille, miten taloudellisen raportoinnin sisäinen valvonta ja riskienhallinta on järjestetty Outokummussa. Pörssiyhtiönä konsernin on noudatettava monia eri säännöksiä. Jotta Outokumpu kykenisi täyttämään kaikki siihen sovellettavat vaatimukset, Outokummussa on käytössä taloudellisen raportoinnin ja sisäisen valvonnan periaatteet koko organisaatiossa.

Valvontaympäristö

Outokummun valvontaympäristön perusta on konsernissa omaksuttu liiketoimintakulttuuri ja sen mukaiset toimintatavat. Outokummun valvontaympäristön muodostavat konsernin politiikat ja periaatteet, jotka määrittävät Outokummun organisaation toimintamallin. Näitä politiikkoja ja periaatteita ovat esimerkiksi konsernin yritys vastuupolitiikka ja eettiset periaatteet. Outokummun toimintaohjeessa (Code of Conduct) kuvataan konsernin perusarvoja sekä annetaan yhdenmukaisia käytännöllisiä ohjeita yhtiön esimiehille ja työntekijöille. Outokummun compliance-ohjelmasta on lisätietoa yhtiön verkkosivuilla.

Outokummun suoritusjohtamisprosessi on keskeinen johdon tehtävä, jolla on tärkeä asema tehokkaan valvontaympäristön toteuttamisessa. Suunnittelu ja tavoitteiden asettaminen sekä operatiivisessa että taloudellisessa mielessä suoritetaan koko operatiivisessa organisaatiossa Outokummun liiketoiminnallisten tavoitteiden mukaisesti. Johto seuraa tavoitteiden saavuttamista kuukausittaisten johtamisraporttien ja seuranta-kokousten avulla.

Outokumpu noudattaa toiminnassaan yhtiön hallituksen hyväksymää riskienhallintapolitiikkaa, ja tarkastusvaliokunta seuraa säännöllisesti yhtiön riskikarttaa. Poliitiikassa määritellään riskienhallinnan tavoitteet, lähestymistavat ja vastuualueet. Riskienhallinta tukee Outokummun strategiaa ja auttaa

määrittämään tasapainoisen riskiprofiilin osakkeenomistajien ja muiden sidosryhmien, kuten asiakkaiden, tavarantoimittajien, henkilöstön ja rahoittajien, näkökulmasta. Outokummun riskienhallinnasta on lisätietoa hallinto- ja ohjausjärjestelmää käsittelevän osion Riskienhallinta-kohtassa sivulla 15.

Outokummun taloudellisen raportoinnin valvontaprosessi perustuu konsernin taloudellisen raportoinnin politiikkoihin, periaatteisiin ja ohjeisiin sekä konsernin vastuu- ja valtuusrakenteeseen. Taloudelliseen raportointiin liittyvien politiikkojen omistaja ja hyväksyjä on yleensä toimitusjohtaja ja talous- ja rahoitusjohtaja. Outokummun taloudellinen raportointi toteutetaan yhdenmukaisesti yhteisen tilikartan avulla.

Taloudellinen raportointi laaditaan kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti. Outokummun laskentaperiaatteet (OAP) ovat yhtiön soveltamisohjeistus IFRS:stä. Outokummun laskentaperiaatteiden ja muun Controllerin ohjekirjaan sisältyvän taloudellisen raportoinnin ohjeistuksen tavoitteena on varmistaa yhdenmukaiset taloudellisen raportoinnin prosessit ja käytännöt koko konsernissa. Taloudelliseen raportointiin liittyvät politiikat ja ohjeet arvioidaan säännöllisesti ja niitä tarkistetaan tarvittaessa. Tilikauden 2017 aikana Outokumpu selvitti, mitä lähitulevaisuudessa voimaan tulevat uudet ja tarkistetut IFRS-standardit merkitsevät yhtiön kannalta, ja valmistautui uusien IFRS 15- ja IFRS 9 -standardien täytäntöönpanoon vuoden 2018 alusta. Vuonna 2016 Outokumpu toteutti ESMAn (Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen) vaihtoehtoisia suorituskykymittareita (APM) koskevan ohjeistuksen edellyttämät muutokset. Vuonna 2018 Outokumpu valmistautuu uuden IFRS 16 -standardin täytäntöönpanoon vuoden 2019 alusta sekä seuraa edelleen tiiviisti IFRS-standardien muita muutoksia. Uusien standardien täytäntöönpanosta johtuvia merkittäviä muutoksia taloudelliseen raportointiin ei ole odotettavissa vuonna 2018.

Konsernin emoyhtiön ja suomalaisten tytäryhtiöiden tilinpäätökset on laadittu Suomessa noudatettavan hyvän kirjanpito-tavan mukaisesti, ja ulkomaiset tytäryhtiöt noudattavat paikallisia kirjanpitosääntöjä. Outokumpu noudattaa taloudellisessa

raportoinnissaan myös Finanssivalvonnan, Nasdaq Helsingin ja ESMAn sääntöjä ja määräyksiä.

Taloudelliseen raportointiin liittyvien riskien tunnistaminen ja arviointi

Rahoitus- ja riskienhallintatoiminto vastaa konsernin taloudelliseen raportointiin liittyvien riskienhallintaprosessien koordinoinnista. Taloudelliseen raportointiin liittyvät riskit on luokiteltu operatiivisiksi riskeiksi, ja niitä voi aiheutua riittämättömien tai epäonnistuneiden sisäisten prosessien, työntekijöiden toiminnan, järjestelmien tai muiden tapahtumien, kuten väärinkäytösten tai rikosten, seurauksena. Outokummun riskienhallintaprosessin tavoitteena on tunnistaa, arvioida, hallita ja rajoittaa näitä riskejä.

Merkittävimmät riskit raportoidaan tarkastusvaliokunnalle, joka arvioi ne säännöllisesti. Osana Outokummun riskienhallintaprosessia liiketoiminta-alueilla ja konsernitoiminnoissa järjestetään työpajoja, joilla tuetaan keskeisten riskien tunnistamista, mukaan lukien operatiiviset riskit. Prosessin tuloksena syntyy muun muassa riskikarttoja, riskien tunnistamissuunnitelmia sekä taloudellinen arvio konsernin riskinkantokyvystä.

Valvontatoiminnot

Hallituksen ja tarkastusvaliokunnan lisäksi Outokummun operatiiviset johtoryhmät vastaavat taloudelliseen raportointiin sovellettavan sisäisen valvonnan järjestämisestä konsernin kaikissa yksiköissä. Valvonnan tavoitteena on havaita, estää ja korjata mahdolliset virheet ja poikkeamat taloudellisessa raportoinnissa. Valvontatoimilla pyritään myös varmistamaan, että valtuutusrakenteet on suunniteltu ja toteutettu niin, ettei niin kutsuttuja vaarallisia tehtävähdistelmiä pääse syntymään (yksi henkilö ei voi suorittaa ja valvoa samaa toimintoa). Valvonta käsittää erilaisia toimia, kuten konsernin johdon ja liiketoiminta-alueiden johdon suorittamat taloudellisten raporttien tarkastukset, tilien täsmäytykset, raportoitujen lukujen loogisuusanalyysit, ennusteiden ja toteutumien vertailuanalyysit ja taloudellisen raportointiprosessin analyysit. Keskeinen tekijä

on kuukausittaisen suoriutumisen seuraaminen suhteessa asetettuihin taloudellisiin ja operatiivisiin tavoitteisiin. Nämä valvontatoimet toteutetaan eri organisaatiossa. Outokummun taloudellisen raportoinnin merkittävimmät erät ovat varastojen ja muiden käyttöpääomaerien arvostus ja raportointi. Lisäksi vaikeassa markkinatilanteessa korostuu omaisuuserien arvonlaskelmien ja niihin liittyvien herkkyyksien merkitys. Niitä seurataan ja valvotaan tarkasti ja säännöllisesti sekä liiketoiminta-alueilla että konsernin tasolla.

Tietotekniikalla ja IT-ratkaisuilla on tärkeä asema sisäisen valvonnan perustan luomisessa. Yhtiön konsolidointijärjestelmä uudistettiin vuonna 2015. Uudistuksen tarkoituksena oli varmistaa konsernin yksiköiden taloudellisen ja johdon raportoinnin oikea-aikaisuus ja yhdenmukaisuus sekä koko konsernin tehokas tilinpäätösprosessi. Outokummulla on lisäksi käynnissä liiketoiminnan muutosohjelma, jonka tavoitteena on kehittää ja parantaa liiketoimintakykyä sekä uudistaa hajanaisen järjestelmäympäristön tärkeimmät osa-alueet. Tavoite saavutetaan pääasiassa yhtenäistämällä ja parantamalla konsernin liiketoiminnan ydinprosesseja ja toteuttamalla niitä tukevia, koko konsernille yhteisiä tietohallinnon järjestelmiä (esimerkiksi ERP). Outokumpu on myös keskittämässä taloushallintoa ja taloudellista raportointia liiketoiminnan palvelukeskuksiin (Global Business Services centers). Ohjelma sisältää myös järjestelmä- ja prosessipohjaisen sisäisen valvonnan kehittämistä ja arviointia. ERP:n ensimmäiset käyttöönotot tehdään vuoden 2018 aikana.

Viestintä ja tiedotus

Konserninlaajuiset politiikat ja periaatteet ovat kaikkien Outokummun työntekijöiden saatavissa. Taloudelliseen raportointiin liittyvät ohjeet annetaan tiedoksi kaikille asianomaisille. Tärkeimmät viestintäkanavat ovat Outokummun intranet ja muut helposti käytettävissä olevat tietokannat. Lisäksi järjestetään Controller-kokouksia ja neljännesvuosittain tai tarvittaessa useammin Senior Controller -kokouksia, joissa jaetaan tietoa ja keskustellaan konsernin ajankohtaisista asioista.

Outokummussa on perustettu erilaisia verkostoja ja yhteisöjä, joissa käsitellään ja arvioidaan taloudellisen raportoinnin ja sisäisen valvonnan asioita ja ohjeita. Verkostoihin kuuluu yleensä henkilöstöä sekä liiketoiminta-alueilta että konsernitoinnoista. Outokummun verkostojen, yhteisöjen ja yhtenäisten ohjeiden tavoitteena on varmistaa taloudellisten prosessien ja raportointikäytäntöjen yhtenäisyys koko konsernissa. Verkostoilla ja yhteisöillä on tärkeä rooli taloudellista raportointia koskevan sisäisen valvonnan tehokkuuden vakiinnuttamisessa sekä politiikkojen, ohjeiden ja prosessien kehittämisessä.

Seuranta

Outokummun konserniyhtiöiden johto ja taloushallinto- ja controller-toimintojen henkilöstö vastaavat taloudelliseen raportointiin liittyvän sisäisen valvonnan seurannasta. Sisäinen tarkastus valvoo ja varmistaa toiminnallaan asianmukaisen valvontaympäristön olemassaoloa konserninlaajuisesti. Seurataan ja valvotaan osallistuvat myös riskienhallintatoiminto sekä ulkoinen tarkastus. Seurantaan liittyvät havainnot raportoidaan säännöllisesti tarkastusvaliokunnalle ja konsernin johtoryhmälle.

Sisäinen tarkastus

Sisäinen tarkastus on itsenäinen ja puolueeton varmistus-, valvonta- ja konsultointitoiminto konsernin sisällä. Sen tarkoituksena on tuottaa lisäarvoa, parantaa toimintoja sekä seurata ja tukea organisaatiota tavoitteiden saavuttamisessa. Tarkasti ja järjestelmällisesti toimiva sisäinen tarkastus määrittää, ovatko hallintoprosessit ja sisäinen valvontajärjestelmä sekä hallituksen ja johtoryhmän suunnittelema ja edustama riskienhallintajärjestelmä tehokkaita ja vaikuttavia.

Lahjomattomasti ja vastuullisesti toimiva sisäinen tarkastus tuottaa hallintoelimille ja ylimmälle johdolle arvoa täsmällisen ja luotettavan tiedon sekä riippumattomien neuvojen suorana ja puolueettomana lähteenä. Lisäksi sisäinen tarkastus seuraa konsernin periaatteiden, politiikkojen ja menettelytapojen noudattamista ja tutkii vilpilliset ja määräysten vastaiset

menettelyt ja toimet. Sisäinen tarkastus toimii tarkastusvaliokunnan ja johtoryhmän puolesta ja raportoi suoraan tarkastusvaliokunnalle ja johtoryhmälle mutta on toiminnallisesti toimitusjohtajan alaisuudessa. Tarkastusvaliokunta hyväksyy vuosittaisen sisäisen tarkastussuunnitelman.

Vuonna 2017 sisäinen tarkastus teki 18 suunniteltua toimintojen tarkastusta, kuten tarkastamattomien osa-alueiden tarkastuksia pääasiassa Ruotsissa, kohdennettuja tarkastuksia Itä-Euroopan ja Italian nauhapalvelukeskuksissa sekä Outokummun tytäryhtiöiden tarkastuksia Intiassa ja Kaukoidässä. Kaikkien tarkastusten ja niiden riskiarviointien tulokset on raportoitu kirjallisina. Myynnin välikäsien sopimuksissa aiemmin havaittu mahdollinen riski Outokummun toimintaohjeen ja yritysvaluuttapolitiikan näkökulmasta katsotaan nyt ratkaistuksi, ja sen katsotaan olevan asianmukaisesti hallinnassa. Vuonna 2018 sisäisen tarkastuksen painopistealueet ovat vastikään perustettu Ferrochrome-liiketoiminta-alue, Euroopan ja Amerikan Global Business Services -keskusten menettelytapojen valvontaympäristö sekä raaka-aineiden ja IT-ohjelmien ja -laitteiden hankinnat.

Taloudellisia väärinkäytöksiä ja epäeettistä toimintaa koskevista epäilyistä voi ilmoittaa sisäiselle tarkastukselle ja tarkastusvaliokunnalle luottamuksellisesti yhtiön intranetissä tai internetissä Helpline-palvelun kautta. Vuonna 2017 Helpline kautta raportoitiin kaksi tapausta.

Seitsemän epäillyn tapauksen suunnittelematonta tutkintaa tehtiin muita kanavia pitkin saatujen tietojen pohjalta. Sisäinen tarkastus havaitsi epärehellistä toimintaa sekä tapahtuneita tai oletettuja varkauksia, kuten tilanteen, jossa suljetusta sulatosta varastettiin materiaalia. Tapaukset eivät kuitenkaan olleet taloudellisesti merkittäviä. Useat havaitut sähköpostihuijausten yritykset eivät aiheuttaneet yhtiölle vahinkoa.

Lakien- ja säännöstenmukaisuus

Outokumpu on vahvasti sitoutunut korkeimpiin eettisiin periaatteisiin ja noudattaa toimintamaissaan sovellettavia lakeja ja säännöksiä sekä tekemiään sopimuksia ja sitoumuksia.

Nämä eettiset periaatteet on esitetty Outokummun toiminta-ohjeessa (Code of Conduct). Siinä annetaan myös yhteistä työskentelytapaa koskevia ohjeita, joiden avulla pyritään varmistamaan, että kaikki työntekijät noudattavat Outokummun eettisiä periaatteita. Outokummun lakiasiat-, konsernihallinto- ja compliance-toiminto vastaa compliance-ohjelman hallinnasta ja jatkuvasta kehittämisestä. Outokummun compliance-ohjelmasta kerrotaan tarkemmin englanniksi Outokumpua ja yhteiskuntaa käsittelevässä osiossa yhtiön verkkosivuilla. Lakiasiat-, konsernihallinto- ja compliance-toiminto raportoi toimitusjohtajalle. Lisäksi se raportoi Outokummun johtoryhmälle sekä suoraan hallituksen tarkastusvaliokunnalle lakien- ja säännöstenmukaisuuteen (compliance) liittyvissä asioissa. Lakien- ja säännöstenmukaisuuteen liittyviä asioita käsitellään myös säännöllisesti compliance-valiokunnassa (Compliance Committee), johon kuuluvat toimitusjohtaja, talous- ja rahoitusjohtaja, henkilöstöjohtaja, konsernin lakiasiajohtaja ja Group Compliance Officer. Compliance-valiokunta kokoontui vuoden 2017 aikana neljä kertaa.

Sisäpiirihallinto

Outokumpu Oyj noudattaa konsernia ja sen työntekijöitä koskevissa sisäpiiriasioissa yhtiön sisäpiirisääntöjä sekä sisäpiiriasioita koskevia lakeja ja säännöksiä, kuten Suomen arvopaperimarkkinalakia, Nasdaq Helsinki Oyj:n sisäpiiriohjetta ja EU:n markkinoiden väärinkäyttöasetusta.

Lisäksi EU:n asetus energian tukkumarkkinoiden eheydestä ja läpinäkyvyydestä sisältää samantapaisia määräyksiä kuin markkinoiden väärinkäyttöasetus energiatuotteiden tukkumyyntiin liittyvän sisäpiiritiedon osalta. Koska Outokumpu on osapuolena energian tukkumarkkinoilla, yhtiön sisäpiirisääntöjä noudetaan soveltuvin osin energiaan liittyvissä sisäpiirikysymyksissä.

Markkinoiden väärinkäyttöasetuksen tarkoittamia johtotehtävissä toimivia henkilöitä Outokummussa ovat yhtiön hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja muut Outokummun johtoryhmän jäsenet (”johtohenkilöt”). Johtohenkilöt ja heidän lähipiiriinsä kuuluvat henkilöt tai yhtiöt ovat niin kutsuttuja

ilmoitusvelvollisia. Outokumpu ylläpitää ei-julkista luetteloa ilmoitusvelvollisista.

Outokumpu noudattaa 30 vuorokauden rajoitusaikaa (nk. suljettu ikkuna) ennen yhtiön osavuosikatsauksen, välitilin päätöksen tai vuositilin päätöksen julkistamista, julkistamispäivä mukaan lukien. Suljetun ikkunan aikana johtohenkilöt, kaupankäynnin rajoitusten kohteena olevat henkilöt tai heidän holhouksessaan olevat vajaavaltaiset henkilöt eivät saa harjoittaa omaan tai kolmannen osapuolen lukuun suoraan tai epäsuorasti kaupankäyntiä yhtiön osakkeilla tai velkainstrumenteilla tai johdannaisilla tai muilla niihin liittyvillä rahoitusinstrumenteilla. Hankeohtaisista sisäpiiriläisistä pidetään erillisiä, ei-julkisia sisäpiirirekistereitä. Tällaiseen hankeohtauksen sisäpiiriin kuuluvat henkilöt, jotka tehtävässään saavat tietoonsa yhtiötä koskevaa sisäpiiritietoa sellaisesta hankkeesta, jolla toteutetaan olisi todennäköisesti merkittävä vaikutus yhtiön julkisen kaupankäynnin kohteena olevien arvopapereiden arvoon.

Yhtiöllä on velvollisuus tiedottaa yleisölle mahdollisimman pian sisäpiiritiedosta, joka koskee suoraan yhtiötä, ellei yhtiö ole päättänyt, että sisäpiiritiedon julkaisemista viivästetään sovellettavien sisäpiirisäännöksiensä mukaisesti. Sisäpiiritiedon julkaisu tapahtuu yhtiön tiedonantopolitiikan mukaisesti.

Sisäpiiriasioiden ohjauksesta ja valvonnasta vastaa Outokummun lakiasioista, konsernihallinnosta ja compliance-asioista vastaava johtaja.

Tilintarkastajat

Yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiöllä on oltava vähintään yksi ja enintään kaksi tilintarkastajaa, jotka ovat Keskuskauppa-kamarin hyväksymiä yhtiöstä riippumattomia tilintarkastajia tai tilintarkastusyhteisöjä.

Yhtiökokous valitsee tilintarkastajan toimikaudeksi, joka päättyy seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen lopussa. Tilintarkastajien valintaa koskeva ja ennen yhtiökokousta hallituksen tietoon tullut ehdotus yhtiökokoukselle julkistetaan silloin, kun ehdotuksen takana on vähintään 10 % yhtiön kaikista osakkeista ja

äänistä ja ehdotettu henkilö tai yhteisö on suostunut tehtävään. Lisäksi hallituksen velvollisuutena on tehdä ehdotus varsinaiselle yhtiökokoukselle tilintarkastajan valinnasta ja palkkioista.

Yhtiön tilintarkastajat antavat yhtiön osakkeenomistajille lain edellyttämän tilintarkastuskertomuksen yhtiön vuositilin päätöksen yhteydessä. Lisäksi tilintarkastajat raportoivat säännöllisesti havainnoistaan tarkastusvaliokunnalle ja vähintään kerran vuodessa koko hallitukselle. Emoyhtiö Outokumpu Oyj:n tilintarkastusyhteisönä toimii PricewaterhouseCoopers Oy, päävastuullisena tilintarkastajanaan KHT Janne Rajalahti. PricewaterhouseCoopers Oy vastaa myös tilintarkastustyön ohjeistuksesta ja koordinoinnista koko konsernin osalta. PricewaterhouseCoopers Oy valittiin konsernin tilintarkastusyhteisöksi 21.3.2017 pidettyssä varsinaisessa yhtiökokouksessa vuonna 2016 järjestetyn tilintarkastuksen kilpailutuksen jälkeen. Sekä Outokumpu että PricewaterhouseCoopers Oy pitävät tärkeänä vaatimusta tilintarkastajien riippumattomuudesta tarkistamistaan yhtiöistä. PwC-verkoston riippumattomuuspolitiikka perustuu IESBA:n (International Ethics Standards Board for Accountants) eettisiin sääntöihin. Tilikausina 2006–2016 Outokummun tilintarkastuksen teki KPMG Oy Ab.

Outokummun hallituksen tarkastusvaliokunta seurasi jatkuvasti PricewaterhouseCoopers Oy:ltä maailmanlaajuisesti ostettavien tilintarkastukseen liittymättömien palveluiden määrää. Tilintarkastajille maksetut palkkiot olivat vuonna 2017 yhteensä 2,5 milj. euroa, josta tilintarkastukseen liittymättömiä palveluja oli 0,6 milj. euroa.

Riskienhallinta

Outokumpu noudattaa toiminnassaan yhtiön hallituksen hyväksymää riskienhallintapolitiikkaa. Poliittikka tarkistettiin ja päivitettiin vuonna 2017, ja siinä määritellään konsernin riskienhallinnan tavoitteet, lähestymistavat ja vastualueet. Outokummun strategian tukemisen ohella riskienhallinnan tavoitteena on tunnistaa, arvioida ja pienentää riskejä osakkeenomistajien, asiakkaiden, toimittajien, henkilöstön, velkojien ja muiden sidosryhmien näkökulmasta.

Riskienhallintaorganisaatio

Hallitus vastaa Outokummun riskienhallinnasta. Toimitusjohtaja ja johtoryhmä vastaavat riskienhallinnan toimintatapojen määrittämisestä ja toteuttamisesta ja valvovat, että riskit otetaan huomioon strategia- ja liiketoimintasuunnittelussa.

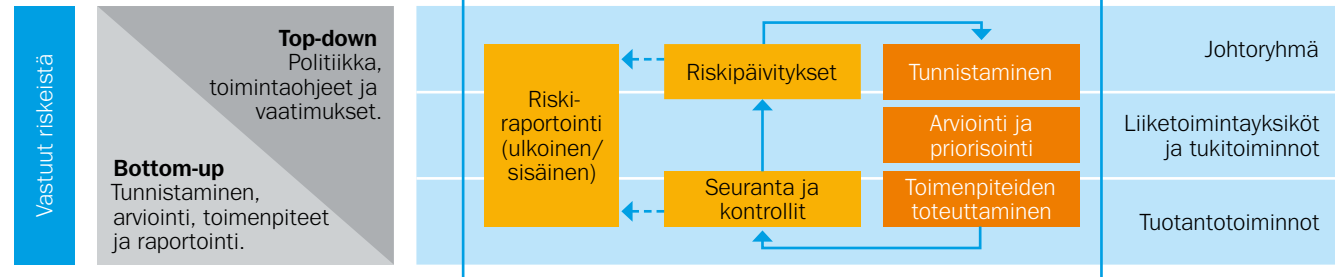
Outokummun riskienhallinnan johtamisvastuu on Outokummun riskienhallinnan ohjausryhmällä, jota johtaa konsernin talous- ja rahoitusjohtaja. Liiketoiminta-alueet ja konsernitoiminnot ovat vastuussa liiketoimintaansa kuuluvien riskien hallinnasta. Sisäinen tarkastus valvoo riskienhallintaprosessin toimivuutta, ja riskienhallinnan ohjausryhmä, hallituksen tarkastusvaliokunta ja hallitus käyvät säännöllisesti läpi keskeiset riskit ja riskienhallintatoimenpiteet. Konsernin rahoitus- ja riskienhallintatoiminnon tehtävänä on tukea riskienhallintapolitiikan täytäntöönpanoa, koordinoida riskienhallintatoimia ja laatia neljännesvuosittain riskiraportti konsernijohtolle, hallituksen tarkastusvaliokunnalle ja tilintarkastajille.

Riskienhallintaprosessi

Outokumpu on määritellyt riskiksi minkä tahansa asian, joka voi estää konsernin tavoitteiden saavuttamisen tai haitata sitä. Riskit voivat siis olla konsernin nykyiseen tai tulevaan toimintaan liittyviä uhkia, epävarmuustekijöitä tai menetettyjä mahdollisuuksia. Outokummun riskinkantokyky ja riskinottohalukkuus määritetään suhteessa konsernin tulokseen, kassavirtaan ja pääomarakenteeseen. Riskienhallintaprosessi on osa konsernin johtamisjärjestelmää, ja se jakautuu neljään vaiheeseen: riskien tunnistamiseen, riskien arviointiin/priorisointiin, riskien pienentämiseen sekä raportointiin. Outokummun riskienhallintaprosessi on kaksisuuntainen: konsernin merkittävimpiä riskejä hallitaan ylhäältä alaspäin suuntautuvalla ohjauksella, ja alhaalta ylöspäin suuntautuva prosessi keskittyy operatiiviseen tasoon.

Outokummussa riskienhallintaprosessia seurataan ja valvotaan järjestelmällisesti eri organisaatiotasolla. Riskeihin kohdistetaan säännöllisiä katsauksia tietojen päivittämiseksi ja prosessin jatkuvuuden varmistamiseksi. Lisäksi tulosten ja

Riskienhallintaprosessi Outokummussa

riskikatsausten seuranta ja analysointi varmistavat täsmällisen tiedon saatavuuden sisäisesti liiketoiminta-alueiden johtoryhmille ja konsernin johtoryhmälle sekä ulkoisille tahoille, kuten osakkeenomistajille ja muille sidosryhmille.

Painopistealueet 2017

Riskienhallinnan painopisteenä oli vuonna 2017 varmistaa Outokummun kustannuskilpailukyky, parantaa jatkuvasti riskienhallintaprosessia ja keskittyä turvallisuuden parantamiseen, maksuvalmiuden varmistamiseen sekä Outokummun toimintojen tehokkuuden ja valvonnan parantamiseen osana suurta liiketoiminnanmuutosprojektia, jonka tavoitteena on uudistaa hajanainen järjestelmäympäristö tulevaisuudessa. Outokumpu jatkoi järjestelmällisiä paloturvallisuuden ja vahingontorjunnan arviointiohjelmaa, joissa keskityttiin myös konerikkojen vahingontorjuntaan. Vuonna 2017 tehtiin kaikkiaan noin 20 paloturvallisuuteen ja konerikkojen vahingontorjuntaan liittyvää auditointia omien asiantuntijoiden ja ulkopuolisten neuvonantajien yhteistyönä. Merkittävimmät toteutuneet riskit vuonna 2017 olivat urakoitsijan kuolemaan johtanut työtaturma toukokuussa Degerforsissa Ruotsissa, tuotannon vakauteen liittyvät riskit erityisesti ferrokromitoiminnoissa ja Americas-liiketoiminta-alueen riittämätön kannattavuus. ■

Palkitseminen

Hallitus

Outokummun vuoden 2017 varsinaisen yhtiökokouksen vahvistamat vuotuiset palkkiot hallituksen jäsenille ovat 140 000 euroa hallituksen puheenjohtajalle, 80 000 euroa varapuheenjohtajalle ja 60 000 euroa muille hallituksen jäsenille. Vuosipalkkiosta 40 % maksetaan markkinoilta ostettuina yhtiön osakkeina ja 60 % rahana.

Vuosipalkkio maksetaan kerran vuodessa, eivätkä hallituksen jäsenet ole oikeutettuja muihin osakepohjaisiin palkkioihin. Vuosipalkkion lisäksi kaikille hallituksen jäsenille maksetaan kokouspalkkiona 600 euroa/kokous. Suomen ulkopuolella asuville jäsenille maksetaan kokouspalkkiona 1 200 euroa/kokous. Kokouspalkkio maksetaan myös hallituksen valio-kuntien kokouksista.

Toimitusjohtaja

Palkka ja luontaisedut

Vuonna 2017 toimitusjohtajan palkkio koostui peruspalkasta, verollisista luontaiseduista (asuntoetu, autoetu, puhelinetu, terveyskulu- ja henkivakuutus sekä korvaus lasten koulukustannuksista Suomessa), osakepalkkio-ohjelmasta ja vuotuisista lyhyen aikavälin kannustinpalkkiosta, jonka hallitus määrittää yhtiön keskeisten tavoitteiden perusteella.

Vuodelle 2017 asetettujen tavoitteiden perusteella maksettava lyhyen aikavälin kannustinpalkkio on enintään 95 % toimitusjohtajan perusvuosipalkasta, ja se määräytyy käyttökattteen, työturvallisuuden, säästötavoitteen ja henkilökohtaisten tavoitteiden perusteella.

Eläke-edut ja toimitusjohtajan ehdot

Toimitusjohtajan eläkeikä on 63 vuotta. Hän kuuluu TyEL-eläkejärjestelmän piiriin, minkä lisäksi hänellä on maksuperusteinen lisäeläke, jonka vakuutusmaksu on 25 % toimitusjohtajan vuosiansioista ilman osakepalkkioita.

Toimitusjohtajan johtajasopimus on voimassa toistaiseksi. Toimitusjohtajasopimus ei sisällä erillistä irtisanomiskorvausta, ja irtisanomisaika on kolme kuukautta molempien sopijapuolten osalta.

Muut johtoryhmän jäsenet

Palkka ja luontaisedut

Johtoryhmän jäsenille maksettava vuodelle 2017 asetettujen tavoitteiden mukaan määräytyvä lyhyen aikavälin kannustinpalkkio perustui käyttökatteseen, työturvallisuuteen, säästö-tavoitteeseen ja henkilökohtaisiin tavoitteisiin. Enimmäispalkkio vaihteli 50–100 prosentin välillä vuotuisesta peruspalkasta vastaavien tehtävien paikallisen markkinakäytännön mukaisesti.

Johtoryhmän jäsenet ovat mukana myös Outokummun johdon osakeperusteisissa kannustinohjelmissa. Konsernin pääjohtajalle tai johtoryhmän jäsenille ei makseta erillistä korvausta johtoryhmän tai konsernin muiden sisäisten hallinto-elinten jäsenyydestä.

Eläke-edut ja toimitusjohtajan ehdot

Talous- ja rahoitusjohtaja de la Campin, joka on myös toimitusjohtajan sijainen, irtisanomisaika on kuusi kuukautta molempien sopijapuolten osalta. Jos yhtiö irtisanoa työsopimuksen muusta kuin välittömään työsuhteen purkamiseen oikeuttavasta syystä tai tavanomaisella irtisanomisajalla väärinkäytöksen vuoksi, talous- ja rahoitusjohtaja saa 12 kuukauden palkkaa vastaavan lisäkorvauksen. Muiden johtoryhmän jäsenten osalta irtisanomisaika on kuusi kuukautta työntekijän ja joko kaksitoista kuukautta yhtiön osalta ilman erillistä irtisanomiskorvausta, sisältäen mahdollisuuden lopettaa palkanmaksu, jos johtaja löytää uuden työpaikan ennen irtisanomisajan päättymistä, tai irtisanomisajan palkka ja erokorvaus vastaavat yhteensä enintään 18 kuukauden peruspalkkaa.

Johtoryhmän jäsenten eläkeikä on 63 tai 65 vuotta työskentelemaan ja johtoryhmään nimeämivuoden perusteella, ja he

osallistuvat työntekijöitä koskeviin paikallisiin eläkeohjelmiin työnantajayhtiönsä sijaintimaassa.

Saksassa työskentelevät jäsenet ovat oikeutettuja eläke-etuihin Saksan Essener Verband -eläkejärjestelyn mukaisesti. Suomessa työskentelevät jäsenet ovat TyEL-eläkejärjestelmän piirissä. Sen lisäksi heillä on maksuperusteinen eläkevakuutus, jonka maksu on enintään 25 % vuosipalkasta ilman osakepalkkioita. Johtoryhmän muissa maissa työskentelevien jäsenten eläke-edut vaihtelevat paikallisten käytäntöjen mukaisesti.

Osakepalkkio-ohjelmat

Outokummun hallitus on vahvistanut, että osakepohjaiset kannustinohjelmat ovat osa yhtiön avainhenkilöstön kannustin- ja sitoutusjärjestelmää. Tavoitteena on palkita avainhenkilöitä hyvästä suorituksesta ja tukea näin Outokummun strategiaa sekä ohjata johdon huomiota Outokummun kannattavuuden ja omistaja-arvon parantamiseen. Ohjelmat tarjoavat mahdollisuuden saada kannustimena Outokummun osakkeita, mikäli hallituksen kullekin ansaintajaksolle määrittämät ehdot täyttyvät.

Suoritepohjainen osakeohjelma 2012

Hallitus perusti vuonna 2012 osakepohjaisen kannustinohjelman, suoritepohjaisen osakeohjelman (Performance Share Plan 2012), osana Outokummun avainjohdon palkitsemis- ja sitouttamisohjelmaa. Suoritepohjainen osakeohjelma koostuu vuosittain alkavista suoriteperusteisista osakeohjelmista. Kussakin ohjelmassa on kolmivuotinen ansaintajako, jonka jälkeen mahdolliset ansaitut osakepalkkiot jaetaan osallistujille.

Suoritepohjaisen osakeohjelman kolmas ohjelma, joka kattoi vuodet 2014–2016, päättyi 31. 12. 2016. Ohjelmalle asetetut kriteerit olivat tuloksen ja kassavirran paraneminen sekä sijoitetun pääoman tuoton paraneminen vuonna 2016. Tavoitteiden saavuttamisen perusteella osallistujat saivat palkkiona 75,6 % osakkeiden tavoitemäärästä. Soveltuvien verojen vähentämisen jälkeen yhteensä 293 761 osaketta jaettiin 84 henkilölle maaliskuussa 2017. Näistä 293 761 osakkeesta 69 393

osaketta jaettiin johtoryhmän jäsenille. Outokumpu käytti hallussaan olleita omia osakkeitaan palkkion maksuun, joten yhtiön osakkeiden kokonaismäärä ei muuttunut.

Rajoitettuja osakkeita koskeva ohjelma 2012

Hallitus perusti vuonna 2012 rajoitettuja osakkeita koskeva ohjelma (Restricted Share Pool), joka on osa Outokummun valittujen avainhenkilöiden palkitsemis- ja sitouttamisohjelmaa. Se koostuu vuosittain alkavista osakeohjelmista, joissa on kolmen vuoden ansaintajakso, jonka jälkeen allokoidut osakepalkkiot suoritetaan osallistujille edellyttäen, että heidän työsuhteensa Outokumpuun jatkuu keskeytyksettä koko osakeohjelman ajan osakkeiden suorittamisajankohtaan saakka. Toimitusjohtaja hyväksyy vuosittain rajoitetut osakepalkkioallokaatiot lukuun ottamatta allokaatioita johtoryhmän jäsenille, jotka hyväksyy hallitus.

Rajoitettuja osakkeita koskevan ohjelman 2012 kolmas ohjelma, joka kattoi vuodet 2014–2016, päättyi 31. 12. 2016. Soveltuvien verojen vähentämisen jälkeen yhteensä 10 557 osaketta jaettiin kahdelle osallistujalle maaliskuussa 2017. Osakkeita ei suoritettu johtoryhmän jäsenille vuosien 2014–2016 ohjelman perusteella. Outokumpu käytti hallussaan olleita omia osakkeitaan palkkion maksuun, joten yhtiön osakkeiden kokonaismäärä ei muuttunut.

Toimitusjohtajan osakeosto-ohjelma

Toimitusjohtaja on mukana osakeosto-ohjelmassa, jonka mukaan hänellä on oikeus saada yhteensä 1 157 156 osaketta (brutto, sisältäen verot) edellyttäen, että hän itse sijoitti miljoona euroa Outokummun osakkeisiin 20.2.2016 mennessä. Palkkio-osakkeet luovutetaan neljässä yhtä suuressa erässä vuosien 2016, 2017, 2018 ja 2019 lopussa.

Toinen palkkio-osake-erä, yhteensä 185 077 osaketta soveltuvien verojen vähentämisen jälkeen, suoritettiin toimitusjohtajalle joulukuun 2017 lopussa. Toimitusjohtajan tulee pitää omistuksessaan vähintään kaikki ostamansa osakkeet ja joulukuun 2016 lopussa saamansa ensimmäisen

palkkio-osake-erän osakkeet toimitusajansa ajan. Jos yhtiö päättää toimitusjohtajan toimitusajansa ilman että päätyminen johtuu toimitusjohtajan syystä tai hänen viakseen luettavasta laiminlyönnistä, kaikki suorittamatta olevat palkkio-osakkeet tulee suorittaa toimitusjohtajan toimitusajansa päättyessä, mikäli toimitusjohtajan omistusvaatimus täyttyy.

Johdon osakeosto-ohjelma

Hallitus perusti vuonna 2016 avainjohtajien osakeosto-ohjelman vuosille 2016–2020 painottaakseen omistaja-arvon luontia, vahvistaakseen omistajuuskulttuuria ja tarjotakseen kannustimen vuoden 2020 vision saavuttamiselle.

Osakeosto-ohjelman mukaisesti osallistujat sijoittivat 30–120 % yhden vuoden perusbruttopalkastaan Outokummun osakkeisiin. Outokumpu suorittaa jokaista osallistujan hankkimaa osaketta kohti kaksi brutto-osaketta, joista vähennetään soveltuvat verot ja jäljelle jäävä nettomäärä suoritetaan osallistujalle. Palkkio-osakkeet luovutetaan neljässä yhtä suuressa erässä vuosien 2017, 2018, 2019 ja 2020 lopussa. Vastaanottaakseen palkkio-osakkeet osallistujien tulee pitää omistuksessaan itse ostamansa osakkeet palkkio-osakkeiden erääntymiseen asti. Vuonna 2017 Outokumpu luovutti 35 099 osaketta soveltuvien verojen vähentämisen jälkeen elokuussa 2017 ja 288 572 osaketta joulukuun 2017 lopussa ohjelman osallistujille. Näistä 323 671 osakkeesta 181 346 osaketta suoritettiin johtoryhmän jäsenille.

Muut ehdot

Outokumpu Oyj:n osakeomistusohtelman mukaisesti johtoryhmän jäsenillä on velvollisuus pitää omistuksessaan yhtiön palkitsemisjärjestelmien kautta saatuja Outokummun osakkeita vuoden perusbruttopalkkansa arvon verran. 50 % netto-osakkeista, jotka on saatu suoritepohjaisen osakeohjelman, rajoitettuja osakkeita koskevan ohjelman ja osakeosto-ohjelman perusteella, tulee käyttää edellä mainitun omistusvaatimuksen täyttämiseksi.

Johdon osakeomistus

31. 12. 2017 Outokummun hallituksen ja johtoryhmän jäsenet omistivat yhteensä 1 915 835 Outokummun osaketta, jotka vastasivat 0,5 % yhtiön osakkeista ja äänistä. Jos johtoryhmän jäsenet saavat enimmäismäärän brutto-osakkeita osakeosto-ohjelmasta sekä suoritepohjaisen osakeohjelman ja rajoitettuja osakkeita koskevan ohjelman vuosien 2015–2017, 2016–2018 ja 2017–2019 jaksojen perusteella (yhteensä 5 115 458 brutto-osaketta sisältäen verot), heidän ohjelmien kautta saamansa osakeomistus vastaisi 1,2 % yhtiön osakkeista ja äänistä. Lisätietoa johdon omistamista osakkeista on Hallinto- ja ohjausjärjestelmän s. 12.

Takuut ja liikesuhteet

Outokumpu ei antanut takuita tai muita vastaavia sitoumuksia hallituksensa jäsenten puolesta vuonna 2017.

Hallituksen tai johtoryhmän jäsenillä tai heidän lähipiirillään ei ollut merkittäviä liikesuhteita konsernin kanssa. ■

Maksetut palkat, palkkiot ja luontoisedut

2017	Palkat ja palkkiot luontoisetuineen ¹⁾	Tulos- ja hankepalkkiot	Vuosikohtaiset palkkiot	Osakepalkkiot ²⁾	Yhteensä
Hallitus					
Puheenjohtaja, Ollila	7 800	–	140 000	–	147 800
Varapuheenjohtaja, Vaartimo	9 000	–	80 000	–	89 000
Hallituksen jäsen, Akermann	14 400	–	60 000	–	74 400
Hallituksen jäsen, Gualdoni	18 000	–	60 000	–	78 000
Hallituksen jäsen, ter Horst	9 000	–	60 000	–	69 000
Hallituksen jäsen, Malinen	7 800	–	60 000	–	67 800
Hallituksen jäsen, Sipilä	6 600	–	60 000	–	66 600
Hallituksen jäsen, Miettinen-Lähde	4 200	–	13 315	–	17 515
Hallituksen jäsen, Gustafsson	2 400	–	–	–	2 400
Hallituksen jäsen, Nilsson	4 800	–	–	–	4 800
Toimitusjohtaja, Baan	1 073 219	947 629	–	2 083 469	4 161 239
Toimitusjohtajan sijainen	440 000	168 000	–	491 835	1 099 835
Muut konsernin johtoryhmän jäsenet ³⁾	2 724 872	2 988 248	–	2 759 509	8 472 629

¹⁾ Hallituksen jäsenten osalta kokouspalkkiot. Johtoryhmän jäsenten palkat ja luontoisedut.

²⁾ Brutto, sisältäen osakkeiden arvon luovutuspäivänä ja verot.

³⁾ Erkkilä 1.–31. 1. 2017, Tahvanainen 1. 1.–28. 2. 2017, Kaukiainen 1. 3.–31. 12. 2017.

2016	Palkat ja palkkiot luontoisetuineen ¹⁾	Tulos- ja hankepalkkiot	Vuosikohtaiset palkkiot	Osakepalkkiot ²⁾	Yhteensä
Hallitus					
Puheenjohtaja, Ollila	11 400	–	140 000	–	151 400
Varapuheenjohtaja, Vaartimo	10 800	–	80 000	–	90 800
Hallituksen jäsen, Akermann	21 600	–	60 000	–	81 600
Hallituksen jäsen, Gualdoni	21 600	–	60 000	–	81 600
Hallituksen jäsen, Gustafsson	9 600	–	60 000	–	69 600
Hallituksen jäsen, ter Horst	5 400	–	60 000	–	65 400
Hallituksen jäsen, Malinen	10 200	–	60 000	–	70 200
Hallituksen jäsen, Miettinen-Lähde	10 800	–	60 000	–	70 800
Hallituksen jäsen, Nilsson	21 600	–	60 000	–	81 600
Toimitusjohtaja, Baan	1 137 213	–	–	2 441 252	3 578 465
Toimitusjohtajan sijainen ³⁾	530 000	–	–	–	530 000
Muut konsernin johtoryhmän jäsenet ⁴⁾	3 310 719	200 000	–	264 764	3 775 483

¹⁾ Hallituksen jäsenten osalta kokouspalkkiot. Johtoryhmän jäsenten palkat ja luontoisedut.

²⁾ Brutto, sisältäen osakkeiden arvon luovutuspäivänä ja verot. Toimitusjohtajan osalta sisältää joulukuun lopussa luovutettujen palkkio-osakkeiden verotusarvon sekä palkkion käteisyyden, josta pieni osa maksettiin tammikuussa 2017.

³⁾ Florey 1. 1.–30. 6. 2016, de la Camp 1. 7.–31. 12. 2016.

⁴⁾ Gwozdz 1. 10.–31. 12. 2016.

Käynnissä olevat suoritepohjaiset osakeohjelmat, 31.12.2017 tilanne

Suoritepohjainen osakeohjelma (PSP)	PSP 2015–2017	PSP 2016–2018	PSP 2017–2019
Osallistujien lukumäärä	102	109	138
Luovutettavien brutto-osakkeiden enimmäismäärä ¹⁾			
Toimitusjohtaja Baan	–	220 000	92 000
Muut johtoryhmän jäsenet	313 500	1 583 250	482 000
Muut ohjelman osallistujat	901 200	1 692 150	1 215 000
Luovutettavien brutto-osakkeiden enimmäismäärä yhteensä ¹⁾	1 214 700	2 418 250	1 789 000
Ansaintakriteerit	Liiketulos (EBIT) ennen kertaluonteisia eriä ja kassavirta Sidotun pääoman tuotto vertailuryhmään verrattuna ja Sidotun pääoman tuotto vertailuryhmään verrattuna vuoden 2015 osalta, sijoitetun pääoman tuotto verrokkiryhmään verrattuna vuonna 2017 sekä Outokummun velkaantumistasite vuonna 2017		
Osakkeiden luovutusvuosi	2018	2019	2020

¹⁾ Ohjelman puitteissa maksettavien brutto-osakkeiden enimmäismäärä (sisältäen verot), jos ansaintakriteerit saavutetaan kokonaisuudessaan.

Käynnissä olevat rajoitettuja osakkeita koskevat ohjelmat, 31.12.2017 tilanne

Rajoitettuja osakkeita koskeva ohjelma (RSP)	RSP 2015–2017	RSP 2016–2018	RSP 2017–2019
Osallistujien lukumäärä	4	17	58
Luovutettavien brutto-osakkeiden enimmäismäärä ¹⁾			
Toimitusjohtaja Baan	–	–	–
Muut johtoryhmän jäsenet	5 400	–	–
Muut ohjelman osallistujat	17 900	35 000	81 500
Luovutettavien brutto-osakkeiden enimmäismäärä yhteensä ¹⁾	23 300	35 000	81 500
Osakkeiden luovutusvuosi	2018	2019	2020

¹⁾ Maksettavien brutto-osakkeiden määrä (sisältäen verot), jos työsuhde jatkuu katkeamatta osakkeiden luovutushetken saakka eikä irtisanomisilmoitusta ole annettu ennen luovutuspäivää.

Osakeosto-ohjelmat, 31.12.2017 tilanne

Osakeosto-ohjelmat	Toimitusjohtajan osakeosto-ohjelma	Johdon osakeosto-ohjelma
Osallistujien lukumäärä	1	30
Luovutettavien brutto-osakkeiden määrä ¹⁾		
Toimitusjohtaja Baan	1 157 156	–
Muut johtoryhmän jäsenet	–	1 262 152
Muut ohjelmaan osallistujat	–	768 058
Luovutettavien brutto-osakkeiden määrä ¹⁾	1 157 156	2 030 210
Luovutettujen osakkeiden määrä (verojen vähennyksen jälkeen) ²⁾	185 077	323 671
Luovutettavien brutto-osakkeiden määrä ³⁾	578 578	1 522 649
Osakkeiden luovutusvuosi	2016, 2017, 2018, 2019	2017, 2018, 2019, 2020

¹⁾ Osakeosto-ohjelmasta neljässä erässä yhteensä luovutettavien osakkeiden kokonaismäärä (sisältäen verot).

²⁾ Toimitusjohtajalle luovutettu sama netto-osakemäärä (verojen vähennyksen jälkeen) joulukuussa 2016 ja joulukuussa 2017.

³⁾ Vielä luovuttamatta olevien osakkeiden määrä (sisältäen verot).

Tietoa osakkeenomistajille

Varsinainen yhtiökokous 2018

Outokumpu Oyj:n osakkeenomistajat kutsutaan varsinaiseen yhtiökokoukseen, joka pidetään torstaina 22.3.2018 klo 12.00 Finlandia-talon kongressisiivessä osoitteessa Mannerheimintie 13 e, 00100 Helsinki, sisäänkäynnit M1 ja K1. Kokoukseen ilmoittautuneiden vastaanottaminen ja äänestyslippujen jakaminen aloitetaan klo 11.00.

Oikeus osallistua varsinaiseen yhtiökokoukseen on osakkeenomistajalla, joka on 12.3.2018 rekisteröity Euroclear Finland Oy:n pitämään Outokummun osakasluetteloon.

Hallintarekisteröityjen osakkeiden omistajalla on oikeus osallistua varsinaiseen yhtiökokoukseen niiden osakkeiden nojalla, joiden perusteella hänellä olisi oikeus olla merkittynä Euroclear Finland Oy:n pitämään osakasluetteloon 12.3.2018. Osallistuminen edellyttää lisäksi, että osakkeenomistaja on näiden osakkeiden nojalla tilapäisesti merkitty Euroclear Finland Oy:n pitämään osakasluetteloon viimeistään 19.3.2018 klo 10.00 mennessä. Omaisuudenhoitajan tilinhoitajayhteisön tulee ilmoittaa hallintarekisteröidyn osakkeen omistaja, joka haluaa osallistua varsinaiseen yhtiökokoukseen, tilapäisesti yhtiön osakasluetteloon merkittäväksi viimeistään edellä mainittuun ajankohtaan mennessä.

Yhtiön osakasluetteloon merkityn osakkeenomistajan, joka haluaa osallistua varsinaiseen yhtiökokoukseen, tulee ilmoittautua viimeistään 16.3.2018 klo 16.00, mihin mennessä ilmoittautumisen on oltava perillä. Varsinaiseen

yhtiökokoukseen voi ilmoittautua keskiviikosta 31.1.2018 alkaen osoitteessa www.outokumpu.com/yhtiokokous2018, sähköpostitse: agm.outokumpu@innovatics.fi, puhelimitse arkisin klo 12.00–16.00 numeroon 050 532 5582, telefaksilla numeroon (09) 421 2428 tai kirjeitse

Outokumpu Oyj
Osakerekisteri
PL 245
00181 Helsinki

Osakkeenomistaja saa osallistua varsinaiseen yhtiökokoukseen ja käyttää siellä oikeuksiaan asiamiehen välityksellä. Mahdolliset valtakirjat pyydetään toimittamaan osoitteeseen Outokumpu Oyj, Osakerekisteri, PL 245, 00181 Helsinki, ennen ilmoittautumisajan päättymistä.

Yhtiökokouskutsu ja lisätietoa yhtiökokouksesta on saatavilla osoitteessa www.outokumpu.com/yhtiokokous2018.

Osingonmaksu

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että 31.12.2017 päättyneeltä tilikaudelta vahvistetun taseen perusteella maksetaan osinkoa 0,25 euroa osakkeelta. Osinko maksetaan osakkeenomistajille, jotka osingonmaksun täsmäytyspäivänä 26.3.2018 ovat merkittyinä Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon. Hallitus ehdottaa, että osinko maksetaan 4.4.2018. ■

Maailma joka kestää ikuisesti

Me uskomme kestävään kehitykseen ja tehokkuuteen sekä maailmaan, joka on suunniteltu kestävään ikuisesti. Maailma tarvitsee aikaa kestäviä innovaatioita: tuotteita, jotka voidaan kierrättää ja käyttää uudelleen elinkaarensa lopussa. Ominaisuuksiensa ansiosta ruostumaton teräs auttaa rakentamaan kestävästä maailmaa ja talouskasvua.

Outokumpu Oyj
Salmisaarenranta 11
00180 Helsinki, Suomi
Puh. (09) 4211
corporate.comms@outokumpu.com
www.outokumpu.com

